ב"ה. ערב ש"ק פרשת מטות-מסעי, כ"ז תמוז ה'תשע"ג • גיליון 886 • באה"ק: 16.90 ש"ח. בחו"ל: 5 דולר

שבועון עולמי להפצת בשורת הגאולה

בית משיח

הסיומים דתשעת הימים הם הכנה להגאולה העתידה שהיא "כימי צאתך מארץ מצרים (אראנו נפלאות)", ובהדגשה יתירה בשנה זו, הי' תהא שנת **אראנו נפלאות**, כשעומדים על סף הגאולה"

(משיחות ש"פ מטות-מסעי ה'תנש"א)

חב"ד במדינת האידיש

במחוז הרוסי ש**שפתו הרשמית היא אידיש** – מקיים יליד המקום, הרב אליהו ריס, פעילות עניפה **ויוצק אידישקייט** וחום חסידי

חלומו של זקן השלוחים

"בית משיח" בעקבות דמותו של הרב **הירשל פוגלמן**, שיצא בשליחותו של **הרבי הריי"צ** והפך ל"לב והמוח" של **וואוסטער**

בחר ב'בית הבחירה'

הרב **מנחם מקובר** – מי שהעיסוק בנושא בית־הבחירה הפך **לדגל חייו** – מספר על **העידוד** שקיבל מהרבי, ועל **המהפכה התודעתית**

הילד שנלקח 3 פעמים לתאי הגזים, וניצל

עדותו המצמררת של ר' לייבל זיסמאן שחשף **בראיון ל"בית משיח"** את ברכתו של הרבי הריי"צ, שבזכותה **שרד כילד בן תשע** במהלך מלחמת העולם השניה | סיפור חייו המרתק לצד פעולותיו של ר' לייבל, ושביבים על **תרומותיו הגדולות לרבי**

9 771565 620002

יחי אדוננו מורנו ורבינו מלך המשיח לעולם ועד

ב"ה

דעת ותבונה

הכשרת מטפלים ומאמנים

לימודי תעודה

מאמנים אישיים

מאמן להורים

ייעוץ נישואין

CBT יהודי

טיפול קוגניטיבי התנהגותי

חדש!

לימודי תעודה

במכון דעת ותבונה, בראשות הרב יצחק ערד, פותחה גישה ייחודית ללימוד והכרת הנפש מתוך עיון בכתבי החסידות והקבלה, בדגש להקניית כלים מקצועיים ופרקטיים במקצועות הטיפול השונים. במשך השנים הוכשרו מאות תלמידים במקצועות האימון והטיפול, המיישמים בהצלחה את לימודיהם בעבודתם הטיפולית, ובהעצמת חייהם האישים.

ירושלים | רחובות | צפת | רעננה | כפר חב"ד | חיפה

לפרטים והרשמה: 077.3137800

www.tvunah.com

מע"מ: 052.8227770 אלחנן ו.ת.ע.מ

אורו של משיח

מתנה מסירת לילד שלך!

קיץ מסיבי
באורו של משיח!

ט"ו - כ"ח מנחם אב | כפר הנוער 'סילבר'
לפרטים והרשמה: 077.4506.770

יחי אדוננו מורנו ורבינו
מלך המשיח לעולם ועד

חבר עוד חבר

שבוע אחרון למבצע

מנוי מביא מנוי

עם כניסת שבועון חב"ד העולמי "בית משיח" לשנת ה - 20 לייסודו, יוצא העיתון במבצע מנויים מיוחד שלא היה כדוגמתו.

אתה מנוי? צרף אליך רק עוד מנוי אחד, ותוכלו שניכם לזכות במבצע הגרלות ענק לצד מתנות יקרות ערך ללא הגרלה.

גם אתה וגם המנוי החדש תיהנו יחד ממבצע חסר תקדים!

להצטרפות חייגו (24 שעות ביממה):

03.9602601

השאירו הודעה בתא הקולי עם שמכם ושם משפחתכם ומספר טלפון, ואנו נשוב אליכם בהקדם.

או באמצעות הדוא"ל: Menuimbm@gmail.com

פרטי המבצע:

מנוי קיים שיצרף למשפחת המנויים הגדולה
מנוי חדש*, יקבל חבילת מתנות + השתתפות בהגרלת ענק
- גם המנוי הותיק, וגם המנוי החדש.

פרס ראשון

סוף שבוע במלון יוקרתי

אתה ומשפחתך + המנוי החדש ומשפחתו,
זוכים בסוף שבוע משפחתי במלון 'רמדה'
בירושלים (הכול כלול),
במסגרת 'שבת שכולה משיח'.

פרס שני

חצי קעמפ חינם

השתתפות בחצי מימון לקמעפ הקיץ
"אורו של משיח" בקעמפ הבנים או בנות.

בנוסף לכך, תוכלו שניכם לבחור באחת מהמתנות הבאות:

8 שבועות מנוי
ב"לראות את מלכנו" -
תכנית שבועית על הרבי
אצלך במחשב הביתי.

ערכת דיאטה
בשווי 450 ₪.

שובר ע"ס 150 ₪
בבשר אדלר - "שפע קפוא טרי"

בנוסף לכך תקבלו שניכם - ללא הגרלה
ספר רב-תוכן מספריית "בית משיח"

זה קל מאד, רק מנוי אחד!

זה הזמן להרים טלפון לחתנך הצעיר, לאחיך או
למי שאתה מכבד ואוהב, ולזכות אותו במנוי שנתי
לשבועון החסידי "בית משיח".

על פי תקנון המבצע | * מי שלא היה מנוי ב-12 החודשים האחרונים. בחתימה על מנוי לשנה ** השוברים הינם עד גמר המלאי. כל הקודם זוכה!

©פרסיא

ב"ה

3 ימי עיון

הקוד החסידי

לציון 200 שנה להסתלקות האדמו"ר הזקן בעל התניא
מרצה אורח הרה"ח הרב שבתי סלאביטצקי מבלגיה.

אור חיה מקיימת 3 ימי עיון בתאריכים: שלישי רביעי חמישי ב-ג-ד מנחם-אב (9-11/7)
באולמי גוטניק, רח' בית הדפוס, ירושלים

יום שלישי
ב' מנחם-אב
(9/7)

09:30-10:30
הרב יעקב גולדשמיד
המאמן האישי – ספר התניא

10:45-12:15
הרב שמעון וייצהנדלר
נשמה חדשה ושליחותה בעולם
האדמו"ר הזקן

12:30-14:00
הרב שבתי סלאביטצקי
לנצח מתוך אהבה

14:00
ארוחה

15:00-16:30
הרב מרדכי ברוצקי
היכל הנגינה בעולם החסידות

יום רביעי
ג' מנחם-אב
(10/7)

09:15-10:15
הרב נדב כהן
מסע מרתק על מפת התניא בליווי מצגת

10:30-11:45
הרב שבתי סלאביטצקי
לדלג מעל האתגרים

11:45-13:15
גב' פראדי ברוד
יחסו המיוחד של אדמו"ר הזקן
לאשתו ובנותיו

13:30
ארוחה

14:30-16:00
הרב פנחס סטזגובסקי
הדרך הארוכה והקצרה לאהבה

יום חמישי
ד' מנחם-אב
(11/7)

09:30-10:30
גב' רחל שאבי
קולות בליבי
נפש אלוקית מול טבעית

10:30-11:45
הרב שבתי סלאביטצקי
"לחיות" את החיים

12:00-13:15
הרב מנחם מענדל גלוכובסקי
חנוך לנער על פי התניא

13:00
ארוחה

14:00-16:30
הרב שבתי סלאביטצקי
התוועדות

תכנית ערב, סיורים- פרטים באתר

אור חיה
המרכז העולמי לאישה היהודיה
WWW.ORCHAYA.ORG.IL

מחירים לימי עיון:
(עד לכ"ה תמוז 3/7 לאחר מכן המחירים יעלו)
3 ימים כולל ארוחות ולינה במלון פרימה פאלס - 1025 ₪
(3 ימים כולל ארוחות ולינה בפנימית אור חיה ב"בית משה" 850 ₪)
3 ימים כולל ארוחות – 395 ₪
3 ימים לא כולל ארוחות – 348 ₪
1 יום כולל ארוחה – 169 ₪

רכזות להסעה:
כפר חב"ד – גב' ברכה יהודה 054-4875743
רחובות - גב' נחמה שחר 054-6638770
קריית מלאכי - גב' אסתר צירקוס 08-8585591

פרטים והרשמה - ישעיהו 12, ירושלים
1700-70-72-82
info@orchaya.org.il, www.orchayaorg.il

כתבות

24 בחר ב'בית הבחירה'
הרב מנחם מקובר - מי שהעיסוק בנושא בית–הבחירה הפך לדגל חייו - מספר על העידוד שקיבל מהרבי, ועל המהפכה התודעתית

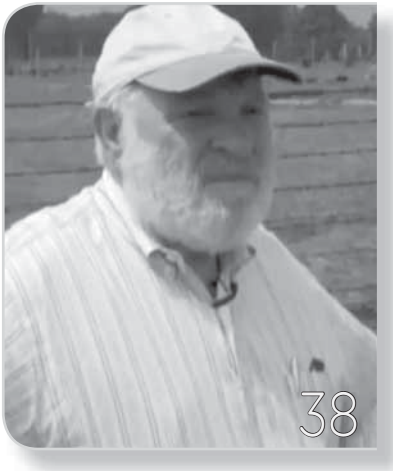
28 חב"ד במדינת האידיש
במחוז הרוסי ששפתו הרשמית היא אידיש - מקיים יליד המקום, הרב אליהו ריס, פעילות עניפה ויוצק אידישקייט וחום חסידי

38 הילד שנלקח 3 פעמים לתאי הגזים, וניצל
עדותו המצמררת של ר' לייבל זיסמאן שחשף בראיון ל"בית משיח" את ברכתו של הרבי הריי"צ, שבזכותה שרד כילד בן תשע במהלך מלחמת העולם השניה | סיפור חייו המרתק לצד פעולותיו של ר' לייבל, ושביבים על תרומותיו הגדולות לרבי

46 מתי מתחילים ימות המשיח?
דיון בדברי הרבי אודות התגשמות דברי הרמב"ם בדורנו אנו, "ישנו כבר המלך מבית דוד . . בחזקת שהוא משיח". פרק רביעי בסדרה

52 חלומו של זקן השלוחים
"בית משיח" בעקבות דמותו של הרב הירשל פוגלמן, שיצא בשליחותו של הרבי הריי"צ והפך ל"לב והמוח" של וואוסטער

מדורים

10 דבר מלכות
14 לוח שבועי
15 דבר המערכת
18 הפרשה החסידית
19 מאוצר המלך
22 התוועדויות חסידותית
37 נקודת מלכות
50 תניא בכלים דתיקון
60 שולחן שבת
62 יומנו של תמים
66 פרשת דרכים
68 מהנעשה והנשמע
74 חסידים איין משפחה
76 מידע וצרכנות

בית משיח
שבועון עולמי להפצת בשורת המשיח

מוציא לאור
מרכז חב"ד העולמי לקבלת פני משיח

© כל הזכויות שמורות
אין המערכת אחראית לתוכן המודעות

משתתפים בעריכה
מנחם מענדל הכהן הנדל
שלום יעקב חזן

עורך המהדורה האנגלית
ברוך מרקר

צלמי המערכת:
יוסף וורוביץ', לוי ישראלי

משרד ראשי – קראון הייטס, ניו-יורק
744 EASTERN PKWY, BROOKLYN, NY 11213
טלפון: 718-778-8000 **פקס:** 718-778-0800
מזכיר: שלוחה 240 **עורך:** שלוחה 222
מנויים: שלוחה 242 **מודעות:** שלוחה 241
דואר אלקטרוני: BMoshiach@gmail.com
מנוי דרך האינטרנט: http://chabadshop.co.il

ארץ הקודש ת.ד. 201 כפר חב"ד 60840
טלפון: 03 9602-600
פקס: 03 9607-289
עריכה: bm770@netvision.net.il
חדשות: kyr770@gmail.com
מנויים: BM_mazk@netvision.net.il
מודעות: bmmb770@gmail.com

נס"ד

EL AL אל על
הכי בבית בעולם

חדש!
תענוג של מסע
נסיעות במשך היום בלבד, בלילות לינות במלון.

האדיטש | נעז'ין
ברדיטשוב | מעזיבוז
אניפולי | פסטוב | פולנאה

- טיסות אל על
- לינות במלון בקייב Podol Inn
- אש"ל מלא
- שירות אישי
- אוטובוסים מפוארים
- בליווי משפיע
- שבת במעזיבוז
- גברים | נשים | משפחות

ח"י אלול - יום הולדתם של שני המאורות הגדולים
הבעש"ט זי"ע ובעל התניא זי"ע
נסיעה מיוחדת ברמה גבוהה - לאנשים שרוצים יותר

יציאה ביום רביעי אחה"צ - ט"ו אלול 21.08.13 | חזרה ביום ראשון - י"ט אלול 25.08.13

שניאור סמדר 054-2211770 | 03-5776012
עקיבא-לכיש טורס shneor@lachish.co.il

נס"ד

הציבור החבד"י בחר:
חלום של נסיעה!
קרואטיה הקסומה

אתר התיירות הנבחר לקיץ 2013
בחיק נופים עוצרי נשימה, עשרות מפלים ואגמי מים.
קרוב לוינה, אוסטריה | בודפסט, הונגריה | ובירת סלובניה
8 ימים 7 לילות | י' אב 17.07.13 - י"ז אב 24.07.13

במלון Trakoscan Hotel
היוקרתי והמפנק ★★★★
בריכת שחיה, חדרי ספא, ג'קוזי, סאונה, ועוד...

שפע חוויות ואטרקציות נגישות
כדור פורח, רכיבה על סוסים, רפטינג,
שייט באגם, טיפוס, ועוד...

טיולים בלתי נשכחים!
למקומות שתמיד חלמתם להגיע...
בקרואטיה וסלובניה.

ארוחות גורמה, בר עשיר, והכל
בכשרות המהודרת ביותר

עד 12 תשלומים!

שניאור סמדר 054-2211770 | 03-5776012
עקיבא-לכיש טורס shneor@lachish.co.il

ב"ה

בסיוע סגן ראש העיר
ר' משה אוחיון

ארגון נשי ובנות חב"ד צפת
נשי חב"ד הצעירות

הופכים חלום למציאות

אשה יקרה,
הנך מוזמנת
ליום העיון השנתי
בנושא "הבית היהודי"
לכבוד ה' באב יום הילולת
האר"י ז"ל הקדוש

האירוע יתקיים, אי"ה,
ביום רביעי ג' מנחם אב
בשעה 9:00 בבוקר
באולמי "בית יגאל אלון"

יחי אדוננו מורנו ורבינו מלך המשיח לעולם ועד

בתוכנית:
התכנסות קפה ועוגה

9:30 מושב א'

המציאות עולה על כל דמיון
תוכנית פתיחה

שניים שהם אחד - מתקווה למציאות
הרב יוסף יצחק שיחי' **בלינוב -**
רב מרכז ב"ב, אב"ד בית ההוראה המרכזי
מומחה בהלכות הבית היהודי.

ברכת הרבנים
ברכת יושבת הראש- הרבנית **רחל הנדל**
שליחת הרבי מה"מ ומשפיעה בקהילה, יו"ר ארגון נשי ובנות חב"ד

בית חלומותיך!
שיח מקצועי ומרתק בהשתתפות:
גב' טובה הניג- יועצת זוגית כותבת מדור "נווה" בעיתון משפחה.
גב' תמר נועם- עו"ס ופסיכותרפיסטית - עפ"י החסידות.
הרבנית מלכה וילשנסקי- שליחה של הרבי מה"מ לעיה"ק צפת ומשפיעה בקהילה.

ארוחת צהריים חגיגית
באולמי הסראיה
היינו כחולמים - חיים גאולה - לימוד משותף באולמי הסראיה

14:00 מושב ב'

חלום של בית
הרבנית שרה קפלן -
שליחה של הרבי מה"מ לעיה"ק צפת ומשפיעה בקהילה.

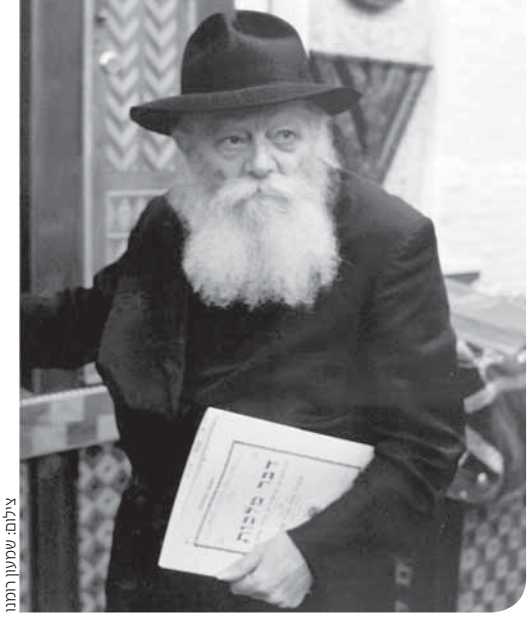
מופע אומנותי - "על כסף נדבר בסוף"
הגב' נועה אריאל

דמי כניסה 90 ש"ח
שמרטפיה - לא ניתן להכניס תינוקות לאולם -
שמרטפיות במקום לתינוקות רכים.
הגרלה חלומית - 25 ש"ח

מאוחדת
להיות בריא ולהישאר בריא

כוונת ומטרת הזכרון (ובפרט - זכרון הקשור ונכתב בתורתנו תורת חיים, הוראה בחיים אשר נצחיית היא (גם) בתור הוראה) שיהיו ימים אלה נזכרים ונעשים, התשובה שתבוא ע"י ההתבוננות בתוכן ימים אלה תביא למעשים טובים בהתאם לזה, באותם הימים ובפעולה נמשכת בכל הימים שלאחרי זה, מעשים אשר הורה אהרן הכהן

• ממכתב ר"ח מנחם אב תשמ"ג

צילום: משעון הנגיד

לע"נ הרב רחמים ב"ר יואב אנטיאן ע"ה

ללמוד מאהרן הכהן

ב"ה, ר"ח מנחם אב,

יום מיתת אהרן כהן גדול, ה'תשמ"ג.

ברוקלין, נ. י.

אל בני ובנות ישראל
בכל מקום שהם
ה' עליהם יחיו

שלום וברכה!

ידועה תורת הבעש"ט, אשר בכל דבר אשר האדם רואה או שומע הוא הוראת הנהגה בעבודת השם, וזהו ענין העבודה, להבין ולהשכיל מכל דרך בעבודת השם,

ידועה תורת הרב המגיד ותורת רבנו הזקן – פירושם בדברי חכמים במשנתם: דע מה למעלה ממך – דע אשר כל מה שלמעלה הכל הוא ממך,

ידועה תורת אדמו"ר האמצעי, המובנת גם בפשטות מספרי החי"ן, אשר השם "הוא עצם הטוב ומטבע הטוב להיטיב",

שמכל זה מובנת ג"כ פרשת ימים אלה, ימי בין המצרים ובתוכם וסיומם – תשעת הימים, אשר חותמם – יום התשיעי במנ"א, ימי אבל,

וכביאור הרמב"ם בספרו, שהוא "הלכות הלכות", אשר אבלות מדרכי התשובה, ובלשונו: יפשפש במעשיו ויחזור בתשובה,

ובפרט כשמצטרף עם תענית – ימי תעניות שבהם, ראשם וסופם, י"ז בתמוז וט' באב – שמדרכי "התשובה הוא",

והתחלת ט' הימים הרי היא באחד בחדש החמישי, המזכיר, ובלשון הכתוב: וימת שם (אהרן) בחדש החמישי באחד לחדש,

ומובן אשר כוונת ומטרת הזכרון

ר"ח: שכולל כל ימי החודש (ראה עט"ר בתחלתו).

יום מיתת אהרן: מסעי לג, לח.

מיתת . . כה"ג: אשר אז ישוב מעיר מקלטו אל אחוזתו (מסעי לה, כח), ור' מאיר אומר אף לשררותו (ספרי עה"פ), ואלו ואלו דא"ח. ולכל הדעות – ישוב אל כבוד אבותיו (פרש"י בהר כה, מא).

תורת הבעש"ט: היום יום ע' נב. כש"ט (הוצאת קה"ת) הוספות סקכ"ח ואילך.

תורת הרב המגיד: או"ת על אגדות חז"ל ד"ה דע (או"ת (הוצאת קה"ת) ע' קיב, ב).

תורת רבנו הזקן: היום יום ע' נג.

במשנתם: אבות פ"ב, מ"א.

תורת אדמו"ר האמצעי: ד"ה אתה אחד (קה"ת תשכ"ה) ע"ד.

מספרי הח"ן: בד"ה אתה אחד שזהו מאמר הע"ח. לע"ע לא מצאתיו בע"ח – ואולי הדיוק 'בענין', ולא הל' ממש. אבל ג"ז צ"ע ממש"כ בהמשך תרס"ו (בתחלתו ובד"ה אם בחוקותי). אין לתרץ ע"פ מש"כ בד"ה יו"ט של ר"ה, תרנ"ט בתחלתו, ובד"ה איתא במדרש תהלים, תרנ"ג (נדפס בספר המאמרים ה'תש"ח ע' 237) – כי בשני מקומות הנ"ל המדובר במדות שלמטה ממוחין (תורה), וכאן המדובר בענין כל יכול. – נמצא בעמה"מ ש' שעשועי המלך רפ"א. ש' היחוד והאמונה פ"ד. שומר אמונים ויכוח ב' ס' יד. ולהעיר משו"ת חי"צ סי"ח.

בין המצרים: דעקא מי"ז תמוז עד ט"ב (איכ"ר עה"פ א, ג. ועד"ז בפע"ח וכו' במקומו. וראה פי' הבעש"ט (כש"ט קרוב לסופו) לפי שהיו בספק כו').

וכביאור הרמב"ם: הל' אבילות פי"ג, הי"ב.

הלכות הלכות: רמב"ם בהקדמתו ליד החזקה.

התשובה . . יפשפש: רמב"ם הל' תעניות בתחלתו.

תורתנו . . הוראה: זח"ג נג, ב.

(ובפרט – זכרון הקשור ונכתב בתורתנו תורת חיים, הוראה בחיים אשר נצחיית היא (גם) בתור הוראה) שיהיו ימים אלה נזכרים **ונעשים**, התשובה שתבוא ע"י ההתבוננות בתוכן ימים אלה תביא למעשים טובים בהתאם לזה, באותם הימים ובפעולה נמשכת בכל הימים שלאחרי זה, מעשים אשר הורה אהרן הכהן.

מעלות אהרן כה"ג, מעשים ופעולות שלו – הרי מבוארים הם בתוה"ק, תושב"כ ותושבע"פ, בריבוי מקומות,

ומהם קבעו חכמים במשנתם, מה היא הדרך להיות מתלמידיו של אהרן ונצטווינו ע"ז וכלשונם: **הוי** מתלמידיו של אהרן, אוהב שלום ורודף שלום אוהב את הבריות ומקרבן לתורה,

ששייכות בזה לימים אלה במיוחד – התבוננות בענין החורבן והגלות וסבתם – שנאת חנם ותשובה ע"ז ע"י אהבת ישראל

> התבוננות בענין החורבן והגלות וסבתם - שנאת חנם ותשובה על זה על ידי אהבת ישראל ועד לדרגת אהבת חנם, ופדי' מן הגלות ובטולו על ידי זה, ועל ידי (הוספה עוד יותר ב)לימוד התורה ובצדקה

ועד לדרגת אהבת חנם, ופדי' מן הגלות ובטולו ע"ז, וע"י (הוספה עוד יותר ב)לימוד התורה ובצדקה, וכמש"נ בנבואת ישעי', שנקרא כן ע"ש הישועה והגאולה: ציון – אלה ישראל – במשפט (תורה) תפדה ושבי' בצדקה (וה"ה באה ומביאה אהבה מזה לזה, של העשיר והעני)

– ועפי"ז גם טעם נוסף להבקשה וההתעוררות לעריכת ועשיית סיום-מסכת בט' הימים, ומה טוב בכל יום (ובט' באב – בלימוד המותר) בהשתתפות שומעים רבים ולהזכיר בכל פעם ופעם גם ע"ד אהבת ישראל וצדקה.

ומיתת אהרן כה"ג אוהב "כל בית ישראל", כאו"א מבני ישראל שבכל דור ודור, ועד שהוא ובניו – מברכים את בנ"י: יברכך ג-ד יאר ג-ד ישא ג-ד וישם לך שלום – פועלת "ישועות בקרב הארץ" ועד לישועה הכללית והאמתית – גאולה האמתית והשלימה ע"י משיח צדקנו, ויקוים היעוד: אתה (השם) תנחל בכל הגוים,

וגדולה צדקה שמקרבת את הגאולה עוד יותר ויותר – באופן דאחישנה וארו עם ענני שמיא.

תורתנו . . נצחיית: תניא רפי"ז.

נזכרים ונעשים: ל' הכתוב – מגי"א ט, כח. וראה לב דוד (להחיד"א) פכ"ט (ע"פ משי"כ הרמ"ז בס' תיקון שובבים). ולהעיר ממשנה ספ"ג דגיטין. שו"ת הר"י אירגס (בסו"ס מבוא פתחים) ס"ה בארוכה.

במשנתם . . הוי: אבות פי"א, מי"ב. וראה תניא פי' לב.

וסבתם – שנאת חנם: יומא ט, ב.

אהבת ישראל: ראה קונטרס אהבת ישראל. וראה גם ספר מאמרי אדה"ז – על פרשיות התורה ומועדים (ח"ב) דרושים לל"ג בעומר ד"ה להבין ענין ל"ג בעומר (ע' תקצא, וראה ע' תקצב ואילך).

נבואת ישעי': ישעי' א, כז.

ישעי' . . הישועה והגאולה: פרש"י ומצו"ד ישעי' מט, סו. ובזהר תצוה (קעט, ב): ישעי' שמא גרים לפורקנא. וראה רשימות הצ"צ לאיכה (אוה"ת נ"ך ח"ב ע' אינט) ישעי' מלשון וישע ה' כו' (ובאגה"ק ס"ג: ישועה היא מלשון וישע ה'). וראה ב"ב יד, ב.

ציון – אלה ישראל: ע"פ ירושלמי תענית פ"ד סה"ב. מגילה פ"ג סה"ו. וכ"ה בזח"ג לה, א, וראה ד"ה ציון במשפט תפדה, לקו"ת ר"פ דברים, אוה"ת דברים כרך ה' ע' אתתקפט, סה"מ תרס"ט ע' רכב ואילך. אוה"ת לישעי' עה"פ.

במשפט (תורה): לקו"ת שם סעיף ג' בתחלתו.

בצדקה . . אהבה מזה לזה: ישעי' לב, יז. וראה אגה"ק סי"ב.

סיום-מסכת: להעיר מהנהגת כ"ק אדמו"ר (מהורש"ב) נ"ע שהי' נוהג 'לעשות סיומים' בט' ימים שבין ר"ח לט' באב, אף שלא הי' סועד אח"כ בבשר ויין (מסיפורי כ"ק מו"ח אדמו"ר – ס' המנהגים – מנהגי חב"ד ע' 64).

כל בית ישראל: חקת כ, כט. וראה פרש"י עה"פ.

ישועות בקרב הארץ: תהלים עד, יב. וראה אגה"ק סכ"ח.

משיח: ראה לקוטי לוי"צ לפסחים (ע' קו) אשר ד' אותיות של השם משיח כנגד ד' מינים, שהם **כל** סוגי בנ"י.

אתה . . הגוים: תהלים פב, ח.

וגדולה צדקה . . הגאולה: ב"ב י, א. וראה תניא פל"ז (מח, ב). אגה"ק ס"ד.

דאחישנה: סנהדרין צח, א. ירושלמי תענית פ"א ה"א. זח"א קטז, ב ואילך. שערי אורה ד"ה יביאו לבוש פצ"ו.

דאחישנה . . ענני: ע"ד פתגם הידוע דאדמו"ר מהר"ש – שהשנה מאה שנה להסתלקותו – מלכתחילה אריבער.

התוועדות חסידית / המשך מעמוד 23

אדמו"ר זצוקללה"ה נבג"מ זי"ע. והנה אף שלכתחילה אולי צדקו טעמי כת"ר לשלילת המנהג, ובפרט שכן נהגו זקני אנ"ש בדורות שקדמו בבואם לאה"ק ת"ו. אבל הבעיא עתה – האם יש לנגוע בנקודת ההתקשרות של מי שהוא לרבותינו נשיאינו, אפילו באם מתבטאה היא ביותר על המידה. ויש לקשר לזה גם סיפור חז"ל (סוכה לב סוף ע"ב) **מהדר** כו' הואיל ונפיק מפומי' – אף שבודאי בעל הפסק דין עצמו, רב כהנא, לא הידר שיהיה דוקא תרי וחד, אלא רק דנפק מפומי', ולכן על תלמידו **להדר** לנהוג מתאים לדבריו, שבזה מתבלטת השייכות. וכל שכן בנדון דידן, ענין שבפועל. ועוד: הרואה – השינוי יעורר אותו לשאול הטעם, ויקבל המענה, שזהו מנהג אבותינו נשיאינו כו', וכמאמר רבותינו ז"ל עד בחברון. וכנ"ל, עיקר הנקודה בהאמור הוא: להחזיר עתה המנהג לכמו שהיה, הרי זה מחליש העמדה שצריך להשתדל להתנהג במנהגי בית הכנסת של כ"ק מו"ח אדמו"ר". עכלה"ק.

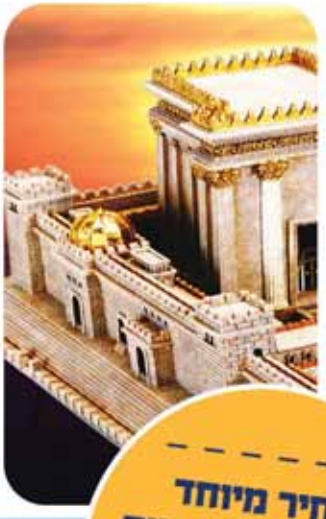
ומובן, שמנהגי בית הכנסת של הרבי, כאשר יודעים בפשטות שיש לנו רבי עתה, כוללים את הכרזת "יחי אדוננו" וכו'.

ולכן, "כל מי שאחדות בני ישראל יקרה לו, אפילו בחוגים שאין להם ענין לדת, מוכרחים להגן בכל תוקף עליה, בלי נתינת מקום לחלישות ופשרה בזה". ויחד עם זה, כמובן ופשוט, מוכרחת וחיונית מאין כמותה אהבה אמיתית ואחדות אמיתית גם עם מי שחושב אחרת, לצערנו, והדגשה על "כולנו בני איש אחד נחנו" – כולנו חסידים, כולנו מקושרים, כולם שייכים לרבי, וכולם מחכים לראות את התגלותו תיכף ומיד ממש בגאולה האמיתית והשלימה.

יחי אדוננו מורנו ורבינו מלך המשיח לעולם ועד.

ב"ה

מחיר מיוחד
למוזרזים להרשם
לפרטים והרשמה:
03-9607922

שבת משיח

לקבלת פני משיח צדקנו

שבת חזון

שבת שחיר כל כולה - גאולה!

בואו לחוש מחדש את הלהט,
האמונה, האחדות, הכמיהה...

השבת הייחודית תתקיים
בש"פ דברים, ו' מנחם אב (13/7/13)
במלון המפואר 'רמדה' ירושלים

אורח השבת:
הרה"ח הרב **יעקב ביטון** שיחי'
ראש מוסדות חב"ד ושליח כ"ק אד"ש מה"מ לסרסל, צרפת

במהלך השבת יתוועדו רבנים, שלוחים ומשפיעים
תכניות מיוחדות לילדים במהלך כל השבת

יחי אדוננו מורנו ורבינו מלך המשיח לעולם ועד

'הנבואה שמתגשמת'
Yavneel.net 04-6255770 טל.

YAVNEEL יבנאל
votre part d'Eretz Israël

הפרסום בחסות:

כולנו - בכנס הארצי של נשי ובנות חב"ד - כנס היובל!

יום חמישי, ב' באלול תשע"ג, בניני האומה ירושלים

שני כנסים: כנס בוקר בין השעות 9:30 - 14:00

כנס אחה"צ בין השעות 14:30 - 19:30

אין לך עדיין כרטיס לכנס היובל?

הזדרזי להבטיח את מקומך!

רכישת כרטיסים במוקד המכירות חברת "לאן" 073-2137007

פקס: 03-5270292 דוא"ל: hbd1@leaan.co.il

אספן קונה

מכתבים וכתבי יד מאדמורים ורבנים

חפצי קודש מאדמו"רי חב"ד

ובפרט תניא, סידור וצ'ק בחתימת הרבי.

ספרי חסידות וספרים מדפוס **סלאוויטא וזיטאמיר**

לפרטים: 052-718-1010

ב"ה

אייל בלגובסקי

אייל בלגובסקי סוכנות לביטוח ומשכנתאות

אמינות ומקצועיות שיודרים בעבורך שקט נפשי

הריביות ירדו!

צא ברגע למחקר משכנתאות קיימות

לוקחים משכנתא חדשה?

אנו נמצא לך את הפתרונות הטובים ביותר עבורכם

100% אמינות | 100% שקיפות | 100% מקצועיות

לפרטים: 050-9770063 eyal20161@gmail.com

לוח שבועי

שבת קודש כח תמוז
פרשת מטות מסעי

	ירושלים	תל-אביב	חיפה	ניו יורק	פריז	לונדון
הדלקת נרות	19:08	19:29	19:22	20:12	21:39	21:01
צאת השבת	20:30	20:33	20:34	21:20	23:01	22:31

	זריחה	סזק"ש	חצות	מנחה גדולה	פלג המנחה	שקיעה
תל אביב	5:41	9:13	12:45	13:21	18:22	19:51
ניו-יורק	5:31	9:15	13:00	13:37	18:56	20:30

ג' פרקים: הלכות כלי המקדש פרקים ו-ח

פרק אחד: הלכות מעשה הקרבנות פרק יז

ספר המצוות: מ"ע כ"ג, מל"ת ע"ב, מ"ע ל"ב, מ"ע ל"ו

יום ראשון, כט תמוז

	זריחה	סזק"ש	שקיעה
תל אביב	5:41	9:13	19:51
ניו-יורק	5:32	9:16	20:30

ג' פרקים: הלכות כלי המקדש פרקים ט-י. הלכות ביאת המקדש פרק א

פרק אחד: הלכות מעשה הקרבנות פרק יח

ספר המצוות: מ"ע ל"ג, מל"ת פ"ח, מל"ת פ"ז, מל"ת ע"ג, מל"ת קס"ג, מל"ת קס"ד

יום שני, א מנחם אב

	זריחה	סזק"ש	שקיעה
תל אביב	5:42	9:14	19:50
ניו-יורק	5:33	9:17	20:29

ג' פרקים: הלכות ביאת המקדש פרקים ב-ד

פרק אחד: הלכות מעשה הקרבנות פרק יט

ספר המצוות: מל"ת ס"ח, מל"ת קס"ה, מ"ע ל"א, מל"ת ע"ז, מל"ת ע"ח

יום שלישי, ב מנחם אב

	זריחה	סזק"ש	שקיעה
תל אביב	5:42	9:14	19:50
ניו-יורק	5:33	9:17	20:29

ג' פרקים: הלכות ביאת המקדש פרקים ה-ז

פרק אחד: הלכות תמידין ומוספין פרק א

ספר המצוות: מל"ת ע"ה, מל"ת ע"ו, מ"ע כ"ד, מל"ת ס"ט, מל"ת ע, מל"ת ע"א

יום רביעי, ג מנחם אב

	זריחה	סזק"ש	שקיעה
תל אביב	5:42	9:14	19:50
ניו-יורק	5:34	9:17	20:28

ג' פרקים: הלכות ביאת המקדש פרקים ח-ט. הלכות איסורי מזבח פרק א

פרק אחד: הלכות תמידין ומוספין פרק ב

ספר המצוות: מל"ת ע"ד, מ"ע ס"א, מל"ת צ"א, מל"ת צ"ב, מל"ת צ"ג

יום חמישי, ד מנחם אב

	זריחה	סזק"ש	שקיעה
תל אביב	5:43	9:14	19:50
ניו-יורק	5:35	9:18	20:28

ג' פרקים: הלכות איסורי מזבח פרקים ב-ד

פרק אחד: הלכות תמידין ומוספין פרק ג

ספר המצוות: מל"ת צ"ד, מל"ת צ"ה, מל"ת צ"ו, מל"ת צ"ז, מ"ע פ"ו

יום שישי, ה מנחם אב

	זריחה	סזק"ש	שקיעה
תל אביב	5:44	9:15	19:50
ניו-יורק	5:36	9:18	20:27

ג' פרקים: הלכות איסורי מזבח פרקים ה-ז

פרק אחד: הלכות תמידין ומוספין פרק ד

ספר המצוות: מ"ע ס, מל"ת ק, מל"ת צ"ח, מ"ע ס"ב, מל"ת צ"ט

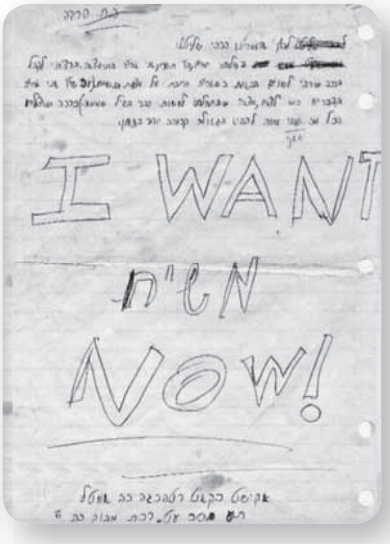

שהגד סכ דאקיד

לא, אין טעות בכותרת, והיא גם לא נועדה כדי לתפוס את עין הקורא שלא ידלג לעמוד הבא. עד כמה שזה נראה מוזר, לצירוף המילים הזה יש משמעות, ולא סתם משמעות אלא מיוחדת במינה

ימים בהם יש מי שמנסה לפענח את "סודו של הרבי", קיבלנו שיעור מיוחד בדרך בה הרבי מלך המשיח, נשיא הדור ומנהיגו מתייחס לכל אחד מבני הדור, גם אם מדובר בילדה קטנה שבסיום מכתבה משגרת לרבי ברכה ב"כתב סתרים".

לאחרונה התפרסם מכתב של ילדה הנראה לכאורה כמכתב שגרתי בו ילדה חב"דית המתקרבת לגיל בת-מצוה כותבת לרבי, כשהיא חדורה בסיסמא הכובשת את חיילי וחיילות צבאות ה' החל מאותן שנים (תשמ"ב), "אנו רוצים משיח עכשיו". אלא שבסיומו היא מוסיפה שורה בכתב סתרים: "אקישט כקאט רטהכגה כה אמטל תע סכ עט רכת מבוק יי", וכאשר מחליפים כל אות באותה שאחרי באי"ב, מתקבל המשפט: ברכתי לרבי שיולדו לו בנים אף על פי שלא נגזר לו כך.

וכמו שהראש מרגיש כל חלק בגוף, כך ראש בני ישראל מרגיש כל אחד מבני ישראל, והילדה זוכה למענה על מכתבה, כשבסופו שלוש מילים, אף הן בכתב סתרים: שהגד סכ דאקי – "תודה על הברכה".

בליובאוויטש היה נהוג לומר שהמופתים מתגלגלים מתחת לשולחן אבל אף אחד לא טורח להרים אותם, אך בדורנו הרבי הורה בשיחת ש"פ וישב תשנ"ב לפרסם את הניסים והנפלאות, כהכנה לגאולה האמיתית והשלימה, ומאז הפכו סיפורי מופתים על הרבי לדבר שבשגרה. סיפורי מופתים מחזקים את רגש האהבה אל הרבי, כאשר אנו רואים את היחס של הרבי ודאגתו לאלו שמבקשים את ברכתו, אבל יש משהו מרגש יותר ונוגע יותר ללב במענה אישי שכזה, בו אנו נחשפים לאכפתיות יוצאת הדופן של הרבי, לאהבה האין סופית של הרבי לכל אחד, גם אם מדובר על ילדה קטנה שמברכת בכתב סתרים...

כאשר הרבי החל לכתוב מכתבים "אל כל בני ובנות ישראל", היה זה חידוש גדול, אך לבסוף התרגלו כולם. כאשר הרבי החל נושא שיחות קודש במיוחד עבור ילדים וילדות חיילים בצבאות ה', היה זה חידוש גדול, אך לבסוף התרגלו כולם. כאשר הרבי החל לעמוד על רגליו במשך שעות על גבי שעות כדי לחלק שטרות דולר לצדקה לאנשים נשים וטף היה זה חידוש גדול, אך לבסוף התרגלו כולם.

אבל דווקא כעת, בימים בהם אנחנו לא מקבלים מכתבים חדשים, לא שומעים שיחות חדשות ולא זוכים לקבל דולרים, אנחנו כן זוכים לקבל עוד ועוד סיפורים, מכתבים ועדויות חדשות על דאגתו של הרבי אלינו. כחסידים אנו יודעים היטב שהכל בהשגחה פרטית, ומכל דבר עלינו ללמוד הוראה בעבודת ה', אז כאשר אנו נחשפים להתכתבות מרגשת שכזאת, עלינו לבחון את עצמנו ולשאול מה אנו יכולים ללמוד מכך, הן בדרך בה עלינו לנהוג עם ילדינו, והן בדרך בה אלינו להתקשר אל הרבי.

RABBI MENACHEM M. SCHNEERSON
Lubavitch
770 Eastern Parkway
Brooklyn, N. Y. 11213
493-9250

כל אחד יכול בקלות רבה לחשוב בנפשו עד כמה יכול להשתפר בהתייחסות אכפתית שכזו לילדינו, לתלמידינו, לחברינו ולאחינו החסידים, וכל אחד יכול בקלות רבה לשער בעצמו עד כמה האהבה שלנו לרבי צריכה לגדול אם אנו רוצים לנסות להחזיר לרבי אפילו מעט מהאהבה שהוא מגלה אלינו.

הרבי מתייחס לכל שורה בכל מכתב שנשלח אליו, גם אם מדובר בילדה קטנה, גם אם מדובר בשורה האחרונה במכתב, גם אם מדובר בכתב סתרים. ומה איתנו?

• • •

מתוך אותה נקודה אישית של אהבה לכל אחד מבני הדור, זכינו לראות את המלך המשיח עומד על גג בית המקדש ומבשר לעם ישראל: הגיע זמן גאולתכם. נשכיל גם אנו החסידים, גם בעת הזאת לא להרפות, כי אם להתחזק בהפצת המסר של הרבי מלך המשיח שליט"א ונכין את סביבתנו לקבלת פני משיח צדקנו. העיקר שלא נבוש לומר לרבי: **פתכסז בא תמכטזאל [=עשינו את שליחותך]!**

יחי אדוננו מורנו ורבינו מלך המשיח לעולם ועד!

סורגדור
להרגיש בטוח!
Grates
מיגון והתקנת כל סוגי הסורגים
ביצוע כל עבודות המתכת למוסדות ופרטיים
חלונות | דלתות | מרפסות | מעקות | קונסטרוקציות מתכת
מבחר מגוון של כל סוגי הסורגים
המחיר הכי זול בעיר בהתחייבות!
*בכפוף לתקנון החברה
1700-555-055
www.soragdoor.com בקרו באתרינו soragdoor@gmail.com

תניא מהרבי במתנה!!
"כל אחד ואחד מישראל יש לו אות בתורה, ועליו למסור נפשו ממש על התורה.... ועוד זה נותן לו כח ועוד לעמוד כנגד כל מעכב מלימוד תורה... עוז זאת היא הכלי אשר בה ועל ידה מגיעה לו הברכה העליונה בכל הטוב."
התוועדות א' ר"ח חשון תשמ"ב:
כל המעוניין לקבל תניא גדול ומהודר מעור ובו פיסת כריכה מהתניא שהרבי חילק בי"א ניסן תשמ"ב, עליו למלאות 60 טפסים של אות בס"ת הכללי.
לפרטים:
052-5788933

נגן הלרינט מקצועי
ינעים לכם את החופה בנגינת ד' בבות
(כפי הוראת הרבי שיש לנגן בכלי חי בזמן החופה)
ניסיון עשיר בשמחות אנ"ש | מחירים מיוחדים לבתי חב"ד
לפרטים והזמנות: 054-6154536

ב"ה

ארגון נשי ובנות חב"ד בארץ הקודש ת"ו

גם לך מגיע...

קייט נפש

במלון "כינר" על שפת הכנרת

באווירה חסידית ייחודית

ראשון - רביעי ה'-ח' באלול תשע"ג
(11-14 באוגוסט 2013)
במלון "כינר הגליל" - לחוף ים הכנרת

המחירים לנרשמות:

מחיר לאישה 3 בחדר 1470 ₪ - כולל תוכנית
מחיר לאישה (2 בחדר) 1590 ₪ - כולל תוכנית
(טיול תשלום בנפרד)
מתאריך ר"ח אב 8\7\13 עליה של 120 ₪
הנחת מועדון נשי: 20 ₪

הזדרזי והבטיחי מקומך!

ארגון נשי ובנות חב"ד: 03-9606142
neshehbd@netvision.net.il

החלצו...לתת נקמת ה' במדין

מאת הרב יוסף אברהם פיזם

לטהר את אויר העולם

כ"ק אדמו"ר הזקן: בשנת תקכ"ח נסע כ"ק אדמו"ר הזקן לרבו המגיד ממעזריטש. בדרכו חזרה, עבר דרך העיר סמארגון, שם שררה מחלוקת באותו זמן. "בעלי הבתים" בעיר היו תלמידים לשעבר בישיבה המקומית, שנשאו נשים מקומיות ונשארו לגור בעיר. מאחר שהיו למדנים גדולים, היו נוהגים לקפח את רב העיר בשאלות, כך ששום רב לא היה מסוגל להחזיק מעמד מולם.

ואז אמר אדמו"ר הזקן בפניהם מאמר דברי אלוקים חיים שמבאר את דברי חז"ל (יומא ט, ב): "ראשונים שנתגלה עוונם נתגלה קיצם, אחרונים שלא נתגלה עוונם – לא נתגלה קיצם".

מאמר זה היה הבסיס למאמר דיבור המתחיל "החלצו" שנדפס ב"לקוטי תורה", ושכ"ק אדמו"ר הזקן היה נוהג לאומרו בקביעות, פעם בשנתיים או שלוש, כדי לטהר את אויר העולם.

(שיחת שבת תשובה תש"ה)

ולמלשינים אל תהי תיק - ו"ה

כ"ק אדמו"ר האמצעי: ענין "מדין" הוא שנאת חינם בין איש לחבירו, דהיינו ששונא את הטוב שבחבירו, שיש לו קנאה בחבירו על כך שהוא דבק באלוקות יותר ממנו. ופירוד זה שישנו בנשמות, גורם שתתעורר שנאה מאומות העולם על ישראל.

זהו שנאמר: "החלצו מאתכם וגו', נקום את נקמת בני ישראל מאת המדינים אחר תאסף אל עמך". שמאחר שמשה רבינו – מהותו וענינו היא התורה המחברת את אותיות שם הוי', ואת האלוקות עם העולם, לכן מכוחו נעשית ההצלחה בנקמת המדינים, לבטל את ה"שנאת חינם", ואז יהיה ה' שלם והכסא שלם, ותתבטל השנאה מאומות העולם, ויהיה שלום מבית ומחוץ.

(הנחות תקע"ז עמ' רלא)

אחדות ישראל וה' עמו

כ"ק אדמו"ר ה"צמח צדק": ישראל הם חלק מה' כמו שכתוב "כי חלק ה' עמו". ועל ידי שישראל מתאחדים ומתכללים להיות לאחדים, מתאחד ה' עימם. ואזי – כשם שאין אדם רואה חובה לעצמו, כך אין ה' רואה את חובת ישראל שכן הם חלק ממנו. וזה "טעם נפלא בעוצם הטובה שהאדם עושה לו ולכל העולם בקיום מצות עשה זו (ואהבת לרעך כמוך), כמו שאין אדם רואה חוב לעצמו... שאין החוב תופס אצלו מקום כלל להתפעל מזה, וכאילו אינו רואה כלל. כי מפני האהבה הגדולה אשר הוא אוהב מאד את עצמו, על כל פשעיו – שיודע בדעתו – תכסה האהבה בבחינת "מקיף", שלא יומשך מן הידיעה לידי התפעלות במידות"...

(דרך מצותיך מצות אהבת ישראל)

בין "מדין" ל"זקני מדין"

כ"ק אדמו"ר מהר"ש: מה יותר גרוע? האם "מדין" או שמא "זקני מדין"? הנה, "מדין – הוא מקור השבירה של "שבירת הכלים" בעולם התוהו, שכל ספירה אמרה "אנא אמלוך" (אני אמלוך), והיו "אורות מרובים" ו"כלים מועטים". ברם "זקני מדין" – ענינם בחינות חכמה ובינה של הקליפה, שביטויין בעולם הזה הוא "לימודים זרים", שזו טומאת המוח". ו"קליפת מדין" – מדון ומריבה – מקור השבירה, גרועה ומזיקה עוד יותר מקליפת "זקני מדין"!

(תורת שמואל, תרל"ב ח"א עמ' קכג)

פתגם השבוע בענייני גאולה ומשיח

ג' השבועות מעוררים ומחזקים את כל אחד מישראל, כי אריכות הגלות צריכה להביא, לא לידי יאוש ח"ו, אלא אדרבה – את ההכרה בעליה הנוראה (נוראה למעליותא) שמתגלית ע"י הגלות.

...והיות שאין אתנו יודע עד מה (בהגלות), הדבר היחיד שיודעים הוא – כי צריך להתוסף איזשהו ענין בתורה ומצות שטרם נעשה, לכן יש להשקיע השתדלות להוסיף בלימוד התורה וקיום המצות בהידור בכל אופן האפשרי, שמא השתדלות זו תהא הדבר שיכריע את קו המאזנים לכף זכות ויביא תשועה והצלה לו ולכל העולם כולו.

(ש"פ מטו"מ תש"נ)

לע"נ הרב זלמן יודא ב"ר שלום ישעי' דייטש ע"ה

קליפת מדין

כ"ק אדמו"ר מהורש"ב: ענין המדון והריב והשנאה שמקליפת מדין, אינו מצד פרט מסויים אלא מצד זה שאינו יכול לסבול את הזולת משום הישות שלו, שהוא חשוב בעיני עצמו ולכן אינו יכול לסבול את הזולת. כי העובדה שהזולת נמצא, ממעטת בישות שלו. וכפי שנמצא בעוונותינו הרבים בדורות האחרונים, שיש חילוקי דעות בכל ענין מענינים הכלליים ובפרט דברים שבקדושה (כמו בעניני הרבנים והשוחטים ועניני בית הכנסת וכדומה) שאי אפשר להתאחד. המקנא בחבירו על הצלחתו בעבודת ה' ומחמת כן שונא אותו – זהו דבר קשה וגרוע מאוד מאוד. הדבר נובע מישות האדם, ולכן את עובדי ה' שונא הוא, ואת אהבתו והתחברותו יראה לאנשים הפשוטים דוקא. שכן מציאותם אינה מפריעה לישותו ואדרבה, הם מכבדים אותו.

(קונטרס "החלצו" – רנ"ט)

ללמוד "החלצו" בדמעות

כ"ק אדמו"ר מהוריי"צ מספר: "בערב שבת תשובה תרס"א היתה לי עבודה לא נעימה לחלוטין. אבי (הרבי הרש"ב), קרא לי ואמר שאקרא לאחד המשפיעים של "תומכי תמימים" ואומר לו שילמד את המאמר דיבור המתחיל החלצו רנ"ט בדמעות, דמעות מכבסות והלואי שזה יעזור לו".

(שיחת שבת תשובה ה'תש"ה)

אל יטעו את עצמם

כ"ק אדמו"ר מלך המשיח שליט"א: ..."יעיינו בדרושי רבינו הזקן והנשיאים שלאחריו, ובמילא ידעו מאין בא פירוד הלבבות. ... וכשישנם שני צדדים, הרי בעולם הזה כמעט אי אפשר שיהיה אחד צודק מאה אחוז והשני אשם מאה אחוז. אלא כל אחד ואחד אשם על כל פנים במקצת. ... וברור הדבר אשר עד עתה, השחיתו כמה טוב על ידי העדר קירוב הלבבות בשביל ענינים של כבוד המדומה, וכו'. ... ואל יטעו את עצמם שזהו מפני יראת שמים, או מפני שפיץ חב"ד כו', כיון שרבנו הזקן וכל אחד מהנשיאים בדורו כתבו להיפך, וכמבואר בדרוש החלצו מרבנו הזקן, עד למאמר נשיאנו כ"ק מו"ח אדמו"ר..."

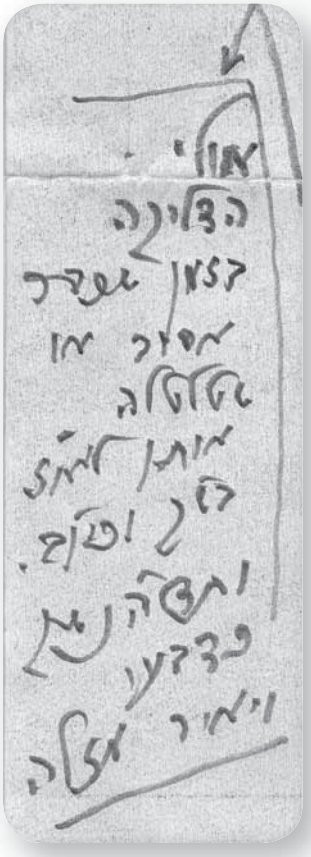
(מכתב ד אייר תשט"ז)

תדליק כדבעי, ויאיר מזלה

מענה כ"ק אדמו"ר מלך המשיח שליט"א
לאשה שכתבה שהפסיקה להדליק נרות בערב שבת,
כי בכל פעם שהדליקה, קרו אסונות במשפחתה

אולי הדליקה בזמן שכבר אסור
או שטלטלה אותן לאח"ז בש"ק וכיו"ב
[= לאחרי זה בשבת קודש וכיוצא בזה].
ותדהנש"ק [= ותדליק הנרות שבת קודש]
כדבעי ויאיר מזלה

לכל ילד וילדה · אות בספר התורה · של ילדי ישראל

"שלא יישאר ילד יהודי אחד בלי אות בספר התורה" (ש"פ במדבר תשמ"א)

ספר התורה של ילדי ישראל | ת.ד. 8 כפר חב"ד 60840 | 03-9607358 | www.kidstorah.org

הסעות עמוס מפעי

טנדרים | מיניבוסים | אוטובוסים

24 שעות ביממה ■ מתחרה במחירים הכי טובים ■ מורשה מטעם משרד התחבורה

מחירים זולים לקיץ

לפרטים והזמנות: 057-6761260 ,054-6761260

עלקור מיזוג אויר

מבצע לשבוע בלבד

מזגן 1 כ"ס מבית תדיראן כולל הובלה והתקנה בסיסית:	מזגן 1 כ"ס תדיראן 10 כולל הובלה והתקנה בסיסית:	מזגן i-15 מבית תדיראן כולל הובלה והתקנה בסיסית:	מזגן i-21 מבית תדיראן כולל הובלה והתקנה בסיסית:
רק ₪1850	רק ₪2050	רק ₪2300	רק ₪3850

תדיראן Group

המחירים למזומן בלבד!!! היחידים עם אחריות על ההתקנה 5 שנים

להזמנות - צלצלו עכשיו: 054-2236765

צילום ארועים למהדרין

| צלמת תמונות לנשים | וצלמת וידאו לנשים |

לפרטים: 052-5770502 | ravzilum@gmail.com

בֶּרֶגַע הָאַחֲרוֹן

גם הילד שלך מתחיל לחיות משיח!!

ניתן להשיג בחנויות המובחרות או ב'חיש - הפצת המעיינות': 03-9600770

יחי אדוננו מורנו ורבינו מלך המשיח לעולם ועד

עלילת קומיקס מרתקת!

בעזרת ה' יתברך

לאירועים שמחים במיוחד

אברהם ג'ייקובס

חתונות | בר מצוות | דינרים

אפשרות להופעה בהרכב מלא

050-4421-770 | 050-813-4141 להתראות בשמחה שלכם!

ב"ה

אנו מתכבדים להזמינכם

לדינר וערב הצדעה

למוסדות חב"ד
אור יהודה

הדינר יתקיים ב"קינגסטון אירועים המחודש" אור יהודה

יום ראשון כ"ט תמוז תשע"ג 7.7.13

קוקטייל וקבלת פנים – 19:30 • ארוחת ערב חגיגית – 20:30

בהשתתפות רב העיר, ראש העיר, אישי ציבור ונכבדים

תוכנית אומנותית מיוחדת

מצפים לראותכם

הרב מנחם מענדל הכהן פרידמן
שליח הרבי מלך המשיח

הרב שלום דובער הכהן הענדל
ראש ישיבת חב"ד

יחי אדוננו מורנו ורבינו מלך המשיח לעולם ועד

יודעים אנו היטב עד כמה חשובה, נחוצה וחיונית האהבה והאחדות בינינו בימים אלו, כדי להביא את הגאולה. ובמיוחד כפי שהרבי מלך המשיח שליט"א מדגיש (בדבר-מלכות מטות ומסעי) שזה לא (רק) כדי לבטל את סיבת הגלות - כי סיבת הגלות כבר תוקנה, אלא כדי להתחיל לחיות ולטעום מהאחדות הנפלאה של הגאולה
• התוועדות חסידית ברוח ימי 'בין המצרים'

מאת הרב חיים לוי יצחק גינזבורג,
משפיע בישיבת תומכי תמימים ראשון לציון

עקרונות אמונה
שנמדדים במבחן אהבת ישראל

בקרב יהודי מרוקו, ובפרט בקרב נשים צדקניות שבהם, היה נהוג שבחצות היום של תשעה באב, מכיוון שאז הוא הזמן של "לידת מלכא משיחא" – היו הנשים מכינות את הבית להתגלותו של האורח החשוב, משיח צדקנו. לשם כך היו, לא פחות ולא יותר, מנקות ושוטפות את כל הבית, ומבשמות אותו בבשמים נאים ובריחות טובים. הכל כדי שהבית יהיה מוכן ומוכשר, באופן הפשוט והגשמי ביותר, לפי מידת ההבנה של נשים פשוטות ביותר בישראל, לקבל את פניו של משיח צדקנו.

[אגב, חשוב להדגיש את מה שהרבי מפרש (בדבר-מלכות ואתחנן ובהערה 93 שם) מהי עיקר הכוונה בכך שהמשיח נולד בתשעה באב (והרי אנו יודעים שהוא נולד בי"א ניסן) שהכוונה היא בעיקר לא ללידת תינוק שיהיה משיח ברבות הימים. אלא לידה והתגלות של מי שכבר עכשיו הוא משיח: "לאחרי שנעשה גדול, כולל ובמיוחד גדלות רוחנית, משכמו ומעלה גבוה מכל העם" (ככל פרטי דיני מלך, ועל אחת כמה וכמה בנוגע למלך המשיח, מלך ורב)". "ומסתבר יותר לומר שגם זה נכלל ב"נולד מושיען של ישראל" – שאין הכוונה ליציאה לאויר העולם, שאז בפועל אינו "מושיען של ישראל", אלא **להתגלות** (דוגמת לידה כפשוטה) ד"מושיען של ישראל", שכבר ראוי ומוכן לגאול את ישראל בפועל ממש". ובכל זאת, גם אחרי לידה והתגלות זו של משיח, כאשר הוא כבר רב ומלך, עדיין "נמשך החורבן והגלות משך זמן" (– על מתי מדובר כאן אם לא על המצב בו אנו נמצאים היום, כאשר הרבי כבר התגלה בתור מלך המשיח, רב ומלך, ובכל זאת עדיין נמשכת הגלות?!) – "שהכוונה בזה היא שתהיה שלימות הגאולה מצד העליון ומצד התחתון, ומצד שניהם יחד"].

משמעו הרבנים והמנהיגים הרוחניים על אודות אותו מנהג, קמה צעקה גדולה: זהו היפך השולחן ערוך. לשטוף את הבית בעיצומו של תשעה באב?! והרי אפילו נגיעה במים אסורה בתשעה באב, ולא כל שכן שטיפת כל הבית במים ובישומו בבשמים ובריחות טובים. צריך אמנם לצפות ולהתפלל ולקוות ולהיות אפילו בטוחים בביאת המשיח, אבל אך ורק באופן המותר על פי ההלכה. ואכן, בכמה מקומות הצליחו הרבנים לבטל את המנהג מאותם טעמים הלכתיים.

פעם נקלע הגאון החיד"א לעיירה קטנה בתשעה באב, ולפתע נודע לו כי אותו מנהג קנה לו שביתה באותו מקום, והנשים הצדקניות מחכות בציפיה דרוכה לשעת חצות היום של תשעה באב כדי להתחיל את החגיגה בהכנת הבית לקראת משיח צדקנו.

עלה הגאון החיד"א על בימת בית הכנסת והכריז: יהודים יקרים, יודע אני כי כוונתכם רצויה, ורוצים אתם להביע באופן החזק והמוחשי ביותר את האמונה האמיתית התקווה והבטחון המוחלטים והציפיה הדרוכה לביאת המשיח ולגאולה הקרובה. ואולם כיהודים אסור לנו לסטות בכי הוא זה מן ההלכה. על פי הלכה ספק אם הדבר מותר, ויש אפילו מקום לומר שהדבר ממש אסור – לשטוף את הבית בתשעה באב, תהא הכוונה רצויה ואמיתית ככל שתהיה. לפיכך, אנא הודיעו לנשותיכם ולבנותיכם כי למרות כל הכוונות הטובות, על פי ההלכה אסור לעשות מה שאתן עושות, ולכן חייבות אתן להימנע מכך. וכשם שקיבלתם שכר על הדרישה (על מה שעשיתם בתמימות הלב, מחוסר ידיעה, בשנים שעברו), כך תקבלו שכר על הפרישה".

הדברים התקבלו בתדהמה באזני הקהל הפשוט שנהג כך כל ימיו, אך בהיותם אמונים על ציות ללא עוררין לדברי הרב, התכוננו הכל לקיים את הדברים שנאמרו.

ירד הגאון מן הבימה מרוצה על שעלתה

בידו למנוע מכשול מקהילה קדושה בישראל, למרות שראה עד כמה קשה לאותם יהודים פשוטים, ובעיקר לנשים הצדקניות ולבנותיהן, לשמוע לדבריו.

בדרכו שמע לפתע שתי נשים פשוטות משיחות לפי תומן: "שמעת מה אמר הרב הגאון והצדיק? הרב אמר שהשנה לא יבוא המשיח ולכן אין צורך ואף אסור להתכונן לביאתו על ידי שטיפת הבית".

משמע החיד"א את הדברים, שנאמרו בפשטות ובתמימות על ידי נשים פשוטות, שכל ההסברים לא הועילו להן להבין את הדברים אחרת ממה שהן הבינו אותן, הזדעזע כולו: מה, אני אגרום ליהודים חלישות באמונה?!

לא נתקררה דעתו של החיד"א עד שביקש שנית לכנס את כל בני הקהילה, חזר ועלה על הבימה וביקש למסור הודעה דחופה: "רבותי, יהודים יקרים, אני מתנצל לפניכם ואני חוזר בי מן הדברים שאמרתי קודם. נכון אמנם שעל פי ההלכה זו שאלה גדולה אם מותר לשטוף את הבית בתשעה באב, אבל אם בגלל זה ישנם כאלו שהדבר גורם אצלם ח"ו חלישות באמונה המוחלטת בביאת המשיח – מוטב שישטפו את הבית כמנהגם, ובלבד שאמונתם התמימה והמוחשית בביאת המשיח בכל רגע ממש תישאר אצלם אמיתית ואיתנה.

ושמעתי מכמה וכמה שלמרות ההתנגדות של רבים וטובים למנהג זה מסיבות הלכתיות, הרי עד היום הזה קיים עדיין המנהג בכמה קהילות קדושות בישראל".

אהבת ישראל יחד עם עקרונות

בימים אלו של בין המצרים, ימים המדגישים ביותר וביותר את הצורך וההכרח הדחוף והמיידי בגאולה על ידי משיח צדקנו, כאשר זעקת "עד מתי?!" פורצת בכל עוצמתה מעומק לבנו ונפשנו.

יחד עימה, כמובן, כפי ההוראה המפורסמת בשיחת ב' ניסן תשמ"ח, ובהדגשה, שכל מה שהרבי מרעיש בשנים האחרונות אודות הכרזת "עד מתי?!" – זהו בגלל שיש בזה את הענין של "יחי המלך". ואם כן, מתוך ה"עד מתי" בוקעת ההכרזה והבקשה וקביעת העובדה "יחי אדוננו מורנו ורבינו מלך המשיח לעולם ועד".

בשעה שכל אחד ואחת מאיתנו משתדל ורוצה לעשות הכל, כל מה שביכולתו ויותר מזה, בכדי להביא סוף סוף את המטרה הנכספת, הגאולה האמיתית והשלמה.

והרי יודעים אנו כולנו היטב עד כמה חשובה ונחוצה וחיונית האהבה והאחדות בינינו בימים אלו, כדי להביא את הגאולה. ובמיוחד כפי שהרבי מלך המשיח שליט"א מדגיש (בדבר-מלכות מטות ומסעי) שזה לא (רק) כדי לבטל את סיבת הגלות – כי **סיבת הגלות כבר תוקנה,** אלא כדי להתחיל לחיות ולטעום מהאחדות הנפלאה של הגאולה. ובלשון הרבי: "ויש להוסיף ולהדגיש הקשר והשייכות דאהבת ישראל להגאולה העתידה – לא (רק) מפני שביטול הגלות הוא על ידי ביטול סיבת הגלות (שבאה ע"י ההיפך דאהבת ישראל). שהרי בעמדנו לאחר סיום מעשינו ועבודתינו כל זמן משך הגלות, לאחרי סיום כל מ"ב המסעות ב"מדבר העמים", נמצאים כבר "על ירדן ירחו" (דרגתו של משיח ד"מורח ודאין"), על סף הגאולה, בודאי שכבר נתתקנה סיבת הגלות. ולכן, ההדגשה דאהבת ישראל היא – בתור טעימה ועד להתחלה דהגאולה האמיתית והשלמה, הקשורה עם נקודת האחדות שלמעלה מהתחלקות, שמודגשת באחדותם של ישראל..." –

כדאי וחשוב להזכיר שוב ולעורר את תשומת הלב לכמה מכתבים של הרבי המסבירים ומורים מה וכיצד לעשות כדי לבוא לאהבה ולאחדות אמיתיים. מחד – שהדרך לכך היא לא על ידי פשרות וויתורים על עניינים שבעיקרון, משום "שכל המתבונן באמיתו של דבר, מוכרח להודות שכל ענין של פשרה בשיטות, אינו דרך לקירוב שלום ואחדות, אלא אדרבה, מייסד מצב לחיכוכים תמידיים בלתי פוסקים והולכים וגדלים". ומאידך, עד כמה נוגע וחיוני לחזק ולעודד את האמונה וההתקשרות ברבותינו נשיאינו, כך שגם אם נדמה למישהו שהדבר "קיצוני מדי", הרי "הבעיה עתה – האם יש לנגוע בנקודת ההתקשרות של מי שהוא לרבותינו נשיאינו, אפילו באם מתבטאה היא ביותר על המידה".

> בדרכו שמע החיד"א לפתע שתי נשים פשוטות משיחות לפי תומן: "שמעת מה אמר הרב הגאון והצדיק? הרב אמר שהשנה לא יבוא המשיח ולכן אין צורך ואף אסור להתכונן לביאתו על ידי שטיפת הבית". מששמע את הדברים הזדעזע כולו: מה, אני אגרום ליהודים חלישות באמונה?!

כותב הרבי (לקוטי שיחות חכ"ד ע' 383 ואילך): "ואחרי בקשת סליחתו, אף שחושבני שדברי לא יפתיעו את כבודו, מוכרחני להביע דעתי שאיננה בדיעה אחת עם כבודו. וטעמי ונמוקי נובעים מתוך הכרה בגודל ההכרח לשמור על אחדות עמנו, שבזה גם כבודו יסכים אתי כמובן. שאם בכל הזמנים היה צורך חיוני להגן על אחדות האומה, על אחת כמה וכמה בתקופתנו אנו, שהיא לכל הדעות תקופה של משבר, וממילא תקופה של בלבול המוחות וטשטוש ערכין, ולעת כזאת סכנת פשרות ודוגמתן גדולה פי כמה, מה שמודגש גם כן על ידי ריבוי הדיעות והשיטות שצצו ופרחו בין לילה.

– וכמו בכל ענין, אם רצונו לעמוד על איזו שיטה, תא חזי את בטוייה הקיצוניים, ואף אם קיצוניותה נתקבלה רק ע"י המיעוט שלכאורה אינו תופס מקום, אף על פי כן יש בתופעה קיצונית להבליט הכיוון והמגמה של השיטה, על כל פנים התוצאות האפשריות הכרוכות בה אם לא תעלה ארוכה בעוד מועד". עכלה"ק.

וממשיך הרבי שם: "היוצא מהנ"ל: כל מי שאחדות בני ישראל יקרה לו, אפילו בחוגים שאין להם ענין לדת, מוכרחים להגן בכל תוקף עליה, בלי נתינת מקום לחלישות ופשרה בזה. ובפרט שכל המתבונן באמיתו של דבר, מוכרח להודות שכל ענין של פשרה בשיטות אינו דרך לקירוב שלום ואחדות, אלא אדרבה, מייסד מצב לחיכוכים תמידיים בלתי פוסקים והולכים וגדלים".

ובנקודה השניה, עד כמה נוגע חיזוק ההתקשרות גם אם נדמה שזהו יתר על המידה, כותב הרבי (לקוטי שיחות ח"ט ע' 282):

"...במה שכתב אודות מנהגי הגבה וכו' – כנראה ממכתבו כבר הנהיגו זה בבית הכנסת איזה פעמים, ובטענה שכן נוהגים בבית הכנסת בו התפלל כ"ק מו"ח

המשך בעמוד 11

חולם על המקדש

הרב **מנחם מקובר** – שם נרדף בכל הקשור לעיסוק וללימוד בנושא בית-הבחירה – מדבר עם "בית משיח", בשיחה לרגל **שלושת השבועות** • על **המופת** מהרבי מה"מ, על **הקנים** האלכסוניים, על העבודה של חב"ד **בהעמקת התודעה** לבניין הבית והקרירות הליטאית בנושא • וגם: **הסיפור המדהים** על הבכירה השמאלנית בעיריית ירושלים שנהפכה מאויב לאוהב, **והחלומות על בית המקדש**

מאת מרדכי סגל

לושת השבועות הם הזמן שבו הצמאון לבית-המקדש עולה דרגה; הכמיהה לבניין הבית מציפה את כלל השכבות בעם היהודי: חרדים כנטולי כיפה, חסידי חב"ד ו'מתנגדים'; דתיים-לאומיים וחסידים עטויי 'כתונת פסים' ממאה-שערים: הרצאות ושיעורים בנושא המרתק מתקיימים בכל רחבי ארץ הקודש והעולם, כאשר מי שמובילים את הנושא הם ללא ספק שלוחי הרבי מה"מ וחסידי חב"ד די בכל אתר ואתר – וזאת על פי הוראת הרבי מה"מ להגביר ולהעצים את הלימוד סביב ענייני בית המקדש בימים אלה.

נכון, הבורות עדיין גדולה, אבל כל העוסקים בנושא מסכימים כי חל שיפור דרסטי בהתעניינות ובצמאון בציבור לנושא בית הבחירה.

דומה כי לא שייך לעסוק בעניין מבלי לשוחח עם **הרב מנחם מקובר**, יושב ראש מכון "והראנו בבניינו", שניהל במשך שנים רבות את 'מכון המקדש' הידוע בירושלים.

> גם בימינו - מרחק אלפי שנים מבית המקדש בתוך הגלות הקשה והמרה, ניתן לעורר מצב רגשי של געגוע לבית הבחירה. "אני רואה את זה בפועל: יש אנשים שממש חיים ונושמים את זה יום-יום. זה מעסיק אותם ומחיה אותם. אין ספק כי התהליך הזה חוצה מגזרים".

בין הרצאה אחת לחברתה, בין נסיעה לשידור לשיעור נוסף, ישבנו איתו לשיחה כדי להבין כיצד בעצם הכל התחיל, וחזרנו מופתעים: הכל, מסתבר, קשור בסופו של דבר, איכשהו, גם לרבי.

"זה היה לפני למעלה מ-20 שנה", ענה הרב מקובר בתשובה לשאלתנו. "הקדוש-ברוך-הוא זיכה אותי להיפגש עם נושא המקדש, ממנו הייתי מאוד רחוק בשעתו כמו רבים וטובים בעם ישראל. הייתי צריך אז להעביר שיעור בתלמוד-תורה. הוא עסק בפרק ו' בספר מלכים א', בנושא של בית ראשון, הכרובים וכיו"ב. אני זוכר היטב כיצד התלהבתי מעצם הקריאה על כך. הרגשתי לפתע חיבור עצום לבית המקדש, צמאון אדיר לדעת עוד ועוד – ובעיקר הבנתי את החסר הגדול שהיה לי בנושא עד אז. זה משך אותי בחבלי עבותות אהבה ומשם – הכל היסטוריה כמו שאומרים".

כדי לסבר את האוזן ולהבין עד כמה היה הרב מקובר רחוק – כמו רובא דרובא של העם היהודי עד לפני שנים אחדות – מהרעיון של בית המקדש, הוא מספר: "אני זוכר שלפני שנחשפתי לתחום, גרתי ביישוב מסוים והייתה אז הרצאה של 'מכון המקדש', שבאו לתאר את המהפך שהם חוללו, אבל אפילו לא חשבתי ללכת לשם. בית המקדש? זה היה נשמע לי רעיון הזוי. עם זאת, למרבה הצער, לא הייתי היחיד שחשב כך. כדרכם של ישיבות ומסגרות לימוד רבות לא למדתי מעולם את הנושא".

עברו עוד מספר שנים עד שהרב מקובר הפך לשם דבר, שם נרדף אולי, בכל הקשור לנושא המקדש. בשלב הראשון הוא החל לפתוח ספרים, לנבור בספריות ולהדביק את הפער העצום. באותה תקופה היו ספרים מעטים יחסית בנושא. את החומר העיקרי, הבולט בהם, זה שכיוון אותו וסייע לו רבות הוא מצא בהלכות בית הבחירה לרבינו משה בן מיימון – הרמב"ם.

במקביל, בהשגחה פרטית, למד בכולל בעיר העתיקה, לו היה קשר עם 'מכון המקדש', ומאז עיסוקו בנושא הפך לאינטנסיבי. "התחלתי אז גם קצת לכתוב בנושא, ואת היבול הראשון שלי", הוא חושף, "שלחתי לרבי שכתב לי '**ת"ח ות"ח**'".

מודעות גוברת לנושא המקדש

אחרי משפט כזה, נושא השיחה מוסט אוטומטית כדי לשמוע על הקשר המדהים של עוד יהודי, אחד מיני רבים, עם הרבי מלך המשיח. למרות שהשיחה הייתה אמורה להיות על עיסוקו של הרב מקובר, דומה כי אין אפשרות אחרת – מה גם שהקשר שלו עם נשיא הדור משפיע ועובר כחוט השני על הרצאותיו ועבודותיו לאורך השנים.

הקשר עם הרבי מלך-המשיח החל בשנת תשמ"ח. הרב מקובר למד אז בישיבה של המקובל החב"די הרב יצחק גינזבורג מכפר חב"ד, וממנו שמע על נשיא ישראל ומשיחו. "הייתה לנו אז בעיה רפואית במשפחה", הוא אומר ומתלבט לרגע האם לשתפה או לא. בסוף הוא מעדיף שלא לפרט במה מדובר. "כך או כך, הרב גינזבורג הציע לנו לנסוע אל הרבי ואחרי זמן קצר מצאנו עצמנו, אני ורעייתי, בדרך ל'יסעוון סעוונטי'. ניהלתי אז את פרויקט השו"ת ובחלוקת דולרים הזכרנו זאת לפני הרבי ואז התפתח בינינו דיבור קצר. הרבי העלה את רצונו שנוסיף לשם מספר ספרים, כמו שו"ת 'צמח-צדק', אך לצערי הרב לא הצלחתי להשיג אחר-כך את התרומה לכך והם עדיין נותרו מחוץ למאגר של הפרויקט", הוא מתוודה בכאב. באותו מעמד הוא ורעייתו שטחו את בקשתם לפני הרבי, קיבלו את הברכה המיוחלת "וזו אכן התקיימה, ברוך השם", מציין הרב בסיפוק.

מאז ועד היום יש לו הרבה יותר מפינה חמה בלב כלפי חב"ד, ולא רק בגלל ההרצאות בריכוזי אנ"ש שמסייעים בפרנסתו...

• איך אתה מתייחס לדברי הרבי על הקנים האלכסוניים במנורה?

"המנורה ב'מכון המקדש' עגולה, כי כך הרב ישראל אריאל, ראש המכון, החליט. למרות זאת, אני כשלעצמי, מתוך הלימוד הרב בנושא, מבין כי הרבי כמובן צודק. צריך לזכור כי הנושא של קנים אלכסוניים לא כתוב בתורה ובדברי חז"ל, אך דעת רש"י והרמב"ם היא – וכך גם דעתם של רוב הראשונים – שמדובר בקנים אלכסוניים. יש לי יראת כבוד גדולה לרבי ולכן בספריי ובהרצאותיי אני מביא קנים אלכסוניים. אם באמת רוצים לדייק בציור הקנים חייבים לומר את האמת: הם היו, בהתאם לרמב"ם, ישרים ולא עגולים".

הרב מקובר פועל כיום באופן עצמאי. הוא הוציא עד כה חמשה ספרים ואלבומים, אחד מהם, 'ספר בית הבחירה', בשיתוף פעולה עם 'מטה משיח' בארץ הקודש. בנוסף, הוא נע ונד ברחבי הארץ ומוסר הרצאות בתחום.

• אתה חש שיש צמאון בנושא?

"אכן, יש צמאון גדול הרבה יותר מבעבר. יחד עם זאת, הכמות של מספר הרצאות תלויה כמובן בעונות השנה. בתקופה הזו של ימי 'בין המצרים' או בתקופת החגים, יש ביקוש גדול יותר מטבע הדברים ובמשך השנה זה הולך ופוחת. אבל ההתעניינות, השאלות שאני מקבל כתוצאה מהספרים – מורגשים תדיר כיוון שזכינו שיש הרבה מודעות בנושא. אני בהחלט חושב שהעבודה של חסידי חב"ד – בגלל הוראת הרבי לעסוק בנושא זה בימי בין המצרים – היה אחד הדברים המרכזיים שנתן דחיפה לנושא של הלכות בית הבחירה ומה שמסביב והעצים את המודעות. עד שהרבי עורר זאת, לא הייתה התעניינות מיוחדת. אין ספק".

לדבריו של הרב מנחם מקובר: "אנחנו יכולים לראות כיצד הביקוש הולך וגובר משנה לשנה. הנה, למשל,

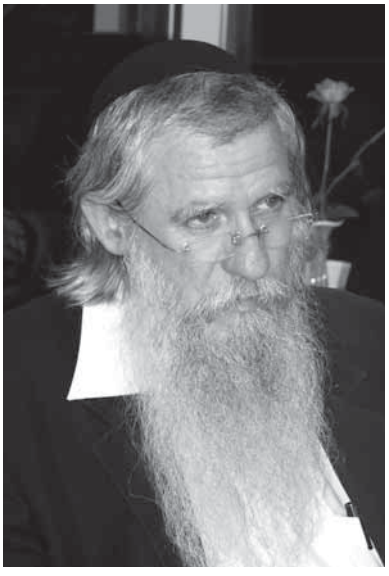
יש לי כיום למעלה מ-50 הרצאות ששודרו ומשודרות בערוץ 'הידברות'. במקביל, זה עתה יצאתי מהקלטה לשיעור ברדיו 'קול חי' בו משודרות בימים אלו תוכנית בנושא בית המקדש בכל בוקר מהשעה 6:00 ועד 7:00. אנשים רבים מאוד מודעים לנושא, וזה כבר לא מנת חלקם של כמה 'קיצוניים' או 'הזויים' במרכאות".

• איך אכן מצליחים לעורר את התודעה למקדש בקרב הציבור?

"חשוב להפיץ את הנושא בכל דרך אפשרית – בין אם בהצגות ובספרים, בין אם באמצעות חוברות, סרטונים, פתגמים ואפילו משחקים וירטואליים. יש הרבה דרכים והן עוזרות להיחשפות", השיב: "אצל הליובאוויטשערס העיסוק בנושא הזה, כמובן, עוקף כל ציבור אחר, אבל יש התעוררות גדולה מאוד גם בציבור הדתי-לאומי. זה מאוד חדר שם בשנים האחרונות ורואים התעניינות גדולה".

ואם תהיתם האם הציבור הכללי נחשף לנושא, ובכן, באמתחתו של הרב מקובר סיפור מדהים בנושא, שממחיש, לדבריו, כי אחרי הכל מדובר ב"ציפור הנפש של כולנו", כהגדרתו. ומעשה שהיה כך היה: "כשעבדתי ב'מכון המקדש', הייתה אשה שמאלנית שעבדה בעיריית ירושלים ולחמה בנו בכל מאודה. היא התנגדה לפעילותנו ולתקציבים שונים שיועדו לנו. החלטנו אפוא להביאה למקום וראה זה פלא – זה הועיל, כבמטה קסמים: דעתה השתנתה מן הקצה אל הקצה. מתברר כי ברגע שהיא ראתה את המצגת שהכנו לה, נכנסה לעולם התכנים וראתה במה מדובר – זה ממש עשה לה 'סוויץ'' בראש. מאויב היא הפכה לאוהב וברבות הימים לא רק שלא הפריעה, אלא גם סייעה רבות.

"אני חושב שזו הדוגמא הקלאסית לכך שכל מי ששומע על הנושא, לומד אודותיו ורואה את התמונות – מבין באחת במה מדובר; המסר מחלחל לתוכו. זו, בעיניי, הנקודה הפנימית של כל אחד מישראל". הרב מקובר טוען כי גם בימינו – מרחק אלפי שנים מבית המקדש בתוך הגלות הקשה והמרה, ניתן לעורר מצב רגשי של געגוע לבית הבחירה. "אני רואה את זה בפועל: יש אנשים שממש חיים ונושמים את זה יום-יום. זה מעסיק אותם ומחיה אותם. אין ספק כי התהליך הזה חוצה מגזרים".

•

הרב מקובר, כאמור לעיל, עומד בראש מכון 'והראנו בבניינו'. כשאנו מבקשים ממנו שיספר מעט על פעילות המכון, הוא נעתר בשמחה. "זה ארגון שהקמתי, שהמטרה שלו היא ליזום פרויקטים חינוכיים, כמו סרט שבימים אלו אנו עובדים עליו, ספרים שונים, ועוד כהנה רבות. יש פרויקטים שאני מעדיף שלא לחשוף אותם עד שיצאו לפועל, אבל אנחנו לקראת כמה הפתעות בתחום".

עיקר עבודתו כיום הוא מול קהל בוגרים. "אני עוסק בעיקר עם בני נוער וציבור מבוגר, כי זה תחום שאני יכול לתרום אליו רבות מבחינת היכולות שלי. טווח הגילאים הזה צריך הרבה דחיפה בנושא ועיקר הרצאותיי וכתיבתי מיועדת לבוגרים".

כשמדברים עם יו"ר 'והראנו בבניינו' העוסק בתחום המקדש עשרות שנים, אי-אפשר כמובן בלי שאלה אישית:

• "אתה עצמך חולם לפעמים על בית-המקדש?"

הוא מחייך. "אכן, אני עוסק בכך כל היום, אז לעיתים, בלילה, אני חולם קטעים קצרים שבהם אני 'רואה' את בית-המקדש, עבודת הכהנים וכו'.

"אם אתה כבר שואל על חלומות, אני רוצה לספר לך על אחד כזה שחלם בני בכורי. זה היה לפני כשנתיים, זמן קצר לאחר פטירתו של הראשון-לציון הרב מרדכי אליהו זצ"ל שעודד מאוד את הפעילות שלי: בני חלם כי אנחנו יושבים סביב שולחן השבת בבית, ובראש השולחן יושב הרב אליהו ובידו ספר שהוצאתי על בית שלישי. הוא הביט בו בעיון, עלעל בין דפיו כשבת-שחוק ואושר ניכרים על פניו ואז אמר: 'אני מבטיח שכל מי שילמד את נושא המקדש – יש לו חלק לעולם הבא'.

הצטמררתי לשמוע על כך ומיהרתי להתקשר לבנו, הרב שמואל אליהו שליט"א, רבה של צפת עיר-הקודש. הוא התרגש מכך מאוד ואמר לי שצריך לפרסם את הנושא, וכך עשיתי".

• לסיום, מה אנו יכולים לפעול בנושא?

"צריך לעשות הרבה ולהפיץ את הנושא בכל דרך, אבל לא פחות חשוב: עלינו קודם כל להיות מחוברים לנושא; לימוד תורה ותפילה הם דברים חשובים מאוד – אבל העיקר חסר מן הספר אם לא חיים את נושא המשיח ובית הבחירה. עלינו לחשוב כל היום 'מה אני יכול לעשות בנידון'. צריכים לחיות עם העובדה שלמרות שלפעמים הכל נראה וורוד – בית המקדש עדיין לא עומד על תילו. צריכים לחוש את החסרון הזה ולהשתוקק לראות בבניינו. בטוחני שהשינוי הזה יפעל אי"ה גם למעלה בבחינת 'מידה כנגד מידה' ו'כמים הפנים לפנים' ונראה תיכף ומיד בבניין בית המקדש השלישי תיכף ומיד".

"צריך לעשות הרבה ולהפיץ את הנושא בכל דרך, אבל לא פחות חשוב: עלינו קודם כל להיות מחוברים לנושא; אם לא חיים את נושא המשיח ובית הבחירה. עלינו לחשוב כל היום 'מה אני יכול לעשות בנידון'. צריכים לחיות עם העובדה שלמרות שלפעמים הכל נראה וורוד - בית המקדש עדיין לא עומד על תילו.

אידיש

הרב אליהו ריס נולד למשפחה רחוקה מיהדות בבירובידז'אן, עלה לארץ ישראל וחזר אליה בשנות נערותו, רק אז התוודע לראשונה ליהדותו. מאז עשה כברת דרך, למד בישיבה, הוציא 'סמיכה' ולאחר נישואיו חזר לעיר מולדתו כדי לכהן בה כשליח • בירובידז'אן מקום רחוק ומבודד, הרחק מכל מרכז יהודי, לבד, הוא ורעייתו מיכל עומדים בחזית ומפיחים רוח של יהדות וחסידות בקרב אלפי יהודי העיר שעדיין משתמשים בשפת האידיש המהווה במקום כשפה רשמית. אפילו שלטי העירייה וניירות המכתבים כתובים באידיש.

כעת נותר לו רק ליצוק 'אידישקייט'...

מאת נתן אברהם

ירובידז'אן היא חבל ארץ יפיפה הנמצא סמוך לגבול עם סין (ארבע שעות נסיעה בלבד) בשטח השיפוט של הפדרציה הרוסית. מי שיסד את הפעילות החב"דית בעיר היה **הרב מרדכי שיינר**, הוא וזוגתו הקימו מחדש את בית הכנסת המרכזי ונתנו זריקת חיים לקהילה היהודית המתבוללת. בנוסף לכך, הם בנו בעיר מוזיאון יהודי מפותח. בשלוש שנים האחרונות פועל בעיר תלמידו של הרב שיינר, יליד בירובידז'אן בעצמו, **הרב אליהו ריס** שהגיע לעיר עם זוגתו ובתו הקטנה, וממשיך את הפעילות.

ההיסטוריה של חבל ארץ זה, שזורה בדברי ימי היהודים תחת המגף הקומוניסטי. מדינה זו נקבעה על ידי ממשלת ברית המועצות, בשנת תרפ"ח, כאזור להתיישבות יהודית. השטח יועד על ידי השלטון הסובייטי להיות המענה לשאיפות הלאומיות הטריטוריאליות של היהודים ותחליף לארץ ישראל.

בשנת תרצ"ד הוענק לו על ידי הממשלה הסובייטית מעמד אוטונומי, ושפת האידיש נקבעה להיות שפתו הרשמית. אלפי יהודים עברו אליו או הועברו בעל כרחם. למעשה, חבל ההתיישבות היהודית מתחיל מעברו השני של נהר אמור, המהווה גבול בין ברית המועצות לשעבר לבין מנצ'וריה הסינית. שטח החבל האוטונומי הוא 36 אלף קמ"ר ובירתו בירובידז'אן. החורף קר ויבש, משופע בשלג; תקופת האביב מתונה, בקיץ חם ולח, ובסתיו יבש ונעים. במשך שנים ארוכות התגוררו בחבל ארץ

המחוז היהודי האוטונומי (ביידיש: יִידישע אויטאָנאָמע געגנט) הוא מחוז אוטונומי ברוסיה הסמוך למנצ'וריה שבסין. בתמונה משמאל: תחנת הרכבת עם שילוט באידיש.

ייט
במדינת האידיש

זה עשרות אלפי יהודים שניהלו חיים קהילתיים, אך נטולי יהדות.

מטרתם של סטאלין ועוזריו הייתה להרוס ולעקור את היהדות מיהודי ברית המועצות ולכן עלה הרעיון במוחם להביא את היהודים לחבל ארץ נידח זה, מנותק מהקהילה היהודית הכללית, לבנות בעבורם סביבה חדשה עם מציאות מוכתבת מלמעלה. כך שונתה האידיש היהודית האותנטית, לאידיש מודרנית; ספרי העברית הוחדרו ברוח ההשכלה והצביון כולו הוביל להרס היהדות. החזון היה לבנות אוטונומיה יהודית חילונית.

תחנת הרכבת של העיר בירובידז'אן, שעל גגה מתנוסס שמה באידיש וברוסית, נחנכה בשנת תרצ"ו ושופצה לאחרונה. בחזית הכניסה הוצבה אנדרטה ועליה מנורה – סמל יהודי מובהק. באביב תרצ"ד הוענק לחבל שם חדש: 'החבל האוטונומי היהודי'. צמרת ההנהגה הקומוניסטית בבירובידז'אן היתה מורכבת מיהודים מתבוללים ומחברי המפלגה הקומוניסטית הרוסית. האידיש נקבעה לצד הרוסית כשפה רשמית. שלטי רחוב, שלטי תחנות רכבת ובולי דואר נשאו כתובות באידיש, וכן החלו לצאת בבירובידז'אן עיתון וכתב עת באידיש.

מהלך זה הגיע לקיצו בתקופת 'הטיהורים' הגדולים של סטאלין בשנים תרצ"ו – צ"ח, אז חוסלה כל הצמרת היהודית של החבל, מה שסימל את תחילת סופה של ההגמוניה היהודית במחוז וגרם לרבים לנטוש. אולם עד עצם היום הזה כל הכתובות הרשמיות בעיר נכתבות בשתי שפות – רוסית ואידיש. שם העיר ותפקיד המשרד מופיע באידיש וגם ברוסית על הניירת הרשמית של המחוז והעירייה.

בשנת תשי"ח הודה שליט ברית המועצות, ניקיטה חרושצ'וב, בראיון לעיתון הצרפתי "לה פיגארו", שהתוכנית ליישוב היהודים בבירובידז'אן נכשלה על אף שאלפים רבים של יהודים התגוררו בה עד לתחילת שנות התשעים, אז רבים מהם עלו לארץ ישראל. בפנקסי הקהילה כיום רשומים כאלפיים יהודים, אך להערכתו של הרב ריס האומדן האמיתי עומד על עוד מאות רבות, וחלק מעבודת השליחות היא למצוא אותם.

יום אחד החליטו הרב מרדכי שיינר ורעייתו לצאת לשליחות, להשתקע במקום ולעשות את ביתם כתובת לכל דבר יהודי. ב"קעהילע" לא חיכו לו. יחסיו עם ראשי הקהילה היו טובים הודות למזגו וטיבו וטבעו. הוא לא ישב ב"מזרח" בבית הכנסת, הוא אף לא התפלל שם. השליח הרב שיינר הביא עמו ספר תורה ותשמישי קדושה והחל לארגן מנין לתפילות שבת בביתו. הוא גם קיבל רמזים עבים להפסיק. חודש ימים התגורר בבית המלון היחיד בעיר, עד שהשיג דירה מתאימה לתפקידו ולענייניים שעבור זה הגיע למקום המרוחק הזה, תרתי משמע, אך את התקופה שהיה שם לא ישכח ולא יאחל למי שיבוא אחריו או ימלא את מקומו.

אבל, חזקה על שליח שעושה שליחותו, והנה מי שממלא את מקומו, עליו יכול הרב שיינר לומר בפה מלא: בכל אדם מקנא חוץ מבנו ותלמידו, הלא הוא הרב אליהו ריס.

מאז לקח הרב **אליהו ריס** יחד עם רעייתו מרת **מיכל** את מושכות ההנהגה, מורגשת התעוררות יהודית, בעיקר אצל צעירי הצאן איתם יש לו שפה משותפת. הוא מארגן שיעורי תורה לצעירים ולמבוגרים, הוא מופיע לפני הקהל בתוכנית 'אידישקייט'. לבירובידז'אן מגיעים הרבה מאוד תיירים מכל העולם, ורובם ככולם מבקרים בקהילה ובבית הכנסת, ומבינים שהיהדות בעיר זו אינה סתם היסטוריה – אלא להיפך, היא מציאות שהולכת ומתחדשת בכל יום על ידי שלוחי הרבי מלך המשיח.

מאז לקח הרב אלי ריס יחד עם רעייתו מרת מיכל את מושכות ההנהגה, מורגשת התעוררות יהודית, בעיקר אצל צעירי הצאן איתם יש לו שפה משותפת. הוא מארגן שיעורי תורה לצעירים ולמבוגרים, הוא מופיע לפני הקהל בתוכנית 'אידישקייט'. לבירובידז'אן מגיעים הרבה מאוד תיירים מכל העולם, ורובם ככולם מבקרים בקהילה ובבית הכנסת, ומבינים שהיהדות בעיר זו אינה סתם היסטוריה

שיבה אל השורשים

כאמור, הרב ריס בעצמו נולד במקום בשנת תש"נ, כך שהוא מכיר היטב את אורחותיהם והנהגותיהם של בני המקום. כשהיה בן שנתיים עלה ארצה עם משפחתו והתיישבו במושב אמנון הסמוך לצפת. "שלוש-עשרה שנים התגוררנו בארץ ישראל. הוריי היו חקלאים וקיבלו חלקת אדמה במושב. במשך שנים ארוכות החזיקו חממות של ורדים. ארבע שנים למדתי בבית ספר ממלכתי אך לא מצאתי את עצמי שם. בתום כל יום לימודים הייתי מגיע הביתה מדוכדך.

"חונכתי בבית אריסטוקרטי שחינך ללמידה ומצינות, מה שלא מצאתי בבית הספר שרוב הזמן עסקו מוריו בבעיות משמעת. אלטרנטיבות אחרות לא נראו מוצלחות יותר והוריי לא ידעו את נפשם. יום אחד פגש אבי את אחד השכנים, חסיד חב"ד, ששמע את אשר על לבו והציע להם לרשום אותי לתלמוד תורה חב"ד בצפת, שם, הבטיח, אלמד גם מקצועות חול לצד קודש.

"היינו אמנם משפחה חופשית, אבל כזו שיש בה הערכה גדולה למסורת, ואבי הסכים. אני זוכר את היום הראשון כאחד הטובים. התלמידים ברובם למדו, קראו הרבה והשיח היה אינטליגנטי. גם המורים היו אדיבים ונבונים מאוד, כאלה שראיתי בהם דוגמה. במיוחד אני זוכר לטוב את המורה ר' יוסף נבון".

השפעת המקום שינתה את חייו, ומשם עבר ללמוד במגדל העמק, אך לא לזמן רב. "הוריי חזרו מביקור של שבועיים בעיר הולדתם והודיעו לנו שהם מתעתדים לחזור לבירובידז'אן. הוריי מכרו את העסק והנכסים שהיו להם, ואני הצטרפתי אליהם לטיסה למקום שממנו באתי אך לא באמת הכרתי.

"מכיוון שהשפה הרוסית לא הייתה שגורה בפי, למדתי תחילה אצל מורים פרטיים ולאחר-מכן רשמו אותי הוריי לבית ספר עממי. אימי קיבלה עבודה במקצוע שלה במאית, ואבי התקבל למשרה של סגן מנהל החינוכי במחוז כולו. פירורי המסורת שדבקו בי בבית, נעלמו עם הזמן וההתרועעות עם הגויים איימה למחוק את זהותי היהודית".

יום בהיר אחד חש רצון עז למישהו שיזכיר לו את הזהות היהודית. הוא שמע מהוריו על שליח הרבי הפועל בעיר, הרב מרדכי שיינר, והוא ביקש לפגוש אותו. "ניצת בי געגוע לתלמידים בחדר בצפת, למורים, לאווירה היהודית. יום אחד אני פותח את הטלוויזיה המקומית, ולתדהמתי אני רואה על המרקע את הרב שיינר מספר על פרשת השבוע. הוא דיבר דברי טעם וזה רק הגביר את הרצון שלי לפגשו. לחצתי על הוריי ואלו רשמו אותי לבית הספר שפעל בימי ראשון בהנהלתו של השליח ורעייתו.

במשך כמה חודשים ראה אלי את השליח, אך התבייש לפתוח עמו בשיחה, עד שהגיע חג החנוכה. "רעיית השליח עלתה באחד הימים לקומה שנייה וביקשה מכמה ילדים שיבואו לבית הכנסת, שם ממתין צלם עיתונות שביקש לצלם תמונה שאנחנו אוחזים סביבונים וחנוכיות. כמובן שהתנדבתי. כשהצלם סיים, אמרה גב' שיינר שאת החנוכיות אנו יכולים לקחת לביתנו ואת הסביבונים נחזיר לבעלה הנמצא בבית הכנסת.

"החזרתי את הסביבון לשליח ולא העזתי לפתוח את פי. מאוד כעסתי על עצמי, אך ההתרגשות שיתקה אותי. פתאום הבחנתי באחד הילדים שהסביבון נותר עדיין אצלו ולא ידע מה לעשות איתו. רצתי לבית הכנסת, הגשתי אותו לשליח ואמרתי לו בעברית: 'הנה הסביבון, אחד הילדים שכח את זה אצלו'. הרב שיינר היה מופתע לשמוע ממני עברית טובה. הוא התעניין מאיפה אני ומה מעשינו בעיר, ומאז הפכתי להיות עוזרו הקרוב. לילדיו שדיברו רק עברית היה חבר חדש... מדי יום ראשון מוניתי להניח תפילין למבקרים".

בקיץ הציע לו הרב שיינר משהו שלא יכול היה לסרב לו – נסיעה

"זה היה באחד מימי חנוכה, אשתי הייתה במוסקבה ואני עמדתי מול החנוכייה שזה עתה הדלקתי והתחננתי בדמעות. הבטתי על תמונתו של הרבי ואמרתי 'רבי, אתה שלחת אותי לעיר הזאת, עכשיו אני עומד בפני חוב גדול שאם לא אשלם אותו בהקדם, הוא רק ילך ויגדל, אנא סייע לי'.

אוכל כשר בשיטת "עשה זאת בעצמך" למעלה: הרב ריס משגיח על החליבה; למטה: בשחיטת עופות

> החודשים הראשונים בבירובידז'אן כזוג נשוי לא היו קלים. השליח הקרוב ביותר, הרב יעקב סניטקוב, נמצא בעיר חברובסק, במרחק של מאתיים קילומטר. ממוסקבה הבירה המרחק הוא שמונה שעות טיסה, ועוד כמה שעות של נסיעה במכונית או אוטובוס. "היו לנו הרבה חלומות מה נעשה ואיך נעשה. אבל המציאות היא שעבודת השליחות היא עבודה מורכבת ביום יום. בשליחות אין חופש ובשבת אין מנוחה; העבודה היא ממש מסביב לשעון".

למחנה קיץ חב"די במוסקבה. "הסכמתי בשמחה. הייתי בסוף כיתה ט'. מחנה הקיץ היה שבועיים של כיף ועוד שבועיים לימודים בישיבה. שמחתי על המציאה וגם הוריי אישרו זאת. האווירה הייתה טובה מאד. "למרות שסדר היום היה אינטנסיבי, הרגשתי שזה המקום שאני הכי נהנה בו. בסופו של דבר נשארתי ללמוד בישיבת 'תומכי תמימים' במוסקבה במשך שלוש שנים"...

"הוריי בינתיים חזרו ארצה והתיישבו ביישוב צור הדסה. הרב שיינר עזב אף הוא את בירובידז'אן, ובכל השנים הללו נשלחתי עם עוד בחורים מהישיבה לבירובידז'אן בחגים ובמועדי ישראל כדי לקיים שם פעילות. הקהילה וראשיה אהבו אותי מאוד כי באופן טבעי הם ראו בי מישהו משלהם.

"בישיבה סיימתי לימודי 'סמיכה' ובתום שלוש שנות לימוד טסתי ל-770 לשנת ה'קבוצה'. עד אז לא חלמתי על שליחות וחשבתי שלאחר נישואיי אתגורר בקהילה חב"דית מאורגנת, הרי שהשהות ב-770 שינתה אצלי את סדרי העדיפויות".

כשחזר מ-770 למוסקבה, מונה להיות 'מלמד' במכינה. בינתיים החל לשמוע הצעות שידוכים כשהתנאי שהוא מציב זה יציאה לשליחות. בתוך שנה השתדך עם רעייתו מיכל, ולאחר החתונה המשיך ללמוד שנה ב'כולל'. בשלב זה הוא ורעייתו עמדו בפני התלבטות. הייתה מונחת בפניהם הצעה לצאת לשליחות באמריקה, אך חברי קהילה בבירובידז'אן פנו אליו וביקשו שיבוא אליהם. "הדילמה הייתה לא פשוטה", הוא נזכר, "אבל נזכרתי בדברי חז"ל 'עניי עירך קודמים' והחלטנו שאנחנו יוצאים לבירובידז'אן".

אידיש ללא אידישקייט

כאמור, בפנקסי הקהילה היהודית רשומים כאלפיים נפשות. "אנחנו פחות מאחוז מכל תושבי המחוז שמונה מאה ושמונים אלף תושבים. יחד עם זאת, אנו בטוחים שהמניין האמיתי של היהודים הוא הרבה יותר מאלפיים. ישנם יהודים שלא רשומים בפנקסי הקהילה, או יהודים שלא יודעים על יהדותם. כמעט מדי שבוע אני נתקל ביהודים שאומרים 'אמא שלי יהודיה אבל אני לא'. יש בורות. אמנם היהדות ניצחה את הקומוניסטים, אבל בינתיים נפלו חללים רבים".

החודשים הראשונים בבירובידז'אן כזוג נשוי לא היו קלים. השליח הקרוב ביותר, הרב יעקב סניטקוב, נמצא בעיר חברובסק, במרחק של מאתיים קילומטר. ממוסקבה הבירה המרחק הוא שמונה שעות טיסה עד לעיר חברובסק, ומשם עוד כמה שעות נסיעה במכונית עד לבירובידז'אן עצמה. "היו לנו הרבה חלומות מה נעשה ואיך

נעשה. אבל המציאות היא שעבודת השליחות היא עבודה מורכבת ביום יום. בשליחות אין חופש ובשבת אין מנוחה; העבודה היא ממש מסביב לשעון וזה משהו שצריך להתרגל אליו.

"אשתי הגיעה למוסקבה מעיר קטנה אחרת. היא עשתה תואר ראשון ושני באוניברסיטה, היא נחשבת אקדמאית וכל חייה חלמה על מגורים בעיר הגדולה, וכך לפתע גנזה את כל החלומות והגיעה לעיר קטנה ומרוחקת. זה קשה. אבל אנחנו הולכים בשליחותו של הרבי. אז אין מכולת כשרה ואין קהילה חב"דית מסביב שתומכת, אבל אנחנו יונקים את חיותינו מהנחת שאנחנו גורמים לרבי. השתדלנו להתאושש מהר מההלם הראשוני; אשתי יסדה מועדון נשים, והרבה נשים, גם מבוגרות ממנה, מתייעצות איתה ושואלות אותה שאלות".

בעקבות ההיסטוריה של המחוז, הקהילה היהודית מאוד מוערכת על ידי פרנסי העיר וראשיה. "כל מבקר רם דרג שיגיע למחוז, יילקח על ידי ראש העיר ואנשיו למוסדות הקהילה, לבית הכנסת ולמוזיאון היהודי. קבוצות רבות של סטודנטים שמגיעות לעיר מכל רחבי רוסיה, עוצרות בבית הכנסת שלנו כתחנה הראשונה בביקורם. בביקורים אלו אני מגלה עשרות יהודים שלא ידעו על יהדותם. כשדיברתי השבוע בפני קבוצה כזו, סיפרה לי סטודנטית שהזדהתה כגויה, כי סבתה מצד אימה הייתה יהודיה ואפילו שמרה תורה ומצוות. מובן שהעמדתי אותה על טעותה, ועדכנתי אותה שאף היא יהודיה לכל דבר".

מאז בואם של השלוחים, בית הכנסת החל לתפקד מידי יום ביומו והפך למקום שוקק חיים. יהודים נכנסים אליו בכל שעות היממה ומניינים לתפילות מתקיימות מדי יום, כמו גם בשבתות ובחגים. אנשים רבים קיבלו לראשונה בחייהם מושג על משמעות יהדותם. בואה של משפחת השלוחים מורגשת בכל העיר. בפגישה שהייתה במוסקבה בין המושל לרב לאזאר, הודה לו המושל על שליחת השליח שנוסך אור וחיות חדשים בעיר כולה.

אחד הדברים המעניינים בבית הכנסת של הקהילה, היא הספרייה.

הרב ליס ליד ארון הספרים בבית הכנסת

"הצבת הספריה בבית הכנסת נועדה להוציא מליבם של יהודי המקום את הדעה הכוזבת ש'רוסלאנד איז אנדערש'". אומר השליח שרואה בספריה המפוארת אמירה בעלת משמעות היסטורית. "ארון ספרים זה מבהיר שלאיש אין סמכות להכתיב יהדות חדשה כפי שניסו הקומוניסטים לעשות בבירובידז'אן. הסמכות היחידה, היא הדברים הכתובים בספרי התורה, ההלכה והחסידות".

הרב ליס מתוועד עם צעירים

ביקור היסטורי של נשיא רוסיה בקהילת בירובידז'אן

בשנה שעברה התרגשה הקהילה בבירובידז'אן נוכח ביקורו של נשיא רוסיה דמיטרי מדבדב. "קשה להבין מה המשמעות של ביקור כזה בבית הכנסת היהודי בבירובידז'אן והשפעתו על קהילות יהודיות בכל רחבי רוסיה", התבטא אז בדמעות יהודי קשיש אחוז התרגשות מזקני הקהילה היהודית בבירובידז'אן. אל מדבדב התלווה הרב הראשי לרוסיה ושליח הרבי מלך המשיח הרב **בערל לאזאר**.

קל להבין את ההתרגשות הרבה שאחזה ביהודי בירובידז'אן ורוסיה כולה, למראהו של הנשיא מביט בחיוך בילדי הקהילה היהודית ומתבונן בארשת כבוד בספרי התורה וספרי הקודש בהיכל בית הכנסת.

לדבריו של הרב ריס, ביקור זה נצרב בתודעת יהודי בירובידז'אן. ביקורו של מדבדב בבירובידז'אן הוא היסטורי לא עבור הקהילה היהודית אלא עבור העיר כולה. זו הפעם הראשונה בה נשיא מכהן מבקר בעיר, אירוע שגרם לתכונה רבה שבועות רבים קודם למאורע. הרחובות נסגרו לתנועה מספר ימים לפני הביקור, כאשר המשטרה נמצאת במקום בנוכחות מלאה ומאבטחת היטב את בית הכנסת.

גורמים שאינם אנשי ממשל כמעט ואינם מצטרפים למסעות רשמיים של הנשיא, אך בביקור הזה, באופן נדיר, פנתה לשכת מדבדב מספר שבועות קודם לכן אל הרב לאזאר בבקשה שיתלווה אליו בביקורו בעיר. "הנשיא רוצה לבקר בבית הכנסת ולראות את הקהילה היהודית", היה המסר. ואכן, הייתה זו גולת הכותרת של ביקורו ההיסטורי במקום. במהלך ביקורו בבית הכנסת, נכנס הנשיא עם הרב לאזאר אל הספרייה היהודית, התבונן בספרים יהודים עתיקים, ספרי האידיש בהם סיפורי הבעל שם טוב, מנהגים חסידיים, ועוד.

בהמשך קיבלו את פניו של הנשיא, בתוך היכל בית הכנסת, קבוצה מילדי הקהילה, שהכינו לכבודו שיר והצגה בנושא יהודי. הנשיא התעניין מאד בתכנים ואף הקדיש חתימה לאחד הילדים שחגג יום הולדת באותו יום. מדבדב הביע את שביעות רצונו בפני הרב לאזאר לראות את צעירי הקהילה משגשגים ומתפתחים. לביקור נלווה גם מושל המחוז, מר אלכסנדר ויניקוב, שהתמנה לתפקידו חודשיים בלבד קודם לכן. המושל, יהודי חם ומסור להתפתחות הקהילה היהודית, היה שותף לתוצאה המידית בשטח של ביקור הנשיא והרב, והצהיר: אקצה שטח סמוך לבית הכנסת על מנת להקים במקום מקווה טהרה יהודי, הראשון בהיסטוריה באזור כולו.

"אין ספק שלנשיא יש ידידות מיוחדת עם הקהילה", סיפר אז הרב לאזאר ששחזר את שיחתו עם הנשיא בין כתלי בית הכנסת, "הוא דיבר הרבה על העבודה של הרבנים והשלוחים המכהנים בכל הקהילות ועד כמה עבודתם חשובה. הנשיא אמר כי הוא מאמין שיש לעזור להם בכל דרך. הוא הצהיר כי הרבנים והשלוחים הם העתיד של הקהילה היהודית".

ביקורו של מדבדב בבית הכנסת נתן גושפנקא ותנופה אדירה לעבודתה של הקהילה היהודית. "יהודים שעד היום היססו והסתייגו להגיע לבית הכנסת מגיעים היום בגאווה, לאחר שראו כיצד הנשיא מגיע ומביע התעניינות בנעשה בקהילה". מספר השליח הרב ריס.

"הצבת הספריה בבית הכנסת נועדה להוציא מליבם של יהודי המקום את הדעה הכוזבת ש'רוסלאנד איז אנדערש'". אומר השליח שרואה בספריה המפוארת אמירה בעלת משמעות היסטורית. "ארון ספרים מבהיר שלאיש אין סמכות להכתיב יהדות חדשה כפי שניסו הקומוניסטים לעשות בבירובידז'אן. הסמכות היחידה, היא הדברים הכתובים בספרי התורה, ההלכה והחסידות".

הרב ריס נזכר במקרה מעניין מחול המועד הסוכות אשתקד המבטא את המהפכה שעברה על העיר. "עשינו מבצע ארבעת המינים במרכז מסחרי שהכניסה והיציאה אליו מאובטחת. לאחר שזיכינו במצוות החג עשרים וחמשה יהודים, קיפלנו את הכול ועלינו על המכונית עם הסוכה לכיוון היציאה. השומר שמופקד על החניון רץ לקראתנו; היינו בטוחים שבא לבקש כסף על השהות הארוכה שלנו בפנים. כמה נדהמנו לשמוע אותו זועק לעברנו: 'גם אני יהודי ואפילו ביקרתי בארץ ישראל'. כשראינו כמה גאווה יהודית גרמנו לאיש, החלטנו כמובן לזכותו גם במצווה. עצרנו את המכונית באמצע הכביש, הכנסנו אותו לסוכה והדרכנו אותו איך לברך. בכי של התרגשות פרץ מגרונו. העצירה שלנו חסמה את נתיב הנסיעה והמכוניות שנעצרו אחרינו החלו לצפור, אך הוא לא התפעל וצעק לעברם: 'שקט, אתם לא רואים שאני עושה מצווה?!'. זו מהפכה יהודית – שיהודי ברוסיה יכול ומקיים מצוות מלא בגאווה".

הרב ריס החל גם במסירת שיעורים בחסידות. "בתחילה הגיעו שלושה אנשים לשיעור ומאז זה עלה והגיע לעשרות רבות. היה יהודי שהזמנתי אותו ואמר לי שהוא מגיע לבית כנסת רק ביום כיפור. יום אחד הוא נכנס באמצע השיעור, ומאז הוא לא מחמיץ אף שיעור. בעקבות זאת גם החל להניח תפילין מדי יום".

כמו במקומות אחרים גם בבירובידז'אן היהודים מתוודעים לפעילות ולשיעורים באמצעות מסרונים בטלפונים הניידים. "אנשים שלא נולדו וגדלו ברוסיה לא יבינו לעולם את המהפכה שארעה כאן", אומר הרב ריס, "בעבר היו באים לבית הכנסת בראש השנה וביום כיפור אך

ורק לשם מפגש. בראש השנה היה נערך קונצרט לכבוד השנה החדשה, בחנוכה באו לאכול פונצ'קעס. על כשרות לא ידעו מאום, רק העובדה שזה אוכל טוב וטרי. והנה עכשיו יהודים באים להתפלל בבית הכנסת ומשתתפים בשיעורי תורה כולל בפנימיות התורה. יצקנו ביהדות תוכן פנימי אמיתי, דרך חיים ורבים מתקרבים בצעדי ענק".

השקעה בדור הצעיר

אחד הנדבכים המרכזיים של הפעילות בעיר, זו הפעילות עם הצעירים. "נוסף על השיעורים באמצע השבוע, ישנה פעילות בערב שבת שאליה מגיעים צעירים רבים. אלה נאספים בבית הכנסת לתפילת ליל שבת, ולאחר התפילה הבנות צועדות עם רעייתי לביתנו לארגן אותו לסעודה, ובינתיים היא מדברת איתן על תורה ומצוות, ואני נשאר עם הצעירים ללמוד פרשת שבוע משיחותיו של הרבי. כשאנחנו חוזרים הביתה, מתקיים קידוש ברוב עם והנערים בעצמם חוזרים על דבר התורה.

"פעילות זו הניבה פירות רבות. אנחנו רואים צעירים וצעירות בתחילת הדרך עם אפס מודעות באידישקייט וכיום הם בקיאים בשיחות של הרבי. כעת מתרקם שידוך של נערה אחת שבמשך שנים ארוכות חיה עם גוי וכעת היא בשלבים מתקדמים עם צעיר יהודי מבאי ביתנו.

"כשאנחנו עובדים עם צעירים יהודיים מובן שהמטרה המרכזית שלנו היא להציל את הדור הבא ולמנוע התבוללות. לעיתים מגיעים אלינו צעירים גויים שמבקשים אף הם להיות חלק מהקהילה; כשהם מתיישבים בבית הכנסת אנחנו לא מוציאים אותם, אך גם לא מכבדים אותם בכיבודים עד שלבסוף הם מבינים בעצמם שהם לא שייכים. הבעיה הגדולה היא במשפחות מעורבות; הרוסי הממוצע רואה במי שאביו יהודי כבן לעם היהודי, אבל אנחנו אומרים בברור שרק מי שאמו יהודיה הוא יהודי, ולא אחר".

"ביראבידזשאנער שטערן"

לתודעה מרכזית ורחבה ביותר מגיעה התוכנית שמשודרת בערוץ הטלוויזיה המקומית – 'אידישקייט'.

הנס הגדול והמלאך משמים

את י"ט כסלו האחרון לא ישכח ר' אליהו ריס כל ימי חייו. "אני אחגוג את היום הזה כאילו היה יום הולדתי, מפני שביום זה ניצלו חיי ממוות וודאי", הוא אומר בקול נרגש.

"רעייתי שהתה במוסקבה ועמדה לפני לידה. אני נשארתי בבירובידז'אן כדי לסדר את כל עניני השליחות לקראת חג החנוכה. בשבת שלפני היום הבהיר התארחתי אצל השליח בחברובסק הסמוכה, הרב יעקב סניטקוב. י"ט כסלו יצא ביום שני והוא הציע שאולי אשאר אצלם ואשתתף בהתוועדות, אך היה עלי לסדר כמה עניינים דחופים, ביניהם לדאוג לקבל את משלוח הבשר ממוסקבה. קבענו שאחזור חזרה לחברובסק עם עוד כמה יהודים כבר ביום שני לכבוד ההתוועדות.

"ביום שני הייתה לי רשימה של עוד ארבעה אנשים שהיו צריכים לבוא איתי להתוועדות, אך באופן מוזר, שעות ספורות לפני הנסיעה הודיעו לי בזה אחר זה שהם מבטלים את בואם. בסוף נשאר עוד יהודי אחד וגם הוא הודיע לי שעה לפני הנסיעה שאשתו הטילה ווטו על הנסיעה. ניסיתי לדבר על לבה, אך היא הייתה נחרצת בסירובה.

"זה משהו שמעולם לא קורה לי, ויהי הדבר לפלא בעיני. בסוף יצאתי לבדי לדרך. למחרת ביום שלישי השתוללה סופת שלגים, למרות זאת יצאתי לדרך כי הייתי חייב לחזור על מנת להציב את החנוכייה במרכז העיר. הרב סניטקוב צייד אותי במטבעות לצדקה ואיחל לי דרך צלחה.

"הדרך הייתה קשה, הראות הייתה לקויה, הערפל היה כבד, וכל מכונית שעברה בנתיב ממול, התיזה שלג על שמשת הרכב שלי. לאחר שעה של נסיעה, עצרתי את המכונית על אם הדרך ואמרתי 'תפילת הדרך'. המשכתי לנסוע עוד כמה דקות, ואז אני שומע 'בום' נורא. זה היה עניין של שניות ספורות. המכונית הסתובבה כמה סיבובים ונעצרה בנתיב הנגדי, שם פגעה בי מכונית חולפת שהעיפה אותי לשולי הכביש. הייתי בהלם. מולי עמדה משאית אמריקאית גדולה וקול הצפירה האימתני שלה עדיין מהדהד באוזניי. הרגשתי מרחף כשמסביבי בליל של צעקות וקריאות לעזרה.

"כשהתאוששתי מעט, יצאתי מהמכונית ואני לא מבין למה אנשים מתרחקים ממני. אני מביט על המכונית ממנה יצאתי, וראיתי שהרכב התרסק לחלוטין. נהג המשאית התעשת ראשון ואמר לי שהתקשר כבר להזמין אמבולנס, אך הודיע להם שיבואו לפנות הרוג. אנשי ההצלה שהגיעו לבסוף, הזריקו לי זריקת הרגעה, בדקו אותי וראו שיצאתי אפילו ללא מכות יבשות. אחד מהם, נוצרי, אמר לי שהם מאמינים שלכל אחד יש מלאך ששומר עליו, 'המלאך שלך כנראה אחד מהיושבים ליד בורא עולם', אמר. הגבתי ואמרתי שהמלאך השומר עלי הוא הרבי שאני שליחו.

"באותם רגעים חשבתי על ההשגחה העליונה המדהימה שלא הגיעו איתי עוד נוסעים. המקום בו ישבתי היה היחיד שלא התרסק. אם היו יושבים אנשים במושב האחורי או בזה שעל יד הנהג, איש מהם לא היה יוצא בחיים".

הרכב המרוסק

הרב ליס במבצע לולב ברחובה של עיר

התוכנית מתמקדת ביהדות וביהודים והשליח מגיש בה פינה קבועה בפרשת שבוע לצד מושגים ביהדות. "התוכנית זוכה לפופולאריות גדולה מאוד, ומי שהתחיל בה היה הרב שיינר, אלא שהוא היה צריך לשלם על כל תכנית בפני עצמה. בשנים האחרונות העירייה קנתה את התוכנית הספציפית הזו והיא משלמת על השידור הזה, כך שהם מבקשים מעצמם שאבוא לדבר בתוכנית – והתגובות חיוביות מאוד".

הרב ריס מספר על קרויז מעניין בעקבות תוכניות אלו: "לאחרונה היינו צריכים ללכת עם התינוקת שלנו למרפאה המקומית לבדיקות שגרתיות, אבל אז נודע לנו שבגלל שלא נרשמנו כתושבים בעיר, לא נוכל לקבל את הטיפול. 'איננו מעניקים טיפול או בדיקות למי שלא מתגורר כאן' הודיעה המזכירה. היינו חסרי אונים, איך נסביר לה שאנחנו תושבי המקום. הם לא יאמינו בלי אישור חתום. אבל אז הישועה הגיעה מכיוון בלתי צפוי. אחת הרופאות עברה שם וכשהבינה את הבעיה, חייכה. 'את לא מכירה את הרבינה?' שאלה את המזכירה, בטח שהוא מתגורר כאן, יש לו פינה קבועה בתוכנית 'אידישקייט', בעקבות כך היא התרצתה, והילדה קיבלה את הבדיקות הנדרשות".

אם מדברים על התקשורת, הרי שכל צעד ושעל של השליח זוכה לידיעה חדשותית. "בכל חג הטלוויזיה מראיינת אותי על מהותו וענינו ועושים מזה כתבה שפותחת את המהדורה המרכזית. כך גם בעיתונים המקומיים שמבקשים ממני לכתוב דברי ברכה בעמוד מיוחד שמקצים לשם כך".

בבירובידז'אן, אגב, יוצאים לאור שלושה עיתונים, בשלושתם הלוגו הוא באידיש. בין היתר יש עיתון שנקרא 'הקעהילע' והעיתון הכי נפוץ במחוז כמה מפליא הוא ה"ביראבידזשאנער שטערן".

> בבירובידז'אן יוצאים לאור שלושה עיתונים, בשלושתם הלוגו הוא באידיש. בין היתר יש עיתון שנקרא 'הקעהילע' והעיתון הכי נפוץ במחוז כמה מפליא הוא ה"ביראבידזשאנער שטערן".

• איך הקשר עם אנשי הממשל והמחוז? איך הם רואים את הפעילות החב"דית?

"מאוד מכבדים, ולא רק זאת, אלא גם עוזרים לנו בכל מה שאנחנו צריכים. העיירה מאוד רוצה שיהיו כאן חיים יהודיים, זה הצביון שהם רוצים לתת לעיר בשביל התיירים. לאחרונה העיריה עשתה שיפוץ בכמה רחובות והפסלים שהציבו במדרכות, היו פסלים של יהודים חרדיים ומתחתם משפטים בשפת האידיש. ובכלל, אנשי הממשל וגם אנשי המשטרה מותירים את דלתותיהם פתוחות עבורנו".

• אני יודע שהרבה שלוחים במדינות חבר העמים נקלעו בשנים האחרונות לקשיים כלכליים איך אתם מממנים את הפעילות?

"ב"ה יש תורמים מקומיים שמוזילים מכספם לפעילות. הרב לאזאר גם הוא מסייע לנו רבות, ואני רוצה לספר משהו שקרה בעטיה של התאונה (ראה מסגרת). מכונית שנרכשה על ידנו התרסקה בתאונה. בעקבות התאונה נקלענו לחובות גדולים שרק הלכו ותפחו. זה משהו שלא צפיתי אותו. עשרות אלפי דולרים חוב שלא ידעתי מהיכן לגייס, כשבנתיים אני צריך לממן את שאר הפעילות שלא עוצרת לרגע.

"זה היה באחד מימי חנוכה, אשתי הייתה במוסקבה ואני עמדתי מול החנוכייה שזה עתה הדלקתי והתחננתי בדמעות. הבטתי על תמונתו של הרבי ואמרתי 'רבי, אתה שלחת אותי לעיר הזאת, עכשיו אני עומד בפני חוב גדול שאם לא אשלם אותו בהקדם, הוא רק ילך ויגדל, אנא סייע לי'. יום למחרת נסעתי למוסקבה ושיתפתי את הרב לאזאר במה שעברתי, והוא רתם את כל הקהילה והמוסדות לסייע לי. בתום כמה חודשים כוסה החוב כולו עד הדולר האחרון".

• לסיום, מה התוכניות העתידיות שלכם?

"בראש ובראשונה צריך לזכור שגם לשמור על הקיים, זה הרבה מאוד. אבל אנחנו עומדים עכשיו באמת לפני מימוש שלוש תוכניות גדולות שמתחילות השנה – הקמת גן ילדים כבר בחודש הבא, בחודש אלול; בניית מרכז קהילתי גדול. לצורך זה כבר קיבלנו את השטח מהעירייה. וכן אנו מתעתדים לבנות מקווה טהרה".

את הכתבה מבקש הרב ריס לחתום בתודה גדולה לשני אנשים. רעייתו מיכל, שמלווה את השליחות בכל צעד ושעל על אף כל הקשיים. "אנחנו נמצאים כעת בביקור אצל ההורים בארץ ישראל ואמרתי לרעייתי אולי נשאר כבר עד אחרי תשעה באב, נבקר בכותל המערבי, אך היא סירבה. 'זה מאוד מפתה', אמרה לי, 'אך מה ייעשו יהודי בבירובידז'אן?' מסירות נפשה מסייעת רבות בשליחות.

"כמו כן אני רוצה להודות לרב בערל לאזאר על העזרה, על ההתעניינות והאכפתיות הבלתי פוסקים. אני מרגיש שאני יכול להתקשר אליו בכל שעה עם כל שאלה. על אף שהוא עסוק בדברים גדולים וחשובים, תמיד ימצא זמן להתעניין בפרט הכי קטן".

להעלות את המטה

נקודה מתוך "דבר מלכות" השבועי, עם מסר לחיים

ענדלה של אמא הוא חסידון קטן, תמיד עושה מה שאמא מבקשת. לפעמים גם קורה שפתאום הוא אומר 'לא רוצה'. "מענדלה, תחזיר בבקשה את הצלחת למקום" – "לא רוצה". "תאסוף את המשחקים לתוך הקופסה" – "לא רוצה".

'תופעת הלא רוצה' תלויה בגיל, במצב המשפחתי, בתכונות הילד, ובעוד דברים מסביב. מסתבר שהתופעה אינה נדירה כלל, ואין בנמצא בית תקין שגידל את ילדיו בלא לשמוע את ה'לא' בצורה זו או אחרת.

כהורים בדור הגאולה, כיצד עלינו להגיב?

לפני שמדברים על התגובה, עלינו לבחון את המצב לאשורו ולהגדירו (ובלשון הידוע, 'לנתח' את הענין): 'העולם' חושב שישנם רק שני שלבים. שלב ראשון: לפני שהילד אומר את ה'לא', ושלב שני: אחרי שהוא אומר את ה'לא' וההורה מחזיר אותו למוטב. כלומר, כשהוא אומר את ה'לא' – הוא עובר ממצב רגיל למצב שונה וכשהוא 'חוזר לעצמו' ומבין שלא אומרים 'לא', ולא מתנהגים כך – הוא חוזר למצב הנורמאלי שלו.

לפי החסידות ישנם שלשה מצבים-שלבים. בשלב הראשון הילד הוא במצב רגיל, בשלב השני (כשאומר 'לא'), הוא יוצא ממצבו הרגיל. בשלב השלישי (וזו נקודת החידוש של שיטת החסידות), הוא אינו חוזר למצבו הרגיל – הוא נמצא ב'מקום' חדש. השלב השלישי אינו חזרה למצב הראשון, זה כבר משהו אחר.

מה בין השלישי לראשון? ההבדל הוא גדול. ילד שנמצא בשלב הראשון יגיע לשלב השני. ילד שהגיע לשלב השלישי - למרות שהשלישי נראה כמו הראשון, כיון שהוא כבר עבר את השלב השני – הוא כבר לא יחזור לשם.

אם השלב השני חוזר על עצמו שוב ושוב (הילד אומר לא רוצה על אותו ענין באותו מצב וכו') – הרי זו הוכחה שהשלב השני לא נסתיים, ורק היתה חזרה לראשון. כשמגיעים לשלישי באמת – אותו שני כבר לא יחזור על עצמו.

השלב המכריע ביותר מבין שלשת השלבים, ובמילים אחרות: השלב בו ניתנת להורה ההזדמנות לעצב את הילד, ולכוון אותו לבחור בהחלטה הנכונה – הוא דווקא בשלב השני, כאשר הילד נמצא באמצע. כשיצא ממצבו הרגיל (ראשון), ועדיין לא נכנס למצב החדש (שלישי).

כעת נשאל שוב בצורה ברורה יותר: כיצד הורים בימות המשיח אמורים להתמודד נכון עם השלב השני, כדי להביא את הילד בעזרת ה' אל השלב השלישי? את התשובה לשאלה זו עונה הרבי שליט"א מלך המשיח ב'דבר מלכות' של השבוע.

•

ההתמודדות עם השלב השני יכולה להיות בשני אופנים: האופן הראשון, על ידי חיזוק ה'ראשון'. למשוך את הילד ולהגביה אותו למקום גבוה יותר גם בלי להתייחס לבעיה עצמה, וממילא הוא יחלץ ממצבו. האופן השני, להתייחס ל'שני'. להכיר שישנו מצב תחתון, לרדת אליו במצבו הוא, ולהעניק לו את הכלים להתמודד ולעלות בכוחות עצמו.

בכל אחד מהאופנים מעלה יחודית וחיסרון. המעלה באופן הראשון שהילד מקבל כוחות עליונים, למעלה מהכוחות שלו (והחסרון שזה לא חודר בו). והמעלה באופן השני שזה חדור בו (אבל הכוח אינו עליון וחזק).

מה יותר מוצלח? בשני האופנים הילד לא יחזיק מעמד הרבה זמן. יהיה אצלו שינוי לזמן קצר, אבל אחר כך הוא יחזור שוב להתנהגותו. עם כל הכבוד לראשון ולשני עצמם (עם כל כוחם ומעלתם), הם עדיין לא יביאו את הילד למצב השלישי. כל אחד מהם מוכרח למעלה שבזולתו.

•

בבית המקדש הראשון היתה השפעה גדולה מלמעלה, זה לא החזיק מעמד כיון שלא חדר בתחתון. בבית השני היתה העבודה בעיקר מלמלטה. בית זה כקודמו, גם לא נשאר לנצח כיון שלא היה בו את הכוח העליון. סוד קיומו הנצחי של הבית השלישי נעוץ בחיבור שתי המעלות.

לא מספיק הקצנה של אחד מהצדדים (ראשון או שני). צריך את החיבור המושלם ביניהם, וזה מה שיוצר את השלישי. מכאן כבר לא חוזרים אחורה.

•

לסיכום: כשהילד יוצא ממצב ראשון ונכנס למצב שני - דבר ראשון לא להיבהל. לשמוח שהוא הגיע למצב השני, כי רק מכאן הוא יוכל להגיע אל השלישי ומשם הוא כבר לא יחזור לעולם. הגישה הגאולתית לטיפול בשלב השני היא לא להקציון באחד משני האופנים אלא להשתמש בשניהם יחד. להרים את הילד גבוה יותר (חיזוק הראשון) תוך כדי התייחסות למצבו הנוכחי (שני), היכן שהוא נמצא, ולפי היכולת שלו.

כך זה אמור להיות: "אני מבין אותך (לא מספיק לומר – באמת להבין, להיות איתו), מבין את ההתמודדות שלך, ומודע ליכולות המוגבלות שלך בענין זה..." ויחד עם זה, "אני אעזור לך להתרומם, להיות במצב נעלה יותר ממה שהיית עד עכשיו". כשלא מוותרים על שום קצה, יוצרים אצל הילד את המצב השלישי. הוא עולה באמת וזה 'שלו' באמת ולתמיד.

בסוף, לא לשכוח את השלבים הבאים: ארבע וחמש... (ראו בדבר מלכות).

אריה יהודה

"שלוש פעמים נלקחתי אל תאי הגזים, ותמיד ניצלתי בזכות ברכת הרבי"

לפני שמונה שנים חשף ר' לייבל זיסמאן בפני החוקר החסידי ר' שניאור זלמן ברגר את **סיפורו האישי**, בגלותו כי שרד **שבע מחנות עבודה** בזכות ברכת אדמו"ר הריי"צ • בשבת י"ד בתמוז, נפטר ר' לייבל, ו"בית משיח" חושף את **סיפור חייו המרתק** לצד **פעולותיו הברוכות** של ר' לייבל להנחלת ערכי המסירות נפש לדור הצעיר • וגם: שביבים על **תרומותיו הגדולות לרבי**, למוסדות חב"ד ולחסידי חב"ד • **מיוחד**

מאת שניאור זלמן ברגר

ה בימי השואה, סיפר בראיון מצמרר ל"בית משיח":

ר' לייבל זיסמן ע"ה באושוויץ, ליד גדרות התיל

יה זה מחזה מפעים ולא מצוי לראות את הגביר האמריקני שחותם ללא הנד עפעף עסקאות במיליוני דולרים, האיש שעבר שבע מחנות ריכוז ועבודה ויכל להן – יושב ומדבר כשדמעה ועוד דמעה נושרות מעיניו והתרגשותו כמו ממיסה את כל ישותו. קולו נשנק, והוא עושה מאמץ להמשיך ולדבר, לספר ולהעביר את סיפורו האישי, בעוד הוא עצמו כאילו לא נמצא כאן, אלא הרחק, בעיר רחוקה במחוז ילדות קסום שהיה ואיננו עוד.

"ואז הגיע הרגע ואבא פנה לרבי הריי"ץ וביקש ממנו ברכה – והרבי מחריש", מספר ר' לייבל, הקשיש המיליונר וקולו מרוסק כשהוא נזכר ברגע ההוא. "אבא עמד שם והבין כי שתיקתו של הרבי מבשרת רע, והוא פורץ בבכי תמרורים, ממש מתחנן שהרבי יברך, והרבי מוסיף ומתמהמה, שקוע בשרעפיו. אינני מסוגל לחשוב מה היה קורה אילו הרבי היה ממשיך להחריש". ר' לייבל פורץ בבכי. ולבסוף חותם את סיפורו "לבסוף הרבי בירך – והברכה הזו היא שהצילה אותי מאימי השואה"...

ברכה מיוחדת לאורות ולכלים

בשבת קודש י"ד בתמוז, נפטר לעולמו הרה"ח **ר' לייבל זיסמאן** והוא בן שמונים ושתיים שנים. ר' לייבל נולד בחודש

האב, הרב פייביש זיסמאן הי"ד

תשרי תרצ"א לאביו ר' פייביש זיסמאן ולאמו מרת ליבא למשפחת רסקין החב"דית היידועה. אביו היה מחשובי החסידים בקהילה החב"דית בקובנה

"ואז הגיע הרגע ואבא פנה לרבי הריי"צ וביקש ממנו ברכה - והרבי מחריש", מספר ר' לייבל, הקשיש המיליונר וקולו מרוסק כשהוא נזכר ברגע ההוא. "אבא עמד שם והבין כי שתיקתו של הרבי מבשרת רע, והוא פורץ בבכי תמרורים, ממש מתחנן שהרבי יברך, והרבי מוסיף ומתמהמה, שקוע בשרעפיו. אינני מסוגל לחשוב מה היה קורה אילו הרבי היה ממשיך להחריש". ר' לייבל פורץ בבכי. ולבסוף חותם את סיפורו "לבסוף הרבי בירך - והברכה הזו היא שהצילה אותי מאימי השואה"...

שבליטא, קהילה מפוארת שכמעט ולא נותר ממנה דבר – מלבד מבנה בית הכנסת המפואר הניצב במרכז העיר עד היום.

ר' לייבל ממרום שנותיו, לא התעייף מלתאר שוב ושוב את חיי הקהילה שבה גדל כילד וכנער, וכיצד שרד בברכת אדמו"ר הריי"צ.

געגועיו לקהילת ילדותו ניכרו בקולו הנרגש, כאשר תיאר באוזני כותב השורות את חיי הקהילה בתפארתה:

"בית כנסת חב"ד, היה גדול ומפואר. הוא התנשא לגובה רב והיווה מרכז לכלל החסידים בעיר. לפני השואה התגוררו בקובנה כמאה משפחות חב"דיות. מדי יום התפללו בבית הכנסת חסידי חב"ד לצד קבוצות קטנות של חסידי גור, חסידי אלכסנדר, קוידנוב ועוד. לנגד עיני עדיין דמותו של הרב יהושע אייזיק בארוך שהיה משפיע הקהילה. כשלא נכח בעיר, את מקומו מילא הרב סנדר בלוי.

"השפעתה של הקהילה החב"דית הייתה פרושה על כל יהודי העיר, על אף שרובם השתייכו לחוגים הליטאיים.

"עדיין זכורות לי היטב התוועדויות י"ט כסלו שנערכו בבית הכנסת מידי שנה. הנשים החב"דיות ובתוכן אמי הי"ד היו מבשלות מטעמים להתוועדות, וכמובן 'שווארצע קאשע' (דייסה שחורה) שהוכנה בשפע כנהוג. רבים מבני העיר, גם ה'מתנגדים', הגיעו להשתתף בהתוועדות. ראש המתוועדים היה ר' יהושע אייזיק, ובמהלך ההתוועדות קראו את מגילת י"ט כסלו ואף למדו מתוך ספר התניא".

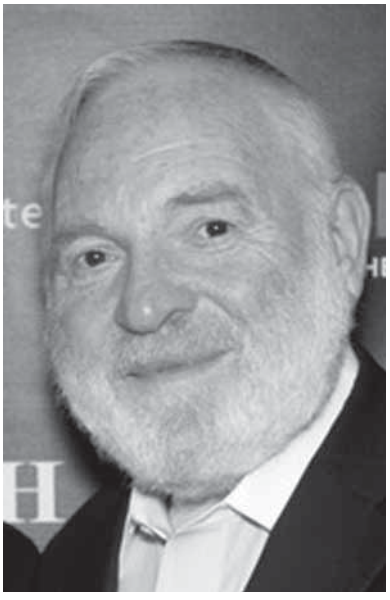
ר' לייבל מתאר בעיניים נוצצות גם את אביו ר' פייביש והתקשרותו לרבי הריי"צ:

"אבא היה אמנם סוחר, אך חסיד נלבב המקושר בכל נימי נפשו לאדמו"ר הריי"צ. הרבי אהב אותו מאוד. לקראת שמחת תורה תרצ"ז נסע אבא לאוטווצק כדי לשהות במחיצתו של אדמו"ר הריי"צ, ולמרות שלא היה משפיע או מחנך, אלא רק סוחר, זכה להיות מוזמן לסעודות החג בבית אדמו"ר הריי"צ. בסעודת שמיני עצרת אמר אבא לרבי 'לחיים' וביקש שיהיה לו 'אור' וגם 'כלים' לקבל את האורות – והרבי בירכו. את הכוסית עליה אמר 'לחיים', לקח אבא עמו לקובנה, שם סיפר לכולם כי על הכוסית הזו קיבל ברכה שיהיה לו 'אור' ו'כלי'. המשפיע הרב יהושע אייזיק לקח את הכוסית אחזה בידו, והתוועד עמה במשך שעות ארוכות, כאשר מדי פעם בפעם אמר: 'זוהי כוסית שהייתה בבית רבי'".

הצלה בזכות ברכת הרבי

באלול תרצ"ט פרצה מלחמת העולם השניה עם הפלישה הגרמנית לפולין. מספר חודשים לאחר מכן הצליח הרבי הריי"צ לצאת מוורשה ולהגיע לריגא. בתקופת שהותו הקצרה בריגא, עשו החסידים בליטא מאמץ רב להגיע אל הרבי. כולם ידעו כי אירופה נמצאת בתחילתה של מלחמת דמים קשה ביותר והכול רצו להתברך מפי הרבי:

"אבא החליט לנסוע לרבי ואף אותי צירף לנסיעה. כשנכנס ל'יחידות', נכנסתי עמו. הייתי אז ילד בן 9, ורגעים אלו חרוטים במוחי עד עצם היום הזה. אבא ביקש ברכה בעבורי, אך הרבי הביט בי והחריש. אבא ביקש שוב, והרבי המשיך להביט בי ולא השיב מאומה. אבא הפציר שוב ושוב עד שפרץ בבכי תמרורים; הוא הבין שיש דברים בגו". כאשר ר' לייבל מספר על הסירוב, הוא מתרגש ודמעות חונקות את גרונו אך הוא ממשיך: "לאחר דקות ארוכות של בכי, נאות הרבי – ובירכני. לא ניתן לתאר את שמחתו של

ר' לייבל זיסמאן

בית כנסת חב"ד בקובנה, קיים עד היום אך הוא נעול ואטום

אבא באותם רגעים.

"ברכתו של אדמו"ר הריי"צ היא אשר הצילה אותי מכל התלאות הרבות שעברתי בימי המלחמה האיומה. שלוש פעמים נלקחתי אל תאי הגזים ותמיד ניצלתי בזכות ברכת הרבי".

לאחר שאדמו"ר הריי"צ הגיע לארצות הברית, הוא פתח במאמצים להשיג ויזות עבור יהודים שהיו באזורים מסוכנים. בשלהי שנת ת"ש התקבלו ויזות עבור יהודים רבים ובהם ר' פייביש זיסמאן ששהה בליטא. זו טרם נכבשה בידי הנאצים, אך החשש הכבד ריחף באוויר. על אף הויזה, לא הצליח ר' פייביש לצאת מקובנה והוא נשאר בה.

גם ויזת מעבר לשנחאי שהגיעה מספר חודשים לאחר מכן עבור "ר' פייוויל זיסמאן ומשפחתו", לא מומשה.

בר מצווה עליזה בלב הגטו

בחודשי הקיץ תש"א פלשו הנאצים לליטא וביום כ"ט בסיון תש"א נכנסו הקלגסים בשעריה של קובנה. חודש ימים לאחר מכן הקימו הנאצים גטו בעיירה סלבודקה שבפרברי קובנה, וכל יהודי קובנה כונסו לגטו הצר.

למרות הגזירות התכופות, המצב המסוכן והקשיים האדירים, לא הצליחו כוחות הרשע להרתיע את משפחת זיסמאן גם בתוככי הגטו. בספר "יהדות ליטא", מספר הרב אלחנן פרסון, מניצולי גטו קובנה, על אודות המניין החב"די שהתקיים בבית משפחת זיסמאן:

"עם הקמת הגטו נפתחו מניינים ... מניין שני היה אצל החסיד הרב פייביש זיסמאן, שם היה מניין של אנשי חב"ד בגטו. ביום שישי לפני קבלת שבת, היו לומדים שם תניא. בשבת היו עורכים שלוש סעודות ואומרים חסידות".

בסוכות תש"ד מלאו שלוש-עשרה שנים ללייבל זוסמאן. את בר המצוה חגגו בני הבית בסוכה המשפחתית שהייתה אחת הסוכות היחידות שהוקמו בגטו קובנה. חסידים בודדים הגיעו להשתתף בשמחה המצומצמת. באותה שעה חלף ברחוב מר אברהם תורי (גולוב) מזכיר מועצת הזקנים (שם חלופי ל'יודנראט') ואף הוא הוזמן להשתתף. "ישבתי בסוכה עם אבא ועוד שלושה חסידים, ולפתע ביקור של מר גולוב. הוא התפעל מאוד מבניית הסוכה ומהשמחה הגדולה ששרתה במעוננו למרות המצב", סיפר כעבור יותר מיובל שנים חתן הבר-מצוה.

השמחה המוזרה שנחגגה בתוככי הגטו נחרטה היטב בנפשו של מר גולוב (תורי), ששרד את השואה ואף סיפר על הבר מצוה הזאת בספרו 'גטו יום יום':

"בדרכי נתקלתי בסוכה, דלתה היתה פתוחה לרווחה. ואפשר היה לראות בתוכה יהודי מזוקן ולראשו כובע שחור. הוא היה לבוש בגדי חג ופניו קרנו משמחה. בסוכה ישבו עוד מספר אנשים. הם שרו ניגון חסידי וליוו אותו במחיאות כפיים וברקיעת

"בדרכי נתקלתי בסוכה, דלתה היתה פתוחה לרווחה. ואפשר היה לראות בתוכה יהודי מזוקן ולראשו כובע שחור. הוא היה לבוש בגדי חג ופניו קרנו משמחה. בסוכה ישבו עוד מספר אנשים. הם שרו ניגון חסידי וליוו אותו במחיאות כפיים וברקיעת רגליים. הם שרו בהתלהבות ובדבקות, כאילו לא היו קיימים בעולם גטו ושליטים גרמניים.

ר' פייביש, ברוח חב"דית עזה ועיקשת, לא נרתע והמשיך לגדל את זקנו. באחד הימים תפסוהו הנאצים והחלו להתעלל בו, גילחו את חצי זקנו ושילחוהו לנפשו. מאז הקפיד ללכת עם צעיף מסביב לזקנו כדי שלא יבחינו בזקן. מסירות נפשו על גידול הזקן תועדה ב"שו"ת ממעמקים" והוא תשובות הלכתיות שנידונו על ידי הרב שפירא בגטו קובנה.

רגליים. הם שרו בהתלהבות ובדבקות, כאילו לא היו קיימים בעולם גטו ושליטים גרמניים.

"כאשר ראה אותי, יצא היהודי המזוקן מן הסוכה. הוא אחז בשרוולי ושאל שאלת תם: מה אתה עושה בסוכות בסביבתנו? שלום עליכם! ויום טוב שמח! הוא היה שרוי במצב רוח מרומם ואף נראה כי לגם כוסית משקה לכבוד החג. הוא לא הקשיב לתשובתי, שאני ממהר לפגישה.

"האם כבר ישבת בסוכה השנה? חקר אותי היהודי המזוקן.

"'לא', עניתי. 'לא היה לי זמן. תסלח לי, אני ממהר'.

"היהודי, זיסמאן שמו, והוא אגב מכר שלי, סוחר מקובנה וחסיד. הוא הסתכל עלי בתמהון, כאילו הייתי כופר בעיקר. הוא תפס בזרועי ומשך אותי לתוך הסוכה. 'נא להיכנס' רעם בקולו.

"ואני שוב: 'אני ממהר לפגישה בענייני הכלל'.

"דבריי לא השפיעו על היהודי המזוקן. 'אין דבר רק לרגע', הוא הושיב אותי בכוח על ספסל בסוכה.

"הוא רמז לאשתו דרך החלון של הסוכה וזו נכנסה מיד לסוכה ובידיה י"ש ועוגה. הוא בעל שמחה, היהודי המזוקן. בנו נהיה היום בר מצווה, הוא ביקש ממני לשתות כוסית י"ש ולברך את ברכת 'שהכל', וכמובן לטעום מן העוגה. תוך כדי דיבור פצחו היהודים שוב בניגון.

"...היהודים שרו בדבקות ובאמונה בחסדו של השם יתברך, ואני שכחתי את עצמי ואת שליחותי הציבורית והצטרפתי לניגון ולאמונה... במשך כל היום הייתי תחת הרושם הטוב של אווירת החג בסוכת החסידים. קינאתי בחסידים על יכולתם להשתחרר מעול הגטו".

ימי גטו קובנה היו קשים מנשוא. מיום ליום החריפו הנאצים ימ"ש את רדיפותיהם כנגד היהודים. בעיקר התעללו בבעלי זקנים בעלי הדר וצורה. לא ייפלא אפוא שכל בעלי הזקנים, בהם גדולי הרבנים ותלמידי החכמים, חסידים מכל החצרות, הורידו את זקניהם – מלבד שניים: הרב אברהם דובער שפירא רבה של קובנה שמפאת מצבו הבריאותי שהה כל העת בביתו, ור' פייביש זיסמאן. זו הסיבה שבתיאור הנזכר על אודות בר המצוה, מציין מר תורי מספר פעמים על "היהודי המזוקן", שכן זה היה נדיר לראות יהודי מזוקן בתוככי הגטו.

ר' פייביש, ברוח חב"דית עזה ועיקשת, לא נרתע והמשיך לגדל את זקנו. באחד הימים תפסוהו הנאצים והחלו להתעלל בו, גילחו את חצי זקנו ושילחוהו לנפשו. מאז הקפיד ללכת עם צעיף מסביב לזקנו כדי שלא יבחינו בזקן. מסירות נפשו על גידול הזקן תועדה ב"שו"ת ממעמקים" והוא תשובות הלכתיות שנידונו על ידי הרב שפירא בגטו קובנה.

בחודש ניסן תש"ד החלו הנאצים לערוך אקציה נגד ילדי הגטו. הם חיפשו אחריהם בכל פינה במטרה לשולחם למחנות ההשמדה. במהלך החיפושים הנרחבים מצאו גם את ר' פייביש, והוא נשלח היישר אל הפורט השביעי יחד עם קבוצה קטנה של יהודים וילדים רבים, בתוכם בנו חיים ישראל – שם נספו הי"ד.

גלגולים במחנות המוות

מספר שבועות לאחר מכן פתחו הנאצים במלאכת חיסול הגטו. בני משפחת זיסמאן נשלחו למחנה שטוטהוף, ועם הגיעם לשם, נערכה סלקציה. בהתרגשות מהולה בדמעות רבות סיפר ר' לייבל על הנס הגדול שאירע לו בזכות כיבוד אם:

"נלקחתי אני, אחי ר' דובער ואמי מרת ליבא בלומה, למחנה שטוטהוף שבגרמניה. היה זה מחנה נשים, שם בוצעה חלוקה בין נשים וילדים לבין גברים. אימא הבינה מיד כי הגברים נשלחים לעבודה בעוד האחרים נשלחים להשמדה. הייתי נער בן 13 וחצי בלבד, ומשום כך שלחו אותי לחלק של הנשים והילדים בעוד שאת אחי דובער שהיה נער כבן 15, צירפו לגברים. אימא האיצה בי לרוץ במהירות לכיוון הגברים, אבל אני רציתי להיות איתה יחד. בכיתי וגם היא בכתה, ולבסוף שכנעה אותי לקיים את מצוות כיבוד-אם ולהיפרד ממנה. הייתה זו הפעם האחרונה שקיימתי מצווה זו והפעם האחרונה שראיתיה עלי אדמות.

"משטוטהוף נשלחתי עם אחי ועם יהודים רבים נוספים למחנה לנדסברג שבגרמניה. כעבור כשבועיים הוחלט שיש במחנה עודף ילדים, וביחד עם עוד מאה וארבעים ילדים נשלחתי למחנה דכאו, בעוד שאחי המבוגר נותר בלנדסברג. מדכאו נלקחתי למחנה בירקנאו הסמוך לאושוויץ".

בכל המחנות אליהם גורש, הסתובב ר' לייבל כשעמו תפילין שהוחבאו בתוך מגפיו. הוא לא שמר לעצמו את הזכות וזיכה יהודים נוספים בהנחת תפילין עד שנתפס על חם.

כיצד באמת הצליח לקחת עמו את תפיליו בתנאים-לא-תנאים ששררו?

מסתבר שמיד לאחר בר המצוה שלו, העניק ר' פייביש לבנו מתנה מגפיים שהיו גדולים ממידתו. בפקחותו הרבה הורה לבנו להחביא בהם את התפילין בעת צרה. כאשר נלקח למחנות, נטל עמו את התפילין בתוך מגפיו. דא עקא, שבכל כניסה למחנה נאלצו האסירים להוריד את הבגדים בעוד השומרים היו בודקים את כל הבגדים בדיקה דקדקנית, אך ר' לייבל שחונך מאז ילדותו למסירות

הכניסה למחנה בירקנאו

נפש אמיתית, מצא בכל פעם דרך כיצד להערים על הנאצים – והתפילין נותרו אצלו ועברו עמו ממחנה למחנה.

בכניסה למחנה בירקנאו הורו הנאצים לכל הילדים שהובאו ממחנה דכאו להסיר את בגדיהם ולהניח את כל החפצים שברשותם בערימה נפרדת. כל החפצים שהוסתרו בבגדים ובנעליים, נערמו בערמה גבוהה, ואריה לייב התמלא צער בהניחו את התפילין בערימה שהלכה וגבהה. ברגע מסוים החליט שהוא חייב לקחת בחזרה את התפילין מתוך הערמה גם אם הדבר כרוך בסכנה. אריה לייב הצעיר עורר יחד עם עוד כמה ילדים מהומה גדולה, והנאצי ששמר עליהם הסיח את דעתו, ואריה לייב מיהר לשלוף את התפילין ולהחזירן למגפיו. התפילין הללו המשיכו ללוותו באושוויץ שם זיכה בהם יהודים נוספים, עד שיום אחד נתפס. וכך סיפר לימים הרב אביעזר בורשטיין בקובץ 'זכור':

"ימי הזעם של אושוויץ-בירקנאו. באחת הפגישות בא ר' חיים טוטר בהודעה 'מרעישה', שהגיעו תפילין וסידור לתוך המחנה! בפנים קורנות משמחה סיפר כי במו עיניו ראה את התפילין בידיו של נער מליטא שהגיע אמש למחנה.

"למחרת בעת הצלצול התאספנו ליד 'בלוק s'. שם חיכה הרבי לנער לייבל זיסמאן שעמד בפינה עם תפיליו על הראש והתפלל ברגש. לגודל הפתעתי, היה זה הנער לייב'לה בן ר' פייביש מקובנה. לא עברו ימים מרובים והנער נתפס בעת קיום המצווה והוציאוהו מן המחנה".

"קשה היה להאמין שאמנם דבר כזה היה אפשרי. מי כמונו ידע כמה בדיקות עובר האסיר עד שמכניסים אותו למחנה. לפני היכנסו למקלחת מורידים ממנו את כל בגדיו, וערום כביום היוולדו יוצא הוא ביציאה אחרת. אוי לו למי שהחביא משהו בתוך כפות ידיו. אולם ר' חיים קפץ ונשבע שנכונים דבריו ולא נשאר לנו צל של ספק שאמנם יש תפילין בידי מי ביניינו.

"הראשון שהתלהב מהידיעה הטרייה היה רבי יוסל'ה, הרבי מנובומינסק, אשר קם והכריז, שכבר מחר עליו להניח את התפילין. ניסינו לדבר על לבו של הרבי לבל יסכן את נפשו, כי כמוהו כמאבד את נפשו לדעת. אבל הרבי הוכיח שאין איבוד לדעת חל באושוויץ, 'כי נפש קטלא קטל'. ואם נזדמנה המצווה לידו, עליו לעשותה ויהי מה!

"אחרי שההפצרות והשידולים לא הועילו, החלטנו לוותר בבוקר על שתיית ה'מים המאררים' (קפה בלע"ז...) ולהסתיר את הרבי בעת הנחת התפילין.

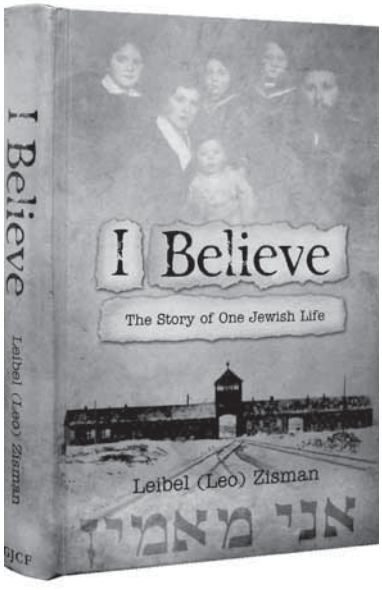
"למחרת בעת הצלצול התאספנו ליד 'בלוק s' שם חיכה הרבי לנער שעמד בפינה עם תפיליו על הראש והתפלל ברגש. לגודל הפתעתי, היה זה הנער לייב'לה בן ר' פייביש מקובנה. לא עברו ימים מרובים והנער נתפס בעת קיום המצווה והוציאוהו מן המחנה".

יושבי המחנה חשבו כי הנער נשלח להשמדה, אך למעשה התפילין הוחרמו בעוד שהוא עצמו הועבר למחנה מאוטהוזן שבאוסטריה.

לאחר חג הפסח תש״ה החלה צעדת המוות ממחנה מאטוהוזן, והצועדים, ביניהם הנער לייבל, הגיעו עד למחנה גונסקירכן, שם הוחזקו בתנאים קשים. בכ״א באייר תש״ה כבשו האמריקאים את האזור ושחררו את תושבי המחנה, בהם גם את הנער לייב זיסמאן. זכה הוא, אחיו וכמה מבני דודיו, שנותרו שרידים יחידים מקהילת חב״ד המפוארת שהייתה בקובנה.

"הרבי בוכה ואנחנו עמו"

מאירופה העשנה הגיעו ר׳ לייב ואחיו ר׳ דובער לארצות הברית. הם הגיעו ל-770 על מנת לפגוש את הרבי הריי״צ ושניהם זכו להכנס אל הקודש

היו שנים בהן ר' לייבל היה מגיע ל-770 עם חבילות כבדות של מזומנים, נכנס ל'יחידות' ומוסרם לרבי. בשנים האחרונות היה שולח עשרות אלפי דולרים בשנה לאחד מאנ"ש בארץ הקודש, והלה היה מחלק בשמו 'מתן בסתר' למשפחות חב"דיות נזקקות מבלי שאיש ידע על זהותו של התורם.

פנימה. הייתה זו יחידות מיוחדת עליה סיפר ר׳ לייבל ע״ה בהטעמה רבה:

״היה זה בחנוכה תש״ו. ליחידות נכנס עמנו המזכיר הרב משה לייב ראדשטיין ע״ה, ידידו של אבא הי״ד. באותן שנים נהגו המזכירים להיכנס יחד עם החסידים לחדר היחידות, כיון שלא כולם הבינו את דבריו של הרבי והמזכיר היה מסייע בתרגום הדברים. להפתעת כולנו, עם תחילת היחידות הורה הרבי לר׳ משה לייב לצאת את החדר. הוא יצא החוצה והשאיר את הדלת פתוחה מעט, אך הרבי סימן לו לסגור את הדלת היטב. לאחר שסגר, פנה אלינו הרבי והביט בנו במבט עמוק; בבת אחת עלה בזיכרוני המבט הזה בדיוק כפי שראיתי שש שנים קודם לכן, כאשר באתי לרבי עם אבא הי״ד. כמה שניות חלפו והרבי החל לפתע לבכות בכי תמרורים. נבהלנו מאוד, וגם אנחנו הצטרפנו לבכי.

״המזכיר דפק בדלת ברצותו להכנס, אולם הרבי לא אישר לו לפתוח, בעודו ממשיך לבכות. רק לאחר זמן ממושך נרגע הרבי מעט ובקול שבור ומרוסק שאל אותנו על גורלו של ר׳ יהושע אייזיק ברוך, על ר׳ סנדר בלוי, על אבא שלי ועל עוד רבים מחסידי חב״ד בקובנה. לצערנו נאלצנו לומר כי קהילת חב״ד בקובנה הושמדה כולה, מלבד שרידים בודדים שנותרו לפליטה״.

הווי גביר לאחיך

לייבל, הנער הצעיר ששרד בברכת הרבי הריי״צ, החל לחבוש את ספסלי ישיבת ׳תומכי תמימים׳ בניו יורק ואף הוסמך לרבנות. בהמשך השתלם בלימודי מתמטיקה ואדריכלות וקיבל תארים אקדמיים. ברבות השנים החל לשלוח ידו במסחר, והוא הפך לקבלן וסוחר נדל״ן מצליח. הוא ראה ברכה במעשי ידיו ויוזמות בנייה ונדל״ן גדולות הניבו בעבורו רווחים בסכומי עתק. ר׳ לייבל שהפך לגביר חסידי, התגורר בתחילה בבורו-פארק ובשנים האחרונות בלונג איילנד ופיזר מעושרו לעניני צדקה רבים.

הוא אף זכה להיות מקושר לרבי מה״מ. לפני כשלושים שנה, כאשר ביקש לעשות עסקה בשווי מיליוני דולרים שכללה השלמת בניית מגדלי ענק במיאמי, כתב על כך לרבי מכתב מפורט, בהסבירו כי אם העסקה תצליח, יהיו לו רווחים עצומים והוא מוכן לתת לרבי מחצית מהרווחים! את המכתב הארוך והמפורט מסר דרך אחד המזכירים. הרבי קרא את המכתב שוב ושוב ובסוף כתב עליו מילים אחדות שתוכנן היה ש׳התוכנית נראית כפיזור הנפש׳.

ר׳ לייבל ידע מה זה ׳רבי׳, ולמרות שהרווחים נראו כאילו הם כבר מונחים בכיסו, ביטל את התוכנית באופן מידי. כעבור זמן קצר התחוללה נפילה גדולה בבורסה, וכל המשקיעים בתחום בו ביקש להשקיע, הפסידו הון עתק. עושרו של ר׳ לייבל ניצל.

היו שנים בהן ר׳ לייבל היה מגיע ל-770 עם חבילות כבדות של מזומנים, נכנס ל׳יחידות׳ ומוסרם לרבי. בשנים האחרונות היה שולח עשרות אלפי דולרים בשנה לאחד מאנ״ש בארץ הקודש, והלה היה מחלק בשמו ׳מתן בסתר׳ למשפחות חב״דיות נזקקות מבלי שאיש ידע על זהותו של התורם. כך גם התורם לא ידע לאלו משפחות מגיעות תרומותיו.

ר׳ לייבל תרם סכומי כסף ניכרים עבור מפעל ״הכנסת אורחים״, ואף היה חבר מועצת המנהלים של ׳תומכי תמימים׳ המרכזית. בשנים האחרונות היה חבר נשיאות הכבוד של ׳גנזך קידוש ה״ בבני ברק, לכולם הוזיל מכיסו סכומים נכבדים.

למען ידעו דור אחרון

ר׳ לייבל ראה חשיבות עצומה להסביר לדור הצעיר מהי מסירות נפש שהייתה בימי השואה. הוא עשה זאת באמצעות הרצאות שנשא בתדירות גבוהה במקומות שונים ובחוגים מגוונים, ובהם בבתי חב״ד רבים. ובכל מקום הבליט את הניסים הגדולים שאירעו עמו בזכות ברכת אדמו״ר

הריי״צ שקיבל בתחילת המלחמה.

כאשר שוחחתי עמו לפני שמונה שנים, סיפר לי כי הוא מתכנן לכתוב ספר על אודות שבעת המחנות – מדורי הגיהינום שעבר ושרד בזכות ברכת אדמו״ר הריי״צ. הוא אכן עמל על כך במשך מספר שנים עד שהוציא ספר באנגלית בשם ״אני מאמין״. בשער הספר מתנוססת תמונת משפחת זיסמאן הי״ד ובראשם אבי המשפחה ר׳ פייביש מעוטר בדיקנא קדישא שעליו שמר מכל משמר.

במקביל ערך סרט תיעודי, על הצלתו בשואה. יחד עם צוות מקצועי ומיומן נסע למחנה אושוויץ, כשאליהם נלווית קבוצת צעירים יהודים, וביחד עמם שחזר את הניסים המופלאים שעבר, כיצד קיבל את ברכת אדמו״ר הריי״צ, כיצד הניח תפילין באושוויץ ושרד את אימי המלחמה. הוא הועיד את הסרט על מנת לסייע לחינוך הצעירים לחיי תורה ומצוות ותיעוד חיי מסירות נפש בימי השואה.

• • •

בי״ד בתמוז, שבת פרשת בלק, בה קראו בתורה את הפסוק ״הן עם כלביא יקום וכארי יתנשא״, הלך ר׳ אריה לייב זיסמאן לעולמו. דורשי רשימות רמזו על אופיו בשמו ובשם משפחתו – כאשר שמו הפרטי, אריה לייב, רומז על עצמת רוח הלחימה שבו שבזכותה שרד את אימי המלחמה. ובמחצית השניה של חייו פיזר צדקה בסכומי כסף גדולים, עובדה התואמת לשם משפחתו זיסמאן (בתרגום: איש מתוק).

רבים ליווהו למנוחות. הלווייתו עברה דרך 770 והוא נטמן בניו יורק.

הותיר אחריו את אחיו ר׳ בערל זיסמאן מקראון הייטס. רעייתו מרת מירנה שתחי׳, שלוש בנות, עשרה נכדים וחמשה נינים שיחיו.

מזווית אישית / איך הגעתי לר׳ לייבל?

את סיפורו של ר׳ לייבל זיסמאן פרסמתי לפני כשמונה שנים במסגרת סדרת הכתבות המרתקת ״חב״ד בשואה״ שהתפרסמה בגליונות ״בית משיח״. איך הגעתי לר׳ לייבל ולסיפורו המרתק?

מדובר אפוא בהשגחה פרטית מופלאה, וכך היה המעשה:

יום אחד התברר לי כי ב״שו״ת ממעמקים״, נכתב על חסיד חב״ד בגטו קובנה שהיה מהבודדים שגידלו זקן על אף הסכנה הגדולה. כשנסעתי ל׳גנזך קידוש השם׳ בבני ברק כדי למצוא חומרים על חב״ד בתקופת השואה, ביקשתי לאתר את הספר הנזכר.

״כשביקשתי חומר על חב״ד בתקופת השואה, התברר כי אין כמעט חומר שכזה. שאלתי אם יש אצלם את ״שו״ת ממעמקים״, והלה השיב בחיוב. לאחר חיפוש ממושך מצאתי את שביקשתי. הספר מקבץ שאלות הלכתיות שהגיעו בזמן אמת בעת שנות הגטו לפתחו של הרב אברהם דובער שפירא, רבה של קובנה, שהיה חולה וסבל ייסורים קשים. לימינו היה הרב אפרים אושרי שקיבל את השאלות ואף רשם את התשובות. לאחר שנות השואה ערך את השאלות מחדש לצד התשובות וקבצם בספר שנקרא ״שו״ת ממעמקים״. בין השאר ציין שם את העובדה כי בכל העיר קובנה בעת הכיבוש הנאצי, נותרו רק שניים עטורי זקן: הרב שפירא שהיה רתוק למיטתו, וחסיד חב״ד בשם פייביש זיסמאן. הסבתי את תשומת לבו של האחראי לכך, והלה כתשובה סיפר לי כי ר׳ לייבל, בנו של ר׳ פייביש זיסמאן, ביקר אצלם בגנזך זה לא מכבר. בחוברת שעמדה לצאת לאור לפני ביקורו, סופר כי ר׳ פייביש קנה לבנו מגפיים רחבות מכפי מידתו, וכן תפילין קטנות כדי שיוכל להסתירן שם. ואכן, ר׳ לייבל הצליח להסתיר את התפילין בעת שהייתו במחנות עבודה והשמדה. אולם יום אחד נתפס ו״הוציאוהו״ מהמחנה.

ר׳ לייבל שקרא את הטיוטה של הסיפור, עמד נפעם. מהחוברת ניתן היה להבין כי ״הוציאוהו״ מהמחנה אל עולם שכולו טוב, אך האמת הייתה שאכן הוציאוהו מהמחנה והעבירוהו למחנה אחר. הוא הוסיף וסיפר כי ניצל בזכות ברכת אדמו״ר הריי״צ... עורכי החוברת הוסיפו אפוא עובדה זו בשולי העמוד.

כששמעתי זאת, ביקשתי מאיש ה׳גנזך׳ לדעת היכן גר לייבל זה וכיצד ניתן להשיגו, אולם נתקלתי בהתחמקות אלגנטית. אמרו לי רק שהוא גר ב״ניו יורק״.

כעבור מספר ימים שוחחתי עם ידידי הרב מנחם מענדל הענדל, מו״ל ״בית משיח״, ושאלתי אותו אם הוא מכיר את השם לייבל זיסמאן? הוא הגיב בהפתעה: ״אתה לא תאמין, אבל מספרי הטלפון שלו נמצאים בכיסי, שכן הוא ביקש ממני מספר פעמים לפרסם את קורות חייו ב׳בית משיח״.

כשהתקשרתי למספר שקיבלתי, לא היה מענה. לאחר ניסיונות מרובים הרימה בתו את הטלפון והיא סיפרה כי בדיוק בימים אלה אביה נמצא בארץ ישראל. קיבלתי ממנה את מספר הטלפון בבית מלון בו הוא שוהה, ומיד יצרתי עמו קשר. התברר כי הוא טרוד מאד בעסקיו וכלל לא ברור אם יוכל להיפגש עמי. לאחר הפצרות חוזרות ונשנות קבע עמי פגישה בבית מלון בירושלים בשעת בוקר מוקדמת.

השכמתי קום והגעתי לירושלים. התמורה שקיבלתי הייתה בדמות סיפור חייו המרתק יחד עם ברכות אדמו״ר הריי״צ.

מתי מתחילים ימות המשיח?

בפרק הקודם, ביארנו את דברי הרמב"ם בהל' מלכים המדבר על המצב של 'חזקת משיח' ו'משיח ודאי' • כהמשך מתבקש, נעסוק בפרק הנוכחי גם בדברי הרבי אודות התגשמות דברי הרמב"ם בדורנו אנו, "ישנו כבר המלך מבית דוד . . בחזקת שהוא משיח" • פרק רביעי בסדרה

הרב שלום דובער וולף

אימתי מתחילים ימות המשיח

לאור האמור בפרק הקודם, אודות סדר התגלותו של משיח, שיש בזה כמה שלבים – יש לברר מאיזה שלב נחשבת התקופה ל"ביאת המשיח" או "ימות המשיח" האמורים בכל מקום.

ברור שימות המשיח בשלימותם, וגאולה אמיתית ושלימה, הוא רק כאשר "בנה מקדש במקומו וקיבץ נדחי ישראל", שאז ישנו קיום תרי"ג מצוות בפועל וכו', כנ"ל באריכות.

אך במידה רבה אפשר לראות גם את השלב הקודם לכך "ניצח כל האומות שסביביו" כנקודה של שבירת הגלות ומעבר ממצב של גלות לגאולה.

כי כדברי הרמב"ם בפרק שלאחרי זה "אמרו חכמים אין בין העולם הזה לימות המשיח אלא שעבוד מלכיות בלבד". וכפי שנתבאר לעיל (פרקים א, ד), שעיקר הגלות היא שעבוד המלכיות ועיקר הגאולה היא ביטול השעבוד, שאז כבר פתוחה הדרך לבנין המקדש וקיבוץ הנדחים כנ"ל.

ואכן מצינו שכאשר חז"ל מדברים[1] על "יום שבן דוד בא" כוונתם ליום נצחונו על האומות[2], וכדברי חז"ל באותו ענין ד"כיון דאתי הכל עבדים הם לישראל".

אמנם במדה מסויימת גם הזמן שלפני נצחונו של משיח, עוד בתקופה של 'בחזקת שהוא משיח', אפשר לראות שגם תקופה זו נקראת בשם 'תחילת ימות המשיח'.

וכדברי הרמב"ם בהמשך דבריו[3], "יראה מפשוטן של דברי הנביאים **שבתחילת ימות המשיח** קודם מלחמת גוג ומגוג יעמוד נביא ליישר ישראל ולהכין לבם". ומשמע מדבריו שהביטוי 'תחילת ימות המשיח' קאי על התקופה של חזקת משיח, בעוד הגלות בתוקפה ומשיח עדיין צריך ללחום מלחמות ה', "קודם מלחמת גוג"[4].

ובפשטות הסיבה שתקופה זו נקראת 'תחילת ימות המשיח', על שם זה שמשיח כבר נמצא ופועל פעולותיו, אף שעדיין זוהי גלות עם כל משמעויותיה.

וכך מובן גם כן מדברי נשיא דורנו[5] שמבאר מדוע לשון חז"ל בכל מקום היא "ימות המשיח" בלשון רבים, כיון שהכוונה היא "לא רק כאשר המשיח הוא בחזקת משיח, אלא גם כאשר הוא משיח ודאי". ומובן מדבריו שגם התקופה של חזקת משיח יכולה להכלל בהגדרה "ימות המשיח"[6].

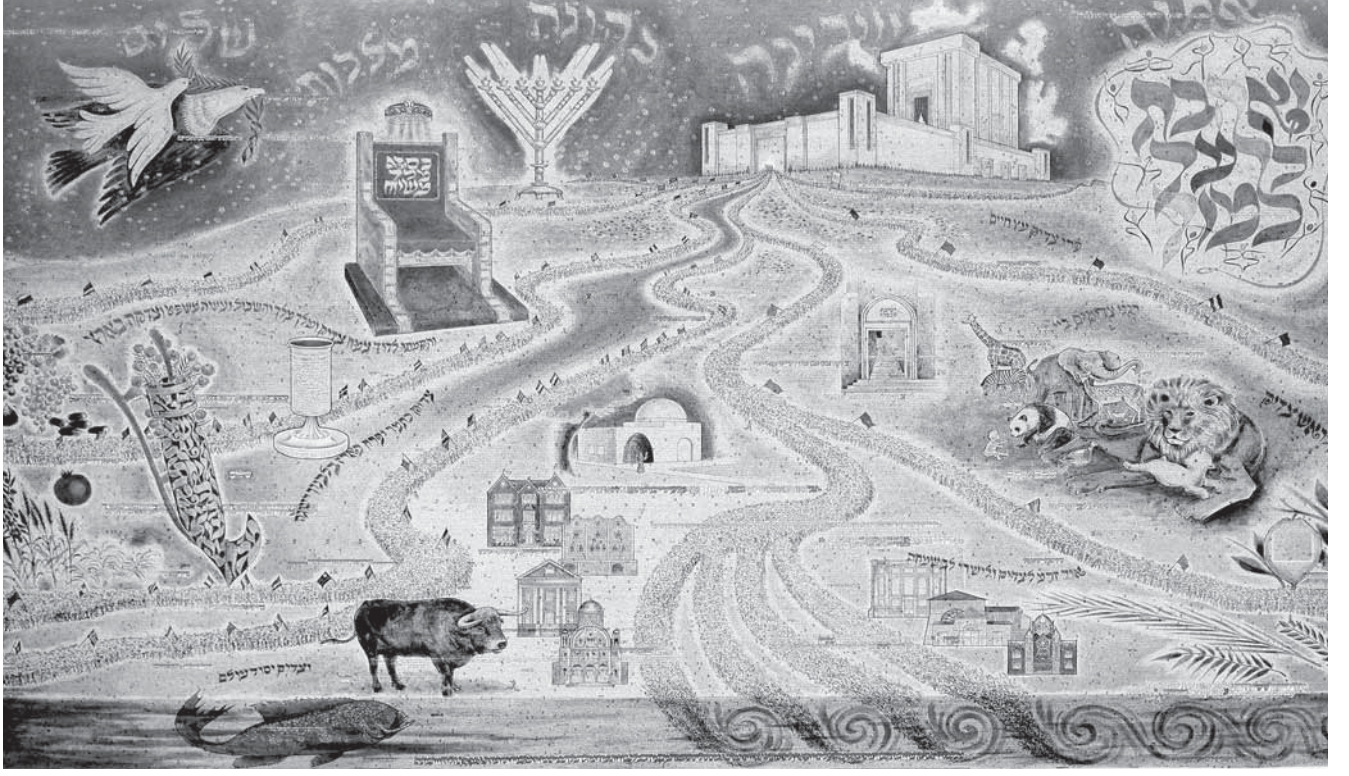
אך מכל מקום מובן שעיקר ושלימות שם 'ימות המשיח' הוא כנ"ל לאחר יום נצחונו כשבטל שעבוד מלכיות, ובפרטיות לאחר שבנה המקדש וקיבץ נדחי ישראל, והם 'ימות המשיח' סתם האמורים בכל מקום. אלא שגם הזמן שלפני זה יש בו כבר ענינים של גילוי משיח ואפשר לקרוא לו גם כן 'תחילת ימות המשיח' או 'ימות המשיח', כיון שבאופן כללי גם הוא נכלל והוי חלק מתקופת ימות המשיח.

חזקת משיח בדורנו

ובשיחת ש"פ שמות תשנ"ב אמר הרבי דברים ברורים:

ויהי רצון . . שלאחר שישנו כבר ה"מלך מבית דוד הוגה בתורה ועוסק במצות כדוד אביו . . ויכוף כל ישראל לילך בה ולחזק בדקה וילחם מלחמת ה' – שאז "בחזקת שהוא משיח" – שכבר יהי' מיד משיח בודאי. על ידי זה ש"עשה והצליח ובנה מקדש במקומו וקבץ נדחי ישראל . . ויתקן את העולם כולו לעבוד את ה' ביחד כו'".

וברור בדבריו, שעל חזקת משיח מדבר בלשון הווה ("ישנו כבר"), ועל "משיח ודאי" מדבר בלשון עתיד ("שכבר יהיה מיד"). היינו שכעת ישנה כבר ההגדרה ההלכתית של חזקת שהוא משיח.

וכפי שנתפרסם באותה תקופה פסק דין של מאות רבנים ומורי הוראה בישראל שעל נשיא דורנו חלה ההלכה שברמב"ם "בחזקת שהוא משיח".

ועל פי זה נשתדל לבאר בקצרה את משמעותה האקטואלית של ההלכה שברמב"ם:

"יעמוד מלך מבית דוד" – כנ"ל אין הכוונה מלך במובן המלא של המושג, אלא כפי האפשרי בזמן הגלות – כח הנהגה של עם ישראל.

וכמובן הכוונה להנהגה תורנית דוקא, היינו לא רק הנהגה שנותנת מקום לקיום התורה, ולא רק הנהגה שהיא על פי ובהתאם לתורה, אלא הנהגה שעיקר ענינה הוא קיום משפטי התורה (כנ"ל בפרק א).

וכנ"ל, בעצם בכל הדורות ישנה מלכות מזרע דוד, ובדורות האחרונים הם הם רבותינו נשיאינו, וכדבריו של אדמו"ר הרש"ב[7], "חסידות תהי' עד משיח . . עלינו נאמר שלא יכבה נרו לעולם ועד".

והבטחה זו ממשיכה בדורנו על ידי נשיא דורנו שממלא מקום אבותיו ויתירה מזו. הן בהתפשטות מלכותו על עם ומדינה, שנשיאותו והנהגתו פונים בצורה גלויה לכלל ישראל, ורבבות מישראל רואים בו לא רק רב ומורה אלא מלך ואדון[8]. והן ב'כתר מלכות' הפנימי, הרוממות וההתנשאות הנפשית שלו, כידוע ומפורסם.

ובנוגע ל**"הוגה בתורה ועוסק במצוות"** שלו אין צורך לבאר, ולו דומיה תהלה.

"ויכוף כל ישראל לילך בה ולחזק בדקה" – אשר מהיום בו הלכנו לגלות ועד עתה, מחד גיסא לא היה דור כזה ירוד מבחינת שמירת התורה והמצוות, וכזה מפוזר ומפורד בין כל העמים ממש. ולאידך גיסא, לא היה כזה מנהיג לישראל, אשר נעמד מול מצב קשה כזה, וביומו הראשון על כס הנשיאות הצהיר שמשימתו היא להפיץ יהדות בכל מקום ומקום, ומשימה זו היא הקו המרכזי של הנהגתו לאורך כל השנים, ונטל על עצמו את האחריות לדאוג לכל יהודי בכל קצוי תבל, כולל האובדים והנדחים בגשמיות והאובדים והנדחים ברוחניות, לעוררו לתשובה ולקיום המצוות בכל האופנים האפשריים, ומכחו ומכח כוחו על ידי שלוחיו ושלוחי שלוחיו נתעוררו לבבות רבבות אלפי ישראל בכל מקום שהם לשוב לאביהם שבשמים, כידוע ומפורסם.

"וילחם מלחמות ה'" – וכנ"ל שמלחמות ה' של משיח עיקר ענינם לבטל את הנוגש ומבטל מצד האומות. ובנוגע לדורנו הנוגש ומבטל הכי גדול היה המשטר הקומוניסטי, עד שבשנת תש"נ התמוטט בפתאומיות ומאז כל בני ישראל כמעט בכל מקום בעולם חפשיים לקיים תורה ומצוות כרצונם[9].

וכדבריו במקום אחר[10] ש"רואים בפועל איך שנפעל ה"וילחום מלחמת ה'" וינצח בכמה וכמה ענינים, ודוקא מתוך מלחמה של שלום". שבפשטות כוונתו לנצחון על רוסיה הקומוניסטית באותה תקופה, שנפילתה הניסית היא תוצאה מפעולותיו של נשיא דורנו[11]. וזוהי ה"מלחמה של שלום", שנפילתה הייתה ללא שפיכות דמים כלל.

[ולהעיר, שאף שמלשון הרמב"ם "ילחם מלחמות ה" משמע לכאורה שתהי' מלחמה טבעית על ידי אנשי צבא וכלי נשק וכו', אך כנ"ל כשהרבי מדבר על נצחונותיו של משיח מדגיש **"ודוקא מתוך מלחמה של שלום"**, היינו מלחמה שאין בה שפיכות דמים, אלא שמתנהלת בצורה רוחנית בלבד.

ומתאים למבואר לעיל (פרק ד) באריכות שהרמב"ם בהלכותיו מתאר את הגאולה באופן הטבעי ביותר, כיון שזה המינימום המוכרח על פי הלכה. אך אין כוונתו לשלול האפשרות שהגאולה בפועל תבוא באופן פלאי יותר. וכדברי הגמ' בסנהדרין שיתכנו כמה אופני גאולה. ועד"ז בנוגע למלחמות של משיח, אין הוא שולל אפשרות שהמלחמה תהי' באופן על טבעי[12]].

וכל זה נעשה מלכתחילה מתוך ההצהרה הברורה שדורנו הוא הדור האחרון לגלות והדור הראשון לגאולה, והמטרה

"ועד למעמד ומצב דהרי זה משיח בודאי".

בתוך הפרק הובאו דברי הרבי שמדבר על ההגדרה של חזקת משיח כדבר שבהווה, ועל משיח ודאי כדבר שבעתיד.

ובהמשך לזה הובאו דברי הרבי שמשיח נלחם מלחמות ה', "ובכמה ענינים כבר מנצח".

אמנם מובן, שאף שהנצחון של משיח הוא מכלל סימני משיח ודאי, הכוונה היא לנצחון מלא ומוחלט, שלאחריו הגיע מצב של שלימות התורה והמצוות, שאז ורק אז נעשה למשיח ודאי בהגדרה של הרמב"ם. משא"כ כשמדובר על נצחון חלקי של "כמה וכמה ענינים", עדיין אין מתאים לזה ההגדרה 'משיח ודאי'.

•

עוד צריך להבהיר בנוגע לקונטרס 'בית רבינו שבבבל', שם מפרש את דברי הרמב"ם אודות 'ובנה מקדש במקומו' בדרך רמז, שהכוונה למקומו של משיח בזמן הגלות, שם בונה משיח מקדש מעט כהכנה לבניית המקדש העיקרי.

ובהמשך מקשר זאת למקדש מעט שבדורנו, בית משיח 770 שנבנה על ידי נשיא דורנו משיח שבדורנו.

ויש שהבינו מזה שהואיל ונשיא דורנו כבר בנה את המקדש מעט שלו, הרי התקיימו בו דברי הרמב"ם אודות "ובנה מקדש במקומו", ובמילא מתאימה יותר ההגדרה של משיח ודאי.

אך זוהי טעות בהבנת הדברים.

פשוט וברור שגם לאחר הביאור בקונטרס הנ"ל, נשאר פשט הדברים ברמב"ם כפשוטו, ש"ובנה מקדש במקומו" הכוונה לבית המקדש שבהר הבית, ובזה ורק בזה תלויה ההגדרה של משיח ודאי[17].

אלא שבשיחה מוסיף שמלבד ה'ובנה מקדש במקומו' כפשוטו, נכלל בזה בדרך רמז **עוד** ענין, שקודם לכן בנה מלך המשיח "מקדש מעט" במקומו בגלות. אך אין הכוונה לומר שמקדש מעט זה לבדו מספיק כדי להחיל על משיח את ההגדרה של הרמב"ם[18].

•

ובדבר מלכות ש"פ משפטים דיבר הרבי אודות "הפסק דין של הרבנים ומורי הוראה בישראל שהגיע זמן הגאולה, יעמוד מלך מבית דוד וכו' בחזקת שהוא משיח, ועד להמעמד ומצב דהרי זה משיח בודאי".

וגם בזה בפשטות אין הכוונה שכבר כעת בהווה ישנו מצב של משיח ודאי, שכנ"ל מצב זה אינו אלא בסיום המוחלט של עבודתו של משיח, שטרם הגענו לכך.

וכנראה הכוונה היא כללית יותר, בהמשך לתחילת הענין, שהפסק דין הוא שכבר הגיע זמן הגאולה, והגיע הזמן שיתגלה כחזקת שהוא משיח, והגיע הזמן שיתגלה כמשיח ודאי וכו'. מבלי להתייחס לפרטים מה כבר התגשם ומה טרם התגשם.

הברורה היא שעל ידי פעולות אלו תבוא הגאולה תיכף ומיד ממש. ולכן ברור הדבר לאחר כל זה "**הרי זה בחזקת שהוא משיח**" כנ"ל.

וכנ"ל, יהי רצון שתיכף ומיד יהיה משיח בודאי, היינו שישלים בהצלחה את כל פעולותיו ויביא לשלימות התורה בפועל בבנין המקדש וקיבוץ כל הנדחים.

•

ויש להוסיף על כל זה.

כי כנ"ל בפרקים הקודמים, מלבד שמלך המשיח יפעל את שלימות התורה והמצוות אצל בני ישראל, הוא גם יתקן את העולם כולו לעבוד את ה' ביחד. וענין נוסף, שבימיו תמלא הארץ דעה את ה' וידעו דברים הסתומים וכו'.

וגם ענינים אלו רואים באופן מיוחד אצל הרבי מה"מ. הן בהתעסקותו המיוחדת בהפצת אמונה בה' ושבע מצוות בני נח בין האומות, ויסוד 'רגע של שתיקה' ומחשבה אודות בורא עולם ומנהיגו בבתי ספר נכריים ברחבי העולם. והן ועיקר, הסברת והפצת מעיינות החסידות בכל קצווי תבל.

ואף שענינים אלו אינם נכללים בהגדרת הרמב"ם ל'בחזקת שהוא משיח' או 'משיח ודאי', ובפשטות הסיבה לזה, שענינים אלו הם לאחר ובהמשך לשלימות גאולת ישראל. כמבואר בפרקים הקודמים. אך כשרואים איש שמתעסק בזה וזה כל ענינו, מובן שזה רק מוסיף ומראה שהוא הוא נשמת משיח המוכן וראוי להביא את הגאולה השלימה לכל העולם, ולמלא את כל העולם דעה את ה'.

ימות המשיח בהם אנו נמצאים

ועל פי הנ"ל אפשר להבין גם את דבריו הידועים של הרבי מה"מ[13] אודות "ימינו אלה – ימות המשיח – שבהם נמצאים עכשיו".

כי כנ"ל ההגדרה 'ימות המשיח' נכונה לא רק לגבי התקופה של הגאולה השלימה במילואה, אלא גם לגבי התקופה של "חזקת משיח", וכדברי הרמב"ם הנ"ל אודות "תחילת ימות המשיח קודם מלחמת גוג ומגוג".

ובנוגע אלינו, לאחר שישנו כבר פסק דין ברור שישנו כבר בחזקת שהוא משיח, הרי ימינו אלו ראויים להגדרה ימות המשיח, ימים של מלך המשיח. אם כי כמובן הכוונה לא לימות המשיח בשלימותם, אלא להתחלתם[14].

ובדבר-מלכות ש"פ וארא תשנ"ב משמע[15] שמאז י"א שבט תשי"א – היום בו החלה באופן רשמי וגלוי נשיאות חב"ד על ידי נשיא דורנו – זוהי תקופה של ימות המשיח.

ועל פי הנ"ל מובן, שכיון שאז[16] הי' ה"עמוד מלך מבית דוד" והחלה הנהגתו של מלך המשיח, והרי זו התחלה מסויימת של ימות המשיח.

סיכום. 'משיח שבדור' הוא הראוי והמוכן לגאול את ישראל באם יזכו, וכפי שאמרו על רבי יהודה הנשיא אמרו "אי מן חייא הוא", כדבר התלוי בספק.

אך הרמב"ם מדבר אודות מצב מתקדם יותר בו המשיח שבדור עושה פעולות ממשיות להבאת הגאולה בפועל, כלומר, פעולות המוליכות למצב של קיום התורה והמצוות בשלימות. שפעולות אלו מוכיחות שהוא זה אשר יגאל את ישראל בפועל. וכפי שאמר רבי עקיבא על בן כוזיבא "דין הוא מלכא משיחא".

אמנם כל עוד נמצאים בזמן הגלות והוא רק משתדל ופועל להביא את הגאולה, הרמב"ם מגדיר אותו כ"חזקת שהוא משיח", כיון שעדיין ישנה אפשרות שאינו זה שהבטיחה עליו תורה (כפי שהתברר לגבי בן כוזיבא). ורק לאחר שהצליח בפעולותיו והביא את הגאולה בפועל בבנין

המקדש וקיבוץ הנדחים, שאז ישנה שלימות קיום התורה בפועל ממש, רק אז ישנה ודאות מוחלטת שהוא המשיח.

ועל פי הנ"ל מובן שהגאולה בשלימותה היא כאשר בנה מקדש במקומו ומקבץ נדחי ישראל, אך במדה מסויימת עצם זה שמשיח מנצח את כל האומות ומכשיר את הדרך לבנין המקדש וכו', מצב זה יכול להחשב כבר כ"יום שבן דוד בא". ויתירה מזו, גם טרם נצחונו של משיח, עצם העובדה שישנו משיח שנלחם מלחמות ה' וכו' כבר יכולה להיחשב במדה מסויימת כ"תחילת ימות המשיח".

ובנוגע אלינו, בדורנו אנו עדים לגילוי ממשי של מלכות בית דוד על ידי נשיא דורנו ששם לו למטרה להביא את הגאולה השלימה על ידי החזרת כל ישראל לילך בדרך התורה. וכן עדים אנו להתמוטטותם של המשטרים שהיו בבחינת 'נוגש ומבטל' ומנעו מישראל לקיים תורה ומצוות כהוגן, שגם זה הוא מפעולותיו של נשיא דורנו.

ולכן מובן הדבר ש"הרי זה בחזקת שהוא משיח", וימינו אלה הם "ימות המשיח בהם אנו נמצאים".

פרק זה בעיקר על פי לקו"ש חח"י פרשת בלק ע' 281 (ביאור סימני משיח שברמב"ם), דבר-מלכות ש"פ שמות תשנ"ב (חזקת משיח בדורנו), ושיחות נוספות המצוינות בפרק.

אימתי מתחילה הגאולה

עוד הובא בתוך הפרק לשון הרמב"ם אודות "**תחילת** ימות המשיח", ודבריו של נשיא דורנו שעומדים אנו "על סף **התחלת** ימות המשיח". וכן לשון חז"ל בגמרא אודות 'אתחלתא דגאולה'.

ולחומר הדברים ולשלול אי הבנה וכו', יש להבהיר:

המושג התחלה יכול להתפרש בב' משמעויות, התחלה כמותית והתחלה איכותית[19].

[ולדוגמה, יום ראשון דחנוכה הרי הוא התחלת ימי חנוכה. ופשוט שיום ראשון דחנוכה הוא באותו 'איכות' של כל שאר ימי חנוכה, עם אותם דינים ואותה קדושה וכו', ונקרא התחלה רק על שם זה שהוא הראשון מתוך השמונה. וזוהי התחלה כמותית.

ולעומת זאת דג שמשעה שהוציאו אותו מהמים הרי הוא מתחיל להתייבש ולמות, ופשוט שברגעים הראשונים של ההתייבשות עדיין אינו מת בפועל, אעפ"כ נקרא זה התחלת המיתה, והתחלה זו נקראת התחלה איכותית, שאין זה אותה איכות של מיתה כמו בסיום הענין].

ובעניננו כשמדברים על 'תחלת ימות המשיח' ו'אתחלתא דגאולה', ברור שאין זו התחלה כמותית אלא התחלה איכותית בלבד, שעדיין אין זו אותה איכות של ימות המשיח והגאולה לאמיתתם, אלא רק הכנה ומעין לשלימות ימות המשיח והגאולה. ופשוט.

והנפקא מינה הגדולה, שכאשר אומרים ענין מסויים בנוגע לימות המשיח (וע"ד שנפסקה ההלכה ש"כל הצומות האלה עתידים להבטל לימות המשיח"), שהכוונה היא לימות המשיח במילואם. והתקופה של "תחילת ימות המשיח" היא עדיין במצב של גלות, ולכל הדברים יש לזה דין של גלות, כפשוט.

[וע"ד גוסס, שאף שרוב גוססין למיתה, והחל כבר תהליך המוות, מכל מקום כל עוד טרם נשלמה מיתתו הרי הוא כחי לכל דבריו].

---

1) עירובין מג, ב.

2) אג"ק ח"ב רל"ב.

3) פי"ב ה"ב.

4) ראה הדרן על הרמב"ם תשמ"ז, שמבאר כבפנים ש"תחילת ימות המשיח" היינו קודם ביאת המשיח בפועל. וצריך עיון בשיחת אחש"פ תשמ"ג שמשמע מדבריו שם ש"תחילת ימות המשיח" שברמב"ם היינו לאחרי ביאת משיח. ע"ש.

5) דבר-מלכות ש"פ חיי"ש תשנ"ב.

6) ולהעיר מגמ' מגילה (יז, א) ש"בשביעית מלחמות, במוצאי שביעית בן דוד בא", ובהמשך הענין "מלחמה נמי אתחלתא דגאולה היא".

ועל פי הנ"ל יש לפרש שהמלחמות שבשביעית הם מלחמות ה' של משיח, וביאת בן דוד במוצאי שביעית היינו יום נצחונו (כנ"ל שזהו "יום שבן דוד בא"). ועל זה אומרת הגמ' ש"מלחמה נמי אתחלתא דגאולה היא", כי מלחמות ה' של משיח הם דרך והתחלה של נצחונו. כבפנים.

7) שיחת י"ט כסלו תרע"ג.

8) וראה קונ' פורים קטן תשנ"ב אודות אדמו"ר הריי"צ שבדבריו אודות מרדכי היהודי שהיה "רעיא מהימנא בגלוי של כל אנשי הדור", בזה פסק על עצמו שהוא הינו רעיא מהימנא בגלוי של אנשי דורו. עיין שם.

ואנן (חסידים) נעני אבתרי', שבדבריו אלו אודות אדמו"ר הריי"צ הרי הוא פסק על עצמו שהוא רעיא מהימנא בגלוי של דורנו.

9) ראה באריכות שיחת ש"פ ויגש תשנ"ב

10) ש"פ חיי"ש תשנ"ב.

11) כמבואר באריכות בשיחת ש"פ משפטים תשנ"ב.

12) ולהעיר מישעי' יא, ד. שנאמר במשיח "והכה ארץ בשבט פיו וברוח שפתיו ימית רשע", ואמרו על זה חז"ל "מדינה פלונית מרדה בך והוא אומר ילך מלאך המות ויחבל אותה שנאמר והכה ארץ בשבט פיו".

וידוע גם המעשה בפורים תשי"ג שבאותה שעה שסיפר את המעשה של 'הוא רע' התפגר סטאלין ימח שמו (נשיא ברית המועצות דאז) בפתאומיות והייתה רווחה ליהודים, וכנ"ל "ברוח שפתיו ימית רשע".

אך כאן מדובר על אופן נעלה יותר, "מלחמה של שלום", מבלי להמית כלל אלא באופן של "אהפוך אל עמים . . לקרוא כולם בשם ה'".

13) שיחת י"ט כסלו תשנ"ב.

14) ש"פ חוקת תנש"א, בלתי מוגה. ועד"ז דב"מ ש"פ בלק תנש"א, "נמצאים אנו על סף התחלת ימות המשיח".

וראה ג"כ מענה פרטי שנכתב באותה תקופה (חנוכה תשנ"ב) בנוגע לענין מסויים של מחלוקת, שבאם לא יתדברו ביניהם מתוך מטרה להגיע לשלום אמיתי, יחכו "לימות המשיח בגילוים". שמשמע שימות המשיח ישנם, אם כי עדיין אינם בגילוים, ולכן יש עדיין קנאה ותחרות.

15) דבר-מלכות ש"פ וארא תשנ"ב, ושם "ותקופה שלישית, המשך הנשיאות לאחרי הסתלקותו (מיום עשתי עשר לחודש עשתי עשר דשנת עשתי עשר (תשי"א))

. . ימות המשיח". [ודוק, שבדבריו שם על ב' התקופות הקודמות, סיים ואמר שהם "על דרך ובדוגמת עבודת האבות", "על דרך ובדוגמת החידוש דמתן תורה", ואילו בתקופה הג' סיים שהיא "ימות המשיח" בפשטות, ולא "על דרך ובדוגמת"].

16) ולהעיר גם מדב"מ ש"פ בשלח תשנ"ב הע' 137 שמקשר בין 'יעמוד מלך' לתאריך י"א שבט. ודו"ק.

ואם כי בשעת מעשה בשנת תשי"א עדיין לא הי' ברור משמעות הדברים, הרי בשנת תשנ"ב לאחר שנפסקה ההלכה ש"הרי זה בחזקת שהוא משיח" אגלאי מלתא למפרע שבשנת תשי"א החל הי"יעמוד מלך" כבפנים.

17) וכמבואר לעיל, שההגדרה של משיח ודאי היינו שהביא גאולה שלימה בפועל. וגאולה שלימה היינו קיום כל תרי"ג מצוות, כולל ועיקר המצוות הקשורות עם הקרבת הקרבנות, שלזה צריך בית המקדש כפשוטו בהר הבית. שהרי לאחר שנבחרה ירושלים "נאספו כל המקומות כולן לבנות בהן בית לה' ולהקריב בהן קרבן" (הל' בית הבחירה בתחילתם).

18) וכמובן בבירור מלשונו בקונטרס שם, "במקומו רומז גם על מקומו של מלך המשיח בזמן הגלות לפני שהרי זה משיח בודאי". היינו שזהו פירוש בדרך רמז בלבד, כהוספה על הפירוש הפשוט ולא כתחליף לו. ועוד זאת, שגם לפי פירוש זה עדיין אינו משיח ודאי, כיון שמדובר על מצב ש"לפני שהרי זה משיח בודאי".

[ודוק בהמשך הענין "שבהיותו בגלות ששם יושב וממתין ומצפה לגאול את ישראל בונה מלך המשיח מקדש מעטי". ועל פי הנ"ל בתוך הפרק מובן שהמצב של "יושב וממתין ומצפה" אינו אפילו המצב של חזקת משיח, אלא המצב של 'משיח שבכל דור'].

19) כפי שמגדיר זאת בהדרן על הש"ס תשמ"ח (סי"ד). ומשם גם הדוגמאות דלקמן.

חשוב עוד
שניה אחת לפני החטא

אפשר (וחייבים) לבקש סליחה ולהתחרט על המעשים הלא טובים, אבל מן הראוי להבין קודם לכן - איך בכלל הגענו למצב שעושים משהו נגד רצון השם, מה זה אומר על הפנימיות שלנו, היכן אנחנו מונחים שאנחנו מרשים לעצמנו להגיע למצב שבו אנו מסוגלים לעשות משהו נגד רצון השם?
• לימוד שיעורי התניא השבועי, אגרת התשובה, עם כלים מעשיים לחיי היום יום

מאת הרב נדב כהן

יש תשובה גם בלי עברות

אחד הנושאים שבהם חלקו המתנגדים על החסידים, הוא נושא התשובה. חסידות מחדשת שתשובה היא לא רק ל'עבריינים'; לא רק בעל עבירה צריך לחזור בתשובה, אלא גם תלמיד חכם ויהודי צדיק עליו לחזור בתשובה. בפרקים האחרונים של 'אגרת התשובה' אותם נלמד השבוע, מסביר אדמו"ר הזקן על דרגה נעלית בתשובה – תשובה על עצם היותנו נפרדים מהקב"ה, כבר במהות עוד לפני המעשה בפועל של העברה בפועל – זו תשובה עילאה (גבוהה).

לפעמים שותפים יכולים לריב ביניהם, "למה עשית לי כך וכך?", או "למה אמרת עלי דברים אלו ואלו?", אחרי הריב בדרך כלל יבקשו סליחה על המעשה הלא מתאים, אך עדיין העיקר חסר. כי הצד הנפגע לא נפגע רק מהדברים שנאמרו עליו או נעשו לו; השאלה שהוא שואל היא – איך

אורות התניא - בכלים שלנו

הגעת בכלל למצב שאתה מרשה לעצמך לפגוע ביי איך הגעת למצב שאתה לא מתחשב בי, מה אתה חושב עלי בפנימיות שאתה ככה 'לא סופר אותי'.

כך גם לגבי תשובה כלפי הקב"ה. אפשר (וחייבים) לבקש סליחה ולהתחרט על המעשים הלא טובים, אבל עכשיו נכנסים לעומק יותר: איך בכלל הגענו למצב שעושים משהו נגד רצון השם, מה זה אומר על הפנימיות שלנו, היכן אנחנו מונחים שאנחנו מרשים לעצמנו להגיע למצב שבו אנו מסוגלים לעשות משהו נגד רצון השם?

האומנם קצת 'ישות' זה כה נורא?

שורש הבעיה הוא הרגשת ה'יש', הרגשת הפירוד מהבורא. בעיה זו אינה באשמתנו מכיוון שלא אנחנו בראנו את העולם. הקב"ה ברא את העולם בצורה כזו שהעולם מרגיש נפרד ממנו. אפילו הנשמה עצמה לאחר ש"ננפחה" על ידי הבורא, הרי היא כבר מציאות לעצמה – אמנם מציאות הנמשכת מהבורא, אך מציאות בפני עצמה. הרגשת המציאות, הרגשת הישות, היא שורש הבעיה.

כלומר, החטא הוא לא רק פריקת עול והעובדה שלא עשינו מה שהבורא דרש מאיתנו.

עצם החטא מעיד על פספוס המהות. האדם לא מרגיש את מהותו

הפנימית, הוא לא מרגיש שבפנימיותו הוא אחד עם הקב"ה, ומכאן הוא מגיע למצב שבו הוא חוטא. על טעות זו – עוד לפני מעשה העברה עצמו – הוא צריך לחזור בתשובה; תשובה עילאה היא להתעלות גם מעל הרגשה זו.

אם נחפש דוגמה להרגשה זו, נוכל למצוא אותה אצל בעלי תשובה המספרים בגאווה על עברם, ומתפארים שהם ויתרו על קריירה וכו' וי"עשו טובה לקב"ה" בכך שחזרו בתשובה. לעומתם ישנם כאלה (שאגב – ויתרו על קריירה לא פחות גדולה) שיתביישו בעברם ובכך שהיו כל כך רחוקים מהשם, ולא יבקשו כבוד על כך שחזרו בתשובה. להיפך, ההרגשה שלהם היא ש"בכלל עוד לא חזרתי בתשובה, רק התחלתי להתקרב קצת ויש עוד הרבה מה לעשות".

פעמיים ה"א

ה-ה' הראשונה בשם הוי' מסמלת את הבינה. את כוחות הנפש אפשר לחלק לשתי קבוצות מרכזיות. חכמה ובינה (כוחות שכליים) בקבוצה הראשונה, ומידות ומלכות (כוחות רגשיים) בקבוצה השנייה.

ההבדל המרכזי בין השכל לרגש הוא, שהרגש הוא כלפי הזולת. כדי לאהוב צריך שיהיה את מי לאהוב. השכל, לעומת זאת, הוא גם עבור האדם כלפי עצמו, לא צריך זולת כדי ללמוד משהו. באופן כללי, הישות של האדם נרגשת בעיקר בלב ובמידות ופחות בשכל. השכל הוא יותר אובייקטיבי ולא מכניס את האינטרס האישי (באופן יחסי כמובן).

לכן, כאשר נרצה להגיע לאותה נקודה בה אנו לא מרגישים את המציאות שלנו, לנקודה בה הנשמה שבה לשורשה באמת – לא רק ה-ה' השנייה, ספירת המלכות, המבטאת את המעשים, אלא הנשמה עצמה תרצה לשוב ולהיות בחיק אביה כפי שהייתה קודם הבריאה – דבר זה ייעשה על ידי הבינה דווקא, הה' הראשונה בשם הוי'.

איך אפשר לחזור בתשובה מתוך שמחה

'תשובה עילאה' צריכה להיעשות מתוך שמחה, ואין בזה סתירה לרגשי המרירות שקדמו לכך ב'תשובה תתאה', שהרי המרירות נובעת מהנפש הבהמית והשמחה מהנפש האלוקית. יתירה מזאת, תנועת התשובה צריכה להיעשות מתוך ביטחון גמור בכך שה' אכן יסלח לנו. הבנה זו שהבורא הוא חנון ומרבה לסלוח, ולו, בניגוד לבני אדם, לא נמאס פתאום מלסלוח לנו, היא הבנה שמביאה לשמחה עצומה.

כאשר חוטאים כלפי אדם אחר ומבקשים סליחה, יש גבול כמה פעמים אפשר לחזור על אותו מעשה ולצפות שהאדם ימשיך לסלוח לנו. בני אדם הם בעלי טבע אנושי מוגבל, ולכן אחרי מספר פעמים כבר לא יהיו מוכנים לסלוח; אך הבורא אינו מוגבל. לכן, גם אם נחטא שוב ושוב הוא תמיד יקבל אותנו בחזרה. הביטחון בכך שהבורא מקבל אותנו בחזרה ומקבל את תשובתנו, מביא אותנו לרגש שמחה גדול.

סיכום אגרת התשובה

תשובה היא שיבה אל השם, הן ברובד הנמוך של תיקון המעשים והן ברובד הגבוה של תיקון הישות. עבודת התשובה צריכה להיעשות מתוך שמחה המלווה בהרגשת הביטחון כי השם בוודאי יסלח וימחל לנו.

איגרת התשובה מסתיימת במילים **"ודעת לנבון נקל ומשכיל על דבר ימצא טוב"**, במילים אלו מרומזות כל עשר הספירות: ודעת – ספירת הדעת; נבון – ספירת הבינה; משכיל – ספירת החכמה; דבר – ספירת המלכות; טוב – ספירת היסוד הכוללת בתוכה את שש המידות (חסד, גבורה, תפארת, נצח, הוד ויסוד). על ידי התשובה הנכונה מביאים לשלמות בעשר הספירות.

בעומק יותר ניתן להסביר, כי במשפט זה יש סיכום של שלושת חלקי התניא הראשונים, כאשר הרמז הוא בכך שספירת הדעת מופיעה ראשונה. ספירת הדעת היא החשובה ביותר כי היא המחברת את השכל עם הרגש. לא מספיק להיות משכיל גדול ובעל הבנה מחד גיסא, ומאידך גיסא לא מספיק להיות רגשן.

הנקודה בתניא היא לפעול את החיבור, והחיבור נפעל דווקא על ידי הדעת באמצעות מחשבה עמוקה והתבוננות; לא להסתפק בהבנה – אלא צריך לדעת, "להיכנס" לתוך העניין. הדעת היא זו שפועלת שההשכלה תהיה פנימית ובאמת תפעל שינוי ברגשות שלנו ותביא אותנו לתיקון המידות.

הכותב הנו מחבר הספר "מודעות יהודית – רעיונות מרכזיים בספר התניא"
להערות והארות: tanyavideoart@gmail.com

איך חוזרים בתשובה?

בהתוועדות ו' תשרי תשמ"ב סימן הרבי לראובן דונין לומר 'לחיים', ראובן עלה על השולחן והלך עליו עד שהגיע לשולחנו של הרבי, ואמר 'לחיים' מגביע שעמד שם. לאחר מכן שאלו את ראובן מדוע עשה זאת, ועל כך סיפר:

בשנת תשי"ז הכנסתי פתק לרבי ובו שאלה: "כיצד חוזרים בתשובה?" על כך ענה לי הרבי ביחידות: "**קודם יעלה על דרך התורה ומצוות מתוך שמחה וטוב לבב, אחר כך נדבר על תשובה**". כל שנה שהייתי ב'יחידות', הזכרתי לרבי על הפתק אבל לא זכיתי למענה. בתשרי של אותה שנה הזכרתי על כך שוב לרבי והרבי ענה לי: "נדבר על כך בהתוועדות". ואכן, בהתוועדות של ו' תשרי תשמ"ב דיבר הרבי באריכות על נושא התשובה, והבנתי כי כעת הרבי עונה לי.

"בסוף השיחה סימן לי הרבי להגיד 'לחיים' על כוס גדולה. הכוס הגדולה היחידה שראיתי הייתה על שולחנו של הרבי, אך שולחן ארוך הפריד בינינו, לכן עליתי על השולחן והלכתי עד שולחנו של הרבי ואמרתי 'לחיים'..."

> עצם החטא מעיד על פספוס המהות. האדם לא מרגיש את מהותו הפנימית, הוא לא מרגיש שבפנימיותו הוא אחד עם הקב"ה, ומכאן הוא מגיע למצב שבו הוא חוטא

"הלב והמוח של חב"ד בווסטער"

שבעים שנות שליחות עמדו מאחוריו של זקן השלוחים בעולם הרב יהודה צבי "הערשל" פוגלמן שנלקח לבית עולמו זקן ושבע ימים, כששים ושבע שנים מתוכן בעיר וואוסטער שבמדינת מסצ'וסטס לשם יצא בשליחותו של אדמו"ר הריי"צ נ"ע • דמותו של הרב פוגלמן מיזגה בתוכה גאונות בלימוד, הצלחה מבורכת בהפצת המעיינות, והתקשרות אמיתית לרבותינו נשיאינו • הותיר אחריו מוסדות משגשגים בעיר שליחותו וואוסטער, והוא מאחרוני החסידים שזכרו את בואו של אדמו"ר הריי"צ וחתנו הרבי מה"מ לארצות הברית, והיה חלק מאבני היסוד להקמת דור ליובאוויטש בארצות הברית

מאת שניאור זלמן ברגר

פרחי אנ"ש וזועקים בקול רעש גדול: הנה זה עכשיו משיח בא"

ר' הערשל בראי העיתונות האמריקנית - כרטיס ביקור

ה"ווסטער טלגרם" המופץ במדינת מסצ'וסטס פירסם לפני מספר שנים כתבה מרתקת על אודות אישיותו של הרב פוגלמן. כתבה זו יכולה בהחלט להיות כעין 'כרטיס ביקור' של פעילותו. הנה ציטוטים מעניינים:

"הרב הרשל פוגלמן הוא מוותיקי השלוחים כאחד שנשלח על ידי הרבי הריי"צ. הוא מצהיר שחינוך יהודי הוא הבסיס לחיים יהודיים. "אנו מחזקים את הזהות היהודית על ידי חינוך תורני וכללי ברמה הגבוהה ביותר", הוא אומר לעיתון.

"הרב פוגלמן אינו רק מנהל מוסד חינוך, הוא הלב והמוח של חב"ד בווסטער. הוא משמש כרב קהילת חב"ד "בני תפארת ישראל" הכוללת כמאתיים וחמישים חברים קבועים ומנהל יחד עם בנו את הישיבה. כלתו חני מנהלת את אגף החינוך לבנות, כאשר אנשי צוות מיומנים מנהלים את לימודי הקודש ואת הלימודים הכלליים. למרות העבודה בהרמוניה ברור לכולם מי אומר את המילה האחרונה.

"הרב פוגלמן, מוסמך לרבנות בישיבת חב"ד ובעל תעודות לחינוך ומינהל בתי ספר יהודיים, החל את שליחותו בשנת תש"ב. במשך השנים הוא פתח בתי חב"ד נוספים בערים פרמינגהם, ווסטבורו, נאטיק, מילפורד, סודבורי וולסלי. את ה"ישיבה אקדמי" הוא פתח בתש"ו. במשך שישה עשורים משמש המוסד מודל לחיקוי בכל רחבי המדינה. בעוד כחודש, הוא ורעייתו יהיו אורחי כבוד בדינר מפואר.

"120 תלמידים לומדים באקדמי, שזכה בשנה שעברה להכרה מחוזית יוקרתית והיא מקור גאווה וסיפוק לרב פוגלמן. זה בוודאי יסייע לרישום תלמידים נוספים למוסדות. לצד בית הספר היסודי, הרב גאה להציג את התיכון החסידי לבנות כאשר עשרות תלמידות מתגוררות באיזורים מרוחקים.

"28 אנשי צוות מקדישים את חייהם לתלמידים. השליח מתכנן להרחיב את מסגרת הלימודים לבנים – לכלול גם כיתה ט'. כל ילד יהודי מתקבל ברצון. לא חשוב עד כמה הוא שומר מצוות ומה שם המשפחה שלו. "לכולנו נשמה אלוקית", מזכיר השליח. הרב פוגלמן מביט אחורה בסיפוק. ששת ילדיו ו-28 נכדיו צועדים בדרכיו. 1,600 בוגרים זכו ללמוד תורה במוסדותיו. הישג נאה לכל הדעות. הרב פוגלמן שחוגג את שנתו ה-85 רענן וחזק מאי פעם.

לפני למעלה מיובל שנים, ליד שלט המבשר על הקמת בניין ישיבת 'תומכי תמימים'

לפני כחודש ימים נתקבלה הידיעה על פטירתו של הרב יהודה צבי "הרשל" פוגלמן, זקן השלוחים, שהלך לעולמו והוא בן 91. איש חסיד היה, מקושר בכל נימי נפשו לרבותינו נשיאינו וזכה לפעול בשליחותם במשך קרוב לשבעים שנה בעיר וואוסטער שבמדינת מסצ'וסטס. בעיר זו הקים רשת מוסדות חב"דיים לתפארת וקהילה חב"דית ענפה הכוללים ישיבה, בית ספר לבנות, וכן ששה בתי חב"ד הפזורים בערי הסביבה.

הרב פוגלמן אף סימל באישיותו סמכות תורנית והיה חבר ב"ועד הרבנים הזמני" שכלל את נציגי בתי דין רבני חב"ד בארה"ק, בקראון הייטס ומקומות נוספים.

גאון בלימוד היה כמו גם גאון בעשיה; גאון בחסידות וגאון בהתקשרות. כל אלו מוזגו לכדי חטיבה אחת באישיותו הרבגונית – ולנו לא נותר אלא להתחקות אחר עקבותיו של החסיד שמתקופת בחרותו ועד יומו האחרון פעל במסירות נפש של ממש להפוך את מקום שליחותו למחוז חסידי פורח.

היכרות ראשונית עם עולם החסידות

לפני מספר שנים שיגר אלי הרב פוגלמן לבקשתי מכתב זכרונות קצר, אך תוכו גדוש בתוכן חסידי. בזכרונותיו אלו הוא מספר כיצד הוא וידידיו, בחורים אמריקאים צעירים ש"הציצו לליובאוויטש ונפגעו", התחממו במשך תקופה בצילם של זקני החסידים בארה"ב. הצעירים האמריקאים, שמעו חסידות וספגו חינוך חסידי אוטנטי מאותם חשובי החסידים שעוד זכו ללמוד ב"תומכי תמימים" בליובאוויטש בצלו של אדמו"ר הרש"ב.

וכך מספר הרב פוגלמן ב"מכתב–הזכרונות" שלו:

"משנת תרצ"ט כשהתקרבנו לחסידות, היינו מבקרים בבית הרב אליהו סימפסון מפעם לפעם, וגם ר' אברהם פאריז גר שם עם משפחת סימפסון, והבית הזה היה היחידי 'א חסידישע הייזער' [בית חסידי] שם התוועדנו [הצעירים האמריקאים שהתקרבו לחסידות]. הדבר הכי נעלה מאישיותו [של הרב סימפסון] היה שהגם שהיה מגדולי החסידים בימים ההם, לא היה ניכר עליו בחיצוניותו שום דבר בולט רק שהנהגתו ודיבורו היה באופן הכי פשוט".

ר' אליהו סימפסון ור' אברהם פאריז הותירו רושם חסידי אמיתי על ר' הערשל הצעיר האמריקני. באותן שנים המצב הכלכלי בבית המארח היה לא קל, ור' אברהם פאריז היה שם אורח קבוע, ואף על פי כן, שני החסידים לא נתנו למצב הכלכלי לפגוע בזמן שהקדישו עבור הצעירים שהיו בהליך התקרבות לחסידות. הם ישבו ולמדו עמם חסידות, התוועדו יחד ממושכות כדי להאיר את נשמותיהם באור החסידות. על צעירים אלו נמנו כמה מנכבדי החסידים לימים, ובהם הרב פוגלמן, הרב יוסף גולדשטיין והרב אליהו חיים קרליבך.

"בשנת תרצ"ט למדתי במוסד

מתיבתא 'תורה ודעת''' – מוסיף ר' הערשל לספר במקבץ זכרונות אחר שהעלה על גבי הכתב – ''חבריי היו ר' בערל בוימגרטן ור' אברהם הכט. ביום ח' כסלו שמעתי שהם מדברים בדרך סוד על קיומו של פארברייגנגען. שאלתי מה זה ואם אני יכול לבוא ולהשתתף, והם אמרו שאם אני רוצה לבוא, אז אלך לקומה שניה בבית המדרש ואדבר עם ר' מרדכי אלטיין לקבל רשותו, וככה עשיתי. ר' מרדכי אמר לי שאוכל לבוא, אבל עלי להחליף כובע עם כובע יותר חשוב.

''באתי להתוועדות שהתקיימה בביתו של הרב ישראל ג'ייקובסון בשכונת בראנזוויל, שם כבר היו החסידים ר' שמואל לויטין, ר' אליהו סימפסון, ר' בערל חסקינד, ר' אברהם פאריז, ר' יוחנן גורדון, ר' אברהם זיסקינד ועוד בחורים צעירים שלמדו ב'תורה ודעת' ובישיבת ר' חיים ברלין. ההתוועדות התקיימה לכבוד ט' כסלו, יום היארצייט ויום ההולדת של אדמו''ר האמצעי. ר' שמואל לויטין היה ראש המדברים. הנקודה התיכונה בדבריו היתה בנוגע לרבי הריי''צ ומסירות הנפש שלו.

''מיני אז השתתפתי בהתוועדויות, וכן בשיעורי תניא שהתקיימו במוצאי שבתות בבית הרב ג'ייקובסון''.

השמחה הגדולה על הצלתו של הרבי

מספר חודשים חלפו מאז התוועד לראשונה לתורת החסידות, ומלחמת השניה פרצה במלוא עוזה. החסידים שהכיר גילו דאגה אישית לקהילות ליובאוויטש הנתונות באזור הכיבוש הנאצי. דאגתם הגדולה ביותר הייתה לשלומו של אדמו''ר הריי''צ שהתגורר באוטווצק. בניסי ניסים הצליח הרבי להינצל ובחסדי הבורא הגיע בשלום לריגה.

כיצד התקבלה הבשורה הטובה בקרב חסידי חב''ד בניו יורק? על כך סיפר הרב פוגלמן: ''למדנו עם ר' אברהם פאריז בבית הכנסת בשכונת ויליאמסבורג. זה היה ה' בטבת ת''ש, באמצע המלחמה הגדולה באירופה. פתאום באמצע הלימוד נפתחה הדלת ברעש וברעדה נכנס ידידי ר' בערל בוימגארטן וצעק: ''דער רבי איז באפרייט פון ווארשע און איז אין ריגע [= הרבי נגאל מוורשה והוא נמצא בריגה]''. כולנו רעשנו ורקדנו ושרנו וכו', רק ר' אברהם פאריז ישב ממש בלי שום תנועה וראינו שזה ממש נגע ללבו.

''לאחר מכן הודיע לנו ר' בערל כי עוד מעט תתקיים התוועדות בביתו של הרב ג'ייקובסון. מובן שנסענו לשם מיד והשמחה באותו הלילה קשה לתאר. ה'משקה' נשפך כמים מתוך שירה ושמחה ובידידות נפלאה. ר' שמואל לויטין עשה שריקות עם בקבוק ריק. רק לאחר זמן למדנו על הניסים שליוו את הרבי מאז שיצא מוורשה בליווי חיילי גרמניה ימ''ש דרך ברלין עד הגיעו לריגה.

''שמעתי שהחסיד ר' יהושע אייזיק ברוך מקובנה, אמר לרבי שעה ששמע שהרבי נוסע לאמריקה: 'רבי אתם נוסעים כה רחוק והרי יש ים מפסיק'. השיב לו הרבי: 'הים אינו ים המפסיק אלא ים המחבר'''.

לאחר מספר חודשים הגיע הרבי הריי''צ בכבודו ובעצמו לחופי ניו יורק, והשתכן בבית מלון. בתקופה זו היו ר' הערשל וידידיו מגיעים להשתתף בהתוועדויות שהתקיימו בבית מלון, כפי שסיפר בעצמו: ''כמעט בכל שבת היתה התוועדות, וכולנו באנו מרחוק מוויליאמסבורג, בראנזוויל, בורו-פארק ובנסנהוירסט''.

היחידות הראשונה אצל הרבי הריי''צ

עם בואו של הרבי לארה''ב, הקים הרבי את ישיבת ''תומכי תמימים''. הערשל הצעיר ביקש לעזוב את מקום לימודו ולעבור ללמוד בישיבת חב''ד

בחתונתו בשנת תש''ז. מימין לשמאל: הרב פוגלמן, הרבי (מסתיר פניו מהמצלמה), המשפיע הרב שמואל לויטין, המזכיר הרב ראדשטיין

הרב פוגלמן זכר היטב גם את יום בואו של הרבי מה''מ ורעייתו הרבנית חיה מושקא לארה''ב, לאחר שניצלו מגיא התופת באירופה: ''כ''ק אדמו''ר נשיא דורנו הגיע לארה''ב בכ''ח סיון תש''א. ההתוועדות הראשונה איתו היתה בבית המדרש למעלה ב-770. נכחו אז כשני מניינים אנ''ש ותלמידים.

המחלה נעלמה בפתאומיות

סיפר הרב פוגלמן ע"ה:

זה קרה אחר ג' תמוז, מר א.פ.טש. טלפן אל ביתי וסיפר כי אמו נמצאת כעת בבית הרפואה בעירנו. הרופאים מצאו אצלה מה שמצאו ולאחר בדיקות נוספות החליטו כי אין מה לעשות וממילא הוחלט... [כנראה כוונתו שהרופאים התייאשו מחייה].

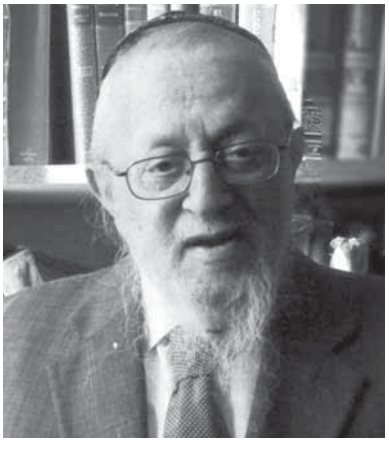
אני לא הייתי בבית וכשאשתי שמעה את הדברים, לקחה 'אגרות קודש' ושמה פ"נ בין דפי הספר. כשפתחה את הספר, נפתח בעמוד שבו הובא מכתב שנכתב למשפחה שיש לה חולה במחלה אנושה, והרבי כותב לומר תהילים פרקים קג, קד. אשתי לקחה מיד ספר תהילים ואמרה את הפרקים הללו בדמעות רבות.

בינתיים מר א.פ.טש. טלפן ועדכן כי הוא לוקח את אמו לבית רפואה אחר בבוסטון, שם ערכו לה בדיקות נוספות, אך הפעם לא מצאו מאום!

ברוך ה' האישה הזקנה היא במצב בריאות טובה, ובאה לבית הכנסת מדי שבת קודש.

שנפתחה זה עתה, אולם קבלתו לישיבה התבצעה רק לאחר שנכנס ל'יחידות' אצל אדמו"ר הריי"צ, כפי שסיפר בפרוטרוט: "ישיבת תומכי תמימים בארה"ב התייסדה לאחר פורים ת"ש, שבוע אחד אחרי בואו של הרבי הריי"צ לארה"ב. בכ' באייר נכנסתי ל'יחידות' ואמרתי שאני רוצה ללמוד ב"תומכי תמימים", כי עד אז למדתי במתיבתא 'תורה ודעת', אבל [ב'יחידות' זו] לא בא הדבר לידי פועל. לאחר חג השבועות אמר לנו המשפיע הרב ישראל ג'ייקובסון, שהרבי רוצה להיפגש עם כל אחד מאתנו שלומדים חסידות בשיעור עם ר' אברהם פאריז. כשנכנסתי ל'יחידות', אמר לי הרבי: 'אמרת שרצונך ללמוד ב'תומכי תמימים', ואמר: 'נו?' ואמרתי שארשם ל'תומכי תמימים', והיו אז ששה בחורים שלמדו חסידות אצל ר' אברהם פאריז וכולנו נכנסנו ליחידות בלילה ההוא; לשלושה דיבר על אודות 'תומכי תמימים' ולשלושה לא דיבר כלל אודות כך. אני הייתי בין אלה שדיבר איתם אודות תו"ת. ברוך ה' התחלנו ללמוד בישיבה שהיתה אז בבית הכנסת 'עונג שבת' בשכונת פלטבוש, שם למדנו עד י"ט כסלו תש"א ורק אז הגענו ל-770, לאחר שהרבי אמר כי הוא רוצה לשמוע קול תורה".

הרב פוגלמן זכר היטב גם את יום בואו של הרבי מה"מ ורעייתו הרבנית חיה מושקא לארה"ב, לאחר שניצלו מגיא התופת באירופה: "כ"ק אדמו"ר נשיא דורנו הגיע לארה"ב בכ"ח סיון תש"א. ההתוועדות הראשונה איתו היתה בבית המדרש למעלה ב-770.

הרב פוגלמן בשנים האחרונות

נכחו אז כשני מניינים אנ"ש ותלמידים. הרבי נכנס עם הסידור בידו וניגש למקומו. מיד בכניסתו ואופן הכניסה עשה רושם מיוחד על כל אלו שנכחו במקום. הוא דיבר באריכות על ענין 'ארבעה צריכים להודות' ומה עניינם ברוחניות. בין ענין לענין ניגנו ניגונים והיה קצת ויכוח בנוגע לניגון של ר' מיכל זלאטשאווער. כ"ק אד"ש שר בשינוי קצת ממה שהיה רגיל לפני זה.

"באמצע ההתוועדות אמר שאומרים על הבחורים האמריקאיים שהנם בקיאים בליקוטי דיבורים, והתחיל לבחון אותנו, ובאופן יחסי ידענו. ההתוועדות התחילה בשעה תשע בערב והסתיימה בשעה שלוש לפנות בוקר".

לא הייתה זו הפעם היחידה שבה נכנס ר' הערשל ליחידות אצל הרבי הריי"צ. אמנם היה עליו להמתין לפעמים חודשים ארוכים, אך בכל פעם שנכנס, היה זה יום מיוחד בעבורו. הוא עצמו סיפר כי כאשר המזכיר הרב סימפסון אישר לו להיכנס ל'יחידות', ניכר עליו ששמח בכך שיכול לתת לבחור להיכנס אל הקודש פנימה. הרב פוגלמן היה מלא התפעלות כאשר נזכר בשמחה שננסכה על פניו של הרב סימפסון מכך שבחור צעיר יכול להיכנס ל'יחידות'.

ר' הערשל בליל הסדר עם הרביים

בזיכרונותיו סיפר ר' הערשל על דברי אדמו"ר הריי"צ בפסח תש"ה, זמן קצר לפני נפילת הצורר היטלר ימ"ש. וכך הוא מתאר ביומנו:

"פסח. לסדר ליל ב' באנו [התמימים] כמו בכל השנים לאחר שגמרנו עריכת הסדר שלנו בבית להיות ב'סדר' של כ"ק אדמו"ר הריי"צ. הגם שבאנו בערך בשעה אחת לאחר חצות לילה, עדיין היה ה'סדר' באמצע. חיכינו בכניסה לחדר האוכל. ליד השולחן ישבו החסידים וכ"ק אדמו"ר נשיא דורנו ישב משמאלו של כ"ק אדמו"ר הריי"צ, ומראה ה'סדר' היה ממש שולחן מלכות. אני עמדתי מאחורי המשפיע ר' ישראל ג'ייקובסון והיו קוראים בהגדה את הלל הגדול.

"פתאום שמענו שהרבי הריי"צ הגביה קולו בחוזקה ואמר בקול רם: 'למכה מלכים גדולים כי לעולם חסדו'. ר' ישראל ג'ייקובסון פנה אלי ואמר: "עס וועט באַלד זיין נייעס" [תיכף יהיו חדשות]. ואכן, שבוע או שבועיים לאחר מכן מת היטלר ימ"ש ומת נשיא ארה"ב רוזוולט".

מקים עולה של תורה

כבר בימי בחרותו החל בפעילות בשדה החינוך הכשר. בקיץ תש"ב נוסדו בניו יורק "חדרי תורה תמימה ליובאוויטש". מסגרות לימוד אלו פעלו בשעות אחר הצהרים עבור תלמידי בתי הספר העממיים. בקיץ תש"ב פתח הרב פוגלמן, אז בחור בישיבה, את 'חדר תורה תמימה' בשכונת ויליאמסבורג עם שלושה עשר תלמידים. הוא למד עמם במשך שנה ואז נסע לייסד ישיבה בוואוסטער.

הישיבה בוואוסטער הוקמה זמן קצר לפני בואו, וכשהגיע, המשיך

להרחיב את המקום ולהגדילו. וכך סיפר בזיכרונותיו:

"בשנת תש"ב השתתפתי עם ידיד נפשי הרב ר' משה יצחק ז"ל העכט בשליחות רבותינו נשיאינו. הייתי אז תלמיד בישיבת 'תומכי תמימים' ובמשך הקיץ עזרתיו בהתייסדות ישיבת 'אחי תמימים' בוואוסטער. בסוף הקיץ בא ר' משה יצחק ז"ל בשליחות אדמו"ר הריי"צ לנהל הישיבה וזה היה ממש יומיים לפני ראש השנה. ההנהלה [של הישיבה] ביקשו ממני שאשאר עד אחרי החגים לעזור ואחר כך לחזור לסדר הלימודים הרגיל. במשך כל אותו חודש תשרי עבדנו יחד יומם ולילה. בראש חודש חשוון תש"ג קיבלנו מכתב מכ"ק אדמו"ר הריי"צ מלא חיזוק, הדרכה ותוכן פנימי שגרם התעוררות רבה".

זמן קצר אחר כך שב ללימודיו בישיבת 'תומכי תמימים' בניו יורק, אך לקראת תום שנה זו, בחודש מנחם אב תש"ג, נשלח לייסד את ישיבת 'תומכי תמימים' בעיר בופולו.

בכ"ג במנחם אב התקיימה אסיפת הייסוד. כעבור מספר חודשים מניין התלמידים הלך וגדל והישיבה נכנסה למבנה חדש. עם התפתחותה של הישיבה ביקשו הרבנים וחברי ועד הישיבה מהרבי הריי"צ לשלוח עוזר לרב פוגלמן.

בתקופת שהותו בבופולו קיבל הרב פוגלמן מספר אגרות מאדמו"ר הריי"צ ובהן דברי ברכה ועידוד כמו גם הוראות ספציפיות לגבי פעילותו הענפה. הנה ציטוט קצר מאחת האגרות: **"נהניתי לשמוע על אודות עניני התלמידים שי' שמצליחים ת"ל בלימודם ובהנהגתם, ובודאי שמצוה עליהם בעניני דרך ארץ ונקיות בגדיהם ורחיצת פניהם, שיניהם וידיהם נטילת צפרניים וכיבוד הורים. שמחה גדולה היתה לי מזה שהתלמידים שי' באו לבית הכנסת וצריך להשתדל אשר כל הילדים שי' יבואו בשבת קודש לבית הכנסת וצריך למצוא עצות לאלו הדרים בריחוק מקום למצוא מי שילך עמהם ואם לא ימצא מי מחברי הועד שיחפוץ לקבל על עצמו טורח זה [...] הנה אפשר שימצא מי שיעשה זאת להוליך את הילדים לבית הכנסת ולהשגיח עליהם שיעמדו במקום אחד בדרך ארץ ויענו אמן, אמן יהא שמיה רבא, ברכו וקדושה וינשקו את הספר תורה ויוליכם לבתיהם".**

כמו כן כותב הרבי כי שמח לשמוע על ארגון 'מסיבות שבת' ומורה לו לעשות הכל בנוגע לחינוך, החזקת היהדות, שיעורי תורה ברבים. אולם, במקביל לכל הפעילות הענפה, הרבי כותב לו מפורשות כי עיקר עבודתו היא בישיבה **"ובזה יניח כל עצמותו והשם יתברך יצליח לו בגשמיות וברוחניות".**

בחודש מנחם אב קיבל הרב פוגלמן הוראה לעזוב את בופולו, על אף ההצלחה, ולעבור לנהל את סניף הישיבה שבוואוסטער:

"ב"ה, ט"ו מנ"א תש"ו.

ברוקלין.

ידידי הרב וו"ח אי"א מו"ה יהודה צבי שי'

שלום וברכה!

בזה הנני מבקשו למלאות הצעת חתני הרש"ג שליט"א לקבל הנהלת הישיבה אחי תמימים ליובאוויטש בעי"ת וואוסטער יע"א והשי"ת יצליח לו בגשמיות וברוחניות, הדו"ש ומברכו [חי"ק]".

למרות שכבר התבסס והתפתח בבופולו, כחסיד צייתן עזב הכל ושב להתגורר בוואוסטער בה פעל מספר שנים קודם, על מנת לנהל את סניף ישיבת 'תומכי תמימים' בעיר, כמו גם לפעול בתחומים אחרים של הפצת היהדות והמעיינות. מאז, **במשך שישים ושבע שנים רצופות** היה לשליח הרבי בעיר, עד ליומו האחרון בחודש תמוז תשע"ג.

בשנת תש"ז, כשנה לאחר שהחל את שליחותו בוואוסטער, בא ר' הערשל בברית הנישואין עם רעייתו הרבנית רחל תחי' לבית מגנס. החתונה התקיימה בניו יורק כשהרבי מה"מ משתתף בעצמו בחתונה החל ממעמד 'קבלת פנים' ואף סידר את החופה והקידושין. בעת ה'קבלת פנים' התיישב הרבי מה"מ לצד החתן שהחל באמירת מאמר חסידות, ולאחר שסיים את

בצעירותו בעת פעילות חב"דית בעיר שליחותו

"הרב הרשל פוגלמן הוא מוותיקי השלוחים כאחד שנשלח על ידי הרבי הריי"צ. הוא מצהיר שחינוך יהודי הוא הבסיס לחיים יהודיים. "אנו מחזקים את הזהות היהודית על ידי חינוך תורני וכללי ברמה הגבוהה ביותר", הוא אומר לעיתון. הרב פוגלמן אינו רק מנהל מוסד חינוך, הוא הלב והמוח של חב"ד בוואוסטער".

חלום חלמתי ואני יודע מה הוא

באחת השנים כתב הרב הערשל פוגלמן מאמר קצר ומרגש ביותר. וכך כתב:

"לפני זמן חלמתי שאני נמצא ב-770 ואווירה מלאת שמחה וידידות ממלאת את כל החלל באופן שלא ראיתי מעולם. בכל פינה יושבים תמימים, שלוחים ואנ"ש שזה זמן רב שהללו שיושבים יחד לא דיברו איש את רעהו, ועכשיו הנה הם לומדים יחד באהבת רעים.

"פתאום אני רואה את כל אלה שזכו לשמש את רבינו יושבים על ספסל סמוך, ועל השולחן נמצא בקבוק 'משקה' ונותנים איש לרעהו 'לחיים'. ממש באותו רגע אני פונה לימין והנה ראשי המוסדות תומכי תמימים, בית רבקה, צא"ח, מחנה ישראל, קה"ת, אגו"ח ובראשם הרבנים חברי כל הארגונים, יושבים ליד השולחן בכותל המזרח ומדברים על איחוד המוסדות, והחליטו שלכל מוסד יהיה מנהל וכל מוסד יתנהג באופן עצמאי, אבל מינו ארגון ראשי כללי שגם יתווך באם תתעורר איזו בעיה.

"עוד הם מדברים והנה הגיעו רבני וראשי חב"ד מארץ הקודש ותיכף כשנכנסו פרצה שמחה, וכולם יחד שרו ניגונים שונים. עוד אני רואה – והנה באים שלוחים מכל קצווי תבל וכולם שמחים לראות ולהיראות. לפתע פתאום באו ילדים ופרחי אנ"ש וזועקים בקול רעש גדול 'הנה זה עכשיו משיח בא', ושמעו שמשיח אומר שלאווירה כזאת חיכיתי זמן רב. כאן כולם עמדו על רגליהם, ורגש שמחה נובע מפנימיות הלב של כל אחד.

"באותו רגע ואיקץ והנה חלום – ואני סוגר את עיניי כי אינני רוצה להיפרד מהחיזיון הנפלא.

"ומה אעשה, והלא היום יום עבודה וצריך לקום. לאחר נטילת ידיים, ברכות, קפה ומזונות, אני הולך לבית הכנסת ואחרי התפילה ללשכתי. והנה לפני פקס בן שלושה דפים, כתב-פלסתר מעניין ורוח של יראת שמים ולשם שמים נודף ממנו. והנה כמה רגעים אחר כך מופיע עוד פאשקווויל בן ארבעה דפים מלא לשם שמים נגד הפשקווויל הראשון. ואני סוגר את עיניי ומשתדל לראות על כל פנים בכוח הדמיון החיזיון ההוא שחלמתי, והחלטתי שבימים הנוראים הבאים, בשעת ברכת כוהנים, כשאגיע לתפילה "רבונו של עולם, חלום חלמתי ואינני יודע מה הוא", אוסיף עוד תפילה על כל פנים במחשבתי בלשון הזה: 'חלום חלמתי ואני יודע מה הוא. רבש"ע, עזור שהחלום יתממש למטה מעשרה טפחים ומה שראיתי בהקיץ יעבור כחלום יעוף'.

"כעבור רגע אני מגלה שטעיתי, כי הלוא הדבר הזה איננו מסוג הדברים שמתפללים עליהם אל הרבש"ע, אלא בי הדבר תלוי. מחובתי להניח הצידה חשבונות שונים ולהשתדל להיפגש עם מי שכבר זמן רב לא דיברתי איתו ולומר לו בפשטות: הנה יש איתי בקבוק 'משקה' עם עוגיות, נשב רק כמה רגעים ולא נתווכח במה ששנוי במחלוקת, רק כדי שנתרגל לשבת יחד; גם לא נאריך בדברים כי אז הנפש הבהמית לא תוכל לסבול ונבוא לידי ויכוח וניפרד למצב כמו שהיה, וכולי האי ואולי כמים הפנים לפנים כן לב איש לרעהו.

"הלוא כעת הוא הזמן שבו שלוש מאות שנה מאז לידת הבעש"ט ויש אתערותא דלעילא ותביעה שנפרוץ הגדר על ידי שמחה וטוב לבב, והפשט של יפוצו מעיינותיך חוצה כפי שביאר כ"ק אדמו"ר נשיא דורנו הוא, שהמעיינות שנטעו ונשתרשו על ידי רבותינו נשיאינו – יפוצו החוצה ונלך יחד שלובי זרוע לקבל פניו של מלך המשיח, ואתו עמו לבנות בית המקדש ונתוועד שמה 'א חסידישע פארבריינגען', ונביט על כל הגלות לאחר שהיא תחלוף ונאמר היינו כחולמים ואז ימלא שחוק פינו.

> "ביום ראשון טלפן הרב פוגלמן להודיע לרבי כי קיבל אישור עבור הדירה. הרבי השיב לו, כי ילך מיד לדירה ויתחיל לגור בה בטרם המתנגדים יעשו צעדים כדי למנוע ממנו בכל זאת את כניסתו. שיחת הטלפון הסתיימה ואחד מידידיו גילה לו שאכן יש מי שכבר זומם להיכנס לדירה לפניו...

ה'אות' הראשונה של המאמר, הפסיקו אותו הנוכחים בשירה, כנהוג באותם ימים. הרבי סימן בתמיהה מדוע מפסיקים אותו.

בעת החופה כובד הרבי בכל שבע הברכות. כשיצאו החתן והכלה מהחדר יחוד, העניק הרבי לחתן מתנת חתונה – המחאה על סך תשעה דולרים.

רוח הקודש אצל הרמ"ש

חיי השליחות לא היו תמיד פשוטים ולעיתים בעיות שונות העיבו על התפתחות הפעילות. הרב פוגלמן עצמו סיפר 'מופת' מעניין שאירע לו זמן קצר לאחר הסתלקות אדמו"ר הריי"צ. באותה שעה כבר היה לו ברור את מי שואלים שאלות קשות.

באותם ימים היה מקום מגוריו רחוק מבית הכנסת. וכמה מבני הקהילה המקומית הציעו לרב פוגלמן שיעבור לדירה פנויה בסמוך לבית הכנסת. הרב פוגלמן שאל את הרבי שהביע הסכמתו לכך, דא עקא, שלקבלת הדירה התעוררה פתאום התנגדות מצד כמה מבני הקהילה, בגין היות הרב פוגלמן "ליובאוויטשער". לצורך כך זומנה אסיפה מיוחדת בה הוחלט על דעת רוב המשתתפים כי הרב החב"די אכן יקבל את הדירה. האסיפה התקיימה במוצאי שבת וביום ראשון טלפן הרב פוגלמן להודיע לרבי כי קיבל אישור עבור הדירה. הרבי השיב לו, כי ילך מיד לדירה ויתחיל לגור בה בטרם המתנגדים יעשו צעדים כדי למנוע ממנו בכל זאת את כניסתו. שיחת הטלפון הסתיימה ואחד מידידיו גילה לו שאכן יש מי שכבר זומם להיכנס לדירה

לפניו. הרב פוגלמן הזדרז אפוא על פי עצתו של הרבי ונכנס לדירה. "היתה זו רוח הקודש גלויה", העיד הרב פוגלמן על הרבי עוד בטרם קיבל על עצמו את עול הנשיאות.

הרחק, במקום השליחות

ששים ושבע שנה רצופות פעל הרב פוגלמן במסגרת שליחותו. גם כאשר הוצע לו פעם משרת רבנות גדולה, סירב הרב פוגלמן לקבלה ואף שלל את האפשרות לשאול את הרבי על כך, בהסבירו כי הרבי לא ישנה מהשליחות אותה הטיל עליו אדמו"ר הריי"צ.

במקום שליחות הרחוק מכל מרכז חסידי, הפיח רוח חיים בקרב יהודי הקהילה, אולם הרוח החסידית הייתה חסרה לו. עידוד רב הוא שאב מביקוריו של הרב אליהו סימפסון שהיה שד"ר וביקר לעיתים בעירו: "פעם בשנה היה מגיע אלינו כדי לאסוף 'מעמד'. בביקוריו אלו היה מתוועד עם ה'בעלי בתים' והיה עושה זאת בלי רעש ורוח אלא מדבר בצורה פנימית-לבבית, וכשמדברים מהלב – דברים נכנסים ללב". הרב פוגלמן מסכם ביקורים אלו "הרושם הגדול שהיה נוצר מהביקור שלו, הותיר הדים עוד תקופה ארוכה".

בשנת תשי"ח התחיל הרב פוגלמן לבנות בניין עבור 'תומכי תמימים' בוואוסטער. לרגל תחילת הבנייה הביא כמה מחברי קהילתו אל הרבי וביחד נכנסו ל'יחידות' בהציגם את תוכניות הבניין. הרבי העיף מבט על התוכנית והבין מיד כי האולם הגדול בבניין יהיה גם בית מדרש ללימודים וגם בית כנסת, ומיד שאל: "ואיפה החדר אוכל?". הרבי הוסיף והעיר עוד הערות חשובות בקשר לבניה. הנוכחים כולם נדהמו לראות כיצד בין רגע הרבי קלט את כל התוכניות וגם מעיר הערות חשובות ונחוצות.

במהלך תקופת הבניה ארגן "דינר" כדי לסייע בגיוס תרומות, אלא שקרוב לאירוע התברר כי בזמן האירוע ירד גשם שוטף מה שיגרום לרבים מהקהילה להישאר בבתיהם ולא להשתתף. החשש הגדול הביא את הרב פוגלמן לטלפן בדחיפות למזכירות וביקש להודיע על כך לרבי. זמן קצר קודם הדינר קיבל מברק בחתימת הרבי: "טראכט גוט וועט זיין גוט". לאחר תשובה שכזו, ברור שהגשם לא ירד וה'דינר' נחל הצלחה רבה.

שנתיים ימים ארכה הבניה ובשנת תש"כ הושלמה המלאכה. הבניין הכיל אולם גדול וחמשה חדרים. באותם ימים נסע הרב פוגלמן לרבי, וכפי הנהוג מסר בהתוועדות בקבוק 'משקה' באמרו שזה עבור הבניין ותיאר את האולם, חדרים, המטבח והמשרדים. הרבי הגיב מיד: "אצלי זה כלל לא הרחבה". הבקבוק נמסר לרבי שמזג ממנו 'לחיים' ובירך בברכת "לחיים והצלחה".

איור תשנ"ד. חותם (משמאל למטה) יחד עם "ועד הרבנים הזמני"

הרב פוגלמן שב לעירו והוסיף על הבנין החדש אגף נוסף ובו חמשה חדרים נוספים כאשר הפרויקט החדש הזה נחל הצלחה גדולה.

• • •

ביום ב' בתמוז הלך לעולמו בהותירו אחריו את בני משפחתו, חסידים ואנשי מעשה. כמו כן הותיר אחריו ספר חידושי תורה שלו "תן לחכם", לצד אגרות קודש, זכרונות מרבותינו וזכרונות מתקופת שליחותו.

מציל כתב חסידות מאחורי מסך הברזל

ר' הערשל פוגלמן היה יליד אמריקה שגדל על ברכי האווירה האמריקאית, אך כחסיד ידע גם ידע כי מאחורי מסך הברזל נאנקים תחת העול, אחיו החסידים.

מספר פעמים הסתכן ויצא לרוסיה כדי לעודד את אחיו הדוויים מאחורי מסך הברזל. בזיכרונותיו הוא מספר על ביקורים שערך בשנת תשכ"ט ובשנת תשמ"ב. בשנת תשמ"ב נסע לרוסיה והוציא משם כתב יד חשוב. לכך התייחס הרבי בפומבי, כפי שסיפר הרב פוגלמן:

"כשהיינו ברוסיה, מצאתי שם בבית הכנסת בלנינגרד בלשכת הרב הנחות שכתב ר' הלל מפאריטש ממאמרי ה'צמח צדק' משנת תקצ"ט ועוד. היה שם גם מאמר קצר שאמר ה'צמח צדק' בזמן שהכניסו ספר תורה בבית הכנסת של דודו ר' חיים אברהם בנו של אדמו"ר הזקן. כששבתי לניו יורק, מסרתי זאת לרב גרונר שיתן את זה לרבי. זה היה ביום שישי ובשבת קודש פרשת דברים, קרוב לסוף ההתוועדות, רמז לי הרבי עם ידיו הקדושות שאומר 'לחיים' על כוס מלאה, ואז דיבר אודות כתב היד שזה ענין של 'פדיון שבויים', ואמר שהיות שלמחרת מסיימים אחד מספרי התורה הכלליים של ישיבת 'תומכי תמימים', הרי הוא מציע שידפיסו את המאמר הזה על מנת לחלקו למשתתפים – וככה עשו".

"ידוע ומפורסם בתפוצות ישראל . . המנהג שבימי בין המצרים מוסיפים בלימוד התורה בעניני בית הבחירה..."

(משיחת ש"פ בלק ה'תנש"א)

להשיג בחנויות הספרים המובחרות!

עלון הסברה להפצה

חוברת לימוד יומי

כל המקורות ללימוד עניני בית הבחירה (170 עמ')

מרכז ההפצה בארה"ק

לפרטים והזמנות: 077-5123-770

יחי אדוננו מורנו ורבינו מלך המשיח לעולם ועד

למה רק מות הכהן הגדול משחרר את הרוצח מעיר מקלט?

התורה קוראת להורג בשגגה 'רוצח' ממש כמו שהורג במזיד נקרא 'רוצח' והוא גם מקבל עונש - גלות לעיר מקלט. האם יש דמיון בין שני רוצחים אלו? ובכלל, האם מגיע עונש לרוצח בשגגה, הרי שגגה אינה רשלנות, אלא מעשה בלי שום כוונה, מדוע בכלל מגיע לו עונש? • מבט מיוחד ומרתק לפרשת-השבוע, לפי מדרשי חז"ל, הקבלה והחסידות לאור תורת חב"ד

מאת הרב יוסף קרסיק
שליח הרבי ורב אזורי בת חפר - עמק חפר

על מי יש לחשוש שיתנהג ברשלנות ויסכן חיים – מי שיש לו היסטוריה בעייתית והוא כבר הרג נפש בשגגה, או מי שהעבר שלו נקי לחלוטין ומעולם לא שפך דם?

מצד אחד יש מקום לומר שמי שכבר הרג בשגגה מהיום ולהבא יישמר במשנה זהירות, אבל מצד שני יש לחשוש שדווקא ידו קלה על ההדק לשוב על מעשהו בשנית (האם נהגים שעשו תאונות קשות הסיכוי שהם יעשו תאונות נוספות יותר גבוה?). במאמר הנוכחי נתבונן באישיותו של ההורג בשגגה והעונש שהוא מקבל – ונלמד להבין איך להתייחס אליו, והאם יש לחשוש שינהג ברשלנות גם לעתיד – עתה ניגש לגופם של דברים:

אין עוד עונש דומה לעונשו של הרוצח בשגגה, משך זמן ישיבתו בגלות בעיר מקלט תלויה באורך חיי אדם אחר – "וישב שם עד מות הכהן הגדול": אם יחיה הכהן הגדול רק יום אחד אחרי כניסת הרוצח לעיר המקלט – הוא ישב בגלות רק יום אחד; ואם יחיה הכהן עוד עשרות שנים – יישב הרוצח בגלות שנים רבות.

ויש להבין, היתכן שעונש הרוצח תלוי באורך-חיי אדם אחר? והיתכן שאין עונש אחיד לכל הרוצחים, יש רוצח היושב בגלות יום אחד ויש היושב שנים ארוכות?!

שתי דמויות אלו – הרוצח והכהן – שונות ומנוגדות אחת לשניה: זה רוצח שקיפד חיים והביא צער ואבל לעולם וזה כהן המביא חיים וברכה לעולם, מה התלות והזיקה ביניהם?

התורה אומרת שהרוצח גולה לעיר מקלט כדי להגן עליו מנקמת קרובי הנרצח – "והצילו את הרוצח מיד גואל הדם .. והושיבו אותו .. אל עיר מקלטו", ויש להבין: האם זעם גואל הדם תלוי בחיי הכהן הגדול: האם יתכן שמות הכהן חשקיט את זעם הקרובים? ברור שלא! אז מדוע הוא יוצא לחופשי עם מות הכהן ואין חשש מנקמת דם?

חז"ל גילו סיבות נוספות לישיבת הרוצח בעיר מקלט (נוסף להגנה מגואל הדם):

1) במעשה הרצח שלו הוא מחליש את פעולת הכהן הגדול להאריך חיים לבני דורו, לכן לא ראוי שרוצח שכזה יסתובב חופשי בעולם כל עוד הכהן חי וקיים – "שהוא בא להשרות שכינה בישראל ולהאריך ימיהם והרוצח בא לסלק את השכינה מישראל ומקצר את ימי החיים, אינן כדאי שיהא לפני כהן גדול".

2) זה מעין עונש לכהן הגדול על מעשה הרצח! כי אילו היה מתפלל על מצבם של ישראל, לא היו מתרחשים בימיו מעשים חמורים של רצח: "לפי שהיה לו לכהן הגדול להתפלל שלא תארע תקלה זו לישראל בחייו". הכהן הגדול הוא מורו ומנהיגו הרוחני של בני דורו, האחראי על מצבם הרוחני, עליו לחנכם ולהתפלל עבורם שינהגו בדרך הישרה, ואם יש בדורו רוצחים

"ואשימה בראשיכם", האשמה מוטלת גם עליו, לכן הרוצח יושב בעיר המקלט עד מות הכהן הגדול.

ולמרות שלכאורה זה – שהרוצח גולה לעיר מקלט – אינו הסגר ועונש לכהן, אלא לרוצח?! הרי זה בעצם גם עונש וסכנה לכהן, שהרי הרוצח מייחל ומחכה למות הכהן "ומתוך כך יתפלל על מיתת הכהן הגדול ותתקבל תפילתו"! תפילת הרוצח מעומק לבו, בשל המצוקה האישית שהוא אסיר בגלות, עלולה לבקוע רקיעים ולעלות לשמי מרום ולפעול שיקוצרו חיי הכהן הגדול! (לכן היו אמותיהם של הכוהנים הגדולים מספקות מזון ומים לרוצחים היושבים בערי המקלט, כדי להנעים את זמנם שם, כדי שלא יתפללו על מות בנם).

3) הישיבה בעיר מקלט מטרתה לכפר ולנקות את הרוצח מכוחות הטומאה והרע שדבקו בו כתוצאה ממעשהו הנורא – קדושת עיר המקלט, עיר הכוהנים והלווים, והזכויות הרבות שלהם ובפרט של הכוהן הגדול, מסייעות לרוצח להתנקות מהצלקות הרוחנית שנחרתו בנשמתו עקב מעשהו הנורא בקיפוד חיי אדם. במיוחד ברגע שהכהן הגיע ל'שיא' השלמות האישית – ברגע מותו והסתלקותו מהעולם (שהרי ברור שמות הכהן הגדול של הדור – צדיק הדור – אינו נגרם מעייפות וחולשה פיזית של גופו, אלא להיפך, משום שסיים את תפקידו הקדוש בעולם והוא הגיע לפסגת שלמות כוחותיו הרוחניים עד שנהיה ראוי וזכאי לדבוק בשכינה בעולם הבא), או אז, ברגע דרמטי ונשגב זה, הוא משפיע ומקרין כוחות קדושה עצומים על כלל ישראל ובמיוחד על הקשורים אליו באופן ישיר ובהם יושבי ערי המקלט, שהוא המושל ושולט בהם והם נמצאים תחת חסותו, כוחות נעלים אלו פועלים ברוצח טהרה וניקוי, זיכוך וקדושה להיות זכאי להשתחרר מעיר מקלטו, לכן אמרו חז"ל ש"מיתתן של צדיקים מכפרת" על חטאי בני האדם, בשל הכוח האדיר של הצדיק ברגעי מותו.

ההורג בשגגה נקרא רוצח!

התורה קוראת להורג בשגגה 'רוצח' ממש כמו שהורג במזיד נקרא 'רוצח' (לא רק המעשה המחריד נקרא רצח, אלא גם האדם ההורג נקרא רוצח), והוא גם מקבל עונש, כאמור, גלות לעיר מקלט, האם יש דמיון בין שני רוצחים אלו? ובכלל האם מגיע עונש לרוצח בשגגה, הרי שגגה אינה רשלנות, אלא מעשה בלי שום כוונה, מדוע בכלל מגיע לו עונש?

שאלה דומה ניתן לשאול על קורבנות "חטאת", אותם מביא החוטא בשגגה לכפרה על חטאו[1], ולכאורה מדוע צריכים כפרה, על חטא שנעשה בשגגה בלי שום כוונה רעה?

אכן התוצאה הרעה של המעשה זהה בחטאים הנעשים בשגגה ובזדון, אבל לפי התפיסה היהודית העונש ניתן על הכוונה הרעה ולא על התוצאה של המעשה הרע (שהרי התוצאה נקבעה משמים, אילולי היה נגזר על פלוני שימות – לא היו מצליחים להורגו, ומשנגזר עליו שימות – כך או כך היה מת, אם אותו אדם שהמיתו לא היה הורגו – מישהו אחר היה הורגו ו"הרבה שלוחים למקום"; העונש ניתן בעצם על הכוונה הרעה של החוטא (ולא על התוצאה של המעשה הרע), אם-כן מדוע מענישים את החוטא בשגגה, שאין לו שום כוונה רעה)?

בפנימיות התורה מוסבר שחטאים הנעשים בשגגה מצביעים על רוע פנימי המצוי במעמקי לב החוטא!

לכל מעשה ומעשה יש מניע וסיבה, מה המניע לעשיית חטא? בחטאים של זדון, המניע הוא ברור וגלוי, רוע יצריו של החוטא, מחשבתו הרעה, או תאוות לבבו הרעים, אבל בחטא הנעשה בשגגה המניע הרבה יותר פנימי ועמוק, הרי לא היו לו כוונות זדוניות, כלומר לא היו יצרים במעשה החטא, מכאן אומרת תורת הסוד שהרע מושרש בעומק הלב, תת-המודע פגום ומקולקל והוא שגרר אותו למעשה הרע.

לכן העונש על חטאי השגגה ארוך ומורכב, שהרי עונשי ה' אינם מתוך כעס שנאה ונקמה, אלא מתוך אהבה ורצון לתקן את החוטא, לנקותו מהפגמים והקלקולים שנוצרו באישיותו ממעשה החטא, ובאותו רוצח בשגגה קיימים כוחות רע שורשיים ועמוקים שלוקח זמן ממושך לתקן – לפי משך הזמן שנגזר עליו להיות בעיר המקלט, למעשה, משך שהיית הרוצח, עד מות הכהן הגדול – ארוך או קצר – מכוון משמים לפי גודל ועומק כוחות הטומאה שבאישיותו של הרוצח ואף בהתאם לאופי מעשה הרצח, יש רצח הנעשה בשגגה הקרובה לאונס ויש הנעשה בשגגה הקרובה למזיד – ה' מכוון משמים את אורח חיי הכהן בהתאם למידת הצורך של שהיית הרוצח בעיר המקלט.

בשל כך גם ההורג בשגגה נקרא רוצח, כי ההשלכה השלילית של מעשהו חדרה בנשמתו, דבק בו כוח ההרג והמוות, לכן ציוותה עליו התורה ללכת לגלות, כדי לתקן עצמו מהרוע שדבק ממעשה הרצח.

התורה אסרה עליו לצאת מעיר מקלטו ואם יצא – "הותר דמו" וגואל הדם צריך להורגו, לא רק מתוך כעס ונקמה, אלא זה דין התורה "גואל הדם הוא ימית את הרוצח .. (למה? כי) אין לו דם", כשהרוצח נמצא מחוץ לעיר מקלטו יש דין וחובה על קרוב הנרצח להמית את הרוצח!

כי ביציאתו מעיר המקלט בחיי הכהן הגדול, כשעדיין כוחות הרע מקוננים בנשמתו – "אין לו דם" וההורגו פטור, כיון שנדבקו בו כוחות הטומאה ממעשה הרצח.

• • •

בסיום הענין נתעכב בשנית על עוצמת הכח של תפילה:

כאמור, הכהן גדול אשם במצב הרוחני השפל של הרוצח, כי לא התפלל עליו שלא יחטא, ולכאורה אולי הוא התפלל אך תפילותיו לא הצליחו לפעול פעולתם? אלא בטוח שהדבר לא יתכן! אם היה מתפלל לא היו רציחות! תפילותיו ובקשותיו וודאי יתקבלו! יתירה מזו, אפילו תפילות של רוצח, פועלות בשמי מרום, עד שחוששים שבתפילותיו ימות הכהן הגדול – הוא יביא עליו גזר דין מוות!

בזמננו, שאין ערי מקלט, בתי הכנסת מהווים ערי מקלט, בתים של אווירה רוחנית קדושה הנותנים כוח לתקן את הנפש מהקלקולים השונים, והם מקלט רוחני למכניע את היצר הרע. במצוות הרבי הוקמו אלפי בתי חב"ד בכל קצווי תבל שכולם מקלטי הגנה עבור כל יהודי ויהודי.

ויהי רצון שנזכה במהרה בימנו לגאולה האמיתית והשלימה בביאת משיח צדקנו או אז ישובו ויבנו ערי המקלט ואף יתווספו הערים החדשות בעבר הירדן המזרחי. במהרה בימנו בקרוב ממש.

מקור: לקוטי שיחות חלק לג, עמוד 206. ועוד.

תגובות והערות-הארות יתקבלו בשמחה, למייל ryk613@gmail.com

---

1) רק על חטאים שאילו נעשו במזיד היה ניתן עונש כרת, ולא על חטאים שעונשם במזיד רק מלקות.

ב-770 מרגישים את הטוב שבטו"ב תמוז

לוי'ק, אחי היקר!

השבוע קראנו בתורה על פינחס בן אלעזר. "בן פוטי" שתכונות נפשו הטבעיות כללו אכזריות מופרזת, אך הם היוו מסיכה בלבד למהותו החסדנית – בן אהרן הכהן, שמשכין שלום בין אדם לחבירו.

כנגדו ניצב זמרי בן סלוא, מי שכיהן בתפקיד נשיא הדואג לשלום אנשי שבטו, וכאשר הם נכשלים – הוא מתריס "מותרת"! ומצטרף למעשיהם בכדי להגן עליהם. אך גם מעשה חסד זה – מסביר הרבי מלך המשיח שליט"א בחלק ח מלקו"ש – היווה מסכה בלבד לאכזריותו השמעונית הבאה לידי ביטוי בהגדלת חרון אף של מקום בעת מגפה.

בעיצומו של אירוע החסד, מתגנב לו טרוריסט אכזר, והורס את הכל. למול חריקות השיניים המסננות "שוב הוא מנצל את איצטלת הקנאות להצדקת הסדיסטיות שלו" – הוא מגלה את פרצופו האמיתי של הנשיא השמעוני, והשלום והשקט שבו לשרור במחנה. המגפה נעצָרָה.

"לכן אמור, הנני נותן לו את בריתי שלום. והיתה לו ולזרעו אחריו ברית כהונת עולם".

פינחס מקבל שי אישי מבורא העולם, על אשר השיב את חמתו מבני ישראל והם לא כלו בקנאתו.

למהותה של המתנה, מסביר רבינו בחיי: "שמעתי שהמלה היא נוטריקון "שלא למות", וזה מחזק קבלת רבותינו ז"ל כי פינחס זה אליהו, וכן מצינו בעצמו שאמר: "קח נא את נפשי ממני כי לא טוב אנכי מאבותי", כלומר מאבותי שמתו, ומפני שמאס חיי העוה"ז נתן לו חיי העוה"ב ועלה בסערה השמימה".

הוא מסביר כיצד ע"פ הקבלה, השכנת השלום מקבילה לחיים נצחיים. ולכן הפך פינחס לאליהו, "ומכאן היה ראוי שיחיה לעולם".

בסיומו של הביאור, הוא מתעכב על הרמזים בשמו, ומסיים: "והיה פינחס דור שביעי ליעקב אבינו, כשם שהיה חנוך שביעי לאדם, והם כנגד יום השביעי שהוא שבת, והוא יום המנוחה והחיים, וזה מבואר".

הצדיק השביעי, כך קובע רבינו בחיי, חי לעולם. כך היה חנוך שעלה בגופו השמימה, וכך פינחס – זה אליהו.

אנו יודעים על עוד כמה 'שביעיים' כאלו.. הראשון עליו נאמר 'כל השביעין חביבין' – משה רבינו ש'לא מת' ונשמתו נשארת בגופו הגשמי של כל נשיא דור,

וה(גואל) אחרון – נשיא הדור השביעי, הממשיך בחיים נצחיים ללא הפסק בעולם הזה הגשמי, אותו יגאל תיכף ומיד ממש, נאו!

יום ראשון, ט"ו תמוז
חודש הגאולה

לאחר התפילה מוקרא קטע בעניני משיח וגאולה. בכדי להביא את הגאולה עוד לפני י"ז בתמוז, אומר הרבי, יש להוסיף בצדקה עוד היום. הקטע מוקרא אחרי שחרית, אך השפעתו נמשכת, כמובן, גם לאחר התפילה הבאה.

משמאל לארון הקודש נחגגת בר המצווה של הת' **מנחם מענדל הולצמן** מבופלו. דודו, ר' **שמואל קראוס** מזכיר הבד"צ, יושב ומתוועד עם התמימים המתאספים סביב לשולחן.

בלילה, מתוועד ר' **יצחק אייזיק לנדא** במלון 'אש"ל – הכנסת אורחים', שם חוגג הת' **ישראל גרנובטר** את ה'וואָרט' שלו.

הר' לנדא פונה לחתן בלשון הפסוק "האיש אשר בנה בית חדש . . ילך וישוב לביתו". אחרי החתונה, צריך מידי פעם לחזור הביתה – לתומכי תמימים. להשתפשף, ללמוד ולהתוועד. 'פן ימות במלחמה' – שלא תיפול חלילה, במלחמת בית דוד להבאת ההתגלות...

יום שני, ט"ז תמוז

בשעות אחר הצהריים המוקדמות, מתחילות חופות להיערך בחזית 770. אחרי השקיעה לא יתאפשר הדבר.

שלשים שנה קודם, הי' המחזה מזכיר לרואהו: הנה, הלילה מתחילים דיני האבלות! ומעורר אצלו רגשות של צער על חורבן הבית.

בעמדנו על סף הגאולה, אומר הרבי מלך המשיח שליט"א, מעלים ימי בין המצרים זכרונות טובים. הם מזכירים כיסופים לבית המקדש השלישי, שבנוי ומשוכלל כבר עתה למעלה, ותיכף יגלה ויבוא משמיים, ברגע כמימרא!

האחראים על מערך השיעורים בעניני משיח וגאולה ב770, תלו הלילה מודעות על השיעורים שיתקיימו במהלך ימי בין המצרים בהלכות בית הבחירה, כהוראת הרבי מלך המשיח שליט"א.

ליל ט"ו תמוז נחגג בהתוועדות הקבועה בפינה הצפונית מזרחית, בה מתוועד ר' **יהודה פרידמאן**, שליח כ"ק אד"ש מה"מ בשכונת מיל בייסין – שהיום חל יום הולדתו.

יום שלישי, טו"ב תמוז
"...הפך לנו לשמחה ולששון"

עקב עריכת ברית מילה, לא אומרים בתפילת שחרית את התחנון ו'אבינו מלכנו' הארוך.

שמו של הרך האחראי לדילוג נקרא

באמונה ובציפייה. תפילת מנחה במניין הרבי מלך המשיח, בצום שבעה עשר בתמוז

תפילת ערבית במוצאי הצום

בישראל: **רפאל יוסף**, בן למשפחת **פיקאר** משכונת המלך.

בקריאת התורה מוצא ספר התורה של משיח, ממנו נקראת בשחרית ומנחה הבקשה: וסלחת לעוונינו ולחטאתנו ונחלתנו!

לאחר תפילת שחרית והקראת קטעי הגאולה ו'היום יום', מוסיף המקריא הלכה יומית מתוך הלכות בית הבחירה להרמב"ם.

לקראת תפילת מנחה, מציב איש ה'יועד המסדר' את הסטענדער האדמוני בקרן הבימה. מיקרופון אלחוטי מתמקם בראשו. הנורה מהבהבת, קולו של הרבי יוכל להשמע היטב בחלל בית הכנסת.

חצי שעה לפני תפילת ערבית – שהוקדמה לשעה 9.06 – מתקיים שיעור מיוחד עם ר' **גרשון אבצן**, כפתיחה למערך שיעורי הלכות בית הבחירה.

הר' אבצן מסביר בשפתו המיוחדת על הנחיצות וההכרח בלימוד תורת הבית, החובה לעשות כל שביכולתנו בבנייתו, ולא לשקוע בבכי וגעגוע.

לאחר תפילת ערבית מחלקים אנשי 'לשכת עושי חביתין' לקהל 'סעודת שלמה בשעתו'.

בביתו של ר' **עמי ליאני**, מתוועד ר' **אייזיק לנדא** עם תלמידי התמימים, בפעם האחרונה לפני נסיעתו ארצה.

בימי הקיץ הלוהטים, כשבית חיינו מתרוקן מרוב יושביו – אומר הר' לנדא – עלינו לשמור על 770 כמקום טוב ומאושר, שנוכל לחזור אליו ולחוש כדג במים.

אם נסכם בקצרה את הנושאים עליהם דובר בהתוועדות – יהי' עלינו לכתוב את כולה... הר' לנדא מנצל את ההתוועדות האחרונה, ומדבר על כל התחומים הדורשים חיזוק.

יום רביעי, ח"י תמוז

שעתו האחרונה של סדר נגלה אחה"צ, מנוצלת לטובת הלימוד בהלכות בית הבחירה, כהוראת הרבי מלך המשיח שליט"א לימים אלו.

שיעור מיוחד מתקיים במערב 770, המחלק את השעה לשלש: בתחילה, מלמד הת' **משה יצחק העכט** את מסכת מדות. המסכת עוסקת אמנם בבנין הבית השני, אך ה'תוספות יום טוב' מבהיר, כי הלימוד בה נחוץ גם לנו – לולי ידע מקיף בבנין הבסיסי, לא נוכל למצוא את ידינו ורגלינו בקריאת תבנית הבית השלישי.

בעשרים הדקות השניות, נלמדים הלכות בית הבחירה מספר משנה תורה להרמב"ם – עם ביאורי הרבי מלך המשיח שליט"א.

אחריו מלווה אותנו הת' **משה חיים יהושע עמית** בסיורו של 'יחזקאל הנביא ומלאך ה' בבית המקדש השלישי'. בעזרת החוברת המיוחדת שיו"ל ע"י איגוד תלמידי הישיבות העולמי ב-770, והמפה הנפרשת מאחור – הולך ומתרקם לעינינו ציור בית העולמים.

בלילה מתקיימת ההתוועדות השבועית למחונכי 'ישיבת חח"ל צפת וסניפי', בפינה הצפונית-מזרחית של 770.

יום חמישי, י"ט תמוז

לאחר תפילת שחרית חוגג הת' **ישעיהו ליבעראוו** מברזיל את היכנסו בעול המצוות, כשמשמאל לארון הקודש מתקיימת ברית-מילה.

בר מצווה נוספת מתקיימת למרגלות בימת התפילות. ר' **יהודה פרידמאן**, שליח כ"ק אד"ש מה"מ בשכונת מיל בייסין הסמוכה – מתוועד עם המשפחה הנמנית על קהילת הבית חב"ד שבהנהלתו.

בשעה 7.30 מוסר ר' **זלמן ליבעראוו**, שליח כ"ק אד"ש מה"מ בפלטבוש – שיעור בשפת המדינה בדבר מלכות השבועי, במרכז 770.

את השיעור העיוני הקבוע בעניני משיח וגאולה, מוסר השבוע הת' **דור ביטון** – שמלמד מן המקורות על הנושא 'נשיא הדור – משיח שבדור'.

יום ועש"ק, כ' תמוז

לאחר התפילה, מכניס ר' **יוסף יצחק כלפון** את בנו בבריתו של אברהם אבינו. 'שנת המאתיים' בעיצומה, וכמו תינוקות רבים בזמן האחרון – נקרא שמו בישראל **שניאור זלמן**.

התקופה נותנת אותותי' גם בקובץ הלימוד שיו"ל ע"י ה'מבצעים סנטר', בו מתווספת השבוע הלכה מהלכות בית הבחירה להרמב"ם.

בשעה 9.00 פוצח השי"ץ ר' **מנחם מענדל שגלוב** ב'לכו נרננה', ועמו הקהל המרנן ומריע לצור ישענו.

למרות הדילול היחסי בקהל, נשמעת שירת ה'יחי' שבסיום ה'לכה דודי' בחיות וההתלהבות המתחזקת משבת לשבת ביתר שאת ויתר עז. 'איך יתכן שלאחר שירה כזו, הרבי עוד לא התגלה'? מביע בכאב א' מהקהל את ההרגשה הכללית.

שיעור ה'8 דקות' הזכור לך בודאי מתחילת ימי החורף – חוזר השבוע בכל עוצמתו! הפעם, נמסרת שיחתו המיוחדת של הרבי מלך המשיח שליט"א בענין לימוד תורת הבית, ע"י הת' **בנימין קירינברג**.

הרב יצחק אייזיק לנדא מתוועד עם תלמידי ה'קבוצה' בזאל הקטן

ש"ק פ' פינחס, כ"א תמוז

בתפילת שחרית אנו שומעים שוב את קולו של ר' **מנחם מענדל שגלוב**, מנעים במתינות ובנחת.

בסיום תפילת מוסף, מוקראת הלכה יומית בעניני בית הבחירה – "אין בונין את המקדש בלילה, ואין בנין בית המקדש דוחה יום טוב".

"**אומר הרבי מלך המשיח**", מגביה המקריא את קולו וממשיך: "שבמה דברים אמורים – בבית ראשון ושני, אבל בית המקדש השלישי ש'בנוי ומשוכלל למעלה' – יכול לבוא גם ביום השבת"!

הוא מסיים ב"כן תהי' לנו – משיח נאו, ובית המקדש נאו"! אז מכריז הגבאי, ר' **זלמן ליפסקער**, על זמן ההתוועדות-קודש של הרבי מלך המשיח שליט"א.

חתנים אַיִן, ומשך הזמן הקרוב – קודש להתוועדות עם הרבי. אף רחש זר אינו נשמע, אנא ומלכא בלחודוהי.

בשעה 7.00 אחה"צ, מוסר הת' **משה לידר** שיעור מיוחד בעניני בית הבחירה – משיחות הרבי מלך המשיח שליט"א.

כשעה ומחצה לאחר צאת השבת, נפתחת התוועדות חסידים וסעודת מלוה מלכה המסורתית בהכרזת 'יחי אדוננו'.

ר' **יוסף רייצעס** מתכבד בסיום הל' ביכורים והתחלת הל' שמיטה ויובל ברמב"ם, ור' **יקותיאל מנחם ראפ** מקשר את הסיומים לזמן.

לוי"ק,

ביום שלישי השבוע קראנו בשיעור התהלים היומי את הפסוק "כי טוב יום בחצריך מאלף, בחרתי הסתופף בבית אלוקי מדור באהלי רשע". "טוב יום אשר בחצריך ולמחר ימות, מלחיות אלף שנים במקום אחר. בחרתי הסתופף על הסף ועל המזוזות לשקוד, מלהיות דר בשלוה באהלי רשע" (פירש"י).

חסיד שקורא את הפסוק, בפרט כשהוא נמצא בבית חיינו – מקביל מיד בין "חצריך" ו"בית אלוקי", לבית המקדש של זמן הגלות – 770. והוא מזדהה היטב עם תוכן הפסוק – כדאי יום אחד ב770, מאלף ימים במקום אחר.

התבוננות בהמשך הפסוק – "הסתופף בבית אלוקי מדור באהלי רשע", תגרום לו לתמיהה:

לאחר הבהרת המעלה שבחצרות קדשנו, "טוב יום . . מאלף" – כלום נדרש דוד המלך למצוא את מעלתו של בית האלקים על "אהלי רשע"?!

אולם, כשקוראים את המזמור בשבוע פ' פינחס, וחיים עם הדבר-מלכות השבועי – מקבל הדבר הבנה פשוטה.

בדבר-מלכות, מסביר הרבי, כי אל לו לאדם להרהר מה הי' אילו הי' הוא נמצא במקום אחר, מקום טוב יותר. עליו לעשות את הנדרש ממנו במקומו הוא – "עשה **כאן** ארץ ישראל".

בהערה, מביא הרבי את חידושו של המאירי המתייחס למקום ממנו יוצאת הוראה לעולם כ"ארץ ישראל". ובשבילנו, כחסידים, ה"ארץ ישראל" עלי' נסוב הביאור בדבר-מלכות – הלא הוא בית משיח 770.

בכל נקודה בעולם בה יימצא חסיד, לא תהווה אי נוכחותו ב-770 פגם כלשהו בהתקשרותו. אדרבה – זוהי שליחותו, לעשות ממקומו '770'.

כמובן, גם החסיד הזה נדרש מפעם לפעם לנסוע לרבי מלך המשיח שליט"א, לשאוב חיות וכח על מנת 'להביא' את 770 אליו. אך אם הוא אכן עושה את עבודתו כדבעי, כיצד יכול הוא להסתופף בבית אלקינו בעוד אנשי עירו כוספים לאור הגאולה...

רק אם שהותו במקום בו הוא נמצא אינה מביאה כל תועלת למקומו – המקום נותר בגדר "אהלי רשע", יהי' עליו לחזור לארץ ישראל, לבית חיינו, עד שיוכשר להיות כלי מאיר. 'פנימי' שכתוצאה משלימות עבודתו הפרטית הוא מכריז בפני כל מי שיכול להגיע אליו:

יחי אדוננו מורנו ורבינו מלך המשיח לעולם ועד!

אחיך,
מענדי
בית משיח – 770

טנא
מלא ברכות

ברגשי גיל ושמחה נשגר ברכות
למשביר לידידנו היקר

הרב **ארז** ורעייתו **הודיה רם**
לרגל הולדת בתם תחי'

יזכו לגדלה לתורה לחופה ולמעשים טובים
מתוך הרחבה, שמחה ואושר
לנחת רוח כ"ק אדמו"ר מלך המשיח שליט"א
יחי אדוננו מורנו ורבינו מלך המשיח לעולם ועד!

שלום בער קרופבי
בשם הצוות, התלמידים והתלמידות

למוסד חבד"י חשוב במרכז הארץ

דרוש
מנהל במשרה מלאה

דרישות התפקיד:
ניהול צוות
ניהול מערכות גדולות
קידום פרוייקטים

קורות חיים ניתן לשלוח למייל:
chabadmerkaz@gmail.com:

ב"ה

קעמפ 'אורו של משיח'
-גן ישראל באה"ק

<u>בשורה משמחת</u>

אנו שמחים להודיע על פתיחתה של 'קרן החינוך' הנותנת הנחות משמעותיות למשפחות אנ"ש בעלות הקעמפ.

משפחות המעוניינות לקבל סיוע מ'קרן החינוך' שיפנו בהקדם למוקד הרישום במס' 077-4506-770 או במייל oro770@gmail.com.

בקשות ניתן להגיש עד יום שלישי כ"ד תמוז, לאחמ"כ לא יתקבלו בקשות.

הקעמפ יתקיים בין התאריכים: ט"ו- כ"ח מנחם אב. בקמפוס המפואר, של כפר סילבר.

בהזדמנות זו נעורר שוב את ההורים שטרם רשמו את ילדיהם לקיץ חסידי כפי רצונו הק' של הרבי מלך המשיח שהילדים יהיו ב'מחנה קיץ דחינוך הכשר דווקא', שיזדרזו להתקשר למוקד ההרשמה, בטרם תיסגר ההרשמה לקעמפ - 077-4506-770

יחי אדוננו מורנו ורבינו מלך המשיח לעולם ועד

הרבי ראה כבר אז כיצד הופכים את כל מוסד הרבנים לפוליטיקה, כשרבנים צריכים להתחשב בשיקולים של עמידה לבחירות ושוקלים את מהלכיהם ואמירותיהם לפי ריצוי הגוף הבוחר. במקום שהרבנים שנבחרו ישלימו את כהונתם עד סוף החיים ורק אחת לשנים רבות תתקיים מערכת בחירות לרבנות, נהפכה המציאות של בחירות לרבנות לחלק מהנורמה של עולם הרבנות בארץ הקודש ורבנים מתנסחים כמו פוליטיקאים במקום להביע את דעתם בגלוי.

מאת: שלום בער קרומבי

מי מנהל את הרבנות - הרבנים או היחצ"נים?

מי שעוקב אחרי הדיווחים על מערכת הבחירות לרבנות הראשית לארץ ישראל, המתנהלת בחודשים האחרונים, מתרשם כאילו מדובר על בחירות לגוף פוליטי, שהמועמדים בו הם פוליטיקאים המקדמים את עצמם. במקום רבנים נשואי פנים, שעוסקים בהרבצת תורה והוראת דבר ה', מתגלים חלק מהמתמודדים כפוליטיקאים, המנסחים אמירות שיקלטו טוב בתקשורת ומנהלים קמפייני יח"צנות.

גם הפוליטיקאים מצידם לא נשארים אדישים כלפי מערכת הבחירות התוססת ובוחשים בקדרה. ח"כים ושרים חושבים שאם הם חלק מהכנסת או הממשלה, הם גם אלה שראויים להביע דעה מי יהיה הרב הראשי הבא של ארץ הקודש. מבחינתם מדובר על תפקיד פוליטי ולכן גם לפוליטיקאים יש משקל בהחלטה מי יהיה הרב הראשי הבא. כאילו מדובר על בחירת יו"ר לכנסת.

הם שכחו כי מדובר על תפקיד תורני, שיש לבחור אותו לפי אמות המידה התורניות ופרמטרים עניניים של מי ראוי לתפקיד. במקום לעסוק בשאלה מי ינהיג את קומת היהדות בגאון, עוסקים הפוליטיקאים בשאלה מי קרוב יותר למפלגתם ומי יאפשר לאנשיהם יותר משרות ותפקידים בעלי שליטה.

החמור מכל הוא, שבעידן היחצ"נות, כשהתקשורת מנהלת את הקמפיינים – נתפסים הרבנים בעצמם כפוליטיקאים שבוררים מילות ואומרים משפטים רק לפי מה שפוליטיקלי-קורט. אם בעבר כל רב היה יכול להתבטא בחופשיות ולהביע את דעת התורה, היום הרבנים המתמודדים נאלצים להמציא כל מיני ניסוחים עקומים, העיקר לא לומר את דעת התורה בגאון, מחשש שמא יתפסו באמירה שאינה תואמת לרוחה של התקשורת הדומיננטית שחורצת גורלות.

למשל הרב שמואל אליהו, רבה של צפת, שידוע בעמידתו העיקשת ללא פשרות בנושא שלימות הארץ, ייאלץ בקרוב להתנצל על פסק הלכה תורני שפרסם, לפיו אסור ליהודים להשכיר דירות לערבים בצפת. את ההתנצלות הוא עשוי לפרסם, כך לפי הפרסומים, לפי דרישתו של יו"ר מפלגת 'הבית היהודי' מר נפתלי בנט, שדרש ממנו להתנצל על פסק ההלכה בתמורה לתמיכת מפלגתו במועמדתו לתפקיד הראשון לציון. בנט, הנמנה על השוליים הרחוקים של הציונות-הדתית ונחשב קרוב יותר לרפורמים מאשר לזרם הדתי המקורי, הוא זה שקובע האם רב צריך לחזור בו מפסק הלכה תורני שנתן כתשובה לשאלה הלכתית עניינית שבה דנים מידי יום תושבי צפת הדתיים.

בשבוע שעבר סיפר לי רב מהציונות הדתית שפנו אליו בבקשה להימנות על הגוף הבוחר של הרבנים הראשיים. הרב נתן את הסכמתו אך לאחר

מספר ימים ביקש להציב תנאי: הוא מוכן לבחור את הרבנים אבל מסרב ששמו יופיע ברשימת הגוף הבוחר. לדבריו מאז פורסם כי הוא צפוי להימנות על הגוף הבוחר הוא אינו יכול להמשיך בתפקידו במסירת שיעורים. מידי מספר דקות הוא מקבל טלפון מיחצ"ן אחר שפונה אליו בדרישה לשוחח עמו על המועמד אותו הוא מייצג.

זו דוגמא למצב שנוצר כעת, כשמערכת בחירות שאמורה להיות עניינית ולדון בשיקולים תורניים של גדלות בתורה, הפכה למערכת בחירות של יחצ"נים, ספינים וכותרות תקשורתיות.

איפה היו הרבנים בגירוש גוש-קטיף?

מי שמכיר את ההיסטוריה של מערכות הבחירות לרבנות הראשית יודע כי הרבי מלך המשיח נלחם כבר לפני שנים נגד המצב המעוות הזה, בו רב צריך להעמיד עצמו לבחירה מידי עשר שנים. על-פי התורה רב נבחר לכל החיים והוא ממלא את התפקיד עד סוף חייו. כל המצב בו מסיימים את כהונת הרב בתום עשור שנים אינה מקובלת כלל על רוח היהדות.

כשבפעם הראשונה פוטרו רבנים ובמקומם בחרו רבנים אחרים, זעק הרבי נגד הפגיעה בכבוד הרבנים ובתורה. במענה לרב גורן, שהתמודד על כהונת הרב הראשי לארץ ישראל, כתב הרבי: "...מתאים לעמדתי בעת הבחירות להרבנות הראשית בפעם הקודמת, עמדה המיוסדת על המבואר בכמה מקומות ומהם בשו"ת חתם סופר הידועות, הנני נגד הדחת רב ממשרתו בסיום זמן חוזה וכיו"ב, ואין זה פוגע כלל ח"ו בהמועמדים נגדו, וכפי שכתבתי כנ"ל בבחירות הקודמות".

לאחר מכן היה ניסיון לאפשר להם להתמודד שוב בבחירות לקדנציה נוספת. גם על כך זעק הרבי והסביר כי אם הרבנים יצטרכו לעמוד לבחירות בסוף כהונתם הם יחששו להביע את דעת התורה, מחשש כי בתום הקדנציה לא ייבחרו לקדנציה חדשה.

הרבי ראה כבר אז כיצד הופכים את כל מוסד הרבנים לפוליטיקה, כשרבנים צריכים להתחשב בשיקולים של עמידה לבחירות ושוקלים את מהלכיהם ואמירותיהם לפי ריצוי הגוף הבוחר. במקום שהרבנים שנבחרו ישלימו את כהונתם עד סוף החיים ורק אחת לשנים רבות תתקיים מערכת בחירות לרבנות, נהפכה המציאות של בחירות לרבנות לחלק מהנורמה של עולם הרבנות בארץ הקודש ורבנים מתנסחים כמו פוליטיקאים במקום להביע את דעתם בגלוי.

כיום כשרבנים מסתובבים עם יחצ"נים ובודקים כל אמירה לעיתונות, האם היא עולה בקנה אחד עם המצב הפוליטי, נראה כי דברי הרבי מקבלים משנה תוקף. במשך שנים רבות זעק הרבי על כך שרבנים צריכים להביע את דעת התורה בתוקף ובגאון וללא חת. הרבי דרש כי רבני ארץ ישראל יזעקו נגד ההפקרות של שלימות הארץ ונגד הפגיעה בגיורים וחומת היהדות.

למרבה הצער כהונת הרבנים היוצאים תיזכר לדיראון עולם כזו שבה אירע הגירוש האכזר מגוש-קטיף, מבלי שרבנים אלו השמיעו כלל מחאה ולו באופן של קול ענות חלושה. הגדיל לעשות הרב שלמה עמאר, שבביקור במרכז ההנצחה לגוש-קטיף לפני חצי שנה התגאה כי אסר על החיילים המגרשים לסרב פקודה ודרש מהם לבצע את פקודת הגירוש האכזרית ולעקור יהודים מבתיהם ומתים מקבריהם.

רק כשעמד על הפרק הנושא של החרבת בתי הכנסת בגוש-קטיף – נושא שעמד בלב הקונצנזוס הישראלי – נזכרו הרבנים כי עליהם להביע את דעת התורה ויצאו בקריאה שלא להחריב את בתי הכנסת בגוש, כדי שהמראות של צה"ל מחריב בתי כנסת לא ייצרבו בתודעה הבינלאומית. הם שכחו כי אילו רצו באמת למנוע את המראות הקשים היה עליהם להביע את דעת התורה במהלך המאבק נגד הגירוש, כשאז הם התעטפו באצטלה ממלכתית כאילו היו מהאו"ם ובמקום להביע את דעת התורה הטיפו מוסר למתיישבים שלא להיגרר למלחמת אחים.

להילחם על חומת היהדות

גם בנושא של "מיהו יהודי" המצב בקדנציה האחרונה רק הלך והחמיר. בנושא זה תיחרת בזיכרון פרשיית הגיורים בצה"ל, שהסעירה את עולם הרבנות בחורף אשתקד. אז התגלה כי הרבנות הראשית מסרבת להכיר במאות גיורים שנעשים במסגרת ההתחיילות בצה"ל, כשחיילים מקבלים חותמת גיור רק על סמך העובדה שהם משרתים בצבא שמגן על יהודים. הגיורים בצה"ל הפכו להיות גיורי קצה, שאפילו הרבנות לא מקבלת אותם. אבל קבוצת רבנים נלחמה על כך שאסור לפגוע במשרתים בצה"ל ויש להכיר בגיורי הבזק המפוקפקים.

במכתבי הרבנים שפורסמו באותם ימים עלו עדויות מצמררות על האופן שבו ניתנים אותם גיורים, ללא קבלת עול תורה ומצוות וללא כל תהליך מינימאלי. אפילו רבנים מתונים כמו הרב שלמה אבינר תקפו אז את הכשרת גיורים אלו, וטענו כי אין כל אפשרות לומר שאותם אנשים רוצים להיות חלק מעם ישראל בגלל דביקותם במצוות ולכן יש להחמיר באותם גיורים מאד – ובוודאי שבמצב שהם נעשים בצורה כה מקלה אין כל סברא שהם תקפים.

הסערה נמשכה עד שבסופו של דבר החליט הראשון-לציון להתערב בסוגיה והכשיר את הגיורים. עצם המצב בו רב בישראל נכנע ללחצים אינו מצב נורמלי – ובטח לא בעניין כה מהותי וגורלי לעם ישראל ולעתיד הדורות.

יש לקוות שהרבנים החדשים שיבחרו לא ילכו בעקבות קודמיהם וכי הם יפעלו מתוך שיקולים נקיים, אך ורק לפי הוראות התורה הקדושה. הרבנים החדשים צריכים לדעת כי מוטלת עליהם אחריות כבדת משקל להילחם בגאון על הוראת התורה – לא רק בהרבצת תורה במאור פנים – אלא גם בהוראת התורה לעם ישראל בנושאים העומדים על הפרק, מתוך שליחות אמיתית לאכוף את התורה ולהביא את דבר ה' זו הלכה, בדרכי נעם ובדרכי שלום – ובתקיפות המתאימה.

הרבי חזה את ההידרדרות

באגרת ששיגר הרבי למר יעקב רוזנטל בה' מרחשון תשל"א, התבטא הרבי בחריפות בנוגע למצבה של הרבנות הראשית.

"על פי ההתדרדרות בשטח זה גם בארצנו הק' אפשר לשער שההרכב של הרבנות הראשית בעתיד מוטל בספק, וכידוע הטענה בשם הדימוקרטי', שכיון שישנם טעמפלים של רפורמים ושמרנים וכו' בודאי שזכאים גם הם לבאי-כח מתוך הראַבייס שלהם וכו' וכו', ומי יודע אולי גם הקראים יש לצרף תחת דגל אהבת ישראל וקירוב הלבבות ועוד כיו"ב".

לאור ההתנהלות סביב בחירות הרבנים הראשיים – מה שאז היה נשמע מופרך, יכול להיות אקטואלי בעתיד הקרוב, ר"ל.

ממשיכים בבניין המקדש

גאולה ובית המקדש בעיתונים

ארגון 'התאחדות החסידים לקבלת פני משיח', יצא ביוזמה מקורית להפצת הוראת הרבי להוסיף בלימוד עניני הגאולה ובית המקדש, פרסום בעיתונות!

תחת הכותרת: "הלימוד הסגולי שמזרז את הגאולה", מתפרסמת מודעה מושכת המבשרת לציבור הרחב על הוראותיו של הרבי לימי בין המצרים לצד הלכות בית הבחירה עם ביאורי הרבי. חידוש מעניין הוא מדור הילדים ובו שיר מנוקד ומחורז העוסק בגאולה ובניין המקדש.

המודעה מתפרסמת במספר עיתונים ברשת המקומונים של 'ידיעות-אחרונות': 'ידיעות איילון', 'ידיעות ראשון-לציון' ו'ידיעות רחובות'. פעולה זו מצטרפת לשרשת פעולות הנעשות בשנים האחרונות ביוזמת התאחדות החסידים לקבלת פני משיח הפועלים כל השנה "בעניינים השייכים לנשיאנו" בשטורעם להבאת הגאולה.

בחודשים האחרונים פורסמו ב'ידיעות מקומונים' באיזור המרכז כתבות הסברה לקראת התאריכים החסידיים השונים: י"ט כסלו חג הגאולה, כ"ד טבת 200 שנה להסתלקות-הילולא של רבניו הזקן בעל התניא והשו"ע, יום הבהיר י"א ניסן, מהותו של חג הגאולה י"ב-י"ג תמוז. הפרסום נעשה בהתאם להוראת הרבי מלך המשיח מאז ומקדם לפעול שענייני ופעולות חב"ד יפורסמו בעיתונות.

הלימוד הסגולי שמזרז את הגאולה

מקור ילדים

אהבת ישראל בשעת בית המקדש

מבצע הפצה לחוברת 'בונים את המקדש'

'מטה משיח' בארץ הקודש, יוצא במבצע הפצה לחוברת 'בונים את המקדש', העוסקת בבניין ביהמ"ק השלישי. החוברת הופקה בפורמט אלבומי ובעיצוב מרשים, בליווי תמונות מרהיבות הממחישות את הלימוד. ניתן להשיג במטה משיח גם את החוברות הקודמות בסדרה – 'מבשר הנצח' ו'התחייה הגדולה'. לפרטים והזמנות: 03-9607-922 או 054-7410-770.

רבבות עלונים על הלכות בית הבחירה

ב'מרכז ההפצה – ממש', הופק עלון בפורמט גדול ומהודר העוסק בהלכות בית הבחירה תחת הכותרת 'נלמד'. נבנה. נראה'. העלון כולל מאמרי הסבר, תרשימים ונקודות ציון מבוארות מבנה הבית וכליו, בשילוב ביאור קליל וקולח שנכתב על-ידי הרב אסף פרומר. להזמנות ופרטים נוספים, מרכז ההפצה – ממש: 077.5123.770

בונים את בית המקדש - בבית רבינו שבבבל

את הוראת הרבי מלך המשיח ללמוד עניני בית הבחירה, מקיימים תלמידי התמימים בבית חיינו – 770 בשטורעם גדול. מידי יום, בשעות אחר הצהריים, מתקיים שיעור מעמיק בהלכות בית הבחירה להרמב"ם, מסכת מידות ופרקי יחזקאל, על פי דברי הקב"ה לנביא כי הלימוד הוא חלק מבניית המקדש השלישי.

שלוחים חדשים בצבא המלך

משפחת פרבר לנווה דניאל

בית משיח מאחל לשלוחים החדשים הצלחה רבה בעבודת השליחות – בעבודה היחידה שנותרה: "קבלת פני משיח צדקנו בפועל ממש".

הרב **ברוך פרבר** ורעייתו יצאו לשליחות בישוב נווה דניאל שבגוש עציון. נווה דניאל הוא ישוב קהילתי דתי ובו מתגוררים כ-450 משפחות. קהילת חב"ד ביישוב נוסדה על ידי ר' אלכסנדר לוקצקי שהגיע לישוב לפני כ-25 שנה, והיא התרחבה במהלך השנים.

השליח הצעיר הגיע לישוב לבקשת הקהילה, כדי לפעול באיחוד כוחות, בשיתוף מלא ובעזרה ארגונית וכספית של ר' אלכסנדר לוקצקי וחברי הקהילה. השלוחים לבית פרבר, החלו את פעילותם במסירת שיעורי תורה והתוועדויות למבוגרים, לצד פעילות וכינוסים לילדים המפיחים חיים יהודיים וחסידיים בקרב תושבי היישוב.

חב"ד אינפו מאחל לשלוחים החדשים הצלחה רבה בשליחות, ובעיקר בעבודה היחידה שנותרה "קבלת פני משיח צדקנו בפועל ממש"

ארה"ב: משפחת שנוביץ לדירפילד

הרב **חיים יצחק שנוביץ** ומשפחתו יוצאים לדירפילד, אילנוי, שם יפתחו בית חב"ד חדש, סניף של בית חב"ד בהיילנד פארק.

בת-ים הצדיעה לחינוך על טהרת הקודש

לאחר שלש שנות פעילות של גני חב"ד בבת-ים, התקיים בי"ד תמוז אירוע מרשים בסימן "הצדעה לחינוך על טהרת הקודש – בדור הגאולה", מילים המבטאות בתמציתיות את מטרת מוסדות החינוך המפארים את העיר.

כבר בכניסה לאולם המעוצב והערוך לסעודה חגיגית, התקבלו הבאים בתשורה יחודית: חוברת בנושא החינוך במשנתו של מלך המשיח, צנצנת מים חיים ממלך המשיח, חוברת לימוד "עוסקין בבנינו" ועוד.

לאחר תפילת ערבית, פתח המנחה, הרב **מנחם מענדל אקסלרוד** בדברים אודות יחודיות המוסדות ומטרתו של הערב.

הרב **טוביה דורון** קרא עם הקהל את פרקו של הרבי שליט"א מלך המשיח, והקהל צופה בסרטון מבית "לראות את מלכנו" אודות החינוך וחשיבותו מתוך שיחות הרבי שליט"א מלך המשיח לצד קטעים ופנינים מחלוקת דולרים ועוד.

יו"ר המועצה הדתית בעיר, ר' **בני אלחרר**, מעלה על נס את פעילות בית חב"ד בעיר מזה עשרות שנים, בניהולו של השליח הרב ציק. מר **אורי בוסקילה**, מספר על התרשמותו מהפעילות בגנים, בעקבות ביקור שערך בהם עם ראש העיר מר **שלומי לחיאני**.

מנהל בית חב"ד בעיר, הרב **זמרוני ציק**, מדגיש בדבריו את מעלתו של נער וילד יהודי, בפרט בחינוך על טהרת הקודש, כפי שהמוסדות שמו לעצמם לדגש ובמיוחד לאור העובדה כי אנו חיים ב"ימות המשיח". ר' **יפתח לוזיה** משעשע את הקהל בקטע סטנד-אפ המתאר את מעלת גני חב"ד.

הרב **שמעון ויצהנדלר**, ראש ישיבת תומכי תמימים חב"ד בראשון לציון, נושא את המשא המרכזי ומקשר את הדברים להילולת האור החיים שיום פטירתו חל ביום זה. מנהל מוסדות החינוך בבת ים, הרב **בנצי פרישמן**, פונה לקהל ומתאר את מצב המוסדות תוך שהוא מבקש את עזרת המשתתפים באחזקת הגנים והתפתחותם. הוא שולף מטבע של שקל שנשלח ע"י הרבי בשנת תנש"א והקהל מתחרה במשך דקות ארוכות על רכישתו בתרומה לאחזקת הגנים.

הדברים שנשמעו במהלך הערב, מלווים את הקהל, איש איש לביתו ולמקומו להמשך התנופה ואהבת עוד ועוד ילדים וילדות להתחנכות במוסדות החינוך, מתוך מטרה לקרב את הגאולה האמיתית והשלימה, תיכף ומיד ממש.

ניו ג'רסי: אחרי שנים של מאבק - השליח ניצח במשפט

לפני מספר שנים, פנה שליח הרבי בשורט-הילס ניו-ג'רסי, הרב **מענדי בוגומילסקי** לבית-המשפט בתביעה נגד העירייה המקומית. הסיבה לכך הייתה התנגדות העירייה להרחבת שטח בית-הכנסת בו מכהן הרב בוגומילסקי כרב, לתועלת המתפללים הרבים.

ביום שישי י"ג בתמוז, פסק שופט בית-המשפט העליון של מחוז אסקס, סבסטיאן לומברדי, שהצדק עם השליח. השופט נימק את הפסיקה בכך שדחיית העירייה את תכניות הבנייה, הפרו חוקים פדרליים המגנים על מוסדות דת. הוא גם קבע כי העירייה וקבוצת אזרחים שהתנגדו לתוכניות הבנייה של בית הכנסת – ישלמו את שכר-הטרחה של עורך-הדין אשר נשכר מטעם השליח.

"אחרי מאבק שנמשך שנים רבות כל כך, קביעתו של השופט ביום שישי הייתה רגע נפלא שבו חשנו כי הצדק יצא לאור עבורנו", אמרה השליחה הגב' בוגומילסקי".

ארה"ב: מאות שלוחים בכנס JLI

מעל 400 שלוחים השתתפו בכנס השנתי ה-15 של מכון רוהר ללימודי יהדות (JLI) – קורס היהדות הפופולרי בעולם – בכדי לקבל כלים להצלחה בעבודת הקודש להכין את העולם לגאולה על ידי לימוד התורה. בכנס המיוחד שנערך ברובע קווינס שבניו יורק, נאמו אנשי חינוך, משפיעים, רבנים, ואנשי מקצוע, שלימדו את השלוחים במגוון נושאים: כיצד לחדד את כישוריהם במסירת שיעורים, שיווק, מיתוג, גיוס, פדגוגיה וגיוס כספים

הרב **משה קוטלרסקי** דיבר על מחויבותה של משפחת רוהר להרחבה המתמשכת של התוכנית והצלחתה. התומך העיקרי ר' יקותיאל יהודה (ג'ורג') רוהר, סיים את ישיבת המליאה באיזכור אנקדוטות של אביו המנוח, ר' שמואל רוהר ז"ל, ותשוקתו ללימוד תורה וחינוך מבוגרים.

בתום ישיבת המליאה, השלוחים הסבו להתוועדות חסידית וארוחת ערב, ושמעו דברי התעוררות מפי הרב **יוסף יצחק ג'ייקובסון**.

ספר תורה חדש לבית חב"ד בספרטה

מאות מתומכי וידידי בית חב"ד בספרטה, ניו ג'רזי ארה"ב, השתתפו בחגיגות הכנסת ספר תורה חדש לבית חב"ד, שנתרם על ידי משפחות וינטראוב ולואיס. בין האורחים באירוע היו: הרב משה הרסון, ומר גילברט גיבס, ראש העיר ספרטה. בתום כתיבת האותיות האחרונות בספר התורה, יצאה תהלוכה ובראשה ספר התורה ברחובות העיר, מלווה בתזמורת.

מופע "שירים והחלטות טובות" לזכות הרב גל

ביום חמישי, י"ב תמוז, התקיים מופע רב משתתפים שמטרתו "שירים והחלטות טובות", לרפואת הרב מוטי גל השליח ברמת גן וגב' רינת ברנס מקימת המדרשה לבנות ברמת אביב, החולים במחלה ל"ע וזקוקים לרחמי שמים. האירוע נועד לציבור שעדיין אינו שומר תורה ומצוות והופיעו בו זמרים מוכרים ובהם: שולי רנד, אריאל זילבר, דניאל זמיר, ארקדי דוכין, האחים פיאמנטה, דוד ד'אור, האחים אריאל ועוד

כל חב"ד רואה את המודעה הזו!

להבילות פרסום משתלמות תייגו:

נייד: 0525-981-770 | או למייל: beis7701@gmail.com

בית משיח

מרכז חב"ד העולמי

ל ק ב ל ת פ נ י מ ש י ח

הננו להביא את הוראות כ"ק אדמו"ר מלך המשיח שליט"א

להוסיף בתורה ובצדקה בימי "בין־המצרים"

א) להוסיף בהימים דבין המצרים הן ב"משפט" – לימוד התורה, והן ב"צדקה", וע"פ מש"נ "ציון **במשפט** תפדה ושבי' **בצדקה**". ובמיוחד, יש לעסוק בימים אלה בלימוד תורת הבית, לזירוז בניינו במהרה בימינו: **בתורה שבכתב** – פרשיות תרומה, ויקהל-פקודי; יחזקאל, פרקים מ-מ"ג; **בתורה שבעל-פה** – מסכת מידות, **ובהלכה** – הלכות בית הבחירה בספר "משנה תורה" להרמב"ם.

כמו-כן יש להשתדל לערוך סיום מסכת בכל יום מימי תשעת הימים, כדי להוסיף בשמחה המותרת על-פי תורה בימים אלה, ולהמשיך בעריכת הסיומים עד לחמשה עשר באב. לחתום כל סיום בעניין של אהבת ישראל,ולאחר הסיום לעורר אודות ההוספה בנתינת צדקה.

ב) בהימים דבין המצרים גופא – להוסיף בהנ"ל מתקופה פרטית שבהם לתקופה שלאחרי' (עד ר"ח מנ"א, מר"ח מנ"א, שבוע שחל בו ת"ב, ערב ת"ב, ות"ב).

ג) בער"ח מנחם אב להוסיף במיוחד בתורה, תפלה וצדקה. והצדקה – הוצאת ב' סעודות, ומה טוב – של ג' סעודות.

ולהחליט על כל זה **לפני** בין המצרים, ואלה שלא הספיקו להחליט אז, להחליט עד"ז **בהקדם** לאח"ז, ויפה רגע אחת קודם (ע"פ פס"ד שו"ע או"ח סתקע"א ס"ג).

ולהוסיף: מובן אשר אלה שלא עשו בפועל בכהנ"ל **ביומם** – כדאי להשלימם לאחר זה.

ד) להשתדל במיוחד – בכל המבצעים [מבצע: אהבת ישראל, חינוך, תורה, בית מלא ספרים (יבנה וחכמיה), תפלין, מזוזה, צדקה, נש"ק, כשרות האכילה, טהרת המשפחה. אות בספר תורה הכללי].

יחי אדוננו מורנו ורבינו מלך המשיח לעולם ועד

ב"ה

מטה משיח בארץ הקודש
שע"י 'אגודת חסידי חב"ד באה"ק - בנשיאות
כ"ק אדמו"ר שליט"א מלך המשיח'
טל. 03-9607922

בית המקדש

ללמוד, לראות ולחיות

הרב נתן גלבשטיין
בהרצאה מרתקת בנושא 'כלי המקדש'
בליווי מצגת מקורית וייחודית.

הרב דוד רוזנפלד
סיור וירטואלי בבית המקדש השלישי
אפשרות גם בשפה הצרפתית.

ר' כתריאל שוגרמן
אמן ומרצה מומחה בעל-שם עולמי לענייני המקדש
בליווי מצגת מקורית ויחודית. **אפשרות להרצאות באנגלית.**

הרב יהודה לויוב
יו"ר מכון "פאר המקדש" בהרצאה מרתקת במיוחד,
בנושא 'סיור כלי המשכן והמקדש בירושלים'
ע"פ שיטת הרמב"ם וביאורי הרבי מה"מ.

הרב אסף חנוך פרומר
מרצה ומחבר ספרים בנושא 'גילוי מקום המקדש'
בליווי מצגת מרתקת.

הרב מנחם סופר
מחבר ספר "בונה המקדש", בהרצאתו המרתקת בנושא
"סיור במקדש הכללי והפרטי" מלב העולם לנפש האדם.

הרב ישי קלי
סיור ארכיאולוגי בבית המקדש.
מהו סדר הכוהנים בביהמ"ק, בליווי מצגת ייחודית.

הרב חמדי גנץ
הרצאה מרתקת לילדים עם דגם של בית המקדש,
והפעלת הילדים בבניית בית המקדש מלגו
וכן הרצאה מרתקת למבוגרים באמצעות הדגם.

הרב מנחם מקובר
ראש ארגון "והראינו בבנינו" לקידום תודעת המקדש, בהרצאה מאלפת בליווי מצגת מחשב בנושא "המקדש בראי הדורות' מבריאת העולם ועד לבית השלישי. במסגרת ההרצאה ייסקרו תולדות המקדש ובית שני, מבנהו וכלי המקדש.
במצגת משולבים סרטונים תלת מימדיים ותמונות חדשות.

"... שהלימוד הוא מתוך ידיעה והכרה בוודאות גמורה שאין זה "הלכתא למשיחא" כי אם, הלכה למעשה בפועל ברגע שלאחרי-זה, כיוון ש"מקדש העתיד שאנו מצפים בנוי ומשוכלל (כבר עתה) למעלה, ותיכף יגלה ויבוא משמים", ברגע כמימרא!"
(שבת פ' בלק ה'תנש"א)

חסיד, שליח, גבאי, עסקן - התקשר בהקדם למשרדי המטה והזמן הרצאה מרתקת
לימי בין-המיצרים לבית הכנסת, לקהילה, בית חב"ד ומקורבים וכיו"ב שבסביבתך.

כל הקודם זוכה - 054-7410770 ,03-9607922

יחי אדוננו מורנו ורבינו מלך המשיח לעולם ועד

התמונות מתוך האלבום החדש 'אוצר הבית השלישי'

משלוחים לרוב חלקי הארץ

שפע טרי וקפוא

אדלר-בריזל

חלקי עוף, הודו ובקר טרי יום יום

בהכשר המהודר של

הרב לנדא שליט"א

אב"ד ב"ב

שחיטת ליובאוויטש

הפירוק בהשגחת

הרה"ח י.י. ירוסלבסקי שליט"א

רב אב"ד "נחלה" קרית מלאכי

חזה עוף טחון נקי	רק ₪33 לק"ג
עצמות בקר טרי	רק ₪59.90 לק"ג
שעועית ירוקה	רק ₪10.90 ליחידה

*עד גמר המלאי

מבחר בצקים במחירים מיוחדים

להזמנות: 1700-700-804,
או בפקס: 1538-8556513
למקרים דחופים 050-4113114/7

תודה שבחרתם לקנות אצלנו

a0504113114@gmail.com

מכבדים כרטיסי אשראי וצ'ק

ב"ה

dani

קיץ חסידי באורו של משיח - *קצאפ כל השנה!*

שבועיים באווירה חסידית, חמה וסוחפת. אטרקציות, טיולים, פעילויות מרתקות, לימודים מהנים, ועוד הרבה חוויות שישפיעו על ביתך לכל השנה.

הקעמפ יתקיים בקמפוס המפואר והמרווח: 'בית חנה', צפת.

בין התאריכים: כ"ט מנחם אב - י"ב אלול

מוקד הרישום:
077.450.6770

"ומובן, שהשפעת החינוך ד"מחנה קיץ" נמשכת בכל השנה כולה, היינו, שהנהגת הילדים במשך השנה כולה היא ביתר חיות ותוקף אור בכל עניני יהדות, עד שהשנה כולה נעשית שנה של אור וחיות ובריאות, בגשמיות וברוחניות גם יחד"

(מדברי הרבי מה"מ ב' תמוז תשמ"ב)

יחי אדוננו מורנו ורבינו מלך המשיח לעולם ועד

חסידים . . אין משפחה

נולדו במזל"ט

• למשפחת ר' **מנחם מענדל הלוי בורגן**, כפר חב"ד – להולדת הבן; ולזקניהם מרת גיטה בורגן, כפר חב"ד; משפחת ר' ישראל אהרן נפרסטק, כפר חב"ד; משפחת ר' משה נתן לנדו, צפת.

• למשפחת ר' **נתן טסה**, אור יהודה – להולדת הבנים התאומים; ולזקניהם משפחת ר' יהושע טסה, תל אביב; משפחת ר' חנן חסן, אלקנה.

• למשפחת ר' **מאיר יפרח**, כפר חב"ד – להולדת הבן; ולזקניהם משפחת ר' יצחק יפרח, לוד; משפחת ר' יום טוב גינדי, כפר חב"ד.

• למשפחת ר' **שמואל אליעזר הכהן כהן**, נחלת הר חב"ד – להולדת הבן; ולזקניהם משפחת ר' שלום דובער הכהן כהן, נחלת הר חב"ד; משפחת ר' מאיר אורנשטיין, בני ברק.

• למשפחת ר' **יוני הכהן כהנא**, נתניה – להולדת הבן; ולזקניהם משפחת ר' אמיר הכהן כהנא, נתניה; מרת רבקה גבירץ, ירושלים; משפחת ר' יעקב שטיינברגר, ירושלים.

• למשפחת ר' **חנן הלוי לוי**, נתניה – להולדת הבן; ולזקניהם משפחת ר' חיים הלוי לוי, נתניה; משפחת ר' שמריהו דרורי, נתניה.

• למשפחת ר' **שאול לידר**, כפר חב"ד – להולדת הבן; ולזקניהם משפחת ר' צבי לידר, לוד; משפחת הרב דב טברדוביץ, רב ומו"צ כפר חב"ד; משפחת ר' יעקב טברדוביץ, ירושלים; מרת ציפורה הבר, כפר חב"ד.

• למשפחת ר' **יעקב ליפש**, שליח כ"ק אד"ש מה"מ סרטוב, רוסיה – להולדת הבן; ולזקניהם משפחת ר' מרדכי הרשקוביץ, ירושלים; מרת אסתר קורנט, פרדס חנה.

• למשפחת ר' **אביגדור לנדסמן**, צפת – להולדת הבן; ולזקניהם מרת עדינה רובינשטיין, צפת.

• למשפחת ר' **מנחם מענדל מדינה**, קרית אתא – להולדת הבן; ולזקניהם משפחת חיים מדינה, מגדל העמק; מרת רינה הופמן, קרית אתא.

• למשפחת ר' **יהודה מחפוץ**, כפר חב"ד – להולדת הבן; ולזקניהם משפחת ר' ישראל מחפוץ, בני ברק; משפחת ר' ישראל יוסף מדר, כפר חב"ד.

• למשפחת ר' **ישראל דוד מעטוף**, נחלת הר חב"ד – להולדת הבן; ולזקניהם משפחת ר' חיים נח מעטוף, נחלת הר חב"ד; מרת שמש מעטוף, ברקת; משפחת ר' מרדכי סעיד, רחובות.

• למשפחת ר' **מרדכי אהרן פרידמן**, לוד – להולדת הבן; ולזקניהם משפחת ר' שניאור זלמן פרידמן, רחובות; מרת הינדא פרידמן, ירושלים; משפחת ר' גרשון בורקיס, לוד.

• למשפחת ר' **יוסף קורצווייל**, ירושלים – להולדת הבן; ולזקניהם משפחת ר' ליפא קורצווייל, נחלת הר חב"ד; משפחת ר' צבי ויגלר, ירושלים.

• למשפחת ר' **מנחם מענדל קעניג**, שליח כ"ק אד"ש מה"מ ראשון לציון – להולדת הבן; ולזקניהם משפחת ר' אלעזר מרדכי קעניג, משפיע בישיבת חב"ד נצרת עילית; משפחת ר' דוד אלכסנדר זושא קעניג, ירושלים; משפחת הרב מאיר מאירי, רב בית הכנסת 'שערי גאולה' קרית גת.

• למשפחת ר' **דובער קרניאל**, ירושלים – להולדת הבן; ולזקניהם מרת העני קרניאל, כפר חב"ד; משפחת ר' יוסף יצחק איידעלקאפף, ירושלים; מרת תמרה איידעלקאפף, ירושלים.

• למשפחת ר' **יוסף רויטבלט**, נתניה – להולדת הבן; ולזקניהם מרת חיה רויטבלט, כפר חב"ד.

• למשפחת ר' **ישראל שלום שנייבלג**, ירושלים – להולדת הבן; ולזקניהם משפחת ר' פנחס שנייבלג, בני ברק; משפחת ר' יחזקאל בראך, ירושלים.

•

• למשפחת ר' **אברהם איליאגווייב**, שליח כ"ק אד"ש מה"מ דוברובקא, מוסקבה, רוסיה – להולדת הבת; ולזקניהם משפחת איליאגווייב, באר שבע; משפחת זאירוב, תל אביב.

• למשפחת ר' **יוסף גרוזמן**, כפר חב"ד – להולדת הבת; ולזקניהם משפחת ר' שמואל גרוזמן, שליח כ"ק אד"ש מה"מ מגדל; משפחת ר' מאיר צבי גרוזמן, מראשי ישיבת תות"ל כפר חב"ד; משפחת ר' פנחס קארף, משפיע ב'אהלי תורה' קראון הייטס; משפחת ר' משה יצחק ברונשטיין, כפר חב"ד.

• למשפחת ר' **יוסף יצחק וולף**, שליח כ"ק אד"ש מה"מ חרסון, אוקראינא – להולדת הבת **שטערנא שרה**; ולזקניהם מרת בת שבע שוחט (וולף), נחלת הר חב"ד; מרת פעסיא וולף, לוד; משפחת ר' ניסן יוספון, ראשון לציון.

• למשפחת ר' **שלמה דב זלמנוב**, קראון הייטס – להולדת הבת **נחמה דינה**; ולזקניהם משפחת ר' מנחם מענדל זלמנוב, קראון הייטס; משפחת ר' שניאור זלמן איידעלמאן, וינה, אוסטריה; משפחת ר' משה לאזאר, מילאנו, איטליה; משפחת ר' שלום איידעלמן, מרוקו; משפחת ר' מרדכי חן, קראון הייטס.

• למשפחת ר' **שבתי מוזגורשוילי**, לוד – להולדת הבת; ולזקניהם משפחת ר' יצחק מוזגורשוילי, רב שכונת שרת ורב הקהילה הגרוזינית לוד; משפחת ר' בן ציון אריאל מיכאלשוילי, לוד; משפחת ר' מיכאל מוזגורשוילי; משפחת ר' יעקב מיכאלשוילי; מרת נלי מיכאלשוילי; משפחת ר' בן ציון מיכאלשוילי, כפר חב"ד.

• למשפחת ר' **מאיר מור יוסף**, שליח כ"ק אד"ש מה"מ פרדסיה – להולדת הבת; ולזקניהם משפחת ר' עמרם מור יוסף, צפת; משפחת ר' אליהו דהאן, נחלת הר חב"ד.

• למשפחת ר' **מרדכי מיכאלשוילי**, לוד – להולדת הבת; ולזקניהם משפחת ר' אברהם מיכאלשוילי, נחלת הר חב"ד; משפחת ר' בן ציון מיכאלשוילי, לוד; משפחת ר' יעקב מיכאלשוילי, כפר חב"ד; משפחת ר' משה מיכאלשוילי, נחלת הר חב"ד; מרת חנה מיכאלשוילי, לוד.

• למשפחת ר' **מנחם מענדל יונה נבון**, ר"מ בישיבת חב"ד חח"ל נצרת עילית – להולדת הבת **רבקה פערלא**; ולזקניהם משפחת ר' יוסף נבון, צפת; משפחת ר' שמריהו הראל, נצרת עילית; מרת שרה הרלב, כיסופים; מרת מסעודי ממן, נצרת עילית.

• למשפחת ר' **יוסף יצחק עמוס**, לוד – להולדת הבת; ולזקניהם משפחת ר' ציון עמוס, צפת; משפחת ר' מרדכי ריבני, לוד.

• למשפחת ר' **שלום פש**, מנהל בית משיח נחלת הר חב"ד – להולדת התאומות **מירה אורה ורות שמחה**; ולזקניהם משפחת ר' איסר פש, שליח כ"ק אד"ש עין הנציב; משפחת ר' שמריה הלל, לוד.

• למשפחת ר' **אורי קמחי**, נחלת הר חב"ד – להולדת הבת.

• למשפחת ר' **אליהו קעניג**, כפר חב"ד – להולדת הבת; ולזקניהם משפחת ר' יצחק אייזיק קעניג, ר"י תות"ל לוד, ירושלים; משפחת ר' דוד אלכסנדר זושא קעניג, ירושלים; מרת שרה דינה רייטשיק, כפר חב"ד.

• למשפחת ר' **ינון ששון**, ראשון לציון – להולדת הבת; ולזקניהם משפחת ר' חיים ששון, ביתר עילית; משפחת ר' אליהו דהאן, נחלת הר חב"ד.

הגיעו למצוות

• למשפחת ר' **שמריהו וינדבאום**, צבאות ה', קראון הייטס – להגיע הבן הת' **מנחם מענדל** למצוות.

• למשפחת ר' **אשר משה**, צפת – להגיע הבן הת' **נהוראי מאיר** למצוות.

• למשפחת ר' **דניאל עמאר**, מונטריאול, קנדה – להגיע הבן הת' **יוסף יצחק** למצוות.

• למשפחת ר' **בנימין משה ריבקין**, כפר חב"ד – להגיע הבן הת' **שניאור זלמן צבי** למצוות.

באו בקשרי שידוכין

• למשפחת ר' **הרצל אלפי**, רמת גן – לבוא הבן הת' **אלעד** בקשרי שידוכין עב"ג **יסכה** למשפחת ר' **חיים פרץ**, נתיבות.

• למשפחת **בבלסקי**, קרית שמונה – לבוא הבן הת' **זיו** בקשרי שידוכין עב"ג **עטרה** למשפחת ר' **שמעון דדון**, קרית אתא.

• למשפחת ר' **משולם גדסי**, קרית גת – לבוא הבן הת' **לוי יצחק** בקשרי שידוכין עב"ג **חיה מושקא** למשפחת ר' **חיים אהרון**, ר"י תות"ל 'מאור מנחם' רחובות, כפר חב"ד; ולזקניהם משפחת ר' שלום אהרון, כפר סבא; מרת אורה זוהר, בני ברק.

• למשפחת **וייסגרבר**, מודיעין – לבוא הבן הת' **איתן ישראל** בקשרי שידוכין עב"ג **רונית** למשפחת ר' **ראובן סנדרוביץ'**, הרצליה.

• למשפחת ר' **אברהם ליפשיץ**, ביתר עילית – לבוא הבן הת' **מנחם מענדל** בקשרי שידוכין עב"ג **חיה** למשפחת ר' **דוד הורביץ**, לוד.

• למשפחת ר' **עובדיה מעטוף**, לוד – לבוא הבן הת' **שניאור זלמן** בקשרי שידוכין עב"ג **קארין אפרת** למשפחת ר' **יצחק סלמה**, תל אביב.

• למשפחת **קונין**, אשדוד – לבוא הבן הת' **דוד ישראל מאיר** בקשרי שידוכין עב"ג **מנוחה רחל** למשפחת ר' **אליהו רוסין**, אלעד.

לעדכונים – שלחו מייל:
chsidim@gmail.com

הזוכים בפרס הגדול במבצע הקיץ הענק של עוף אנ"ש: משפחת אנטורג מחיפה

בימים אלה הסתיים בהצלחה רבה מבצע הקיץ הענק של "עוף אנ"ש", במסגרתו מדי שבוע, במהלך ארבעת שבועות המבצע, הוגרלו 3 שוברים על סך 250 ₪ כל אחד, והפרס הגדול, חופשה משפחתית של חברת הנופש המובילה "תורפלוס".

בזק במבצע לעוברי הדירות: חודש חינם לשירותי הטלפון

'בזק' מעניקה הטבה ללקוחות החברה, העוברים דירה בחודשי הקיץ, במסגרתה כל מי שיעביר איתו את הקו של בזק ייהנה מחודש חינם על קו הטלפון, הכולל דמי שימוש, כאשר לקוחות המסלולים ייהנו גם מחודש זיכוי בגין המסלול, ושירותי ערך מוסף (תא קולי, שיחה מזוהה, אנטי וירוס ועוד). בנוסף, העתקת קו הטלפון תתבצע בחינם. המבצע בתוקף עד י"ד תשרי תשע"ד – 18/9/2013.

חודשי הקיץ ידועים כ"עונה החמה" של מעברי הדירות, כאשר מידי שנה נרשמים בבזק כ- 120 אלף מעברי דירות. מדובר בעלייה של 30%, לעומת שאר חודשי השנה. לקוח 'בזק' שיעבור דירה בחודשי הקיץ יוכל לחסוך עד 400 שקל בחשבון בזק, כאשר בזק תאפשר חיסכון נוסף באמצעות הטבות נוספות ברשתות הום סנטר, מחסני תאורה, AIG, בנק דיסקונט ועוד.

חברת הקפה של שטראוס מרחיבה את מותג שוקולית ומשיקה טעם חדש - שוקולית שוקו בננה

שוקולית הינו מותג ותיק, מוכר ואהוב על הילדים (וגם על מבוגרים שגדלו עליו וממשיכים לצרוך אותו) וכבר שנים רבות שהוא מוביל את קטגוריית אבקות השוקו עם נתח שוק של 79% (כספי, סטורנקסט אוקטובר 2012). בימים אלה, יוצאת חברת הקפה של שטראוס בטעם חדש – שוקולית שוקו בננה. **מחיר צרכן מומלץ:** כ- 12 ₪ (המחיר נקבע ע"י הקמעונאי). **כשרות: בד"ץ העדה החרדית**

מטרנה, עם הרכיב הייחודי שהוכח מחקרית כמסייע לעיכול קל של תינוקך...

תינוק בא לעולם, את האמא יודעת שמעכשיו הוא כל עולמך ואת תעשי הכל כדי שיגדל ויפתח. עם תחליפי החלב של מטרנה את יכולה להיות רגועה. מטרנה היא החברה הגדולה בישראל לתחליפי חלב לתינוקות עם תחליף החלב הכי קרוב לאמא.

מטרנה מהדרין שלב 1 הוא תחליף החלב היחידי בכשרות מהדרין המכיל את שמן הבטאפלמיטאט – שהוכח מחקרית כמקל על העיכול מונע היווצרות אבני צואה ובכך מפחית תופעות כמו גזים ועצירות.

גלידות נסטלה פותחת בסערה את עונת הקיץ

הקיץ ממש כאן: שמש, חום, ים, כובע ושמשיות וכולנו רוצים להתרענן עם גלידה קרירה וטעימה של נסטלה. עכשיו יש לכם עוד כמה סיבות נהדרות להתענג על שלגון ואולי תזכו בפרסים נפלאים.

בכל שבוע, תזכה משפחה בזוג כרטיסי טיסה חלומית לאירופה ואלף דולר לקניות. בנוסף, יזכו חמישים משפחות בגלידות נסטלה לכל עונת הקיץ.

איך משתתפים במבצע? פשוט מאוד: קונים ממגוון הגלידות של נסטלה המשתתפות במבצע, מתקשרים לטלמסר 036060670, משאירים את מס' הנומרטור ותאריך הייצור המופיעים על גבי האריזה ונכנסים להגרלה הגדולה. ככל שתיהנו יותר מגלידות נסטלה תגדילו את סיכוייכם לזכות.

ניתן להשתתף מספר פעמים, המבצע יתקיים עד ב' אלול תשע"ג (8.8.2013)

פרסיל - הג'ל הנמכר ביותר

עם נתח שוק של יותר מ44%, פרסיל ג'ל מובילה את שוק מוצרי הג'ל - אתם החלטתם – פרסיל ג'ל

פרסיל הינו מוביל המהפכה הצרכנית של השימוש בג'ל לניקוי הכביסה ושומר על מעמדו כג'ל הנמכר ביותר בשנים האחרונות.

על פי נתוני דוח נילסן עולה כי פרסיל ג'ל 3 ליטר הינו המוצר - הפריט הנמכר ביותר בכל קטגוריית הכביסה בישראל בשנים האחרונות (יותר מכל אבקה, ג'ל או טבליות של כל אחד מהמתחרים בשוק) והינו ג'ל הכביסה הנמכר ביותר.

פרסיל ג'ל, פרי פיתוח מעבדות הנקל, מאופיין בפורמולה איכותית וייחודית המכילה ריכוז גבוה של חומרים פעילים. התוצאה היא ניקוי עמוק ויסודי, הסרה של כתמים קשים והענקת ניחוח מרענן הנשאר על הבד לאורך זמן. בשל יכולות הניקוי הגבוהות, פרסיל ג'ל משמש גם כמסיר כתמים באמצעות טיפול מקומי בכתמים לפני הכביסה.

במחנה צבאות השם

תנועת הנוער
'צבאות השם', ארץ הקודש

חיים עם הזמן

אֲדוֹנִי הַנָּכְבָּד, זֶה עַתָּה נִכְנַסְתָּ לְכַהֵן בְּתַפְקִיד חָדָשׁ. אַתָּה מִתְרַגֵּשׁ?

בְּוַדַּאי. הוֹן רַב הִשְׁקַעְתִּי כְּדֵי לִזְכּוֹת בַּמִּשְׂרָה. מָה אֹמַר לְךָ? זֶה שָׁוֶה כָּל פְּרוּטָה.

יֵשׁ לְךָ הַעֲרָכָה כַּמָּה זְמַן תִּשָּׁאֵר בַּתַּפְקִיד?

לֹא יוֹתֵר מִשָּׁנָה.

וּמַה יִקְרֶה אַחֲרֵי שָׁנָה, יְפַטְּרוּ אוֹתְךָ?

לֹא. בְּתֹם שָׁנָה לְכָל הַיּוֹתֵר, אַחְזִיר אֶת נִשְׁמָתִי לְיוֹצְרָהּ.

כֵּיצַד הִנְּךָ יָכֹל לְשַׁעֵר אֶת יוֹם מוֹתְךָ?

זוֹ לֹא הַשְׁעָרָה. זוֹ עֲבֻדָּה מוּכַחַת. מִנְּסָיוֹן.

אֵיזֶה נִסָּיוֹן?

נִסָּיוֹן שֶׁל אֲחֵרִים. לֹא שַׂמְתָּ לֵב לַתַּחְלוּפָה הַגְּבוֹהָה שֶׁל הַכֹּהֲנִים הַגְּדוֹלִים בַּשָּׁנִים הָאַחֲרוֹנוֹת? כָּכָה זֶה. אָדָם בִּלְתִּי טָהוֹר וּבִלְתִּי רָאוּי הִנְּכָנָס לְקֹדֶשׁ הַקָּדָשִׁים, דָּמוֹ בְּרֹאשׁוֹ.

אַתָּה פּוֹחֵד מֵהַמָּוֶת הַצָּפוּי לְךָ?

פּוֹחֵד?! שֶׁלַּמְתִּי הוֹן תּוֹעָפוֹת כְּדֵי לִקְנוֹת אֶת מִשְׂרַת הַכֹּהֵן הַגָּדוֹל. עָשִׂיתִי זֹאת מִתּוֹךְ יְדִיעָה בְּרוּרָה מַהוּ הֶעָתִיד הַצָּפוּי לִי.

שָׁוֶה לְךָ לְקַפֵּד אֶת הַחַיִּים רַק בִּשְׁבִיל לִהְיוֹת "כֹּהֵן גָּדוֹל" לְמֶשֶׁךְ שָׁנָה לְכָל הַיּוֹתֵר?

הַכֹּל שָׁוֶה בִּשְׁבִיל לְהַכְנֵס פַּעַם אַחַת לְקֹדֶשׁ הַקָּדָשִׁים... הַגְּלוּי הֶעָצוּם שֶׁל הָאוֹר הָאֱלֹקִי... שָׁוֶה לָמוּת בִּשְׁבִיל זֶה.

אֵיךְ קוֹרְאִים לַלִּשְׁכָּה שֶׁלְּךָ?

הַיּוֹם קוֹרְאִים לָהּ 'לִשְׁכַּת פַּרְהֶדְרִין'. פַּעַם, קָרְאוּ לָהּ 'לִשְׁכַּת הָעֵץ'.

לָמָּה הֶחְלִיפוּ אֶת הַשֵּׁם?

הָעֵץ הוּא סֵמֶל לַאֲרִיכוּת יָמִים, כְּמוֹ שֶׁנֶּאֱמַר בַּנָּבִיא: "כִּימֵי הָעֵץ יְמֵי עַמִּי". כַּיּוֹם, כְּשֶׁהַכֹּהֲנִים הַגְּדוֹלִים מִתְחַלְּפִים כָּל שָׁנָה, הֶעֱדִיפוּ לָתֵת לְלִשְׁכַּת הַכֹּהֵן אֶת הַשֵּׁם 'פַּרְהֶדְרִין' – שֶׁמַּשְׁמָעוּתוֹ 'פְּקִידֵי הַמֶּלֶךְ', שֶׁגַּם הֵם מִתְחַלְּפִים וְעוֹבְרִים מִתַּפְקִידָם מִדֵּי שָׁנָה.

בַּל נִשְׁכַּח שֶׁגַּם בִּתְקוּפָתֵנוּ הַיְרוּדָה הָיוּ מִסְפָּר כֹּהֲנִים גְּדוֹלִים צַדִּיקִים שֶׁהֶאֱרִיכוּ יָמִים. רַבִּי יוֹחָנָן, לְדֶגְמָא, שִׁמֵּשׁ שְׁמוֹנִים שָׁנָה בַּבַּהֲנָה, יִשְׁמָעֵאל בֶּן פָּאבִי כֹּהֵן בְּמֶשֶׁךְ עֶשֶׂר שָׁנִים, רַבִּי אֶלְעָזָר בֶּן חַרְסוֹם שִׁמֵּשׁ אַחַת עֶשְׂרֵה שָׁנָה, וְעוֹד...

נָכוֹן. הָיוּ כַּמָּה צַדִּיקִים גַּם כֵּן...

וְגַם בִּימֵיהֶם נִקְרְאָה לִשְׁכַּת הַכֹּהֵן הַגָּדוֹל 'לִשְׁכַּת פַּרְהֶדְרִין', הַמּוֹרֶה עַל תַּחְלוּפָה מִדֵּי שָׁנָה. מַדּוּעַ בִּזְמַנָּם לֹא הֶחְזִירוּ אֶת שֵׁם הַלִּשְׁכָּה לְ'לִשְׁכַּת הָעֵץ', שֶׁמּוֹרֶה עַל אֲרִיכוּת יָמִים?

בְּתַחְלוּפַת הַכֹּהֲנִים הַמִּתְקַיֶּמֶת מִדֵּי שָׁנָה, נִתָּן לִמְצֹא גַּם פַּן חִיּוּבִי. הַתַּחְלוּפָה הַגְּבוֹהָה, הִיא גַּם סֵמֶל לַעֲבוֹדַת הַתְּשׁוּבָה. כַּאֲשֶׁר אָדָם עוֹשֶׂה תְּשׁוּבָה הוּא 'מִתְחַלֵּף'. מְצִיאוּתוֹ מְשֻׁתֶּנֶת לְגַמְרֵי. הוּא אֵינֶנּוּ אוֹתוֹ אָדָם שֶׁחָטָא. 'לִשְׁכַּת פַּרְהֶדְרִין' בְּמוּבָנָהּ הַפְּנִימִי, מְבַטֵּאת אֶת תְּנוּעַת הַתְּשׁוּבָה, שֶׁגּוֹרֶמֶת לָאָדָם לְהִשְׁתַּנּוֹת מִקָּצֶה לְקָצֶה וּ'לְהַחְלִיף צוּרָה'.

תַּחְלוּפָה כָּזוֹ הִיא רְצוּיָה בְּהֶחְלֵט... וּמַה עִם הַגָּלוּת, מָתַי הִיא מִתְחַלֶּפֶת לִגְאֻלָּה?

ע"פ לקו"ש חכ"ח ע' 219)

מְזוּזוֹת שֶׁהִצִּילוּ
שעת סיפור
עמוד 2

קְטוֹרֶת וּבְשָׂמִים
בין מנחה למעריב
עמוד 6

יְלדוֹת סוֹעֶרֶת בְּתֵל-אָבִיב
חיילי המשיח
עמוד 9

יחי אדוננו מורנו ורבינו מלך המשיח לעולם ועד

מאת: י. שרייבר

הַמִּקְלָט שֶׁבּוֹ שָׁכַן מוֹעֲדוֹן "צִבְאוֹת הַשֵּׁם" – הָיָה מָלֵא בְּשַׂקִּי בְּרֶזֶנְט מְלֵאוֹת בְּקֻפְסָאוֹת צִבְעוֹנִיּוֹת. מֶעְנְדִּי עָמַד וּמָנָה בְּאָצְבְּעוֹתָיו אֶת הַשַּׂקִּים. "אַרְבָּעִים!" הִכְרִיז בַּעֲלִיצוּת. "בְּכָל שַׂק יֵשׁ כְּמָאתַיִם קֻפּוֹת, סַךְ הַכֹּל – שְׁמוֹנֶה אֲלָף קֻפּוֹת! הַתְּחָלָה טוֹבָה!" הִמְשִׁיךְ אֶת הַכְּרָזוֹתָיו לַחֲלַל הַחֶדֶר.

חַיִּימְק'ה יָשַׁב בְּטַבּוּרוֹ שֶׁל הַחֶדֶר עִם דַּפֵּי טַבְלָאוֹת, מְחֻיָּךְ. הוּא סִמֵּן אֶת מִסְפַּר בָּתֵּי-הָאָב בָּהֶם הֵם מִתְכּוֹנְנִים לְחַלֵּק קֻפּוֹת, וְהִגִּיעַ כְּמַעַט לִשְׁמוֹנֶה אֲלָף. "אֵיךְ הוּא יָדַע, הַתּוֹרֵם?" שָׁאַל חַיִּימְק'ה בְּעוֹד הַחִיּוּךְ לֹא מָשׁ מִפָּיו. "אֲפִלּוּ יִשָּׂאֲרוּ לָנוּ כַּמָּה קֻפּוֹת 'סְפֶּר'. נוּכַל לְחַלֵּק בְּעוֹד כַּמָּה בָּתִּים".

* * *

כְּמוֹ תָּמִיד, הַכֹּל הִתְחִיל בְּיוֹם אֶחָד שִׁטּוּף-שֶׁמֶשׁ, כַּאֲשֶׁר מֶעְנְדִּי פָּסַע בַּמֶּרְכָּז הַמִּסְחָרִי בְּמִסְגֶּרֶת הַמִּסְלוּל הַיּוֹמִי שֶׁלּוֹ. מֵאוֹת בַּעֲלֵי-חַיָּיוֹת 'זָכוּ' לְקֶשֶׁר יוֹמְיוֹמִי אִתּוֹ, וְהוּא מְצִדּוֹ – לֹא אוּכְזָב: הַנָּחַת תְּפִלִּין, דְּבַר תּוֹרָה מְשֻׁלָּב (אֵיךְ לֹא) בְּמֶסֶר עַל מָשִׁיחַ וְהַגְּאֻלָּה, אוֹת בְּסֵפֶר הַתּוֹרָה, מְזוּזוֹת וּתְפִלִּין לְבְדִיקָה, וְעוֹד וְעוֹד. לֹא הָיָה חָסֵר מַה לַּעֲשׂוֹת בַּמֶּרְכָּז הַמִּסְחָרִי: עִם בַּעֲלֵי הַחַיָּיוֹת, עִם הָעוֹבְדִים וְעִם הַ... קוֹנִים, הָעוֹבְרִים וְהַשָּׁבִים.

וְ... אָה, עוֹד מַשֶּׁהוּ הָיָה בֵּין שְׁלַל תַּפְקִידָיו שֶׁל מֶעְנְדִּי: לְרוֹקֵן אֶת הַקֻּפּוֹת שֶׁל בֵּית חַבַּ"ד לְתוֹךְ שַׂקִּית מְיֻחֶדֶת, וּלְהַעֲבִירָהּ לְיָדֵי חַיִּימְק'ה, הַשָּׁלִיחַ שֶׁמְּמֻנֶּה עַל הַתְּרוּמוֹת לְבֵית חַבַּ"ד.

בִּימֵי שְׁלִשֶׁת הַשָּׁבוּעוֹת בְּמְיֻחָד, יָדָיו שֶׁל מֶעְנְדִּי מְלֵאוֹת עֲבוֹדָה. הוּא מַסְבִּיר לְכָל מִי שֶׁמְּעֻנְיָן לִשְׁמֹעַ, שֶׁאִם אֲנַחְנוּ רוֹצִים לַחְזֹר לְבֵית הַמִּקְדָּשׁ, לַעֲלוֹת לָרֶגֶל וּלְהַקְרִיב קָרְבָּנוֹת – עָלֵינוּ לְהַרְבּוֹת בִּצְדָקָה, כְּמוֹ שֶׁאוֹמֵר הַפָּסוּק "וְשָׁבְיָה – בִּצְדָקָה".

מֶעְנְדִּי פִּתַּח שִׁיטָה מְיֻחֶדֶת בְּאֶמְצָעוּתָהּ הוּא מְזַכֶּה יְהוּדִים רַבִּים בְּמִצְוַת הַצְּדָקָה. הוּא לֹא מְחַכֶּה שֶׁהֵם יוֹצִיאוּ כַּמָּה מַטְבְּעוֹת מֵהַכִּיס, אֶלָּא שׁוֹלֵף מֵהַנַּרְתִּיק אֶת הַמַּטְבְּעוֹת שֶׁהֵכִין מֵרֹאשׁ... הַיְהוּדִי שֶׁמְּמוּלוֹ, רוֹצֶה כַּמּוּבָן לְתָרֹם גַּם מִשֶּׁלּוֹ בְּאֹפֶן אִישִׁי, וּמוֹצִיא גַּם הוּא מֵהַכִּיס כַּמָּה מַטְבְּעוֹת.

בְּאוֹתוֹ יוֹם שִׁטּוּף-שֶׁמֶשׁ, הֵבִין מֶעְנְדִּי שֶׁאִם הוּא רוֹצֶה לִהְיוֹת הַשָּׁלִיחַ שֶׁמֵּבִיא אֶת הַגְּאֻלָּה – הוּא חַיָּב לְהַרְחִיב אֶת מַעְגַּל תּוֹרְמֵי הַצְּדָקָה. הֲלֹא זוֹ הַמִּצְוָה עָלָיו נֶאֱמַר שֶׁהִיא גְּדוֹלָה בְּכָךְ שֶׁמְּקָרֶבֶת אֶת הַגְּאֻלָּה!

לֹא לְחִנָּם, הִרְהֵר מֶעְנְדִּי, הִכְרִיז הָרַבִּי מֶלֶךְ הַמָּשִׁיחַ שְׁלִיטָ"א עַל מִבְצָע זֶה. הֲרֵי מַשְׁאַת נַפְשׁוֹ הַקְּדוֹשָׁה שֶׁל הָרַבִּי זוֹ הֲבָאַת הַגְּאֻלָּה הָאֲמִתִּית וְהַשְּׁלֵמָה, וּלְשֵׁם כָּךְ יֵשׁ לְהַגְדִּיל אֶת מַעְגַּל הַתּוֹרְמִים צְדָקָה, לֹא רַק בִּשְׁבִיל הַצְּלָחַת הַמּוֹסָדוֹת, אֶלָּא בִּשְׁבִיל הַמַּטָּרָה הָעִקָּרִית: לִהְיוֹת שֻׁתָּפִים בַּהֲבָאַת הַגְּאֻלָּה!

לָכֵן, לֹא מִשָּׁנָה כַּמָּה תּוֹרְמִים. הָרַבִּי כְּבָר אָמַר שֶׁיִּתָּכֵן שֶׁכְּדֵי שֶׁהַגְּאֻלָּה תָּבוֹא, חָסֵר עוֹד מַטְבֵּעַ אֶחָד שֶׁיֵּשׁ לָתֵת לִצְדָקָה. זֶה מַה שֶּׁמְּמֻנָּה אֶת מֶעְנְדִּי בִּפְעִילוּתוֹ בְּ'מִבְצַע צְדָקָה'.

וְזֶה גַּם מַה שֶּׁמְּמֻנָּה אוֹתוֹ עַכְשָׁו, בַּתָּכְנִית הַמַּבְרִיקָה שֶׁעָלְתָה בְּמֹחוֹ בְּעוֹדוֹ מִסְתּוֹבֵב בֵּין הַחַיָּיוֹת: לְהָבִיא אֶת מִבְצַע צְדָקָה שֶׁל הָרַבִּי לְתוֹךְ הַבַּיִת!

בַּשְּׁכוּנָה הַזּוֹ בִּלְבַד יֵשׁ כַּמָּה אַלְפֵי בָּתֵּי-אָב, מִשְׁפָּחוֹת שֶׁל מְבֻגָּרִים, זְקֵנִים אוֹ זוּגוֹת צְעִירִים. אֶת כֻּלָּם אֶפְשָׁר לְזַכּוֹת בְּמִבְצַע צְדָקָה בְּצוּרָתוֹ הַמִּינִימָלִית: קֻפַּת צְדָקָה אַחַת בַּבַּיִת, כְּדֵי לְתָרֵם מַטְבֵּעַ אַחַת בִּזְמַן הַבִּשּׁוּלִים, וּמַטְבְּעוֹת לִפְנֵי הַדְּלָקַת נֵרוֹת.

כְּכָל שֶׁמֶּעְנְדִי הִמְשִׁיךְ לְהִסְתּוֹבֵב, גָּמְלָה הַהַחְלָטָה בְּלִבּוֹ יוֹתֵר וְיוֹתֵר, וְהֶעֱמִיקָה שָׁרָשִׁים. הוּא יִשַּׁתֵּף בָּרַעְיוֹן הַזֶּה אֶת אִיצִיק וְחַיִּימְקֶ'ה, חֲבֵרָיו לַשְּׁלִיחוּת, וְהֵם יַחְשְׁבוּ יַחַד אֵיךְ מוֹצִיאִים אֶת הָעִנְיָן הַזֶּה לַפֹּעַל.

* * *

וְכָךְ אָכֵן הָיָה. הֵם יָשְׁבוּ סְבִיב הַשֻּׁלְחָן הֶעָגֹל, מַעֲלִים רַעְיוֹנוֹת לְבִצּוּעַ, וּמְרִימִים טֶלֶפוֹנִים לִנְדִיבִים אִתָּם הֵם עוֹמְדִים בְּקֶשֶׁר.

לֹא הָיָה צֹרֶךְ בְּטֶלֶפוֹנִים רַבִּים כָּל כָּךְ. אַחֲרֵי כַּמָּה נְדִיבִים שֶׁהִסְכִּימוּ לָתֵת הִשְׁתַּתְּפוּת חֶלְקִית, הִגִּיעָה הַשִּׂיחָה הַגּוֹאֶלֶת עִם אַחַד הַנְּדִיבִים שֶׁל בֵּית חַבַּ"ד, שֶׁעַד הַיּוֹם לֹא תָּרַם תְּרוּמוֹת גְּדוֹלוֹת כָּל כָּךְ בְּכַמּוּת. מִסְתַּבֵּר, שֶׁהַיּוֹם הַזֶּה הוּא הִרְוִיחַ סְכוּם עָתָק בְּעִסְקָה מְצֻלַּחַת, וְאֶת הַמַּעֲשֵׂר הוּא מְעֻנְיָן לְהַעֲבִיר לַבַּיִת חַבַּ"ד שֶׁעוֹמֵד אִתּוֹ בְּקֶשֶׁר רָצוּף.

עַל אֶתָּר, הוּא הֶחְלִיט לְמַמֵּן אֶת הַדְּפָסַת וְיצּוּר כָּל הַקֻּפּוֹת. זֶה כָּלַל אֶת עֲלוּת הַקֻּפָּה הַמְּפֹאֶרֶת, עִצּוּב מַדְבֵּקָה מְיֻחֶדֶת עִם פְּרָטֵי בֵּית חַבַּ"ד וְהַדְבָּקָתָהּ, אֲרִיזַת הַקֻּפּוֹת וְהוֹבָלָתָן לְמִקְלָט "צִבְאוֹת הַשֵּׁם" שֶׁל בֵּית חַבַּ"ד.

"מַה שֶּׁמְּיֻחָד בּוֹ" שָׂח חַיִּימְקֶ'ה בְּאָזְנֵי מֶעְנְדִי, "שֶׁהוּא הִתְעַקֵּשׁ עַל כָּךְ שֶׁקֻּפַּת הַצְּדָקָה תִּהְיֶה מְפֹאֶרֶת, מְעֻצֶּבֶת כָּרָאוּי, כְּדֵי שֶׁתִּמְשֹׁךְ אֶת הָאֲנָשִׁים לִתְרֹם לִצְדָקָה".

"נָכוֹן" הִנְהֵן מֶעְנְדִי בְּרֹאשׁוֹ, בְּעוֹדוֹ מִתְבּוֹנֵן עַל הַקֻּפָּה. "כָּזוֹ קֻפָּה יַסְכִּים כָּל אֶחָד לְהַכְנִיס לַבַּיִת. זֶה יָפֶאר לוֹ אֶת הַסָּלוֹן אוֹ אֶת הַמִּטְבָּח, כְּמוֹ קִשּׁוּט יְהוּדִי לְבַיִת יְהוּדִי".

חַיִּימְקֶ'ה הִסְכִּים עִם כָּל מִלָּה שֶׁיָּצְאָה מִפִּיו שֶׁל מֶעְנְדִי. בְּיָדָיו, אָחַז אֶת הָרְשִׁימוֹת הַמְּפֹרָטוֹת שֶׁל הַתּוֹשָׁבִים – רְשִׁימוֹת אוֹתָם קִבְּלוּ מִוַּעַד הַשְּׁכוּנָה שֶׁמְּשַׁתֵּף פְּעֻלָּה עִם בֵּית חַבַּ"ד מֵאָז הֶקָּמָתוֹ. "עַכְשָׁו צָרִיךְ לַעֲקֹב אַחֲרֵי כָּל מִי שֶׁהִסְכִּים לְקַבֵּל קֻפָּה, לִרְשֹׁם זֹאת בִּרְשִׁימָה, וּפַעַם בְּשָׁנָה 'לִקְפֹּץ' אֲלֵיהֶם הַבַּיְתָה וּלְרוֹקֵן אֶת הַקֻּפָּה".

"אֲנִי לוֹקֵחַ זֹאת עַל עַצְמִי" הִצְהִיר מֶעְנְדִי. הוּא חָשַׁב עַל כָּךְ כְּבָר בִּרְגָעֵי הַתִּכְנוּן שֶׁל הַמִּבְצָע הַגָּדוֹל, בְּאֶמְצַע הַסִּיבּוּב שֶׁל הַ'מִּבְצָעִים'. "נָכוֹן, זֶה יִקַּח לִי יוֹתֵר זְמַן מֵהַיּוֹם, אֲבָל זֶה שָׁוֶה". פָּנָיו עָטוּ מַבָּט רְצִינִי, וְהוּא הִסְבִּיר אֶת כַּוָּנָתוֹ: "זֶה לֹא רַק סְכוּמֵי הַכֶּסֶף שֶׁיַּגְדִּילוּ אֶת הַפְּעִילוּת שֶׁל בֵּית חַבַּ"ד. מְדֻבָּר כָּאן עַל תֵּרוּץ לְבִקּוּר-בַּיִת רוּחָנִי: פְּשׁוּט לַעֲזֹר לְתוֹשָׁבֵי הַשְּׁכוּנָה בְּרוּחָנִיּוּת!".

חַיִּימְקֶ'ה הִתְפַּעֵל מִכִּוּוּן מַחְשַׁבְתּוֹ שֶׁל מֶעְנְדִי. "זֶה כִּוּוּן מַחְשָׁבָה שֶׁל שָׁלִיחַ!". הוּא כִּמְעַט קָפַץ מִמְּקוֹמוֹ מֵרֹב הִתְפַּעֲלוּת. אֲבָל מֶעְנְדִי עָצַר בַּעֲדוֹ. "זֶה מְאוֹד פָּשׁוּט: כַּאֲשֶׁר כָּל הַסִּבָּה שֶׁמַּתְרִימִים יְהוּדִי הִיא בִּגְלַל שֶׁהָרַבִּי מֶלֶךְ הַמָּשִׁיחַ אוֹמֵר – כָּל הָעִנְיָן הַזֶּה הוֹפֵךְ לְמִבְצָע קָדוֹשׁ, וְלָכֵן הוּא רַק תֵּרוּץ לְהַשְׁפָּעָה רוּחָנִית".

מֶעְנְדִי הִרְהֵר עוֹד קְצָת, וְחָתַם אֶת שִׂיחָתָם: "עֶצֶם הָעֲבוֹדָה שֶׁיְּהוּדִי נוֹתֵן לִצְדָקָה, כְּבָר מַשְׁפִּיעָה עַל לִבּוֹ וְעַל מֹחוֹ שֶׁיִּפְתְּחוּ לְעִנְיְנֵי קְדֻשָּׁה, תּוֹרָה וּמִצְווֹתֶיהָ. וְאִם הַמֹּחַ וְהַלֵּב נִפְתָּחוּ – צָרִיךְ לְנַצֵּל אֶת זֶה. אֲנַחְנוּ הֲרֵי שְׁלוּחִים שֶׁל הָרַבִּי!".

הִכְנַסְתִּי אוֹתוֹ עָמֹק לְתוֹךְ הַתִּיק, שׂוֹמֵר עָלָיו מִפְּנֵי הָרוּחוֹת הָעַזּוֹת שֶׁנָּשְׁבוּ בַּחוּץ. קִוִּיתִי שֶׁהוּא יִשָּׁאֵר חָדָשׁ וְנָקִי, בְּדִיוּק כְּמוֹ שֶׁקִּבַּלְתִּי אוֹתוֹ, אַךְ אָז הִגִּיעַ הַמָּטָר, וְהִשְׁאִיר אֶת הָעָלוֹן הֶחָדָשׁ סָחוּט וּבָלוּי מֵרֹב מַיִם.

הָיָה זֶה בְּבֹקֶר אֶחָד, שֶׁל שִׁלְהֵי חֹדֶשׁ מַר-חֶשְׁוָן. כַּאֲשֶׁר נִכְנַסְתִּי לְכִתָּתִי, הִרְגַּשְׁתִּי מִיָּד בִּתְנוּעָה בִּלְתִּי רְגִילָה הָעוֹמֶדֶת בָּאֲוִיר. כָּל חַבְרֵי הַכִּתָּה הִתְאַסְפוּ מִסָּבִיב לְאֶחָד הַשֻּׁלְחָנוֹת, מְעַיְּנִים בְּמַשֶּׁהוּ שֶׁעָמַד עַל הַשֻּׁלְחָן, כְּשֶׁהִתְקָרַבְתִּי יוֹתֵר גִּלִּיתִי אֶת לֵוִי, נְצִיג הַתַּלְמוּד תּוֹרָה שֶׁלָּנוּ יוֹשֵׁב בַּמֶּרְכָּז, וּמִסְבִיבוֹ מְפֻזָּרִים שִׁלשָׁה עֲלוֹנִים שֶׁל 'מַמְשִׁיכִים לְהִלָּחֵם'.

יֵשׁ! קָפַצְתִּי בְּהִתְרַגְּשׁוּת, הֶעָלוֹן הֶחָדָשׁ הִגִּיעַ, הֶעָלוֹן 'מַמְשִׁיכִים לְהִלָּחֵם' הָרִאשׁוֹן שֶׁל קֶעמְפּ 'אוֹרוֹ' שֶׁל מָשִׁיחַ!

כָּל כָּךְ חִכִּיתִי לָרֶגַע הַזֶּה, מֵאָז יוֹמוֹ הָאַחֲרוֹן שֶׁל הַקֶּעמְפּ וְעַד עַכְשָׁיו. בְּכָל פַּעַם שֶׁהַמְפַקֵּד הִתְקַשֵּׁר - הַשְּׁאֵלָה הָרִאשׁוֹנָה שֶׁשָּׁאַלְתִּי אוֹתוֹ הָיְתָה: מַה עִם הֶעָלוֹן? וְכָעֵת, הִנֵּה זֶה בָּא.

כְּשֶׁהִתְקָרַבְתִּי לַשֻּׁלְחָן, הִבְחִין בִּי לֵוִי הַנָּצִיג, וּבַחֲגִיגִיּוּת הִגִּישׁ לִי אֶת הֶעָלוֹן הֶחָדָשׁ. הִתְיַשַּׁבְתִּי לְיַד הַשֻּׁלְחָן, מִתְכַּוֵּן לְצָלֹל בְּתוֹךְ דַּפֵּי הֶעָלוֹן, אַךְ בַּשְּׁנִיָּה בָּהּ הִתְחַלְתִּי לְהִתְבּוֹנֵן בִּתְמוּנַת הַשַּׁעַר, נִכְנַס הַמּוֹרֶה לַכִּתָּה, וַאֲנִי גָּנַזְתִּי אֶת הֶעָלוֹן, עַד לְסִיּוּם יוֹם הַלִּמּוּדִים.

לְצַעֲרִי הָרַב, בְּדַרְכִּי חֲזָרָה לְבֵיתִי נִתַּךְ מָטָר עַז עַל הָאָרֶץ, נִסִּיתִי לְלֹא הַצְלָחָה לְהָגֵן עַל הֶעָלוֹן וּלְהַשְׁאִירוֹ יָבֵשׁ, אַךְ הַגֶּשֶׁם שָׁיָּרַד בַּחוּץ הִרְטִיבוֹ כָּלִיל וְלֹא הָיְתָה לִי שׁוּם יְכֹלֶת לְקָרְאוֹ לְאַחַר מִכֵּן.

כְּשֶׁהִגַּעְתִּי הַבַּיְתָה הִתְקַשַּׁרְתִּי לַמַּפְקֵד יוֹסִי, וְסִפַּרְתִּי לוֹ עַל הַבְּעָיָה אֲלֶיהָ נִקְלַעְתִּי. יוֹסִי שָׁמַע, הֵבִין, וּלְאַחַר רֶגַע שֶׁל חִפּוּשׁ נָתַן לִי אֶת מִסְפַּר הַטֶּלֶפוֹן שֶׁל מִשְׂרַד מַמְשִׁיכִים לְהִלָּחֵם. "תִּתְקַשֵּׁר אֲלֵיהֶם, וּתְסַפֵּר לָהֶם אֶת הַסִּפּוּר, הֵם בֶּטַח כְּבָר יִמְצְאוּ דֶּרֶךְ לִשְׁלֹחַ לְךָ עָלוֹן חָדָשׁ" הִבְטִיחַ.

* * *

'דַּפֵּי הַהִמְנוֹנִים לַשַּׁבָּת מוּכָנִים? נוּ, וּמָה קוֹרֶה עִם הֶעָלוֹן, הוּא כְּבָר חָזַר מֵהַדְּפוּס? מוֹישִׁי, תַּעֲשֶׂה לִי טוֹבָה קְטַנָּה, תְּנַקֵּד אֶת הַכַּתָּבָה הַמֻּרְכָּזִית. אֵיךְ שָׁכַחְנוּ, לֹא עִמַּדְתָּ...

- - - שָׁלוֹם, מִי מְדַבֵּר?

'אוֹ, סוֹף סוֹף הִתְפַּנָּה אֵלַי אֶחָד מִיּוֹשְׁבֵי הַמִּשְׂרָד, נִרְאֶה שֶׁהֵם עֲסוּקִים שָׁם מְאֹד'.

"אֶאאם... אֶאאאם... מְדַבֵּר מֶענְדִי, אֲנִי מַפְרִיעַ כָּעֵת?".

"מַה? מֶענְדִי מִסַּיֶּרֶת דִּבֶּר מַלְכוּת עֵקֶב! מַה נִּשְׁמַע? מַה שְׁלוֹם הַחֲבֵרִים בַּתַּלְמוּד תּוֹרָה?".

הַבָּחוּר מֵעֶבְרוֹ הַשֵּׁנִי שֶׁל הַקַּו, שֶׁהִזְדַּהָה בְּשֵׁם שְׁלוֹימִי, נֶעֱנָה לְבַקָּשָׁתִי וְתוֹךְ רְגָעִים סִפּוּרִים סִדֵּר לִי מִשְׁלוֹחַ בַּדֹּאַר שֶׁל עָלוֹן 'מַמְשִׁיכִים לְהִלָּחֵם' הַיִּשֵּׁר אֶל כְּתֹבֶת בֵּיתִי, בְּנִתַּיִם גָּלְשָׁה לָהּ הַשִּׂיחָה לְפַסִּים מְעַנְיְנִים יוֹתֵר. שְׁלוֹימִי סִפֵּר לִי סִפּוּרִים וַחֲוָיוֹת מֵרַתְּקוֹת הַיִּשֵּׁר מִמִּשְׂרָד 'מַמְשִׁיכִים לְהִלָּחֵם', שֶׁלֹּא שׁוֹכֵחַ אֶת כָּל חַיָּלֵי קֶעמְפּ 'אוֹרוֹ' שֶׁל מָשִׁיחַ' וְשׁוֹמֵר אִתָּם עַל קֶשֶׁר אִישִׁי בְּמֶשֶׁךְ כָּל הַשָּׁנָה.

כַּעֲבֹר כִּמְעַט שָׁעָה שֶׁל שִׂיחָה, הֶחֱזַרְתִּי אֶת הַשִּׁפּוֹפֶרֶת עַל כַּנָּה, וְגַם יָדַעְתִּי כִּי קָנִיתִי לִי חָבֵר, חָבֵר מִמִּשְׂרַד 'מַמְשִׁיכִים לְהִלָּחֵם'.

אַחֲרֵי הֶעָלוֹן הָרִאשׁוֹן שֶׁאָכַן נִשְׁלַח אֵלַי דֶּרֶךְ תֵּבַת הַדֹּאַר, בָּאוּ לָהֶם בְּשַׁרְשֶׁרֶת, שִׁשָּׁה עֲלוֹנֵי 'מַמְשִׁיכִים לְהִלָּחֵם' מְהֻדָּרִים, שֶׁהוֹפִיעוּ הַשָּׁנָה מִידֵי חֹדֶשׁ בְּחָדְשׁוֹ הַיִּשֵּׁר מִבֵּית הַיּוֹצֵר שֶׁל 'אוֹרוֹ' שֶׁל מָשִׁיחַ'.

כַּאֲשֶׁר כָּל עָלוֹן הָיָה חוֹזֵר מִמַּכְבֵּשׁ הַדְּפוּס, הָיִיתִי מְקַבֵּל

עַל כָּךְ עִדְכּוּן מְשְׁלוֹימִי מֵהַמִּשְׂרָד. הוּא הָיָה מְסַפֵּר לִי כַּמָּה מַאֲמָץ וְהַשְׁקָעָה הוֹצִיאוּ עוֹבְדֵי הַמִּשְׂרָד עַל הֶעָלוֹן הַחָדְשִׁי, וְהָיוּ גַּם חֲשִׁיפוֹת לֹא מְצַדְּדוֹת.

'הַחֹדֶשׁ כְּמַעַט וְלֹא הִתְאַפְשֵׁר שֶׁיֵּצֵא עָלוֹן' סִפֵּר לִי שְׁלוֹימִי בְּאַחַת הַשִּׂיחוֹת שֶׁלָּנוּ, 'אַךְ הָעוֹרְכִים שֶׁלָּנוּ לֹא הָיוּ מוּכָנִים לְהִשָּׁלִים עִם מְצִיאוּת שֶׁכָּזֹאת, הֵם הִשְׁקִיעוּ וְהִתְאַמְּצוּ לֵילוֹת כַּיָּמִים, וְהִפְעִילוּ קְשָׁרִים עִם כָּל מִי שֶׁרַק הָיָה יָכוֹל לַעֲזֹר בָּעִנְיָן'.

אֶת תּוֹצָאוֹת הַהַשְׁקָעָה רָאִינוּ כֻּלָּנוּ, כַּאֲשֶׁר בְּכָל חֹדֶשׁ וְחֹדֶשׁ, מִבְּלִי לְפַסְפֵּס אַף לֹא חֹדֶשׁ אֶחָד, נִשְׁלְחוּ לְחַיָּלֵי הַקֶּעמְפּ עֲלוֹנִים מֻשְׁקָעִים וּמְלֵאִים בְּתוֹכֶן עָשִׁיר וּמְעַנְיֵן, שֶׁהֶחֱזִירוּ אֶת הַחַיָּלִים לַהֲוַי הַקֶּעמְפּ לְמֶשֶׁךְ חֹדֶשׁ שָׁלֵם, עַד לֶעָלוֹן הַבָּא.

כְּשֶׁיֵּצֵא עָלוֹן 'מַמְשִׁיכִים לְהִלָּחֵם' שֶׁל חֹדֶשׁ אָדָר, קִבַּלְתִּי טֶלֶפוֹן בָּהוּל מִשְׁלוֹימִי... 'אַתָּה יוֹדֵעַ אֵיזֶה עָלוֹן מְיֻחָד וְגָדוֹל הוֹלֵךְ לָצֵאת הַחֹדֶשׁ? אַתָּה פָּשׁוּט לֹא תַּאֲמִין'... הוּא לֹא יָכַל לְהַמְשִׁיךְ לְסַפֵּר לִי, כִּי בְּדִיּוּק בְּאוֹתוֹ הָרֶגַע הִגִּיעוּ כָּל הֶעָלוֹנִים הַיִּשֵּׁר מִבֵּית הַדְּפוּס, וּשְׁלוֹימִי הִתְפַּנָּה לְטַפֵּל בַּמִּשְׁלוֹחַ שֶׁלָּהֶם אֶל כָּל תַּלְמוּדֵי הַתּוֹרָה בָּאָרֶץ.

יוֹם אֶחָד הוֹדִיעַ לִי שְׁלוֹימִי מֵהַמִּשְׂרָד עַל שַׁבָּת בַּקְּהִלָּה שֶׁל קֶעמְפּ 'אוֹרוֹ שֶׁל מָשִׁיחַ' הַמִּתְכַּנֶּנֶת לְהִתְקַיֵּם בְּ... קְהִילָּתֵנוּ. כָּל כָּךְ הִתְרַגַּשְׁתִּי, וּמִיָּד רַצְתִּי לְסַפֵּר לְכָל הַחֲבֵרִים מַה מְּתַכְּנִים לָנוּ בְּמִשְׂרַד 'מַמְשִׁיכִים לְהִלָּחֵם'.

אֵיזוֹ הַצְלָחָה אַדִּירָה הָיְתָה לְאוֹתָהּ הַשַּׁבָּת! מָאתַיִם חַיָּלִים הִשְׁתַּתְּפוּ בָּהּ, הֵם נֶהֱנוּ בַּתְּפִלּוֹת וּבַפְּעִילוּיוֹת הַמְיֻחָדוֹת, חָזְרוּ מֻחְדָּשׁ לַאֲוִירָה הַכָּל־כָּךְ מְרוֹמֶמֶת שֶׁל קֶעמְפּ 'אוֹרוֹ שֶׁל מָשִׁיחַ', וּבְסִיּוּם הַשַּׁבָּת הִשְׁתַּתְּפוּ בְּבַנְקֶעט מְפוֹאָר שֶׁחָתַם אֶת אֵרוּעֵי הַשַּׁבָּת, בַּנְקֶעט אוֹתוֹ לֹא יִשְׁכְּחוּ עוֹד תְּקוּפָה אֲרֻכָּה.

מִדְּבָרָיו שֶׁל שְׁלוֹימִי נוֹדַע לִי כַּמָּה הַשְׁקָעָה וּמַאֲמָצִים הֻשְׁקְעוּ עַל מִבְצַע 'יוֹם הֻלֶּדֶת' הַמְיֻחָד לְחַיָּלֵי הַקֶּעמְפּ, כָּל חַיָּל קִבֵּל לְרֶגֶל יוֹם הֻלַּדְתּוֹ מִכְתָּב מְהֻדָּר יַחַד עִם מִנְהָגֵי 'יוֹם הֻלֶּדֶת', וְ... טֶלֶפוֹן מְרַגֵּשׁ עִם אֲחוּלֵי 'מַזָּל טוֹב' מִשְּׁנֵי הַמְפַקְּדִים.

כַּאֲשֶׁר שְׁנֵי הַמְפַקְּדִים הִתְקַשְּׁרוּ אֵלַי בְּיוֹם הֻלַּדְתִּי, יָדַעְתִּי הֵיטֵב מִי הָיוּ אֵלּוּ שֶׁדָּאֲגוּ לְכָךְ, הָיוּ אֵלּוּ כַּמּוּבָן - מְשְׁרַד 'מַמְשִׁיכִים לְהִלָּחֵם'.

בְּכָל חֹדֶשׁ הָיָה מִתְקַשֵּׁר אֵלַי שְׁלוֹימִי וּמוֹדִיעַ לִי לְכַמָּה חַיָּלִים הִתְקַשְּׁרוּ הַמְפַקְּדִים בְּאוֹתוֹ הַחֹדֶשׁ. כְּשֶׁנִּסִּיתִי יוֹם אֶחָד לִסְפֹּר אֶת הַשָּׁעוֹת בָּהֶם מִתְקַשֵּׁר הַמְפַקֵּד לַחַיָּלִים, גִּלִּיתִי לְתַדְהֵמָתִי שֶׁלַּמְפַקֵּד כְּמַעַט וְלֹא נִשְׁאֲרוּ שָׁעוֹת פְּנוּיוֹת בַּיּוֹם. 'אֵיךְ הֵם מַצְלִיחִים שָׁם' הִרְהַרְתִּי לְעַצְמִי, 'מְסִירוּת שֶׁכָּזוֹ, אִי אֶפְשָׁר לִמְצֹא בְּשׁוּם מָקוֹם אַחֵר, חוּץ מִקֶּעמְפּ 'אוֹרוֹ שֶׁל מָשִׁיחַ''.

הַהַפְתָּעָה הַגְּדוֹלָה בֶּאֱמֶת, בָּאָה לִפְנֵי יָמִים סְפוּרִים. שְׁלוֹימִי הִתְקַשֵּׁר וְהוֹדִיעַ לִי בַּחֲגִיגִיּוּת, עַל הֶעָלוֹן הַשְּׁבִיעִי (!) שֶׁיּוֹצֵא הַשָּׁנָה מִתַּחַת יְדֵי מִשְׂרַד מַמְשִׁיכִים לְהִלָּחֵם, שֶׁזֶּהוּ גַּם הֶעָלוֹן הַגָּדוֹל בְּיוֹתֵר שֶׁיָּצָא אִי פַּעַם בְּכָל הַהִיסְטוֹרְיָה שֶׁל הַמִּשְׂרָד הַמְיֻחָד הַזֶּה.

פרק כ'

ישיבה סוערת

"אבל מה הפתרון המעשי שאתה מציע?" שאל דניאל לוי.

"את זה אני משאיר להם", ענה דורי ראש המועצה ביוהרה. "כמו שהם מצאו את המבנה הזה, שימצאו עוד אחד כזה. למועצה לא ידוע על מבנים ראויים".

"אבל זה לא כך, אתה יודע שאנו מחוייבים לתלמידים הללו, הם כלולים בחוק חינוך חובה", טען מיקי גורן.

"נכון, אבל אנחנו לא מחוייבים להשאיר אותם בבית הספר הזה", עמד דורי על דעתו.

תקציר

בת"ת 'אורות מנחם' מתחילים במבצע לימוד לזכות הצלת הת"ת

זכריה סעיד עדיין מחוסר הכרה, הזקן שלידו מתעורר ומדבר אל מאיר, בנו של זכריה, במלים סתומות.

ישיבת המועצה היתה סוערת ביותר. לאמיתו של דבר, דורי הופתע ממספרם הגבוה, יחסית, של חברי המועצה שעמדו לימין 'אורות מנחם'. את הישיבה יזמו בסך הכל שני חברים: דניאל לוי – שהיה חבר המועצה הדתי היחיד, ועדיאל. דורי היה בטוח שיקל עליו להתמודד עם טיעוניהם של השניים הללו. משום כך לא התנגד לקיום הישיבה, תוך ציפיה לרוב שיצדדו בעדו.

אולם, משאך החלה הישיבה הופתע דורי לראות כי רוב חבריה אינם תומכים בצעדיו, ואינם מוכנים לקבל את המצב כפי שניסה להציג אותו.

"אתה לא יכול לכפות בכוח על הורים חרדים לשלוח את ילדם לבית ספר ממלכתי, ואתה יודע זאת היטב", טען מיקי. ואורן הוסיף: "בסופו של דבר, אם תסגור את תלמוד התורה הזה, מה שיקרה הוא שההורים ידרשו מהמועצה לממן להם נסיעה לבאר-שבע, העיר הקרובה ביותר בה קיימות מסגרות חרדיות, לדרישה זו יש גיבוי בחוק, ותהיה מחוייב למלא אותה. מדובר כאן על עשרות ילדים, כך שהמועצה לא תרוויח מאומה מהסיפור הזה, רק תפסיד".

עם הטיעון הזה התקשה דורי להתמודד. הוא תר במוחו אחר המלים המתאימות, כשחזית נוספת נפתחה נגדו מכיוונו של גולן, חבר מועצה המזוהה עם השמאל הקיצוני. "שמע, דורי, אתה יודע שאני, כמוך לא בדיוק מחבב את הדתיים הללו, ואת ההצלחות שיש להם כאן. אבל אני חושב שלסגור בית ספר בצורה כזו, זה פשוט מעשה לא אנושי. עם כל הכבוד, אני בטוח שהמועצה יכולה למצוא פתרון הולם בעבורם. אם לא ב'נופים' אז בישוב אחר. זה הרי לא יעזור ממילא, כמו שאורן אמר, הם לא יעבירו בגלל זה את ילדיהם לבתי הספר שלנו. אז למה להילחם בכוח? איזו טובה תצא לך מכך?"

דורי עמד להשיב בשנינות על ההגנה המפתיעה של גולן, כשהטלפון הסלולרי שבכיסו צלצל. הוא מיהר להרימו, והקשיב בשתיקה מופתעת לנאמר מעבר לקו. "טוב, אני כבר מגיע", אמר לבסוף.

הוא סיים את השיחה. "חברים, אני מצטער שעליי לקטוע את ישיבת המועצה, אני חייב לצאת באופן שאינו סובל דיחוי. מכל מקום, החלטתי בעינה עומדת, ומי שרוצה לסייע ל'אורות מנחם' למצוא מבנה חלופי – מוזמן", הוסיף בלעג קל. "אשמח שניפגש שוב בימים הקרובים, אם תרצו, לסכם את הישיבה באופן מסודר".

הוא נטל את תיקו ויצא מן החדר, מותיר את חברי המועצה פעורי פה. בדרכו למכוניתו הודה בליבו לשיחת הטלפון המפתיעה שקיבל, היא אפשרה לו לחמוק בכבוד מהמתקפה החזיתית שנפתחה נגדו.

'יהיה יותר קשה להתמודד ממה שחשבתי', הרהר לעצמו עודו מתניע את הרכב. 'אבל טוב שקבלתי עוד מרווח נשימה. אני בטוח ששרון, עורך הדין שלי, עמו התייעצתי מלכתחילה כדי לבנות את המהלך באופן חוקי, יעזור לי להתמודד עם הטיעונים האחרונים באופן משכנע כך שהכל יעבור 'חלק'. צו ההריסה יישלח בשבוע הבא לתלמוד התורה, ושבוע לאחר מכן כבר ימומש".

"בקיצור, המצב ממש 'על הפנים'", שמע רועי את מילות הסיכום של אמו בשיחתה עם השכנה, עודה מקבלת את פניו ליד רכב ההסעות המיוחד שלו.

• • •

"בקיצור, המצב ממש 'על הפנים'", שמע רועי את מילות הסיכום של אמו בשיחתה עם השכנה, עודה מקבלת את פניו ליד רכב ההסעות המיוחד שלו.

"למה את אומרת כך, אמא?" התעניין רועי. בעוד אמו מסיעה את כסא הגלגלים שלו לכיוון הבית. "בגלל מה שאמר אתמול הרופא על הרגל שלי?"

"בין השאר", נאנחה אימו. אתמול בביקור אצל האורטופד הסתבר כי למרות הטיפולים המסיביים שעובר רועי, ולמרות התקוות הרבות, לא יהיה מנוס מלבצע ניתוח אורטופדי מסובך מעט ברגלו של רועי.

על הניתוח הזה דובר כבר מאז שהיה רועי בן שנה. אולם אז דחו אותו הרופאים בטענה כי הילד קטן מכדי לעמוד בניתוח ובתקופת השיקום שלו. הם המליצו על גיל שש כגיל המוקדם ביותר לעריכת הניתוח. בגיל שש היה רועי חולה ממושכות בדלקת ריאות שהסתבכה, כך שלא היה כלל מה לדבר על ניתוח שלא הוגדר כדחוף. ובגיל שבע החל את הטיפולים במרכז 'צעדים', כשהרופאים מקווים כי הטיפולים ישפרו את המצב ויאפשרו ניתוח קל יותר, או אולי אפילו, כפי שפלט רופא אופטימי במיוחד, לא יהיה צורך כלל בניתוח. אולם בבדיקה שנערכה אתמול, הסתבר כי למרות השיפור, המצב עדיין מחייב את עריכת הניתוח.

"את יודעת, אמא, את לא צריכה להיות מודאגת כל כך, תחשבי טוב ויהיה טוב", אמר רועי, עודו הודף בידו את שער החצר.

"מ... מה?" אמו שמטה בהפתעה את ידיה מכסא הגלגלים, "מה אמרת?"

"תחשבי טוב ויהיה טוב", חזר רועי בהטעמה. "שלומי סיפר לי על זה בשבוע שעבר. דברנו על כל מיני קשיים שלנו – בבית, בכיתה ואז הוא אמר לי שהרבי שלהם, הרבי מליובאוויטש – אומר תמיד שצריך לחשוב טוב ואז יהיה טוב. הוא אומר שזה עובד. ותאמיני לי, אמא, ניסיתי את זה כמה פעמים וזה באמת עוזר!" סיכם רועי בעיניים נוצצות.

מה שהוא לא סיפר לה עדיין, היה על התמונה הקטנה של הרבי ששלומי נתן לו במתנה. רועי ידע שהוריו לא ממש יאהבו את הרעיון והעדיף לשמור אותה בשלב זה בינו לבין עצמו, בתא נסתר בילקוטו.

"טוב, פילוסוף קטן שלי, אפשר להגיש לך ארוחת צהריים?" חייכה אמו.

"אם את מבטיחה לי שאת לפחות חושבת על מה שאמרתי עכשיו", לא וויתר רועי.

"בסדר", הסכימה אמו, עודה פונה לכיוון הכיריים.

היא בהחלט התכוונה לחשוב על זה. ולא רק על המשפט המעניין אותו היא שומעת לראשונה עכשיו מהבן שלה, אלא על השינוי שחל בבנה מאז הכיר את שלומי.

אמו של רועי לא ממש הכירה את שלומי ומשפחתו, היא ראתה אותם אולי פעמיים–שלוש לדקות ספורות כשבאה לקחת את רועי הביתה מ'צעדים' ושלומי לא היה בדיוק בטיפול. למרות שמלכתחילה לא היתה בוחרת דווקא בחבר חרדי לבנה, שמחה שרועי מצא שפה משותפת עם מישהו, ושהוא יכול לשתף אותו בחוויות שרק שניהם מבינים. אולם לאחרונה מסתבר לה יותר ויותר עד כמה לשלומי השפעה מדהימה על רועי, ודווקא לטובה. רועי נעשה שמח יותר, רגוע יותר ובטוח יותר בעצמו. פחות מתלונן על קשייו, והכל, לפי הציטוטים, מגיע מדבריו של שלומי. אפילו מוריו מדווחים על שינוי שחל בילד שהיה עד עתה מכונס בעצמו, ומתחיל לגלות מעורבות יתירה במהלך השיעור ובחברה.

זה זמן רב שחשבה לעצמה כי עליה לנסות ולהעמיק יותר את ההכרות עם הילד הזה, שפעל שינוי לטובה בבנה. 'נראה שלמרות גילו הצעיר, הזהה לגילו של רועי, הוא בוגר הרבה יותר, והסתכלותו על החיים ועל ההתמודדות המיוחדת שהוא חווה איתנה ובטוחה יותר'.

קול פנימי, שהיא נסתה להדחיק, אמר לה שזה דווקא בגלל שהוא דתי. הדברים שרועי סיפר בשמו נסבו לרוב סביב אמונה באלוקים ובמה שהוא נותן, בטחון בעזרתו, וידיעה שכל מה שהוא עושה – זה לטובה. היא ניסתה להרחיק את הענין מתודעתה, לא אהדה את הדתיים עד כדי שתסכים להודות שהם מצליחים להתמודד טוב יותר בגלל דבקותם באלוקים. אך בתוך תוכה ידעה שזה נכון.

'העיקר שרועי שמח ומרוצה', סיכמה לעצמה. 'בנתיים, כל עוד הוא לא מבקש לחבוש כיפה כמו שלומי, אפשר ליהנות ללא חשש מהשינוי שחל בילד'.

המשך יבוא..

מְתַכְנְנִים הַכֹּל מֵרֹאשׁ

אָשֵׁר: אַבְרֵימִי הָיָה הַיּוֹם טָרוּד וּמוּזָר מִן הָרָגִיל.

שַׁמְתִּי לֵב לְכָךְ כְּשֶׁהַמְּנָיָן הַשֵּׁנִי שֶׁל מִנְחָה כִּמְעַט הֵחֵל, וְאַבְרֵימִי פָּרַץ בִּסְעָרָה אֶל בֵּית הַכְּנֶסֶת. אַבְרֵימִי כִּמְעַט וְלֹא מְאַחֵר לַתְּפִלָּה, וּכְשֶׁזֶּה קוֹרֶה, מְדֻבָּר בְּאֵרוּעַ חָרִיג וּמַחְשִׁיד, שֶׁהַדַּעַת נוֹתֶנֶת כִּי סִבָּה הֲגוּנָה עוֹמֶדֶת מֵאֲחוֹרָיו.

אֶת הַסִּימָן הַמַּחְשִׁיד הַשֵּׁנִי הֶחְזִיק אַבְרֵימִי בִּשְׁתֵּי יָדָיו. אֲנִי מִתְכַּוֵּן לְאַרְגַּז קַרְטוֹן עַתִּיר מְמַדִּים, שֶׁנִּדְחַף לְבֵית הַכְּנֶסֶת יַחַד עִם אַבְרֵימִי, וְהִתְרַוַּחַ בְּנוֹחוּת בַּפִּנָּה. כְּכָל הַזָּכוּר לִי, מִשְׁפַּחְתּוֹ שֶׁל אַבְרֵימִי אֵינָהּ עוֹבֶרֶת דִּירָה בְּקָרוֹב, וְאַבְרֵימִי עַצְמוֹ לֹא עוֹבֵד בְּשָׁעוֹת הַפְּנַאי כְּמִשְׁלוֹחָן יָרָקוֹת. מַה לּוֹ וּלְאַרְגְּזֵי קַרְטוֹן גְּדוֹלִים וְרֵיקִים?

בֵּין מִנְחָה לְמַעֲרִיב הָפַךְ הָעֵסֶק לְמַטְרִיד מַמָּשׁ, אַבְרֵימִי הִסְתּוֹבֵב לוֹ בַּחֲצַר בֵּית הַכְּנֶסֶת, קָטָף מִסְפַּר עֲנָפִים דַּקִּים מֵהַשִּׂיחִים הַסְּמוּכִים, וְאָסַף חוֹל לְתוֹךְ שַׁקִּית נַיְלוֹן שְׁקוּפָה.

חִבַּרְתִּי אֶת הַנְּתוּנִים זֶה אֶל זֶה, וּכְמוֹ כָּל חוֹקֵר פְּרָטִי, הֵבַנְתִּי כִּי תַּחַת אַפִּי הַקָּטַנְטָן מִתְחוֹלֵל דָּבָר מָה גָּבִיר, וְהֶחָמוּר מִכֹּל: אֲנִי לֹא שָׁתָף בּוֹ. מְדֻבָּר בְּאָסוֹן.

אַבְרֵימִי הִנִּיחַ בָּאַרְגַּז אֶת רְשִׁימַת הַמִּצְרָכִים אוֹתָהּ אָסַף בַּחֲצַר בֵּית הַכְּנֶסֶת, וְאָז שָׂלָה מִכִּיסוֹ סַכִּין יָפָנִית, סַרְגֵּל גָּדוֹל, דֶּבֶק סֶלוֹטֵיפ, דֶּבֶק רָגִיל, שִׁלְשָׁה טוּשִׁים בִּצְבָעִים שׁוֹנִים וְעוֹד כְּלֵי מַשְׁחִית מְסוּגִים שׁוֹנִים.

כִּכְלוֹת כָּל זֶה, חִבֵּק אַבְרֵימִי אֶת יָדָיו בַּהֲנָאָה צְרוּפָה, כְּמִי שֶׁסִּיֵּם לַעֲבֹד, וְהִתְיַשֵּׁב עַל מְקוֹמוֹ מַמְתִּין לְמַעֲרִיב.

כְּפִי שֶׁאַתֶּם מְבִינִים, סַבְלָנוּתִי פָּקְעָה. נֶאֱלַצְתִּי לִמְחֹל עַל כְּבוֹדִי הָאָבוּד, וְלִשְׁאֹל אֶת אַבְרֵימִי יְשִׁירוֹת בַּמֶּה מְדֻבָּר.

כִּתְשׁוּבָה, שָׂלָה אַבְרֵימִי מִכִּיסָיו – שֶׁתְּכוֹלָתָם לְעוֹלָם לֹא נִגְמֶרֶת – דַּף גָּדוֹל שֶׁקִּפֵּל בְּקְפִידָה לְאַרְבָּעָה חֲלָקִים שָׁוִים, וּפָרַשׂ אוֹתוֹ לְרִוָּחָה.

עַל הַדַּף, הֻדְפַּס שִׂרְטוּט מְרֻבָּע וּגְדַל מְמַדִּים שֶׁל מִבְנֶה לֹא מֻכָּר, הַתַּרְשִׁים לֹא הָיָה דּוֹמֶה לְאַף בִּנְיָן שֶׁרָאִיתִי לִפְנֵי כֵן.

בֵּין מִנְחָה לְמַעֲרִיב

עַד כַּמָּה שֶׁיָּדוּעַ לִי וְלָכֶם, אַבְרֵימִי שֶׁלָּנוּ תָּלְמִיד מְצֻטָּיָן בַּתַּלְמוּד תּוֹרָה, וּבִשְׁעוֹת אַחַר הַצָּהֳרַיִם הוּא עָסוּק בְּדֶרֶךְ כְּלָל בִּבְנִיָּה וְתִכְנוּן שֶׁל דְּבָרִים מוּזָרִים, אִסּוּף אֲסָפִים רַבִּים, לִמּוּד מִשְׁנָיוֹת בְּעַל-פֶּה, אוֹ קְרִיאַת סְפָרִים עֲבֵי כֶּרֶס. אַבְרֵימִי בֶּטַח לֹא עוֹבֵד כִּמְהַנְדֵּס אוֹ אַדְרִיכָל בִּנְיָן. מַה לְּמֶעְנְדִי לְאַבְרֵימִי וּלְתַרְשִׁימִים מְסֻבָּכִים כָּאֵלּוּ?

הֵעַפְתִּי מַבָּט חָטוּף נוֹסָף בַּדַּף הַגָּדוֹל שֶׁהָיָה פָּרוּס עַל הַשֻּׁלְחָן, וְנִסִּיתִי שׁוּב לְהָבִין מַה פֵּשֶׁר הַמִּבְנֶה הָרִבּוּעִי הַמְצֻיָּר עָלָיו. זֶה נִגְמַר בְּחֹסֶר הַצְלָחָה מֻבְהָק.

"אֲבָל מַה זֶּה?", הִתְחַנַּנְתִּי בִּפְנֵי אַבְרֵימִי בִּדְמָעוֹת, "מַה זֶּה הַמִּבְנֶה הַזֶּה"?

"אָה, זֶה בֵּית הַמִּקְדָּשׁ הַשְּׁלִישִׁי", אָמַר אַבְרֵימִי בִּרְצִינוּת, "וַאֲנִי הוֹלֵךְ לִבְנוֹת אוֹתוֹ".

אֲשֶׁר כְּמַעַט הִתְעַלֵּף בְּבֵית הַכְּנֶסֶת, אֲבָל הִסְבַּרְתִּי לוֹ עַד מְהֵרָה, כִּי אֲנִי לֹא מִתְכַּוֵּן לִבְנוֹת אֶת בֵּית הַמִּקְדָּשׁ הַשְּׁלִישִׁי בְּגֹדֶל מָלֵא וַאֲמִתִּי, לְמֵרוֹת שֶׁהָיִיתִי שָׂמֵחַ מְאוֹד לַעֲשׂוֹת כֵּן לוּ הָיִיתִי יָכֹל.

אֲנִי מִתְכַּנֵּן לִבְנוֹת דֶּגֶם מֻקְטָן מְאוֹד שֶׁלּוֹ, שֶׁיִּהְיֶה מָנָח לִי בַּחֲדֶר. מִקְרטוֹן, נְיָר וְעוֹד חֳמָרִים שׁוֹנִים שֶׁנִּתָּן לְהַשִּׂיג בְּכָל בַּיִת.

הָאֱמֶת הִיא, שֶׁלֹּא הִתְפַּלֵּאתִי כְּשֶׁאֲשֶׁר לֹא זָהָה שֶׁהַשִּׁרְטוּט הוּא שֶׁל בֵּית הַמִּקְדָּשׁ הַשְּׁלִישִׁי. אֲנִי חוֹשֵׁב שֶׁרֹּב הָאֲנָשִׁים – גַּם אִלּוּ שֶׁמַּכִּירִים אֵיךְ נִרְאָה בֵּית הַמִּקְדָּשׁ הַשֵּׁנִי, לֹא מַמָּשׁ יוֹדְעִים אֵיךְ יֵרָאֶה בֵּית הַמִּקְדָּשׁ הַשְּׁלִישִׁי. וְחַבָל.

לָמָּה חֲבָל? כִּי הַיּוֹם יֵשׁ עִנְיָן מְיֻחָד לָדַעַת וְלִלְמֹד אֵיךְ נִרְאָה בֵּית הַמִּקְדָּשׁ הַשְּׁלִישִׁי.

אֲבָל נַתְחִיל מֵהַהַתְחָלָה.

הָרַבִּי מֶלֶךְ הַמָּשִׁיחַ שְׁלִיט"א הִדְגִּישׁ כָּל שָׁנָה, אֶת הַחוֹבָה וְהַמַּעֲלָה שֶׁיֵּשׁ בִּלְמוּד הִלְכוֹת בֵּית הַבְּחִירָה בִּזְמַן שְׁלֹשֶׁת הַשָּׁבוּעוֹת. הַסִּבָּה לַהוֹרָאָה הַמְיֻחֶדֶת הַזּוֹ שֶׁל הָרַבִּי שְׁלִיט"א, הִיא שֶׁהַלִּמּוּד אֵיךְ נִרְאָה בֵּית הַמִּקְדָּשׁ נֶחְשָׁב מַמָּשׁ כְּמוֹ בִּנְיַן בֵּית הַמִּקְדָּשׁ הָאֲמִתִּי.

כֵּן, אַל תִּפְתְּחוּ עֵינַיִם כָּאֵלּוּ גְּדוֹלוֹת. זֶה כָּתוּב בַּמִּדְרָשׁ. כָּךְ אָמַר הַקָּבָּ"ה לִיחֶזְקֵאל הַנָּבִיא - שֶׁהוּא יַחְשִׁיב אֶת הַלִּמּוּד עַל בֵּית הַמִּקְדָּשׁ כְּאִלּוּ מִי שֶׁלּוֹמֵד בּוֹנֶה אֶת בֵּית הַמִּקְדָּשׁ בְּעַצְמוֹ!

זוֹ הָיְתָה הַהוֹרָאָה שֶׁל הָרַבִּי בְּכָל הַשָּׁנִים – לִלְמֹד עַל בִּנְיַן בֵּית הַמִּקְדָּשׁ וְעַל צוּרָתוֹ. בִּשְׁנַת תשנ"א הַהוֹרָאָה הַזּוֹ הִשְׁתַּנְּתָה לְפֶתַע.

עַד הַיּוֹם, הִסְבִּיר הָרַבִּי שְׁלִיט"א, הַלִּמּוּד עַל בֵּית הַמִּקְדָּשׁ הָיָה מִצַּד הָאֲבֵלוּת עַל חׇרְבַּן הַבַּיִת, מַמָּשׁ אוֹתָהּ סִבָּה שֶׁבִּגְלָלָהּ אָנוּ צָמִים בְּתִשְׁעָה בְּאָב, וְנוֹהֲגִים בִּשְׁאָר מִנְהֲגֵי הָאֲבֵלוּת. אֲבָל זֶה נִגְמַר, לֹא עוֹד.

כֵּיוָן שֶׁאָנוּ קְרוֹבִים כָּל כָּךְ לַגְּאֻלָּה, הַלִּמּוּד צָרִיךְ לִהְיוֹת בִּגְלַל שֶׁאֲנַחְנוּ מְחַכִּים לְבֵית הַמִּקְדָּשׁ הַשְּׁלִישִׁי, מְחַכִּים כָּל כָּךְ, עַד שֶׁאֲנַחְנוּ לוֹמְדִים עַל הַצּוּרָה שֶׁבָּהּ הוּא יֵרָאֶה.

זֹאת אוֹמֶרֶת, הַלִּמּוּד עַל בֵּית הַמִּקְדָּשׁ לֹא צָרִיךְ לִהְיוֹת מִתּוֹךְ עַצְבוּת עַל בֵּית הַמִּקְדָּשׁ הַשֵּׁנִי שֶׁנֶּחְרַב, אֶלָּא מִתּוֹךְ גַּעְגּוּעִים וְצִפִּיָּה לְבֵית הַמִּקְדָּשׁ הַשְּׁלִישִׁי!

יוֹתֵר מִזֶּה, כְּשֶׁאֲנַחְנוּ לוֹמְדִים עַל בֵּית הַמִּקְדָּשׁ הַשְּׁלִישִׁי, אֲנַחְנוּ יוֹדְעִים שֶׁהַלִּמּוּד הַזֶּה יַגִּיעַ לִידֵי מַעֲשֶׂה. הֲרֵי בְּכָל רֶגַע בֵּית הַמִּקְדָּשׁ הַשְּׁלִישִׁי עוֹמֵד לְהִתְגַּלּוֹת, וְהַהֲלָכוֹת שֶׁלָּמַדְנוּ יָהָפְכוּ פִּתְאוֹם לִמְצִיאוּת אֲמִתִּית.

כַּמּוּבָן שֶׁזֶּה לֹא סוֹתֵר חַס וְחָלִילָה לְזֶה שֶׁיֵּשׁ פְּרָטִים רַבִּים שֶׁקְּשׁוּרִים לְבָתֵּי הַמִּקְדָּשׁ הַקּוֹדְמִים, שֶׁשַּׁיָּכִים גַּם לַבַּיִת הַשְּׁלִישִׁי, וְצָרִיךְ לִלְמֹד גַּם אוֹתָם, כְּמוֹ שֶׁלָּמַדְנוּ בַּשָּׁבוּעַ שֶׁעָבַר עַל סַמְמָנֵי הַקְּטֹרֶת. אֲבָל מַה שֶּׁחָשׁוּב בְּעִקָּר הוּא לִלְמֹד עַל בֵּית הַמִּקְדָּשׁ הַשְּׁלִישִׁי.

זוֹ הַסִּבָּה שֶׁבָּחַרְתִּי לִבְנוֹת דַּוְקָא אֶת בֵּית הַמִּקְדָּשׁ הַשְּׁלִישִׁי, מִפְּאֹר וְיָפֶה, כְּפִי שֶׁהוּא יִהְיֶה!

מִדָּבָר בַּעֲבוֹדָה לֹא קַלָּה וְלֹא פְּשׁוּטָה, זֶה הַרְבֵּה יוֹתֵר מִסְּבָּה מִמַּה שֶּׁזֶּה נִרְאֶה, אֲבָל יִהְיֶה בְּסֵדֶר, אֲנִי בָּטוּחַ שֶׁאֲשֶׁר יַעֲזֹר לִי, וְזִלְמִי גַּם, וּבְיַחַד הָעֲבוֹדָה תִּהְיֶה הַרְבֵּה יוֹתֵר קַלָּה וּמְהֻנָּה.

וָואוּ, אַחֲרֵי שֶׁאַבְרֵימִי הִסְבִּיר לִי עַד כַּמָּה חָשׁוּב לִלְמֹד עַל בֵּית הַמִּקְדָּשׁ הַשְּׁלִישִׁי דַּוְקָא, כַּמּוּבָן שֶׁלֹּא וִתַּרְתִּי לוֹ וְהִתְעַקַּשְׁתִּי לְהַגִּיעַ לָבוֹא וְלַעֲזֹר לוֹ בַּמְּלָאכָה, וְתַאֲמִינוּ לִי, לֹא מְדֻבָּר בַּעֲבוֹדָה קַלָּה בִּכְלָל. אֲנִי יָכֹל אֲפִלּוּ לוֹמַר שֶׁמְּדֻבָּר בַּעֲבוֹדָה קָשָׁה וּמַתִּישָׁה, אֲבָל כְּשֶׁהַדֶּגֶם יִהְיֶה מוּכָן, זֶה יִהְיֶה שָׁוֶה אֶת הַמַּאֲמָץ!

חֲבָל שֶׁאִי אֶפְשָׁר לְצָרֵף לְ"בְּמַחֲנֵה צְבָאוֹת ה'", תְּמוּנוֹת מֵהֲעֲבוֹדָה, אֲבָל אֲנִי אֶכְתֹּב בְּקִצּוּר שֶׁזֶּה הוֹלֵךְ לָצֵאת מַמָּשׁ מַמָּשׁ מַדְהִים, זוֹ הַפַּעַם רִאשׁוֹנָה שֶׁאֲנִי בֶּאֱמֶת יָכֹל לְהָבִין אֵיךְ יֵרָאֶה בֵּית הַמִּקְדָּשׁ הַשְּׁלִישִׁי.

דִּבַּרְנוּ עִם הַמּוֹרֶה גּוּטְלִיבְסְקִי, הוּא הִסְכִּים שֶׁנָּבִיא אֶת הַדֶּגֶם כְּשֶׁיִּהְיֶה מוּכָן לְתַלְמוּד-תּוֹרָה, וְנַצִּיג אוֹתוֹ בִּפְנֵי כָּל הַתַּלְמִידִים, אֲנִי מַמָּשׁ מִתְרַגֵּשׁ לִקְרַאת זֶה. וְכָרֶגַע, אִם תִּסְלְחוּ לִי, אֲנִי צָרִיךְ לַחְזֹר לָעֲבוֹדָה, אָז לְהִתְרָאוֹת בֵּינְתַיִם, וְאִם גַּם אַתֶּם הֲכַנְתֶּם דֶּגֶם שֶׁל בֵּית הַמִּקְדָּשׁ, אוֹ שֶׁלְּפָחוֹת צִיַּרְתֶּם אוֹתוֹ, אַתֶּם יְכוֹלִים לִשְׁלֹחַ אֶת זֶה לְ'בְּמַחֲנֵה צְבָאוֹת ה', לַמְּדוֹר 'הַבָּמָה שֶׁלָּנוּ', וְהוּא יְפַרְסֵם!

לְהִתְרָאוֹת.

חיילים בהפסקה

בדיחת קדש

רחל יהודית

מה דעתכם?

שמי **יוסי** (שם בדוי) ואני גר בצפת.

קיבלתי על עצמי ביום הולדתי ללמוד כל שבוע את הדבר מלכות לנוער השבועי, ולהשתדל לסיימו בסוף השבוע. אך בכל פעם אני נתקל בקשיים ועיסוקים חדשים המונעים ממני לקיים את החלטתי זאת. רציתי לבקש את עצתכם כיצד אוכל לעמוד איתן בהחלטתי?

קוראים יקרים, יש לכם עצה בשביל יוסי?

דעתנו היא:

בפעם שעברה ביקש שלומי את עצת הקוראים.

אחיו הגדול של שלומי יוצא מידי יום שישי למבצע תפילין לקבלת פני הרבי שליט"א משיח צדקנו, ושלומי מאוד רוצה להצטרף אליו. אך אמא שלו טוענת שהוא צריך לעזור בבית בהכנות לשבת. שלומי ביקש את עצת הקוראים לפתרון בעיה זו.

לוי ל. מכפר-חב"ד מציע לשלומי, שיקבע לעצמו זמן קצוב לעשיית המבצעים, ובסיום המבצעים יחזור לביתו במהירות ללא התעכבות ועיסוקים בדרך, וכך יוכל לבצע בשלימות גם את עשיית המבצעים וגם את העזרה בבית.

חני דייטש מפתח-תקוה חושבת שצריך קודם כל לגמור עם העזרה בבית – מה שצריך, ובזמן שנשאר עד שבת ללכת לעשות מבצעים.

דוד ק. מהקריות כותב שלדעתו שני דברים אלו חשובים ביותר ואף אחד משניהם אינו קודם לשני. אך חשוב לבדוק היטב את כמות העבודה הנדרשת בבית, כי לפעמים רק נדמה כאילו ישנם הרבה עבודות בבית, בעוד שבאמת ניתן לשלב בין שניהם בחכמה ובהצלחה מרובה.

ניתן לשלוח הערות לבדיחות קדש, המצלחים מביניהם יפורסמו בע"ה

סיפורם של חסידים בדור השביעי

חַיָּלוֹ הַמְשׁוּחַ

הֶחָסִיד ר' רַחֲמִים (רָמִי) אַנְטְיאַן | פֶּרֶק שְׁלִישִׁי

הַמִּפְגָּשׁ עִם הָרַבִּי

כְּךְ תֵּאֵר רָמִי בְּזִכְרוֹנוֹתָיו אֶת הָרְגָעִים הַגְּדוֹלִים בְּחַיָּיו, רִגְעֵי הַנֶּצַח, בָּהֶם פָּגַשׁ לָרִאשׁוֹנָה אֶת הָרַבִּי מֶלֶךְ הַמָּשִׁיחַ שְׁלִיטָ"א:

"עֵת תְּפִלַּת עַרְבִית קְרֵבָה, קוֹל הֲמֻלַּת חֲסִידִים הַנִּדְחָקִים בְּבֵית הַכְּנֶסֶת הַזָּעִיר שֶׁלְיַד מַזְכִּירוּת הָרַבִּי. אֲוִירַת מֶתַח הֵחֵלָּה נִשֵּׂאת בַּחֲלָל אֲוִירוֹ הַדָּחוּס שֶׁל בֵּית הַכְּנֶסֶת, פַּחַד מָהוּל בְּיִרְאָה. הַחֲסִידִים הֵחֵלּוּ נִדְחָקִים אֶל הַקִּיר הָאֲחוֹרִי בְּמִין דַּחַף בִּלְתִּי מוּבָן.

"מַה קוֹרֶה פֹּה? הַס, אֲפִלּוּ זְבוּב לֹא נִשְׁמָע, וְהִנֵּה, הָרַבִּי נִכְנָס. הָאוּלָם נִתְמַלֵּא אוֹר וְרָאִיתִי אוֹתוֹ. פָּנָיו קָרְנוּ מֵאוֹר וְחֹם אֲבָהִי נָדִיר. חָשַׁתִּי אֵיךְ שֶׁתְּחוּשַׁת הָאֵימָה וְיִרְאַת הַכָּבוֹד נִמּוֹגָה בְּאוֹר וְחֹם אֱלֹקִי שֶׁעוֹטֵף אוֹתִי בְּחַבְלֵי עֲבוֹתוֹת אַהֲבָה.

"עֵינַי נִפְגְּשׁוּ בְּעֵינֵי הָרַבִּי, חוֹקְרוֹת וְחוֹדְרוֹת, נוֹבְרוֹת בְּמַעֲמַקֵּי נִשְׁמָתִי... הַדְּרַת מֶלֶךְ. יָדָיו כְּאִלּוּ נֶחְצְבוּ מִשַּׁיִשׁ לָבָן, אֶצְבְּעוֹתָיו נָעוֹת בְּתִנּוּעוֹת חֲדוֹת, צְעָדָיו מְדוּדִים וּמְחֻשָּׁבִים, צְעִידָה שֶׁל מַצְבִּיא עֶלְיוֹן, וְאִלּוּ פָּנָיו זַכּוֹת שׁוֹפְעוֹת אַהֲבָה וְחֹם וְהֶחְלֵטִיּוּת.

"בְּאוֹתָן שְׁנִיּוֹת חָשַׁתִּי שֶׁיָּדַי נִשְׂרָפוֹת. שֶׁעוֹד רֶגַע קָט וְהַסִּדּוּר יִפֹּל מֵהֶן "תְּשׁוּבָה, תְּשׁוּבָה כְּבָר עָשִׂיתָ?" - שִׁדְּרוּ אֵלַי עֵינָיו שֶׁל הָרַבִּי בִּשְׁאֵלָה, וְלִבִּי הַהוֹלֵם עוֹנֶה לוֹ בִּפְעִימוֹת קְצָבוֹת: לֹא, לֹא, לֹא.

בְּהִזְדַּמְּנוּת אַחֶרֶת, סִפֵּר רָמִי עַל רְגָעִים אֵלּוּ, בְּרֵאָיוֹן לְאַחַד הָעִתּוֹנִים בָּאָרֶץ: "נִפְגַּשְׁתִּי פִּיזִית עִם הָרַבִּי, קִבַּלְתִּי שׁוֹק. לֹא הֶאֱמַנְתִּי שֶׁיֵּשׁוּת כָּזֹאת שְׁמֵימִית נִמְצֵאת בָּעוֹלָם הַגַּשְׁמִי. זֶה פָּשׁוּט הָיָה מַדְהִים. הוּא נִרְאָה לִי כְּמוֹ דְּמוּת שֶׁהִיא מִתְּקוּפַת הַתּוֹרָה, כְּמוֹ הַגְּדוֹלִים מֵהַתַּנָּ"ךְ.

"בְּאוֹתוֹ רֶגַע יָדַעְתִּי שֶׁמָּצָאתִי אֶת כָּל מַה שֶׁחִפַּשְׂתִּי, הִגַּעְתִּי אֶל הַיַּעַד. בְּאוֹתוֹ רֶגַע נִהְיֵיתִי חָסִיד שֶׁל הָרַבִּי. אָמְנָם לָקַח לִי שְׁנָתַיִם נוֹסָפוֹת לְיַשֵּׁם זֹאת, בְּמַהֲלָכָם לָמַדְתִּי עוֹד וְעוֹד עַל מְסֹרֶת עַם יִשְׂרָאֵל, עַל חָכְמֵי הַמִּשְׁנָה וְהַתַּלְמוּד, מוֹרֶשֶׁת חֲסִידוּת חַבַּ"ד וְתוֹלְדוֹת רַבּוֹתֵינוּ נְשִׂיאֵינוּ".

* * *

רָמִי הֵחֵל אָז לַעֲבֹד כְּכַתָּב בְּעִתּוֹן "חַדְשׁוֹת הַסְּפוֹרְט" כְּשֶׁבֵּין כַּתָּבָה לְכַתָּבָה, שׁוּב תָּקְפוּ אוֹתוֹ הִרְהוּרֵי הַתְּשׁוּבָה שֶׁלֹּא הִנִּיחוּ לוֹ לְרֶגַע. עִם הַזְּמַן הוּא הִתְחִיל לִשְׁמֹר שַׁבָּת, וּבְיוֹם בָּהִיר אֶחָד נָחָה גַּם כִּפָּה עַל רֹאשׁוֹ. כְּשֶׁהִגִּיעַ לְמִשְׂרְדֵי מַעֲרֶכֶת הָעִתּוֹן בְּאוֹתוֹ יוֹם, שָׁאֲלוּ אוֹתוֹ כֻּלָּם בְּמַבָּט מְרַחֵם: קָרָה מַשֶּׁהוּ?...

וְאָז – פָּגַשׁ רָמִי אֶת הֶחָסִיד ר' מֹשֶׁה דִּיקְשְׁטֵיין שֶׁיִּחְיֶה, בְּזִכְרוֹנוֹתָיו הוּא מְתָאֵר אֶת דְּמוּתוֹ שֶׁל ר' מֹשֶׁה בְּעֵינָיו: "סוֹף סוֹף דָּתִי כְּלְבָבִי. עַלִּיז מָלֵא חַיִּים וְשִׂמְחָה, בַּעַל מֶרֶץ וּמַאֲמִין בֶּאֱמוּנָה שְׁלֵמָה שֶׁיַּעֲזֹר לָרַבִּי לְתַקֵּן אֶת הָעוֹלָם.

"כָּל שָׁעָה שֶׁלִּי בְּחֶבְרָתוֹ הָיְתָה כְּמוֹ סַם חַיִּים. הַצְּחוֹק שֶׁלּוֹ, הֲרִיצוֹת לִבְדֹּק מְזוּזוֹת, הֲנָחַת תְּפִלִּין עַל זְרוֹעוֹת יְהוּדִים. פַּעַם הָיִיתִי מְשֻׁכְנָע שֶׁכָּל הַדָּתִיִּים הֵם אוֹתוֹ דָּבָר. דִּיקְשְׁטֵיין שְׁנָה אֶצְלִי אֶת הַדֵּעָה".

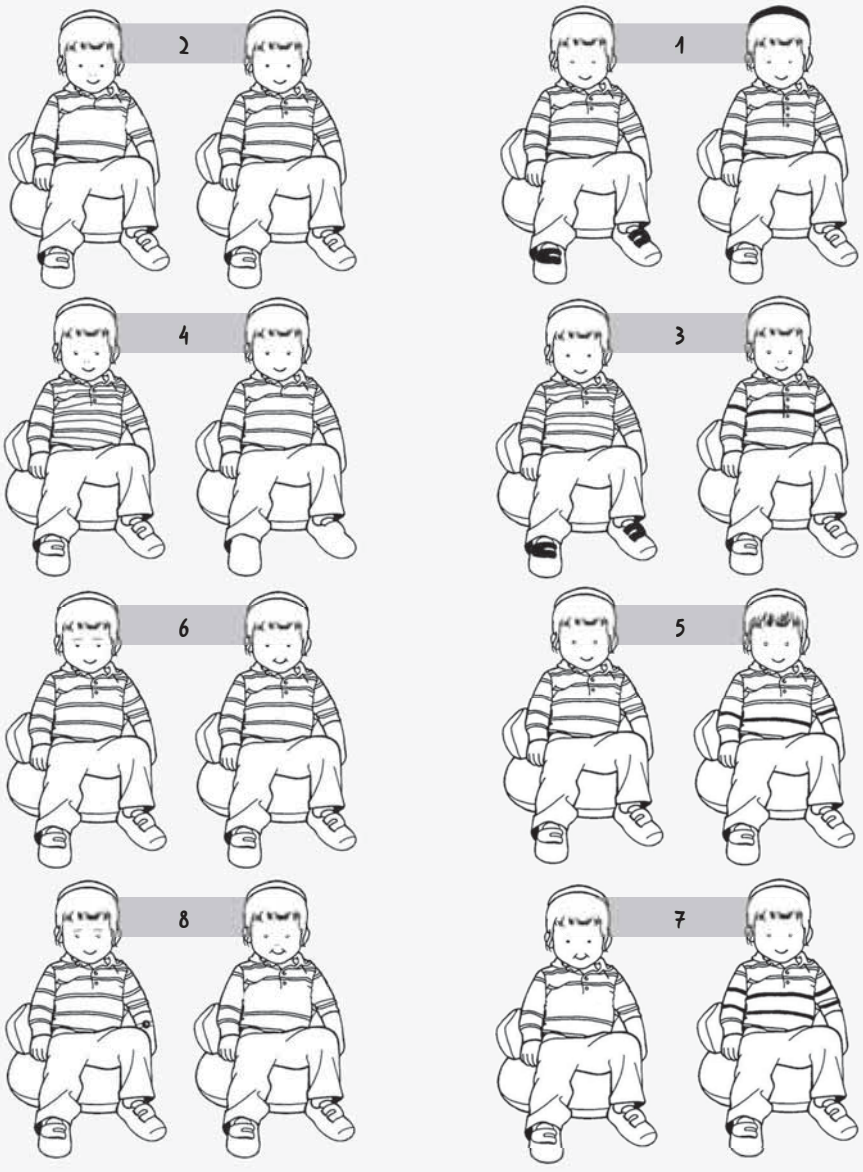
בְּלֵב סוֹעֵר וּמָלֵא סְפֵקוֹת, הִתְיַשֵּׁב רָמִי לִכְתֹּב מִכְתָּב לָרַבִּי. הוּא לֹא הֶאֱמִין שֶׁגַּם יְהוּדִי כָּמוֹהוּ - יָכֹל לַחְזֹר בִּתְשׁוּבָה שְׁלֵמָה.

תְּשׁוּבָתוֹ שֶׁל הָרַבִּי מִהֲרָה לָבוֹא וְהֵאִירָה אֶת דַּרְכּוֹ בַּחַיִּים. הָרַבִּי כָּתַב לוֹ כִּי כְּבָר פָּסְקוּ חַזַ"ל שֶׁכְּשֶׁעוֹשִׂים תְּשׁוּבָה אֲמִתִּית - ה' בְּוַדַּאי מוֹחֵל וְסוֹלֵחַ. הָרַבִּי קָרָא לוֹ לְהַתְחִיל לְקַיֵּם חַיִּים שֶׁל שְׁמִירַת תּוֹרָה וְקִיּוּם מִצְוֹות, מִתּוֹךְ שִׂמְחָה וְטוּב לֵבָב.

עַל שְׁאֵלָתוֹ שֶׁל רָמִי "הַאִם לִלְמֹד בִּישִׁיבָה?" הֵשִׁיב הָרַבִּי שֶׁיִּשְׂאַל רַב בְּאֶרֶץ הַקֹּדֶשׁ. אַחֲרֵי הִתְיַעֲצוּת עִם הָרַב אַשְׁכְּנַזִי מִכְּפַר חַבַּ"ד - יָצָא רָמִי לְדַרְכּוֹ, וְיַחַד עִם ר' מֹשֶׁה דִּיקְשְׁטֵיין נָסַע לִישִׁיבַת חַבַּ"ד הַגְּדוֹלָה בְּצְפַת. אֶת תְּחוּשׁוֹתָיו אָז סִכֵּם בִּשְׁתֵּי מִלִּים: "נוֹלַדְתִּי מֵחָדָשׁ"...

תאומים זהים

חפשו את זוג התאומים הזהים מבין כולם.

בין הפותרים נכונה תיערך הגרלת פרסים מיוחדת.

פתרונות ניתן לשלוח באחת מהאפשרויות הבאות (נא השאירו את שמכם, כתובתכם, ומספר הטלפון):

1. פקס: 072-2765-578

2. אימייל: bemachane@gmail.com

3. טלמסר: נחייג ונשמע, 08-9493-770, בתפריט הראשי הקישו 5, ובתפריט הבא הקישו 1, כעת בחרו מאחת מתיבות הטלמסר והשאירו את הודעתכם. **שימו לב**: בכדי שנוכל להכניס אתכם להגרלה, אנא אימרו **בקול ברור** את שמכם, כתובתכם, ומספר הטלפון.